

Cemal ERŞEN

SÜEDA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İRFAN MECLİSİ

Yayına Hazırlayan
Metin UÇAR

Cemal ERŞEN'in
İrfan Mektebi Dergisi
Yazılarından Derlenmiştir.

Derleme
İbrahim Mahir ÇAKMAK

Grafik-Tasarım
Ali PARILTI

İkitelli Organize San. Bölgesi Eski Turgut Özal Cd.
No: 40/1 Kat: 3 Başakşehir/İSTANBUL

Tel: 0 212 671 51 80
Gsm: 0 530 370 70 10 - 0 530 148 63 82

www.e-sueda.com

İRFAN MECLİSİ

Cemal ERŞEN

Fihrist

ALLAH'IN KUDRETİ ZÂTİDİR.....	11
ALLAH ŞERLERİ NEDEN YARATIR?.....	15
ALLAH NAMINA SEVMENİN ÂHİRETTEKİ NETİCELERİ.....	21
KÜFRÜN TEMEL TAŞINI YERLE BİR EDEN ESER: "TABİAT RİSALESİ".....	25
EŞYANIN MÜLK VE MELEKÜT CİHETLERİ.....	29
RİSÂLE-İ NÛR'UN ÂHİRET İNANCINI İSBÂTI.VE HAŞRİN DELİLLERİ.....	33
HAŞİR RİSALESİNDEKİ TEMSİLİ HİKÂYESİNİN SİRRI.....	41
ARZDAN ARŞA MUKADDES YOLCULUK: MİRÂÇ.....	49
DEPREMLERİN MÂNEVÎ CEPHESİ.....	53
ŞEYTANIN KÜFRE GÖTÜREN HİLELERİ.....	59
RİSÂLE-İ NÛR'DA BESMELE.....	65
NAMAZSIZLIKTAN KURTULUŞ ÇARELERİ.....	73
BÜYÜKLERİN NAMAZLARI NAMAZLARIN BÜYÜKLERİDİR.....	77
FARZDAN SONRA SALÂTEN TÛNCİNÂ OKUMAK.....	83
HACILARA VELÂYETTEN BİR NASİP VAR.....	87
ÜÇ AYLAR VE GAFLETEN KURTULUŞ.....	89
RAMAZAN-I ŞERİF, KUR'ÂN AYI VE ORUÇ.....	93
KALBÎ GÜNAHLARDAN TEVBE.....	99
KÜRT MESELESİNE ÜSTAD BEDÎÜZZAMAN'DAN ÇÖZÜMLER.....	107
İTTİFAK, FAZİLET, BARIŞ VE SAADET'İN ADRESİ İSLÂM MEDENİYETİ.....	113
RİSÂLE-İ NÛR IŞIĞINDA ASHÂB-I KİRÂM'IN HAYATINDAN FAZİLET TABLOLARI.....	121
DEHÂ MI HÜDÂ MI?.....	129
EN BÜYÜK MÜCİZENİN EN BÜYÜK MÜCİZESİ.....	137
PEYGAMBERLİK DELİLLERİ.....	143
TEVRAT, İNCİL VE SEMAVÎ KİTAPLARDA HZ. MUHAMMED (ASM).....	149
RESÛL-İ EKREM'İN (ASM) PEK YÜKSEK MAKAMI.....	155
KUR'ÂN'DAKİ BELÂGATİN FEVKALÂDE TESİRİ.....	163

KUR'ÂN'IN CÂMİİYET MUCİZESİ	173
KUR'ÂN'IN TATLILIĞI VE USANDIRMAMASI	179
KUR'ÂN'IN GÖZLE GÖRÜLEN BİR HARİKASI: TEVÂFUK MÜCİZESİ	183
BEDÎÜZZAMAN KİMDİR VE RİSÂLE-İ NÛR NEDİR?	191
GARÎBÜZZAMAN, ACÎBÜZZAMAN, BEDÎÜZZAMAN	195
BEDÎÜZZAMAN HAZRETLERİ'NİN ÜSTADLARI	209
ESKİ SAİD NE ZAMAN YENİ SAİD OLDU?	215
BEDÎÜZZAMAN'IN SEYYİDLİĞİ	221
BEDÎÜZZAMAN HAZRETLERİ VE EHL-İ SÜNNET İTİKADI	227
ÜSTAD BEDÎÜZZAMAN HAZRETLERİNİN HİZMETLERİNİN NETİCELERİ	233
EDDÂİ	237
BEDÎÜZZAMAN'IN HALEFİ HÜSREV EFENDİ	239
HAZRET-İ ÜSTAD VE HAYRU'L-HALEFİ'NİN TARİHÇE-İ HAYATLARI	249
ÖRNEK TALEBE HÜSREV EFENDİ	255
AHMED HÜSREV EFENDİ VE NUR HİZMETİ'NDEKİ YERİ	265
HÜSREV EFENDİ VE DİĞER NUR TALEBELERİ	273
NUR'UN İKİ ÜSTADI ARASINDAKİ HAYRETENGİZ MUHABBET	281
İKİ BÜYÜK ÜSTADIN ŞAŞIRTICI BENZERLİKLERİ	279
HZ. ALİ HARF İNKILÂBINI TARİHİYE HABER VERDİ	299
BEDÎÜZZAMAN HAZRETLERİNİN LATİN HARFLERİNE BAKIŞI	303
KUR'ÂN HARFLERİNİN MADDÎ SİRLERİ	307
ÜSTÂD BEDÎÜZZAMAN'IN RİSALELERİ SADELEŞTİRMEYE İZNİ VAR MI?	315
İLİM TALEBESİ OLMANIN FAZİLETİ	319
RİSÂLE-İ NÛR'DA ISPARTA VE ISPARTA KAHRAMANLARI	327
NUR POSTACILARI	345
MEDRESE'Ü'Z-ZEHRA ERKÂNLARI	351
RİSÂLE-İ NÛR'DAN KENDİMİZİ NASIL YETİŞTİREBİLİRİZ?	355

Takdim

Her şey yavaş yavaş da olsa zamanla teraküm edip birikiyor, yavaş yavaş zail olup kaybolduğu gibi... Ve bir bakmışsınız biriken dağ olmuş, diğeri kaybolmuş.

Elinizdeki bu kitap da zaman içerisinde İrfan Mektebi Dergisinde Cemal Erşen tarafından yazılan yazıların birikimi ile vücuda geldi. Her ay'a bir dokunuş, her şehir'e bir mesaj ve her mâh'a bir sesleniş olan bu tekil, küçük, tek yazılar cem olup bir araya getirilerek bir irfan meclisine döndüler.

“İnsan ölür, ardında kalır eser” derler ya atalar, işte böyle bir insan veda ederken hayata daha kırkında, pek çok hakikatleri beyan eden güzide bir eseri mezarına mezar taşı, hatırasına ve derslerine bir devam olması niyetiyle sizler için topladık. İstifade etmeniz duasıyla sizlerle buluşturduk.

Zaman içerisinde farklı konulardan oluşan yazıları, konu bütünlüğü içerisinde bir araya getirerek altı bölüme ayırdık. Her bir konu içerisindeki yazıları da önem ve önceliğine göre sıraladık. Risâle-i Nûrlardan istifade ile hazırlanan yazılar, ıktibas edilen veya konuya muhatap alınan yerlerin izahı ve önemli bakış açıları getirmesi noktasından ehemmiyeti haizdir.

Son dönemde Hizmet Tarihçesi konusunda çalışmalar yürüten Erşen, bu vesile ile bu mevzuda farklı ve güzel yazıların çıkmasına da vesile oldu. Genel imanı mevzularla birlikte sosyal meseleler de Risâle-i Nûrun bakış açısıyla farkındalık kazanmamıza imkân tanımaktadır.

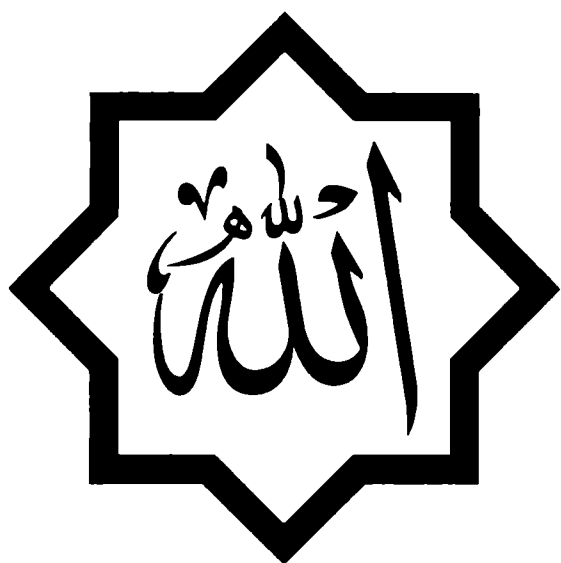
Kısa hayatına güzel ve çok hizmetler sığdırabilmiş Cemal Erşen'in hatırasına atfen kendi yazılarından derlenen bu kitabı sizlere ulaştırmanın mutluluğu ile birlikte, tefekkür ve taharri mahsulü çalışmanın müellifi Cemal Erşen'e bir kez daha Allah'tan rahmet diliyoruz. Mekanı cennet olsun.

Süeda Basım Yayın

■ RİSÂLE-İ NÛR'DAN DERSLER

► İtikad

- ↳ Allah'ın Kudreti Zâttır
- ↳ Allah Şerhleri Neden Yaradır?
- ↳ Allah Namına Sevmenin Âhiretteki Neticeleri
- ↳ Küfrün Temel Taşını Yerle Bir Eden Eser: "Tabiat Risalesi"
- ↳ Eşyanın Mülk ve Melekût Cihetleri
- ↳ Risâle-i Nûr'un Âhiret İnancını İsbâtı ve Haşrin Delilleri
- ↳ Haşir Risalesindeki Temsilî Hikâyenin Sırrı
- ↳ Arzdan Arşa Mukaddes Yolculuk: Miraç
- ↳ Depremlerin Mânevî Cephesi
- ↳ Şeytanın Küfre Götüren Hileleri
- ↳ Risâle-i Nûr'da Besmele

ALLAH'IN KUDRETİ ZÂTÎDİR

“Bir şey zâtî olsa, onun zıddı o zâta ârız olamaz. Çünkü içtimaü’z-zıddeyn olur; o da muhâldir. İşte bu sırta binaen, madem kudret-i İlâhiye zâtîyedir ve Zât-ı Akdesin lâzım-ı zarurîsidir. Elbette, o kudretin zıddı olan acz, o Zât-ı Kadîre ârız olması mümkün olmaz.”¹

Bu paragrafta anlatılmak istenen esas mevzu, Allahu Teâlâ Hazretlerinin zâtında acizliğin hiçbir mertebesinin bulunmadığıdır. Bunu isbat için mantığın temel bir kaidesine dayanılmıştır. O da, “iki zıddın bir arada bulunması imkânsızdır” manasına gelen **ic̣timaü’z-zıddeyn muhaldir** kaidesidir.

Önce bu kaideyi anlamaya çalışalım. Mesela bir oda aynı zamanda hem çok sıcak hem çok soğuk olabilir mi? Ya da bir insan hem dünyanın en iyi, hem de en kötü insanı olabilir mi? Veya bir ev hem aydınlık, hem karanlık olur mu? Elbette olamaz...

İşte böyle birbirine tamamen zıt iki sıfatın bir şey üstünde bulunması aklen imkânsızdır. Çünkü birinin varlığı, diğ̈erinin yokluğu anlamına gelmektedir. Mesela burası aydınlık demek, aynı zamanda karanlık değı̈l demektir.

1- 29. Söz

Aynen bunun gibi, Rabbimizin ezeli sıfatlarından biri de kudret sıfatıdır. Öyleyse bunun tam zıddı olan acizlik sıfatı O'nda bulunmaz. Acizlik yoksa O'nun kudreti her şeyin üstesinden gelebilir demektir.

“Kudret-i İlâhiye zâtiyedir” cümlesinde geçen **“zâtî olmak”** ise, bir şeyin zâtında bulunan ve o şeyi o şey yapan sıfatlardan biri olmak demektir. Mesela Güneşin ışığı ve ısı ve büyüklüğü gibi... Güneşi güneş yapan zatındaki bu sıfatlardır. Güneş öteden beri bu sıfatlarıyla vardır, bu sıfatlar onda bulunduğu müddetçe güneştir. Isısı kaybolmuş bir güneş artık güneş değildir. Ya da ışığını veya hacmini kaybetmiş bir güneş, güneş olmaktan çıkmış demektir. Demek ki zâtî sıfatlar, bir şeyi o şey yapan temel özelliklerdir.

İşte kudret, hayat, ilim, görmek, işitmek gibi sıfatlar Allahu Teâlâ'nın zatında bulunan ezeli sıfatlardır. Yüce Allah bu sıfatları olmaksızın düşünülemez, zâtının zarûrî sıfatlarıdır. Buradaki zarûrî tabirinin anlamı, o zât bu sıfatsız olması mümkün değil demektir. Yani, kudretsiz bir Allah düşünülemez ya da ilimsiz olması mümkün değildir demektir.

Burada şöyle bir sual akla geliyor: “Neden insanda hem kudret, hem acizlik bir arada bulunabiliyor? Bu da iki zıddın bir araya gelmesi değil mi?”

Buna hayır, değil diyoruz. Çünkü insanda acizlik hakiki bir sıfat olarak bulunurken, kudret sıfatı vehmî olarak bulunur. Kendine ait hakiki bir kudreti yoktur. Allah'ın onun üzerinde tecelli eden kudretini kendi kudreti olarak vehm eder.

Adem Şerr-i Mahz, ve Vücut Hayr-ı Mahzdır

“Adem şerr-i mahz, ve vücut hayr-ı mahzdır” kaidesi ne anlama geliyor? Bunun şeytanla bağlantısı nedir?

Cümlelerin kısaca manası şudur: Varlık, katıksız bir hayırdır. Yokluk ise, katıksız bir şerdir.

Çünkü varlık, Allah'ın varlığının O'nun yarattığı varlık aynalarında tecelli etmesi ile ortaya çıkar. Allah'ın zâtı, isim ve sıfatları sonsuz bir hayır ve güzellik olduğuna göre, onun yarattığı varlıklar aynası da katıksız hayırdır.

Fakat bu bir yaratılmışın sadece var olma sıfatı ile alâkalıdır. Varlık üzerine bina edilen, küfür, isyan, günah gibi başka bazı sıfatlar da vardır ki bunlar şerdir. Mesela bir kâfirin, kâfir de olsa taşıdığı varlık sıfatı, aslen hayırdır ki Allahu Teâlâ, kâfirin vücudunu korur ve onu yokluğa göndermez. Lakin şer olan küfür sıfatının cezası olarak ebedi cehenneme atar.

Varlığın tam tersi olan adem yani yokluk ise, tam bir şer olur. Çünkü yokluk, hayır olan o vücudların, yani hayırların olmaması manasına gelir. Hayrın olmaması ise elbette şerdir.

Bu konunun şeytanla münasebeti ise tevhid noktasındandır. Çünkü tevhid bize her şeyi yaratanın Allah olduğunu söyler. Şeytanların bütün yaptığı işler şer olduğundan ve şerlerin de esas itibarıyla varlıkları olmadığından, şeytanlar şer işlemekle bir şey yaratmış olmuyorlar.

Gerçi biz, imanın altıncı şartı olarak hayrın da şerrin de Allah'tan olduğuna iman ederiz. Fakat burada şerrin Allah'tan olduğunu iki şekilde anlamak gerekir: 1- Şerrin meydana gelmesi Allah tarafından takdir edilmiştir. 2- Şerrin üzerinde görüldüğü şeyin vücudunu da yaratan Allah'ur.

Şer olan bir şeyin varlığı dışındaki katıksız şer olan mânâ ve sıfatlarını dileyen ve kesbeden ise, şeytanlar ile insanlardır. Onlar bu şer mânâları işlemekle bir varlık yaratmış, bir fiil icad etmiş olmuyorlar. Çünkü safi şer olan mânâların vücutları yoktur, ademîdirler. Onları işlemekle hakiki fail ve mucid olunmaz.

Mayıs 2010

ALLAH ŞERLERİ NEDEN YARATIR?

Şerrin anlamı, hayırlı olmayan, kötü ve zararlı şey demektir. “Allah her şeyi yaratandır” âyetinden anlaşıldığı gibi, hayırlarla beraber şerleri de yaratan Allahu Teâlâ’dır. Şerrin yaratılması meselesi, kadere imanın önemli başlıklarından biridir.

Resûl-i Ekrem (asm) Efendimiz, kadere îman şartını, “Kadere, hayır ve şerrin Allahu Teâlâ’dan olduğuna inanmak” diye tarif etmiştir. Bu sebeble, İslam’ın inanç esaslarını sıralayan Âmentü’yü okurken “Kadere, hayır ve şerrin Allah’tan olduğuna inandım” deriz.

Demek ki, kadere olan imanımız, şerlerin de hayırlar gibi Allah tarafından ezelde takdir edildiğine ve vakti gelince yaratıldığına inanmayı gerektirmektedir.

İşte tam burada şöyle bir soru akla geliyor: Allahu Teâlâ bütün hayırların kaynağı, bütün şer ve çirkinliklerden münezzehtir ve uzaktır. Üstelik Kur’ân’da “İyilik ve takvâ üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın” gibi âyetlerle insanlara şerlerden sakınmalarını, iyilik yapmalarını tekrar tekrar emrettiği ve insanların şerri bırakıp hayra yönelmesi için peygamberler gönderdiği halde şerlere neden müâade etmekte ve şerleri neden yaratmaktadır? Şerlerin yaratılması şer değil midir?

Üstad Bediüzzaman Hazretleri bu soruya şerhlerin yaratılmasındaki pek çok hikmetleri göstererek Risâle-i Nûr'da çeşitli cevaplar verir. Mesela, 12. Mektub Risâlesi'nde şöyle der:

“Hâşâ!.. Halk-ı şer şer değil kesb-i şer şerdir. Şerrin yaratılması değil, şerrin insanlarca tercih edilmesi şerdir. Yani insanların şerri dilemesidir şer olan; Allah tarafından yaratılması değil. Çünkü yaratmak, o şeyle alâkalı bütün neticelere bakar; insanın dilemesi ise, insanın kendi ile alâkalı hususî maksadlarına bakar. İnsan o işi dilerken şer maksadlar için diler, ama Allah hayırlı pek çok maksadlar için o şerri yaratır.

Meselâ: Yağmurun yağmasının binlerce neticeleri var, bütünü de güzeldir, hayırdır. Birisi tembellik ve ihmal gibi bir sebeble iradesini kötüye kullanarak evinin akan çatısını zamanında tamir ettirmese ve evi su içinde kalarak yağmurdan zarar görse, “Yağmurun yaratılması rahmet değildir” diyemez. Aksine, onun kötü iradesi sebebiyle kendisi hakkında şer oldu.

Hem ateşin yaratılmasında pek çok faydalar var; bütünü de hayırdır. Fakat bazı kimseler kendi hataları sebebiyle ateşten zarar görseler, “Ateşin yaratılması şerdir, keşke ateş yaratılmasaydı” diyemezler. Çünkü ateş yalnız onu yakmak için yaratılmamış; belki o, kendi iradesini kötüye kullanarak, yemeğini pişiren ateşe elini soktu ve o hizmetçisini kendine düşman etti.

Hulâsa: Hayr-ı kesîr için, şerr-i kalîl kabul edilir. Yani çok hayır için az şer kabul edilir. Eğer az şer olmaması için, çok hayır terk edilirse; o vakit çok şer işlenmiş olur. Meselâ, kangren olmuş ve kesilmesi lâzım gelen bir parmağın kesilmesi zâhiren bir şerdir; hâlbuki gerçekte hayırdır, iyidir. Parmak kesilmezse, el kesilir; daha büyük bir şer olur.

İşte kâinattaki şerhlerin, zararların, belaların, zararlı görünen şeylerin yaratılması, şer ve çirkin değildir. Çünkü pek çok mühim hayırlı neticeler için yaratılmışlardır.”¹

1- 12. Mektub

Üstad Bedtüz zaman, şerhlerin takdir edilmesinde bizce gizli pek çok adâlet, hikmet ve rahmet yönleri bulunduğuna işâret etmek için şöyle bir misal verir:

“Mesela, bir hâkim seni hırsızlıkla mahkûm edip hapsetti. Hâlbuki sen hırsız değilsin. Fakat kimsenin bilmediği gizli bir cinâyetin var. İşte kader-i İlahî dahi seni o cinâyetin sebebiyle hapsedip adâlet etmiş. Hâkim ise, senin yapmadığın bir hırsızlıkla seni mahkûm ettiği için zulmetmiştir. “İşte şey’-i vâhidde iki cihetle kader ve icad-ı İlahînin adâleti ve insan kesbinin zulmü görünür.” Yani tek bir şeyde, kaderin adâleti ile insanın zulmü birlikte görünebilir. İnsan zulmederken kader adâlet eder. Demek Allah’ın kaderi gerçek manada şerden, çirkinlikten ve zulümden münezzehtir, beridir, uzaktır.

İki Kısım Şer

Risâle-i Nûr’daki izahlardan yola çıkarak meseleye baktığımızda şerhlerin iki kısım olduğunu görürüz:

1- İnsanlar ve cinler gibi imtihan olan varlıkların işledikleri günah ve şerhler.

2- Allah’ın takdir ettiği bazı musibet ve belalar.

İnsanların ve cinlerin şerh işleyebilmesinin sebebi, dünyada imtihan olmalarıdır. Allahu Teâlâ, onları şerhlerden sakınmak ve hayırlara koşmakla imtihan etmektedir. Bu imtihanın bir gereği olarak hayır ya da şerh işleyebilme iradesine sâhip kılınmışlardır.

Her şeyi yaratan yüce Allah olduğu gibi, insanların bir şerri dilemelerinin ardından onu yaratan da Allah’tır. Fakat ehl-i sünnet âlimlerinin beyanlarına göre, Allah şerhleri yaratsa da onlardan râzı değildir ve kullarına şerh ve kötülükleri işlemelerini emreder.

Eğer insanlar kötülük işleyemesinler diye diledikleri anlarda şerhleri yapamasa idiler, yani Allah şerri onların elinde yaratmasa idi, dünyadaki imtihan bozulurdu. İmtihan bozulunca da insanlar nefis ve şeytanla mücâdele edemez, ruhtaki kâbiliyetleri

hakkıyla gelişmez, meleklerden daha yüksek makamlara çıkan peygamberler ve evliyalar ve sâlih insanlar ortaya çıkamazdı.

Bedüzzaman Hazretlerinin tabiriyle sırr-ı imtihan bozulup Ebu Cehiller ile Ebu Bekirler bir seviyede kalacaktı. O büyük kâmil insanların yetişmemesi çok daha büyük bir şer olacaktı. İşte o hayırlı insanların yetişebilmesi için insanlık imtihana tâbi tutulmuş ve şer işleyebilmelerine müsaade edilmiştir. Ta ki insanlar nefis ve şeytanla cihad ederek şerlerden sakınarak ruhlarındaki kâbiliyetler gelişsin ve Allah'ın ahlâkı ile ahlâklanmış yüce insanlar ortaya çıksın.

Şerlerden ikinci kısmı ise, insanlarca şer olarak görülen, fakat aslında çok güzel hayırlı ve ebedî faydaları bulunan musibetler, hastalıklar, belalar gibi şeylerdir.

Dünyada insanların başına gelen musibetlerin verdiği acılar insanların itiraz ve şikâyetlerine sebep olsa da bu acılarda pek çok rahmet ve hikmet mânâları vardır. Resûl-i Ekrem (asm), dünyada musibet ve sıkıntılara düşüp acı çekenlere âhirette karşılığının fazlasıyla verilip râzı edileceklerine dâir pek çok müjdelermiştir. Bunlardan biri: “Mü'minin ayağına bir diken de batsa günahına kefarete olur.” Bir diğeri ise: “Sıtmadan titreyen bir hastanın günahları, meyveli bir ağacın silkelendiğinde meyvelerinin dökülmesi gibi günahları dökülür.” Bir diğerk hadiste ise:

“Kıyâmet günü, teraziler kurulur, amel işleyenler amellerinin karşılığını tam olarak alırlar. Sonra belaya, musibete uğrayanlar getirilir, onlar için terazi kurulmaz, ücretleri, mükâfatları tartısız, hesapsız bol bol verilir. Bunlara verilen sevabların büyüklüğünü görenler, Keşke bizim de dünyada vücutlarımız makaslarla doğransaydı da, biz de böyle büyük nimetlere kavuşsaydık derler.”

İşte hadislerden de anlaşıldığı gibi dünyada çekilen musibet ve sıkıntılar, aslında pek çok hayırların vesilesidir. Demek ki musibet ve şerlerin kâinattaki varlığı, bizzat çirkin olsa da netice ve sonuç itibarıyla güzeldirler.

Buraya Kadar Anlatılanların Hulâsası

Hayrı da şerri de yaratan Allah'tır. İnsanların işlediği şerleri o yaratsa da bunlardan râzı değildir. İnsanlara şer işlememelerini emretmekte, onları hayra sevk etmekte, cehennemden sakındırıp cennete davet etmektedir. İmtihanın gereği olarak dünyada isteyenin şer işlemesine müsâade etmektedir.

İnsanların dışında gelişen şer ve musibetler ise görünüşte ve dünya hayatı açısından şer gibi görünse de gerçekte onların arkasında pek çok hayırlar, sevaplar, hikmetler ve rahmet mânâları saklıdır; gerçek güzellikleri ise âhirette görünecektir.

Bediüzzaman Hazretleri der ki; bazı şeyler görünüşte şer olsalar da Allah'ın yaratmasında gerçek manada şer yoktur. O görünüşteki şerler de eşya zıddıyla bilinir kâidesiyle güzellik ve hayrın hakkıyla anlaşılmasına hizmet etmektedirler.

Eylül 2010

ALLAH NAMINA SEVMENİN ÂHİRETTEKİ NETİCELERİ

İnsan dünya hayatında başta kendi nefsi ve yakınları olmak üzere pek çok şeyleri sever. İnsanın en mühim bir kulluk vazifesi ise; dünyayı ve ondaki varlıkları mânâ-yı harfiyle, yani Allah namına sevmektir. Güzel şeyler için “Allah ne kadar güzel yaratmış” demeli, kalbe başka muhabbet ve sevgilerin girmesine izin vermemelidir. Çünkü kalbin içi Samed olan Allah’ın aynasıdır ve ona mahsustur.

İşte bütün muhabbet ve sevgiler, eğer Allah namına olsa, hem meşru bir muhabbettir, hem Allah sevgisini artırır, hem de bu sevgilerin âhirette ebedi, büyük kazanç ve neticeleri olur.

Mesela, **leziz yemeklere, hoş meyvelere şükrederek olan meşru sevginin âhiretteki neticesi**, Kur’ân’ın bildirdiği gibi, cennete lâıyk bir tarzda, cennet’in leziz yemekleri ve güzel meyveleridir. Hatta dünyada yediğın meyve için söylediğın “Elhamdülillah” kelimesi, cennet meyvesi şeklinde cisim giyerek sana takdim edilir. Burada meyve yersin, orada “Elhamdülillah” yersin.

Dünyada meşru bir surette nefsine muhabbet; yani kendi güzelliklerine bina edilen muhabbet değil, belki noksanlıklarını görüp düzeltmeye bina edilen şefkat ile onu terbiye etmek ve onu hayra sevk etmek neticesi olarak o nefse lâıyk sevgililer-

mahbublar, cennet'te verilir. Nefis, madem dünyada hevâ ve hevesini ve duygularını Cenâb-ı Hak yolunda kullanmış. Sonsuz lütuf sahibi olan Rabbimiz, her biri canlı küçük birer cennet gibi güzel olan olan hurileri vereceğini pek çok âyetlerle bildirilmiştir.

Ana-baba ve evlâd ve eşini Allah namına sevmenin neticesi:

Cenab-ı Erhamürrahimîn, onların âhiretteki makamları ayrı ayrı da olsa yine o mesut aileye safi bir sohbet lezzeti, cennete lâyük bir yaşayış suretinde, ebedî bir kavuşma ile ihsan edecektir.

Dünyada sâlih, iyi dostlara muhabbetin neticesi:

Kur'an'da "Karşılıklı sedirler üstünde" ayetiyle ifade edilen, karşı karşıya kurulmuş cennet sedirlerinde ahabları ile oturup hoş, şirin, güzel, tatlı bir surette, dünya maceralarını ve eski hatıralarını birbirine nakledip eğlendirmek suretinde; ayrılıksız, safi bir muhabbet ve sohbet şeklinde görüştürüleceği, Kur'an'ın hükmüyle sabittir.

Peygamberler ve evliyaya Kur'an'ın tarif ettiği gibi muhabbetin neticesi:

O enbiya ve evliyanın şefaatlerinden kabirde, haşirde istifade etmekle beraber; onların gayet yüce makam ve feyizlerinden o muhabbet vasıtasıyla istifade etmektir.

Dünyayı, Allah namına ve Esmâ-i Hüsnâ'nın büyük bir aynası ve âhiretin tarlası olan güzel yüzüne karşı sevmenin neticesi ise, âhirette her mü'mine, dünya kadar, fakat dünya gibi fânî değil, bâkî bir cennet verilecektir. Hem dünyada yalnız zayıf gölgeleri gösterilen ilahî isimler, o cennet'in aynalarında en şaşıla bir surette gösterilecektir.

Dünyada Allah'a îman ve O'nu sevmenin neticesi ise;

dünyanın bin sene gayet mes'ud hayatı, bir saatine değmeyen cennet hayatının ve cennet hayatının dahi bin senesi, bir saatine karşılık gelmeyen Cenâb-ı Allah'ın nihayetsiz mukaddes güzelliğini ve kemalini görmekle şereflenmektir. Hazret-i Süleyman (as) gibi muhteşem saltanat sahibi bir zâtı görmek, hem Hazret-i Yusuf (as) gibi fevkalade güzellik ile seçkin bir zâtı görmeyi merakla istemek; herkes vicdanen hisseder. Acaba dünyanın bütün güzellik ve mükemmelliklerinden binler derece yüksek

olan cennet'in bütün güzellik ve kemalâtı, cemal ve kemalinin yalnız bir parıltısı sayılabilecek Rabbimizi görmek, ne kadar rağbet edilecek ve meraklı ve ne derece aşk ve şevkle istenecek bir nimet olduğunu dşnz ve kıyas ediniz... Yüce Rabbimiz bizlerin, rızasını kazanarak yüce zatına perdesiz kavuşanlardan olmamızı nasib eylesin. Âmin!

Ekim 2009

KÜFRÜN TEMEL TAŞINI YERLE BİR EDEN ESER: “TABİAT RİSALESİ”

Bediüzzaman Hazretleri 1922 Kasım'ında Ankara'ya gittiğinde, müdhiş bir dinsizlik fikrinin meclis içinde gizliden gizliye çalıştığını ve imanun temellerini sarsmak için dehşetli planlar yaptığını görür. O dönemde perde altından dinsizliğe çalışanlardan birisi de meşhur Ziya Gökalp'ti. Bediüzzaman onunla yaptığı bir tartışmadan Fihrist Risalesi'nde şöyle bahs eder:

“Bu (2. Söz'deki) temsilin mealıyla mühim bir mecliste, Ankara'da, otuz sene evvel Ziya Gökalp gibi müthiş bir mühlid, ağzını açamayacak derecede mağlub oldu.”

Hazret-i Üstad Ankara'da şahid olduğu bu tehlikeli gidişatı ise şöyle anlatır:

“1338'de (1922) Ankara'ya gittim. İslam ordusunun Yunan'a galebesinden neş'e alan ehl-i imanun kuvvetli fikirleri içinde, gayet müdhiş bir zınduka fikri, içine girmek ve bozmak ve zehirlendirmek için dessayane çalıştığını gördüm. 'Eyvah!' dedim, bu ejderha imanun erkânına ilişecek!”

Said Nursî Hazretleri, dessayça yayılmaya başlayan bu dinsizlik fikrinin önünü kesebilmek için Kur'ân'a müracaat eder ve Kur'ân'dan gelen bir ilhamla Zeylû'z-Zeyl adında Arabca bir risale yazar ve 1923 yılında Ankara'da neşreder. Üstad önce Habbe

Risalesi'ni, sonra Habbe'nin Zeyli'ni neşreder. Ve daha sonra Habbe'nin Zeyli'nin Zeyli'ni "Zeylü'z-Zeyl" adıyla neşretmiştir. Tabiat Risalesi, işte bu Zeylü'z-Zeyl'in 1934 sonlarında Üstad tarafından Türkçe'ye tercüme edilmesiyle telif edilir.

Hazret-i Üstad bu risalede, dinsizlerin en çok dillendirdikleri ve bütün fikirlerini onun üzerine bina ettikleri, "Her şeyi tabiat yapıyor" fikrinin ne kadar saçma ve mantıksız bir fikir olduğunu "Göklerin ve yerlerin yaratıcısı hakkında şüphe olur mu?" ayetine dayanarak ispat eder. Üstad'ın burada kullandığı ispat metodu çok harikadır. Önce bakışları çevremizde sürekli devam eden yeni yeni yaratılışlara çevirir. Mesela bütün bitki ve hayvanlar sürekli çoğalıp durmaktadırlar. Bu yeni yaratılan varlıklara baktığımızda, bu harika sanat eserlerinin nasıl ortaya çıktığı hakkında ilk anda akla gelen veya gelebilecek olan ve bu güne kadar dillendirilen dört farklı fikir var.

- 1- O canlı kendi kendine ortaya çıkıyor.
- 2- Değişik sebeplerin etkisiyle oluşuyor.
- 3- Onu tabiat yapıyor.
- 4- Yüce bir yaratıcı tarafından yaratılıyor.

Üstad Bediüzzaman'ın burada kullandığı metod; ilk üç fikrin imkânsızlığını ortaya koyarak dördüncü şık olan Allah'ın yaratmasından başka -aklen- bir ihtimal bulunmadığını ispat etmektir. Daha sonra varlıkların yaratılışının yalnızca Allah'a verilmesinin nasıl akli bir zorunluluk olduğunu ortaya koyarak, vahdaniyet yolunu hiç şüphe bırakmayacak bir surette ispat etmiştir. Mantıkta **sebr ve taksim** denilen bu metodu, üniversite imtihanı gibi test usulüyle yapılan imtihanlarda talebeler çoklukla kullanırlar. Cevap şıklarından doğru olmadığına kesinlikle emin olduklarını eleyerek doğru cevaba ulaşırlar. Burada önemli olan, yanlış şıkların yanlışlığının kesin olarak bilinmesidir. Tabiat Risalesi'nin Allah'ın bir lütfu olan bu harika muvaffakiyetine işaretle Üstad şöyle der:

“Tabiattan gelen fikr-i küfrîyi dirilmeyecek bir surette öldürüyor; küfrün temel taşını zîr ü zeber (alt-üst) ediyor.”

Tabiat Risalesi, dokuz başlıkta, toplamda doksan tane muhali yani imkânsızlığı göstererek, varlıkların kendi kendine, ya da toprak, su, hava, ısı, ışık gibi maddelerin tesadüfen bir araya gelmeleriyle, ya da tabiat kanunları gibi maddeten mevcut olmayan kanunlarla yaratılamayacağını gösterir. Çünkü hücrenin alt parçacıklarından, bedenın kalb, beyin, göz gibi organlarına ve tüm bedene kadar bir canlının yaratılması o kadar karmaşık ve gayet zor, hadsiz faaliyetlerin neticesidir ki ancak sonsuz bir ilim, irade ve kudretin işi olabilir. Sonsuz ilim, irade ve kudrete olan ihtiyaç ise Allah'ın yaptığını açıkça gösterir. Böyle harika sanatlar, hayatsız, aciz ve şuursuz olan tesadüfî sebeblerin ve cansız, bedensiz tabiat kanunlarının işi olamaz.

Tabiat Risalesi'nin gözlere gösterdiği muhallerden bir kaçına kısaca ve mealen şöyle işaret edilebilir:

- Bir eczanede bulunan ve çok hassas ölçülerle yapılan ilaçların, bir eczacı olmaksızın, laboratuardaki kimyevî madde şişelerinin tesadüfen devrilmesiyle ortaya çıkmasını akıl hiç kabul eder mi? Elbette etmez. Aynen onun gibi; o ilaçlardan binlerce kat harika ölçü ve sanatlarla yaratılan canlıların da bir yaratıcısı olmadan, dünyadaki hava, su ve toprak gibi maddelerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmaları binlerce kat akıl dışıdır, imkânsızdır.

- Harika sanatlarla süslenmiş büyük bir sarayın tuğlalarının, bir usta olmadan sürekli yenilenmesi ve o sarayın yeni yeni şekiller alması, başka güzel sanatlara bürünmesi, büyüyüp küçülmesi aklen hiç mümkün değildir. İşte bunun gibi, atomları ve hücreleri beslenme yoluyla devamlı yenilenip duran, güzelleşen, büyüyüp küçülen bir canlı vücudunun da bir yaratıcı olmaksızın bu işleri kendi kendine yapabilmesi hiç mümkün değildir.

- Çok odalardan oluşan, harika eşyalarla doldurulmuş ve güzel sanatlarla süslenmiş olan harika bir sarayın hem yapılması, hem işletilmesi, o sarayın proje ve işleyişinden bahseden teşkilat

defterindeki kuralların eliyle olması son derece imkânsız bir saçmalıktır. Aynen onun gibi, şu muhteşem kâinat sarayının da gerek bina edilmesi ve gerek gayet düzen içinde işletilmesi kâinattaki tabiat kanunlarının işi olması sonsuz derecede akıldan uzak bir saçmalıktır. Çünkü o kanunların ne hayatı var, ne şuuru, ne de kuvveti. Öyleyse şu koca kâinat sarayını o kanunların ölçüsüyle yaratan, onlarla işleten ve o kanunları kendi iradesiyle belirleyen sonsuz kudret ve ilim sahibi büyük bir sanatkâr usta vardır. O da Allahu Teâlâ'dır.

Bu üç misalde görüldüğü gibi Tabiat Risalesi, varlıkların meydana gelişinde, Allah'ın yaratması dışındaki şıkların aklen hiç mümkün olmadığını, hatta insanı gayet saçma neticelere götürdüğünü açık delillerle ispat eder.

İki asırdır Avrupa'dan dünyaya yayılan dinsizlik fikirlerinin dayandığı ana temel olan "tabiatçılık felsefesi"ni Bediüzzaman Hazretleri bu risale ile tamamen çürütmüştür. Aradan geçen seksen seneye rağmen, ne memleketimizde, ne de batıda tabiat felsefesi fikrini taşıyan bir fen bilimcisinin çıkıp buna bir cevap yazamaması da gayet dikkat çekicidir.

Aralık 2012

EŞYANIN MÜLK VE MELEKÛT CİHETLERİ

Eşyanın mülk ve melekût ciheti tabirleri Risâle-i Nûr'un çeşitli yerlerinde geçen önemli istılahlardandır. Bu istılahların anlaşılmasının, kudret-i İlâhiye'nin nihayetsizliği, kader meselesi, şerlerin yaratılışı meselesi gibi mevzuların anlaşılmasında önemli katkıları vardır. Bu yüzden söz konusu bahislerin geçtiği bazı yerlerde onlara dayalı açıklamalar yapılmıştır.

Mülk Ciheti, Varlıkların İnsanlar Tarafından Algılanan Şeklidir

Mülk ciheti eşyanın, sırf insana görünen kısmıdır ki eşyanın gerçek hakikati bu değildir. İnsan varlıkları algılarken, 1- Zahiren sebepleri (varlıkları) iş yapar ve kudret sahibi gibi görür. 2- Âlemde ve yaratılmışlar içinde şerlerin ve çirkinliklerin vücud-u hakikileri, yani gerçek bir varlıkları varmış gibi görür. 3-Yaratılan şeylerin bazısı bazısından daha zor ya da daha kolaymış gibi görür. Hâlbuki bu üç temel bakış da tamamen insanın iç dünyasında oluşmakta olup kâinatın ve yaratılışın gerçekliği bu değildir. Bu farklı görüşün sebebi, insanın yaradılış ve hissiyatının eşyanın hakikatini, yani melekût cihetini algılamaktan aciz oluşudur. Aslında mülk ciheti şu kâinattan insanın ruhuna akseden hususi dünyasından başka bir şey değildir. melekûtiyet ciheti ise, eşyanın hakikatidir. Allah tarafından yaratıldığı gibi, her an onun var

etmesiyle varlığı devam edebilen kâinatın gerçek hâli, Allah'ın görüp bildiği şekildir. Kâinatın bu gerçek yönünde; 1- Allah'tan başka hiçbir şeyin gerçekten bir iş yapmadığı görünür. 2- Şer ve çirkinliklerin gerçekten mevcut olmadıkları ve asıllarının adem yani yokluk olduğu görünür. 3- Eşyanın iş ve etki yapma kabiliyeti bulunmadığı için kudret-i İlâhiyeye de hiçbir etkilerinin bulunmadığı görünür. Bu yüzden kudrete nisbetle, kâinatın tamamı ile bir zerre aynı derecede kolaydır. Yani "kâinat daha zor da olsa kudret sonsuz olduğu için fark etmez" düşüncesi de tam isabetli değildir. Çünkü kâinat kudrete nisbetle daha zor da değildir. Bu hakikat Risâle-i Nûr'un çeşitli yerlerinde izah edilmiştir. Onlarda birisi şöyledir:

"Mülk ve zahir veçhinde, kudret-i Samedaniyenin izzetine ve kemaline münafî hâlât vardır. Esbab, o hâlâta hem merci, hem medar olmak için vaz' edilmişler. Fakat melekûtiyet ve hakikat canibinde, herşey şeffafur, güzeldir. Kudretin bizzât mübaşeretine münasibdir, izzetine münafî değildir. Onun için esbab sırf zahirdir, melekûtiyette ve hakikatte tesir-i hakikîleri yoktur.¹

Üstteki iktibasta, mülkün zahirle; melekûtun da hakikatle eş anlamlı olarak kullanılması, bahsettiğimiz hakikate ışık tutmaktadır.

İnsan İçin Eşyanın Melekûtunu Görmek Mümkün müdür?

Her mümin mesela güneşe mânâ-yı harfî ile bakarak "güneş kendisinden çok yaratıcısını gösteriyor" diyebilir. Fakat eşyanın melekûtiyet cihetini görebilmek, ancak Allah'ın kendisine olan bir ihsanıyla, sebebler tamamen nazarından silinen ve her şeyi hayır ve nurani gören zatlara mahsustur. Ayrıca, bu zatlar her zaman melekûtu müşahade ederler diye bir şart da yoktur. Üstad Bediüzzaman, evliyanın eşyanın melekûtunu görebilenlerine şu cümlesiyle işaret eder: "(Kur'an'daki meziyet,) ne melekûte geçen evliyaların eserinde, ne umûrun bâtınlarına geçen İsrakiyyunun kitaplarında, ne âlem-i gayba nüfuz eden ruhanîlerin maarifinde

1- Tılsımlar, 22. Söz

hiç bulunmuyor.”² Kur’ân-ı Kerim’deki, “İbrahim’e semavat ve arzın melekûtunu gösteriyorduk” âyeti de bu manaya işaret ediyor gibidir.³

Melekûtiyet-i Eşya İle Âlem-i Melekût Farklıdır

Âlem-i mülk ve melekût tabirleri ile eşyanın mülk ve melekût cihetleri arasında farklılık vardır. Tabirlerin benzerliği bu farkın gizlenmesine sebep olabilmektedir. Melekût, melekler demek değildir. Saltanat manasına gelen mülkün mübalağasıdır ve ilahî saltanatın haşmetli ve perdesiz bir şekilde tam görünmesi demektir. Kamus-u Okyanus 3. cild sh. 116 da melekût için, “Mübalağadır. İzzet ve saltanat ve azamete ıtlak olunur (söylenir). Ehl-i tahkik “mülk” ü âlem-i zahirde (görünen dış âlem), “melekut”u âlem-i batında (görünmeyen iç âlem) isti’mal ederler (kullanırlar).” diyor. Aslında dünya dâhil bütün âlemin hakikati, melekût cihetidir. Fakat dünyada sebebler, insanın nazarında kudret-i Rabbaniyeye perde olduğu için saltanatın haşmeti bir nebze gizlendiğinden, buraya âlem-i mülk denilmektedir. Fakat semavat tabakatında ve manevi âlemlerde, esbab perdesi bulunmadığından veya bulunsa bile ora ahalisine perde olamadığından, saltanat-ı ilahiyenin haşmeti ve kudret-i Rabbaniye’nin bizzat mübaşeretini tam tezahürdedir ve bu sebeble o ulvi âlemlere âlem-i melekût denilmektedir. Yani, âlem-i melekût melekler âlemi manasında değildir. Oralar meleklerin de meskenleri olmasından melekûtun melekler manasına geldiği zannolunmaktadır. Netice olarak; âlem-i melekût ve âlem-i mülk ifadesiyle iki çeşit âlem ve mekan kasd olunurken; eşyanın mülk ve melekûtunu ifadeleriyle tek bir eşyanın veya âlemin zahiri görünüşü veya hakiki mahiyeti kasd edilmektedir.

Şubat 2009

2- 25. Söz

3- En’am suresi, 75

RİSÂLE-İ NÛR'UN ÂHİRET İNANCINI İSBÂTI VE HAŞRİN DELİLLERİ

Risâle-i Nûr'un Ahiret Akîdesine Hizmeti

Öldükten sonra dirilmeye yani haşir ve âhiret gününe iman etmek imanın altı şartından biridir. Altı erkân-ı imâniye içerisinde Allah'a ve âhiret gününe inanmak fevkalade ehemmiyetleri sebebiyle imanın iki kutbu olarak isimlendirilmiştir. Çünkü bütün hakikatleri, güzellik ve kemâlatları gerçek ve kıymetli kulan "bu kısa dünya hayatının arkasından bâki bir âhiret hayatının gelmesidir".

İnsanların âhirette ebedî bir saadet hayatı yaşayabilmeleri ancak o hayata iman etmeleri ile mümkün olduğu gibi, dünyada dahi gerçek huzur ve mutluluğun tek yolu Allah'a ve âhiret gününe iman etmekten geçer. Hal böyle iken, bir iki asırdır dünya çapında etkili olan dinsizlik cereyanları, âhiret hayatının inkârına gitmişler, sekülerizm denilen bir felsefeyi yani dünya hayatından ibaret bir hayat anlayışını her tarafa yaymışlardır. Bu cereyanın etkileri başta memleketimiz olarak bütün âlem-i İslâma da ulaşarak pek çok kimselerin imanlarını kaybedip ebedî hayatlarının mahvolmasına ve toplumda imanların zayıflamasıyla ahlâkın ciddi manada zedelenmesine sebep olmuştur.

İşte geçen asrın ilk çeyreğinde bu dinsizlik ve âhireti inkâr fikirleri memleketimizi sarsmaya başladığı bir zamanda Üstad Bediüzzaman (rh) ehl-i imanın imdadına yetişmiştir. İlk olarak

haşir ve âhireti ispat eden Onuncu Söz Risâlesi'ni 1926 yılında Barla'da telif etmiştir. Kur'an'dan ilhamen ve yüzden fazla âyetlerden süzülen damlalarla yazıldığını söylediği bu risâle, haşir ve âhireti çok kuvvetli ve kat'i delillerle isbat etmiştir. Delillerin kuvvetine işareten Üstad Hazretleri Onuncu Söz hakkında "Risâle-i Nûr'un bir güneşi" demektedir. İslâm tarihi boyunca, âhiret akidesi akli delillerle ispatı çok müşkil nakli bir mesele kabul edilmiştir. Yani Kur'an ve hadiste nakledildiği için iman edilen bir mesele olarak kabul edilirken, Cenâb-ı Hak'ın lütfuyla bu inkârcı asırda çocukların bile anlayabileceği bir açıklık ve vuzuh ile ispat edilmiştir. Bu konuda Hz. Üstad şunları söyler: "İbn-i Sina gibi bir dâhi-yi hikmet,

[الحشر ليس على مقاييس عقلية]

demiş. 'İman ederiz, fakat akıl bu yolda gidemez' diye hükmetmiştir. Hem bütün ulema-yı İslâm: 'Haşir, bir mes'e-le-i nakliyedir, delili nakildir. Akıl ile ona gidilmez.' diye müttefikan hükmettikleri halde, elbette o kadar derin ve manen pek yüksek bir yol; birdenbire bir cadde-i umumiye-i akliye (aklen herkesin çok rahat kavrayabidiği bir mesele) hükmüne geçemez. Kur'an-ı Hakîm'in feyziyle ve Hâlık-ı Rahîm'in rahmetiyle, şu taklidi kırılmış ve teslimi bozulmuş asırda, o derin ve yüksek yolu şu derece ihsan ettiğinden bin şükür etmeliyiz. Çünkü imanımızın kurtulmasına kâfi gelir. Fehmettiğimiz (anladığımız) miktarına memnun olup tekrar mütalaa ile izdiyadına (arttırılmasına) çalışmalıyız."

Bu hârîka risâle, harf inkılabından iki sene evvel İstanbul'da Kur'an harfleriyle basılarak her tarafa neşredilmiştir. O devirde açıktan açığa "âhiret diye bir şey yoktur" diyerek propaganda yapmaya hazırlanan ehl-i dalaletin bu risâleyi ve çok kuvvetli delillerini görmeleri üzerine "Artık bu fikri kabul ettiremeyiz" diye vazgeçtiklerini Üstad, Rumuzât-ı Semâniye isimli risâlesinde beyan etmektedir.

Haşir konusunda sadece Onuncu Söz'ü yazmakla kanaat etmeyen Üstad Bediüzzaman, Yirmi Dokuzuncu Söz ve Yedinci

Mesele gibi birkaç risâle daha yanında, yüz otuz parça olan Nur Külliyyatında hemen her vesile ile kıyâmetin, haşır ve âhiretin, cennet ve cehennem hayatının isbatına dair çokça bahisler açmıştır. Pek çok farklı farklı cihetlerden âhirete imanın yüzlerce delillerini ortaya koymuştur. Bu sayede yüz yılın başında çok kuvvetlenmiş olan imansızlık cereyanı zayıflayarak gerilemiş ve şu an açıktan açığa Allah'ı ve âhireti inkâr etme cesaretleri kalmamıştır. Halbu ki o dönemde gayet pervasızca iman ve İslâm aleyhindeki fikirler, her tarafa neşrediliyordu. O günden bu güne bu risâlelerden istifade eden milyonlarca insan imanlarını tehlikeden kurtarmış, çok sağlam bir tevhid ve âhiret inancı elde etmişlerdir.

Onuncu Sözü'n Haşri İspat Metodu

Öldükten sonra insanların yeniden haşredileceğine ve kıyâmetle yıkılan kâinatın âhiret gününün gelmesiyle cennet ve cehennem şeklinde yeniden bina edileceğine inanmak; elbette bu icraatları yapacak olan Cenâb-ı Allah'ın varlığına katiiyen inanmak ile mümkün olabilir. Fakat bu da tek başına yeterli değildir. İkinci olarak haşri yapacak olan yüce yaratıcının nasıl bir Zât olduğunu iyice bilip anlamak gerekir. Çünkü O'nu tanımazsak âhiret âlemini yaratcağına neyle karar verebiliriz? Öyle ise Allah hakkında öyle bir ders verilmeli ki, bu dersi alan kişi, böyle güzel sıfatlara sahip bir Allah elbette ölümle bir daha dönmek üzere yok olup gitmemize asla müsaade etmez ve bu kâinat asla o Sultan-ı Ezeli'nin daimi bir saltanat merkezi olamaz; muhakkak ölüp gidenler başka daimi bir âleme göçüyorlar, diye kanaat etmelidir.

İşte Risâle-i Nûr'da haşrin isbatı için takip edilen yol budur. Yani evvelen Allah'ın varlığı, sonra isim ve sıfatları yani nasıl bir zât olduğu, kâinat ve içindeki icraatlarından yola çıkılarak isbat edilmiştir. Allah hakkında sağlam bir iman ve doğru bir tanıma temin edildikten sonra, elbette bu özelliklere sahip bir Allah katiiyen haşirsizliğe, âhiretin, cennet ve cehennemin gelmemesine müsaade etmez şeklinde neticeye gidilmiştir. Bunu

Üstad Hazretleri şöyle ifade eder: “O zât demiş ki: ‘Onuncu Söz’ün hakikatları münkirlere (inkârcılara) karşı değil. Çünkü sıfat ve esma-i İlahiyeye (Allah’ın isim ve sıfatlarına) bina edilmiş.’ (...) Hakikî cevabı şudur ki: Herbir hakikat, üç şeyi birden isbat ediyor; hem Vâcibü’l-Vücud’un vücudunu (Allah’ın varlığını), hem esma ve sıfatını, sonra haşrı onlara bina edip isbat ediyor. En muannid (inatçı) münkirden tâ en hâlis bir mü’mine kadar herkes her ‘Hakikat’ten hissesini alabilir.” Onuncu Söz’ün on iki sûret ve on iki hakikatlerinin her birinde Allahu Teâlâ’nın bazı sıfatları onun varlığıyla birlikte ispat edilmiş ve “Bu sıfatlara sahip olan Allah hiç dönmek üzere ölüp gitmeye müsaade eder mi? Elbette etmez!” denilmiştir.

Onuncu Söz’deki Deliller

Haşri ders veren 10. ve 29. Sözler, kıyâmetten sonra dirilişi o kadar kat’î bir şekilde isbat etmişlerdir ki bu konuda Hz. Üstad (rh) şöyle söylemektedir: “Eğer haşrin gelmesini, gelecek baharın gelmesi gibi kat’î bir surette anlamak istersen; haşre dair Onuncu Söz ile Yirmidokuzuncu Söz’e dikkat ile bak, gör. Eğer baharın gelmesi gibi inanmaz isen, gel parmağını gözüme sok!”

Şimdi Onuncu Söz’de zikredilen haşrin pek çok delillerinden bir kısmını burda özetleyerek bahsimize son veriyoruz.

1- Kâinatın her tarafında görünen gayet haşmedli ilahî saltanat isbat eder ki ona itaat eden kullarına cennet gibi bir mükâfatı, isyan eden asilere cehennem gibi bir ceza evi bulunacaktır. Bu dünyada olmadığına göre âhirette olacaktır.

2- Hadsiz bir şefkat ve ikram sahibi olduğunu insanlar ve tüm canlı varlıklara sürekli gönderdiği rızıklarla ve her türlü ihtiyaçlarını karşılayarak gösteriyor. Elbette o şefkat ve kerem dönmek üzere ölüp gitmeye müsaade etmez. Öyleyse ölüm; yokluk değil, yeni bir hayata geçiştir.

3- Kâinatın umumunda ve içindeki bütün varlıklarda tam bir denge ve ölçülü yaratma görülürken birtek insanların amellerinde bir ölçsüzlük, aşırılık ve zulümler görünüyor. Ekseriya zâlim

izzetinde, mazlum zilletinde kalıp, buradan göçüp gidiyorlar. Demek âhiretteki mahkeme-i kübraya bırakılıyor, te'hir ediliyor. Yoksa bakılmıyor değil.

4- Şu âleme dikkatle bakıldığı zaman bütün her yerde ve her işte hikmet, mânâ ve fayda görünüyor. Zâhiren bir yokoluş gibi görünen ölüm ise bunun tek istisnasıdır. Öyleyse ölüm de mânâsız ve lüzumsuz bir yokoluş olamaz. Demek, ölümle ebedî bir âleme göçülüyor.

5- Allahu Teâlâ'nın nihayetsiz bir cömertliği olduğuna, nihayetsiz ikram ve ihsanları şehâdet ederken ölüm verilen bütün o nimetlerin insafsızca geri alınması olamaz. Olsa olsa daha fazla ikramların olacağı bir âleme geçiş kapısı olabilir.

6- Yeryüzünde ve bütün âlemde yaratılan bunca güzellikler isbat eder ki insan gibi en değerli ve en güzel bir varlık, dâimî yok olmak gibi en büyük bir çirkinlikle karşılaşmayacaktır. Burdaki güzelliklerin asıllarının ve menbalarının bulunduğu âhirete gideceklerdir.

7- Allahu Teâlâ'nın kendisini tanıtmak, sevdirmek için bu kadar güzelliklerle ve sanat mu'cizeleriyle yarattığı bu kâinatın delâletiyle, insanlardan onu tanıyıp seven ve ona îman eden ve onun gizli cemâline müştak olan mümin kullarını elbette ölümle yok etmeyecek ve nihayetsiz güzelliğini görmekten mahrum etmeyecektir. Belki ebedî cennette ebedî sevenleri ve seçkin muhatabları olacaklar ve o nihayetsiz güzel Zât'ı görmekle müşerref olacaklardır. (Allah bizleri de o bahtiyarlardan eylesin!)

8- İnsanlardan onu tanımamak, inkâr etmek, nimetlerine nankörlük etmek hatta ona ve dinine düşmanlık etmekle karşılık verenlerin de elbette ölümle kaçıp kurtulmalarına müsaade etmeyecektir. Onları da ebedî hapsi olan cehennemine atacaktır. (Allah bizleri o kötü âkubetten korusun!)

9- En basit bir sineğin bile ihtiyaçlarını ve duâlarını şefkat ve merhametle yerine getiren Allah, elbette en sevgili kulu olan Muhammed (asm)'in en büyük duâsı ve arzusu olan ebedî bir

saadet âleminde Rabbine kavuşmayı, o en sevdiği kuluna ihsan edecektir. Haşır ve kıyâmetin ve cennetin hiç başka bir sebebi olmasaydı bile, o sevgili Habibinin bu duâsının kabulü ve onun yokluktan kurtulup ebedî bir saadeti kazanması için cenneti yaratacaktı. Yine onun gibi duâ edip kavuşmayı isteyen bütün ehl-i îman kullarının da bu umumî duâlarını kabul edecektir. Ve onları ebedî bahtiyâr edecektir.

10- Şu âlemin gidişatından anlaşılıyor ki o yaratıcın pek büyük haşmetli bir saltanatı ve nihâyetsiz hazineleri vardır. O saltanatın bu ölümlü, fânî, şerlerle karışık dünya hayatında tam tezâhür etmesi mümkün değildir. Demek ki O'nun saltanatının haşmetli ve pek parlak bir şekilde ortaya çıkacağı ve halkının orada bâkî kalarak o haşmete ebedî hayran olacağı dâimî bir cenneti olacaktır.

11- Başta Hz. Muhammed (sav) olarak bütün peygamberlerin lisaniyle ve başta Kur'ân, bütün semâvî kitaplarıyla vaad ettiği âhiret hayatını elbette yaratacaktır. Ve onu yaratmaya kadir olduğuna delil bu koca âlemi yaratıp her an kudretiyle mükemmel bir düzen üzere muhafaza etmesidir.

12- Her baharda ölmüş kurumuş koca yeryüzünü diriltten Allah, haşrin baharıyla da kıyâmetle ölmüş olan âlemi ve insanları yeniden dirilecektir.

13- Allah'ın başka bâkî bir memleketi olup bizi onun için çalıştırdığını ve oraya nakledeceğini; maneviyat uzmanları olan bütün peygamberler ve bütün evliyâlar ittifakla haber veriyorlar. O asla yalan söylemez kâmil insanların en büyüğü ve reisi olan Peygamberimiz (sav) ise miraç gecesi bizzat cennete girmiş ve cehennemi görmüş ve bizlere haber vermiştir. "Kim gitmiş gelmiş?" diyenlerin dikkatlerine arz olunur!

14- Allah'ın yeryüzünde bir halifesi olarak en üstün bir yaradılıştaki yarattığı en harika sanat eserleri olan insanlar, elbette ölümle abes, manasız bir surette yok olup gitmeyecekler, üstün yaradılışlarına münasib bâkî bir âlemde, Rabb-i Rahîmlerine perdesiz kavuşacaklardır.

15- Midedeki açlık nasıl nimetlerin varlığını gerektiriyorsa; yani Allah, nimetleri yarattığı gibi insanda onlara yönelik bir iştahı da yaratmışsa; aynen onu gibi insandaki en büyük arzu olan sonsuz yaşama arzusu ebedî bir âhireti açıkça gösteriyor.

Burada saymaya çalıştığımız deliller denizden bir damla hükmündedir. Bu delillerin iyice anlaşılması, ancak Allah'ın isim ve sıfatlarının kâinat üzerindeki tecellilerinin iyi okunmasına bağlıdır. Onucu Söz Risâlesi bu tecellilerin nasıl mütalaa edilebileceğinin çok hârika numuneleriyle doludur. Yazımızı Üstad Hazretlerinin yukarıda geçen bir cümlesiyle bitiriyoruz. “(Onuncu Söz) imanımızın kurtulmasına kâfi gelir. Fehmettiğimiz (anladığımız) miktarına memnun olup tekrar mütalaa ile izdiyadına (arttırılmasına) çalışmalıyız.”

Temmuz 2007

HAŞİR RİSALESİNDEKİ TEMSİLÎ HİKÂYENİN SIRRI

Günlük hayatta, muhatabımızı ikna etmek için kullandığımız metodlardan biri de temsil vermektir. “Sana bir misal vereyim” ya da “Temsil olarak söylüyorum” gibi cümlelerle giriş yaparak; ardından verdiğimiz isabetli bir temsilin, meramımızın anlaşılmasında çokça işe yaradığına şahit oluruz. Mesela, herkesin üzerine düşen vazifeyi yapmasıyla ancak düzelebilecek bir problemin çözümünde, “Herkes kendi evinin önünü süpürse şehir tertemiz olur” deriz ve bununla kişilerdeki sorumluluk duygusunu uyandırmaya çalışırız. Küçük bir çocuğa temizlik şuurunu kazandırmak için, “Bak sinekler bile sürekli kendilerini temizleyip duruyorlar” deriz.

Aslında, isabetli bir temsilin insanları ikna etmesi boşuna değildir. Çünkü bu gibi temsiller, hayatta cari ve herkesçe bilinen büyük bir ilâhî kanunun fark edilmesini sağlar. Kişi kendisine verilen temsilin penceresinden açıkça gördüğü kanunun, aslında çözmeye çalıştıkları meselede de geçerli olduğunu fark ettiği anda mevzuyu kavrar. Çünkü böylelikle kişi, temsil için geçerli olan, “doğru-yanlış”, “faydalı-zararlı”, “gerçekleşir-gerçekleşmez” gibi hükümlerin, aynı kanuna tabi olmaları sebebiyle kendi meseleleri için de geçerli olduğuna kanaat eder. Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin tesbitine göre, bu gibi küllî kanunların

numunelerini ve uçlarını gösteren temsiller, mantıktaki katı delillerden bile daha kuvvetli, daha ikna edicidirler.

Bu kuvvetli ikna ediciliği sebebiyledir ki, Kur’ân-ı Kerim temsil metodunu çokça kullanmıştır. Mesela, haşirdeki dirilişin ispatı için her bahar yaşanan yeryüzündeki dirilmeyi misal getirmiştir. Münafıkların hidayet nurundan mahrumiyetlerini anlatmak için, yaktığı ateş aniden sönen bir gece yolcusunun karanlıklar içinde kalışı misal verilmiştir. İsa Aleyhisselam’ın babasız yaratılışına ikna etmek için, Âdem Aleyhisselam’ın hem annesiz hem babasız yaratıldığı hatırlatılarak misal verilmiştir. Bunun gibi onlarca misal Kur’ân-ı Kerim’de mevcuttur. Üstelik Kur’ân, “Allah, insanlara böyle misâller getirir, tâ ki ibret alsınlar.” ve “Bu misâlleri insanlara, olur ki düşünürler diye getiriyoruz.” gibi mükerrer ayetlerle temsil metoduna ve bu metodun insanların anlayışına olan katkısına dikkat çekmiştir.

Kur’ân’ın bu temsil metodu, tarih boyunca yazılan İslâmî eserlere de ilham kaynağı olmuştur. Mevlana Hazretlerinin meşhur Mesnevî-i Şerif kitabı, Sadî-i Şirazî’nin meşhur Bostan ve Gülistan kitabı gibi tamamen temsillere dayanan eserler olduğu gibi, İmam-ı Rabbânî ve günümüzde Bediüzzaman Said Nursî gibi bütün büyük İslam âlimleri kitaplarında zor meselelerin çözümünde temsillerden çoklukla faydalanmışlardır.

Temsil metodu hakkında bu girişten sonra, şimdi Üstad Bediüzzaman’ın en büyük şaheserlerinden biri olan Haşir Risalesi ve ondaki temsili hikâyenin sırrını bir derece izah etmeye çalışacağız.

Hazret-i Üstad, Haşir Risalesi’nde içinde bulunduğumuz dünya ve kâinatı temsil eden bir şehir tasvir eder. Bu şehrin sultanı, o şehri yalnız kendi servet ve sanat eserlerini sergilemek ve bunlarla kendini tanıtmak için geçici olarak kurmuş ve o işlerde çalışmak üzere sivil halktan bir kısmını oraya getirmiştir. Daha sonra o şehre giren iki kişi bu şehir hakkında tartışmaya başlıyorlar. Tartışma konuları ise şunlardır:

1- O şehrin bir sultanı var mı, yok mu?

2- O şehirde çalışanlar amelleri karşılığı bir mükâfat ya da ceza görecekler mi?

3- Burası devamlı bir şehir mi, yoksa bir gün kapatılıp başka daimi bir şehre mi geçilecek?

O şahıslardan birinin bunların tamamını inkâr etmesi üzerine, diğeri bunların ispatı için on iki farklı delil getiriyor. Getirdiği delillerin tamamı, o şehrin gözle görünen özelliklerine ve orada icra olunan faaliyetlere dayanıyor.

1- Sultanın Varlığını İspat

a- Bir harf, bir iğne dahi ustasız sahihsiz olmaz ve bir köy dahi muhtarsız olmazken; göz önündeki bu kadar muhteşem bir şehrin, elbette bir kurucusu, bir yöneticisi ve sahibi olacaktır.

b- Her saat şehre vagonlar dolusu mal ve servet gelmektedir. Bu kadar büyük ve kesintisiz servet ancak o şehrin sultanına ait olabilir ve onun varlığını gösterir.

c- Şehrin her tarafına asılan yazılarda sultanın ismi, her mal üstünde ona ait olduğunu gösteren tuğrası, şehirdeki hâkimiyetini gösteren bayrak ve flamaları ve şehir halkına hitab eden yazılı fermanları o sultanın varlığını açıkça göstermekte, fakat diğer adam bu yazıları okuyamadığı için anlayamamaktadır. Bunun üzerine arkadaşı, sultanın halka hitab eden en büyük fermanını okur ve o da ikna olur.

d- Şehirde cereyan edip durmakta olan farklı farklı faaliyetlerden on ikisi gösterilmiş ve bu faaliyetlerin tesadüfen olmayacağına dikkat çekilmiştir. Muhakkak o hikmetli işleri yapan büyük bir sultanın bulunması lazımdır denilerek, bu dört yolla sultanın varlığına muhatap tamamen ikna ediliyor. Çünkü başka daimi bir mükâfat ve ceza alınacak şehrin açılması davasının ispatı, evvelâ bu şehri kuracak ve orada mükâfat ve ceza verecek sultanın varlığının ispatına bağlıdır.

2- Mükâfat ve cezanın varlığını ispat

a- Bu kadar haşmetli ve muktedir bir sultanın, idaresi altındaki halkını kendi maksatları lehinde en güzel bir şekilde yönetip çalıştırabilmesi için hizmetleri karşılığında mükâfat, isyanları karşılığında cezalarının bulunması şarttır. Aksi takdirde insanlar o sultanın maksadı lehinde çalışıp itaat etmezler. Bu şehirdeki harika intizam gösteriyor ki, o halkı gayrete getirip çalıştıran bir mükâfat ve ceza sistemi orada vardır.

b- Yine, bahsi geçen şehirdeki on iki icraatın her biri bize öyle bir sultanı gösteriyor ki; son derece muktedir, adaletli, merhametli, güzelliğe ve sanata düşkün, son derece zengin ve ikramı sever, kudretli, izzetli ve haysiyetine düşkündür, hiçbir ihmali ve özensiz işi yoktur. Hem şehirde cereyan eden her şeyi devamlı surette titizlikle kayıt altına aldırılmaktadır. Böyle harika sıfatlara sahip olduğunu şehirdeki icraatlarıyla ispat eden bir sultanın, kendisine sadakatle itaat ve hizmet eden halkına mükâfat ve ücretlerini vermemesi düşünülemez. Hem bu kadar izzetli ve kudretli bir sultanın kendi maksatlarına ve halkına zarar veren asilere seyirci kalması düşünülemez. Elbette o servet ve haşmetine yakışacak derecede ikramları ve o yüce izzet ve haysiyetine münasip cezaları vardır.

3- O şehrin geçiciliğini ve başka bir şehrin varlığını ispat

a- Şehrin binalarını ve kuruluş tarzını incelediğimizde görüyoruz ki, yalnız muvakkat bir sergi ve fuar sezonu için kurulmuş temelsiz ve geçici yapılarıdır. Demek sultanın asıl şehri burası değil, başka yerdedir.

b- Bu şehre getirilip istihdam edilen insanlar, o padişahın harika sıfatlarını görüp bir kısım ikramlarına mazhar olup doyamadan buradan göçüp gidiyorlar. Hâlbuki böyle bir sultanın şanına yakışır daimi bir halkı ve onlara daimi ikram edeceği bir yer lazımdır. Ta ki, haşmetli icraatlarını orada daimi tecelli ettirsin ve o tecellilerle sultanlarını tanıyıp seven halk orada devamlı olsun. Çünkü geçici olsalar, ayrılık düşüncesi,

halkın o sultana karşı sevgi ve hürmetlerini kıracaktır. Hem onun sınırsız şefkat ve keremi de verdiği ikramları, murad ettiği üzere kendisini tanıyıp sevenlerden geri almasına müsaade etmez. Demek ki, bu muvakkat şehirden göçenler sultanın daimi şehrine gönderiliyorlar, orada sürekli ikramlarına kavuşacaklar.

c- O muktedir, şefkatli, ikramperver ve izzetli sultanın o kadar servetine rağmen, hizmet vakti dolanların ücret almadan ayrılmalrı ve o kadar izzetine rağmen zulmedenlerin hiçbir ceza görmeden buradan götürölmeleri gösteriyor ki, onlar sultanın daimi şehri olan başkentine götürölüyorlar. Ta ki, orada hizmetlerine layık mükâfat ve isyanlarına şayeste ceza görsünler.

d- O yüce sultan, şehirde asılan çeşitli ilan ve fermanlarıyla, bu şehrin geçici olarak halkına kendini tanıtmak ve onların kendisine olan sadakatini imtihan etmek üzere kendisi tarafından kurulduğunu, bir gün tamamen kapatılarak halkına mükafat ya da cezalarını vermek üzere daimi memleketine hep birlikte göç edileceğini pek çok tekrarla haber veriyor. Madem o yüksek sıfatlar sahibi ciddi zat yapacağım diyor, elbette yapacaktır.

Bu dört temel nokta gibi şehirde göze çarpan çok özellikler, bu şehrin geçici olduğunu, vazifesi bittiği gün tamamen kapatılarak daimi asıl şehre geçileceğini gösteriyor.

Temsilde İspatlanmalar

Buraya kadar anlatılanlarla ortaya çıkan şudur: Temsildeki iyi arkadaş, diğer kişiye, o şehrin bir sultanı bulunduğunu; o sultanın sıradan biri olmayıp harika sıfatlara sahip olduğunu, sultanın, o şehri kendini halkına tanıtmak maksadıyla kurduğı geçici bir şehir olduğunu, orada çalışanların bir gün sultanın hakiki ve daimi diğer şehrine geçerek orada amellerine göre mükâfat ya da ceza göreceklerini ve orada daimi kalacaklarını ispat etti. Bu ispatları yaparken bütün delillerini, sultanın o şehirde gözle görünen icraatlarına ve o icraatlarıyla anlaşılan sıfatlarına dayandırdı.

Şehir Temsilinin Hakikati

Yazımızın en başında temsiller hakkında bilgi verirken, temsil yoluyla aynı kanuna bağlı diğer bir hakikatin ispat edildiğini, bunun ise mantık burhanlarından daha kuvvetli etki yapan bir delil çeşidi olduğunu bahsetmiştik. Temsiller, uzak hakikatleri yaklaştırıp göstermeye yarayan dürbünler gibidir. Şimdi bu şehir temsili sayesinde aklımıza açılan pencerelerden ve o temsilin dürbünüyle haşir ve ahret hakikatine bakacağız.

Temsilimizdeki şehri biraz büyütürsek o şehir dünya olur. O şehir gibi bu dünyanın da ezeli bir sultanı vardır. Ve o sultanı biz hem icraatlarından, hem fermanlarından tanıyoruz ki, gayet adalet ve merhamet sahibi kerim bir Rab'dir. Hem aynen o temsili şehrin halkı gibi dünyadaki insanlar da ne mükâfat, ne de ceza görmeden buradan ayrılıp gidiyorlar. Demek amellerinin karşılıklarını bulacakları bir âleme göç ediyorlar. Kısacası şehir misalini dikkatle mütalaa edip, “Bu şehrin bir sultanı elbette vardır ve bu şehir geçici olup orada çalışan halk sultanın pay-ı tahtına mükâfat veya ceza almak için sevk olunuyorlar” diye kanaat eden birisi, aynı kanaatlerle dünyaya baktığında ‘Bir gün kıyametin koparak insanların cennet ya da cehenneme sevk olunacaklarına’ hiçbir şüphesi kalmaz.

Dünyanın Allah'ın Varlığını İspatı

Bu dünyada sergilenen her şey harika birer sanat eseridir ve o ezeli Sultanımızın varlığını açıkça ispat eder. Çünkü harika bir sanat, ancak harika bir sanatkârın eseri olabilir, tesadüfün işi veya aciz varlıkların eseri olamaz. Ayrıca her bahar ve yazda, hatta tüm sene boyunca yaratılıp dünya yüzünde sergilenen milyonlarca canlılar, ancak o nihayetsiz kudret sahibi olan Allah'ın varlığıyla ortaya çıkabilir ve bu kadar servet ancak ona ait olabilir, sahipsiz olamaz.

Üstelik Allahu Teâlâ, bizlere kendi varlığını adeta “ben varım” dercesine gösterip ispat eden 124 bin peygamber, dört büyük kitap ve yüz suhuf göndermiş, onlarla insanlara hitab etmiştir.

İnsanların en doğru sözlü ve en güzel ahlaklılarından seçtiği o peygamberlerin doğruluğunu ispat için ellerine mu'cizeler vererek kendi elçileri olduğuna hiçbir şüphe de bırakmamıştır.

Dünya İmtihanının Mükâfat ve Cezası

Allahu Teâlâ'nın kendini tanıtmak ve sevdirmek için dünya denen şu imtihan meydanına getirdiği bu insanlardan isteği şudur: Onun emirleri ve yasakları doğrultusunda yaşayarak kabiliyetlerini geliştirmeleri ve cennet yurduna layık seçkin bir halk haline gelmeleridir. Bunun için insanların önlerindeki hayırlı vazifelere koşturmaları, şer ve zararlardan ve Allah'a asi olmaktan sakınmaları şarttır. Bilindiği gibi insanı harekete sevk eden iki temel şey vardır: **Mükâfat ve ceza**. İnsanları kendi maksadı yönünde motive edip çalıştırabilen hiçbir idareci yoktur ki mükâfat ve cezası bulunmasın. Hâlbuki Rabbimizin idareciliğinin nihayetsiz mükemmel olduğuna şu muntazam koca âlem şüphesiz bir surette şahidlik etmektedir. Böyle sonsuz mükemmel idare eden bir Rabbin, insanları maksatları lehinde çalıştırmak için onun büyüklüğü nispetinde bir mükâfat ve ceza koymaması düşünülemez.

Üstelik onun dünyada gerçekleşen icraatlarını incelediğimizde; nihayetsiz bir şefkat, ikram, zenginlik, adalet sahibi ve her işi yerli yerinde yapan bir hikmete sahip olduğunu görüyoruz. O halde bu yüce sıfatlara sahip yaratıcımızın kendisini tanıyıp sevmiş, iman etmiş, emirlerine itaat etmiş mümin kullarına mükâfat vermemesi düşünülebilir mi? Fakat hiçbir buradan mükâfat almadan ölümle çekip gidiyorlar! Demek ki, bazılarının sandığı gibi yok olmuyor, ebedi mükâfat görmek için cennete götürülüyorlar.

Hem nihayetsiz büyüklük ve izzet sahibi olduğuna tüm âlemleri hâkimiyeti altına alan haşmetli saltanatı şahadet eden Rabbimiz; kendine isyan eden, emirlerine muhalefet eden, halkına zulmeden, dünyadaki düzeni bozan zalimlere ceza vermemesi mümkün müdür? Fakat hiçbir ceza almadan buradan çekip gidiyorlar! Demek ki, zannedildiği gibi kaçıp

kurtulmuyorlar, ölüm melekleri tarafından tutuklanarak ceza görecekleri cehenneme sevk olunuyorlar. Ve bir gün gelecek, her gün peyderpey boşaltılan bu dünya; kıyametle tamamen boşaltılarak yeni bir dünya kurulacak ve orada itaat edenler cennetin ebedi halkı olmak üzere oraya alınacak, küfreden asiler de cehennemin ebedi halkı olmak üzere oraya atılacaklar.

Dünyanın Fenası ve Âhîret Yurdu

Son olarak, bu dünyanın ölümlü olması gösteriyor ki, burası Allah'ın ebedi saltanatının hakiki mekânı olamaz. Çünkü buradan başka ebedi bir yurt olmazsa, insanlar dönmemek üzere yokluğa gitmiş olacaklar. Böyle düşünen insanların artık Allah'ı doğru tanımaları ve sevmeleri mümkün olmayacaktır. Çünkü dünyada geçici olarak hayatın lezzetini tadıp sonra ebedi yokluğa atılacak insanlar, Allah'a dost yerine düşman olacaklardır. Bu ise, Allah'ın dünya imtihanını açmasına tamamen zıt ve tersine bir durumdur.

Yani Allah, dünya imtihanını, kendisini hâşâ yanlış tanıtarak düşmanlar kazanmak için açmış değildir. Bu tamamen abes bir durumdur. Allah, bütün güzel sanatlarının, şefkatli muamelelerinin ve ikramlarının şahadetiyle, hem kitaplarıyla da vaat ettiği üzere insanları yok etmek için değil, ebedi bir hayat için yaratmıştır. Bu sebeple bir gün gelecek imtihan müddetinin dolması ile kıyameti koparacak, yeni bir âlem tanzim ederek, şu an mevcut olan cennet ve cehenneme son şeklini verecektir. Ölmüş bütün insanlar haşır edilerek, vazifelerini yapanlar mükâfatlarını almak üzere cennete, cezayı hak edenler de cehenneme gireceklerdir. Madem yüz yirmi dört bin peygamberinin dilleriyle vaat etmiştir, vaadini elbette yerine getirecektir.

Bu noktada daha pek çok şeyler söylenebilir. Bu kadarla iktifa edip, tafsilatını Haşır Risalesi'ne havale ediyoruz.

Ekim 2011

ARZDAN ARŞA MUKADDES YOLCULUK: MİRAC

Mirac mu'cizesi, Hicretten 1,5 sene önce, Receb ayının 27. Gecesi, Resûlullah (sav) Mekke'de iken gerçekleşmiştir. O gece Cebrail (as), Burak adı verilen bir cennet bineği ile Resûl-i Ekrem (asm)'ı alarak önce Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya götürmüştür. Yolculuğun bu kısmına gece yürüyüşü manasında "İsra" adı verilir. Burada bütün Peygamberlerin ruhlarına (as) imam olarak namaz kıldırdıktan sonra semaya yükseltilmiş, yedi kat semayı geçmiş, cennet ve cehennem'i, Sidretü'l-Münteha'yı görmüş; daha sonra Arş-ı A'lâ'yı da geçerek bütün kâinatı geride bırakmış, Kab-ı Kavseyn denilen makamda Allahu Teâlâ ile perdesiz olarak görüşmüş, nihayetsiz güzel olan cemalini görmüş ve kelâmını işitmiş, Rabbi'nin sohbetiyle müşerref olmuştur. Bu uzun yolculuktan dönüşü ise bir anda gerçekleşmiştir.

İsra suresi, Miracın Kudüs'e kadar olan ilk kısmını açıkça anlatan bir ayetle, şöyle başlar: "Kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye, kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Harâm'dan, etrâfını mübârek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya (İsrâ-gece yürüyüşü- ile) götüren (Allah, her türlü noksanlıktan) münezzehtir." Ayetteki bu gayet açık ifadeler sebebiyle İslam âlimleri, "İsra'yı yani bir gecede Mescid-i Aksa'ya gittiğini

inkâr eden kâfir olur” demişlerdir. Çünkü bu inkâr, Kur’ân’ı yalanlamak manasına gelir.

Miraca yükselişi ise Necim Suresi’ndeki şu ayetlerle anlatılır: “Kendisine (o vahyi), kuvveleri şiddetli, mükemmel bir akla sâhib olan (Cebrâîl) öğretti. Bunun üzerine doğruldu. Ve o, en yüksek ufukta idi. Sonra yaklaştı, derken daha da yaklaştı. O kadar ki, kâb-ı kavseyn (iki yay) kadar veya daha da yakın oldu! İşte (Allah) kuluna vahyettiğini, vahyetti. (Gözleriyle) gördüğünü, kalb(i) yalanlamadı.”

Miracın Manası

Mirac, Peygamber Efendimiz’in (sav) mânevî makamlarda ve kemalat mertebelerinde yükseldiği mânevî bir seyahattir. Yani sıradan bir yolculuk değil, bir terakki, manevî bir yükseliştir. Cenab-ı Hak bu seyahatle, bütün âlemlere rahmet olarak gönderdiği Resûlüne yedi kat semadaki saltanatının merkezlerini ve oralarda tecelli eden Esmâ-i Hüsnâ’sını göstermiştir. Şâhid olduğu bütün o tecelliler, mübârek ruhundaki bütün kâbiliyetleri inkişaf ettirmiş ve kâinatta tecelli eden bütün Esma-i Hüsnâ’ya en yüksek derecelerde mazhar olmuştur. İşte bu Esma-i Hüsnâ’ya en yüksek derecede mazhariyet, mirac-ı Ahmedî’nin sırrıdır.

Bu şekilde manen terakki ede ede, tâ Cenâb-ı Allah ile perdesiz konuşup görüşecek bir kâbiliyete ulaşmış ve bütün kâinatı geride bırakarak Kab-ı Kavseyn makamında âlemlerin Rabbi olan Allah’ın perdesiz cemaline ve hitabına mazhar olmuştur. Mirac ile sevgili Peygamberimiz (sav), kâinatın sultanı olan Allahu Teâlâ’yı en yüksek bir mertebede bilmiş ve tanımış, O’nun şu âlemi yaratmaktaki ilâhî maksadlarını en yüksek bir şuur ile anlamıştır. Böylelikle, umum kâinatla alakadar olan Peygamberlik vazifesinin gerektirdiği bütün bilgi ve marifetlerle en mükemmel bir şekilde donanmış olarak geri dönmüştür.

Resûlullah (asm) Miraçta Allah’ı Gördü mü?

Peygamberimiz (sav)’in o gece Allah’ı gördüğü kesin ve şüphesiz bir hakıktır. Bu konuda ilk dönem âlimlerinden

bazıları karşı görüş beyan etmişse de sonraki gelenlerden İmam Eş'arî, Abdülkâdir-i Geylânî, İmam-ı Rabbânî, Taftazânî, Mevlana Halid-i Bağdadî, İmam Nevevî gibi ehl-i sünnetin büyükleri gördüğünde ittifak etmişlerdir. İmam Nevevî şöyle demiştir: "Âlimlerin çoğuna göre Hz. Peygamber (sav), Rabbini görmüştür."

Üstad Bediüzzaman Hazretleri de Resûl-i Ekrem (sav)'in miraç gecesinde Allah'ı gördüğünü, 31. Söz Miraç Risalesi'nde şu ifadelerle açıklamıştır: "Sohbete müşerref olup, rü'yet-i cemal-i İlahiye (Allah'ın güzelliğini görmeye) mazhar olarak (kavuşarak), fermanı alıp vazifesine dönebilir ve dönmüş ve öyledir."

Miracın Hikmet ve Neticeleri

Allahu Te'alâ miraç ile mahlûkâtın en şerefli olan insan nev'i içinden en seçkin ve en sevgili kulunu onlar namına bir temsilci yaparak şu kâinat kitabının bütün sayfalarını kendisine okutmuş ve bütün âlemlerini seyrettirmiştir. Bu okuma ve seyir ile kâinatın yaratılışındaki bütün maksadlar ona ve onun vasıtasıyla insanlara bildirilmiştir. Hz. Muhammed (sav)'in bütün kâinatı geride bıraktığı bu seyahatiyle, O'nun Allah katında ne kadar değerli ve ne kadar sevgili olduğu ve bütün insanların onu kendilerine mutlak numune almaları gerektiği apaçık bir şekilde gösterilmiştir.

Miracın hadsiz fayda ve neticelerinden en mühim beş tanesi şunlardır:

1- Gaybî olarak inandığımız Allah, melekler, cennet ve ce-hennem gibi bütün iman esaslarının hak ve gerçek olduğunu -insan nev'ini temsilen- insanların en yücesi görüp gelmiştir.

2- Başta beş vakit namaz olarak İslâmiyet'in esaslarını, cinlere ve insanlara hediye getirmiştir.

3- Vaat olunan ebedî ahiret saadetini bizzat görmüş ve ebedî saadetin varlığının hak olduğu müjdesini cin ve inse hediye etmiştir.

4- Allah'ın cemalini görmek meyvesini kendi aldığı gibi, o meyvenin her mümine dahi mümkün olduğunu, cin ve inse hediye getirmiştir.

5- İnsan, kâinat ağacının en kıymetli meyvesi olduğu ve Allah'ın en sevgili kulları oldukları, Mirac ile anlaşılmıştır.

Haziran 2011

DEPREMLERİN MÂNEVÎ CEPHESİ

Van ve Erciş'te yaşanan ve pek çok can ve mal kaybına sebep olan 7,2 büyüklüğündeki büyük deprem, yalnız o bölgeyi değil, bütün memleketimizi de ciddi bir şekilde sarstı. Günlerdir yayınlanan haberler ve devam eden artçı depremler, insanların ruh dünyasında bir kez daha derin tesirler bıraktı. Bundan on iki sene önce yaşanan büyük Marmara depreminde açılmış olan yaralar tazelendi. Ölenlere Allah'tan rahmet ve geride kalan musibetzedelere sabır ve Rabbimizden teselliler diliyoruz.

Böyle büyük musibetlerde bütün insanların mânevî cihetten iki şeye ihtiyacı oluyor: Ruhen teselli bulmak ve "Bu neden oldu?" sualine doğru ve istikametli cevaplar almak... Said Nursî Hazretleri, 1939'da Erzincan'ı tamamen yerle bir eden ve 33 bin kişinin ölümüne neden olan, yine 7,2 büyüklüğündeki deprem felaketi sebebiyle yazdığı "Zelzele Bahsi" ile bu iki mânevî ihtiyaca güzel cevaplar vermiştir. Üstad'ın zelzele hakkındaki izahlarına geçmeden önce, onlardan ibret almamızın lüzumuna ve bu gibi büyük âfetlere ne gözle bakmamız gerektiğine dair Kur'ân ve hadiste geçen irşadlara bir göz atmamız gerekir.

Mesela bir Kur'ân âyetinde, yaşanan büyük felâketlerin insanlara ibret vermek ve onların bundan bir ders çıkarmaları için olduğuna şöyle işaret edilir: "Hâlbuki onlardan önce,

doğrusu nice ibret verici cezâlar gelip geçti. Ve şübhesiz Rabbin, zulümlerine rağmen insanlar için elbette mağfiret sâhibidir.”¹ Başka bir âyette ise, mü'minlerin can ve mallarına gelecek musibetlerle imtihan olunacaklarını, fakat bunun karşılığında âhirette büyük mükâfatlar kazanacaklarını şöyle müjdeler:

“Sizi mutlaka biraz korku ve açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsûllerden bir noksanlık ile imtihan edeceğiz. (Ey Resûlüm!) O halde sabredenleri (Cennetle) müjdele! Onlar ki kendilerine bir musibet geldiği zaman “Muhakkak ki biz, Allah'a âtitiz ve muhakkak ki biz, ancak O'na dönücüleriz!” derler. İşte onlara Rablerinden mağfiretler ve bir rahmet vardır. Hidâyete erenler de işte ancak onlardır.”²

Aşağıdaki hadis-i şerifte de deprem ve benzeri umumî musibetlerin, dünyada işlenen günahlara kefâret olduğuna ve âhirette büyük mükâfatları olacağına şöyle işaret edilmektedir: “Şu ümmetim, rahmete mazhar olmuş bir ümmettir. Âhirette azaba mâruz kalmayacaktır. Onun azabı dünyadadır. Fitneler, depremler ve öldürme (ile bu dünyada azab olunurlar).”³ Şu hadis-i şerifte ise, Peygamber Efendimiz (asm) göçük altında kalanları âhirette şehid sayılan beş sınıftan biri olarak zikrederek bu tür musibetzedelere büyük bir müjde vermiştir: “Şehidler beş kısımdır. Bulaşıcı hastalığa yakalanan, ishale tutulan, suda boğulan, göçük altında kalan ve Allah yolunda savaşırken şehid olanlar.”⁴ Bunlara ilâveten, Kur'ân'da depremden bahseden “Zilzal Sûresi” adında müstakil bir kısa sûre bulunduğu gibi, başka bir hadiste de âhircamanda depremlerin çoğalacağı bildirilmiştir. Bütün bunlar gösteriyor ki dünya imtihanındaki büyük musibetlerinden biri de depremlerdir ve görünüşte zor ve acı da olsa mü'minler için büyük mükâfatlar kazanmaya vesiledir.

1- Râd, 6

2- Bakara, 155-157

3- Ebû Davud, Fiten, 4277

4- Buharî, Cihad, 30

Bediüzzaman'a göre depremin sebepleri, adâlet ve merhamet yönleri

Said Nursî Hazretleri, 14. Söz'deki "Zelzele Bahsi"nde, depremlerin pek çok insanın iştirâk ettiği hataların bir cezası olarak meydana geldiğini, bununla beraber mâsum insanlar hakkında büyük mânevî mükâfatlara vesile olacağını, hem deprem gibi musibetleri yalnız yer kabuğunun hareketleriyle izaha kalkışıp Allah'ın her şeye hâkim olan irâdesini görmemek ya da inkâr etmenin büyük bir hata olduğunu gayet güzel izah etmiştir. Orada soru-cevap tarzında verilen izahlardan bir kısmının hulâsası mealen şöyledir:

Deprem gibi umumî musibetlerin sebebi nedir?

Deprem gibi musibetler, halkın ekseriyetinin hatasından ileri gelir. Bazı sınırlı sayıda şahsın işlediği büyük hatalara, insanların çoğu, fiilen iştirâk etmemiş olsalar dahi, destek olmak veya kalben taraftar olmak gibi katkıları sebebiyle, belirli şahısların işlediği o hatalar umurun iştirâk ettiği büyük hatalara dönüşür ve bu da büyük musibetlerin gelmesine sebep olur. Bir hadis-i şerifte yetmiş bin kişilik bir ümmete inen azabın, o kavmin sâlihlerine de isâbet ettiği, o sâlihlerin diğer sapkınlara nasihat etmemelerinin onların da aynı azaba düşmelerine sebep olduğu anlatılır. Yani onlar da sessiz kalarak o körülöklere ortak olmuşlardır. Bir Kur'an âyeti, zulme azıcık meyil etmekten dahi insanları şiddetle men ederek şöyle buyurur "Zulmedenlere de meyletmeyin! Yoksa ateş size dokunur!"⁵

Mâsumların musibete ortak olması nedendir?

Böyle umumî belalarda tamamen masum olanların da aynı belaya düşmelerinin sebebi ise dünyadaki imtihan sırrıdır. Kur'an'da "Öyle bir bela, bir musibetten çekiniz ki geldiği vakit yalnız zâlimlere mahsus kalmayıp masumları da yakar."⁶ buyrulur buna dikkat çekilmiştir. Dünyadaki imtihan, hakikatlerin perdeli kalmasını gerektirir. Eğer mâsumlar böyle

5- Hud, 118

6- Enfal, 25

musibetlerde daima sağlam kalsaydı ve küçük büyük her bela, sâdece zâlimlere inseydi, imtihan perdesi yırtılıp herkese zorla îman ettirilmiş olurdu.

Mâsumların mükâfatı nedir?

Bu adâlet yönüyle birlikte, Allah'ın merhameti böyle musibetlerde zarar gören mâsumların imdadına âhirette bol mükâfatlar vererek koşturur. Böyle belalarda malını kaybedenlerin malları sadaka, canları şehid, çektikleri sıkıntılar da günahlarına keffâret olup âhiretteki makam ve mükâfatlarını artırır. Hadis-i şeriflerde enkaz altında ölenlerin şehid olarak vefat edeceklerinin bildirilmesi, depremde enkaz altında kalarak ölenler için de büyük bir müjdedir. Dünyada büyük musibetler çekenlere âhirette çok büyük sevaplar verilerek onların bu musibetlerden râzı edileceği hakkında Resûl-i Ekrem (asm) bir hadîs-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

“Cenâb-ı Hak, kıyâmet gününde terâzileri koyar. Ardından namaz kılanlar getirilir ve ücretleri tartılarak kendilerine noksansız verilir. Sonra zekât verenler getirilir ve onların da ücretleri tartılarak kendilerine eksiksiz verilir. Nihâyet bir belaya dûçar olmuş kimseler getirilir de bunlar için ne terâzi konur, ne dîvan kurulur, ne de defterler açılır. Bunlara ücret, sağanak yağmurları gibi bol bol ödenir. Bunlara verilen sevapların büyüklüğünü görenler, ‘Keşke bizim de dünyada vücudlarımız makaslarla doğransaydı da biz de böyle büyük nimetlere kavuşsaydık’ derler.”⁷

Neden kâfirlere değil de Müslümanlara geliyor?

Bilindiği gibi büyük suçları işleyenler, hemen bulundukları küçük merkezlerde cezalandırılmazlar ve o gibi suçlara bakan mahkemelerin bulunduğu büyük merkezlere sevk olunurlar. Küçük suç ve kabahatler ise geciktirilmeden küçük merkezlerde verilir. Aynen bunun gibi, mühim bir hikmete binaen ehl-i küfrün cinâyetlerinin büyük kısmı, âhirette kurulacak olan Mahkeme-i Kübrâ'ya tehir edilerek suçlarının çoğu cezası

7- Beyzâvî, c. 2, 321

oraya bırakılır. Ehl-i îmanın hataları ise, ehl-i küfrün şirk gibi büyük cinâyetlerinin yanında çok küçük olan kabahatleri, böyle musibetlerle kısmen bu dünyada cezası verilir. Yukarıda aldığımız “Şu ümmetim, rahmete mazhar olmuş bir ümmettir. Âhirette azaba mâruz kalmayacaktır. Onun azabı dünyadadır.” hadis-i şerifi bu gerçeği açıkça bildirdiği gibi, “Dünya mü'minin zindanı (cezaevi), kâfirin cennetidir”⁸ hadisi de aynı mânâyı bildirmektedir. Yani mü'minler cezalarını dünyada görürler, ama kâfirler âhirete bırakılırlar.

Neden koca yer kabuğu insana musallat oluyor?

Koca toprak tabakasının veya diğer tabirle yer kabuğunun bir kısım insanlara musallat edilmesinin hikmeti, insanların hata ve isyanlarındaki fevkalâde çirkinliği insanlara göstermek içindir. Bununla birlikte yer kabuğunun hareket etmesinin tek neticesi depremle meydana gelen o şerhler değildir. Dünyadaki kıtaların oluşumu ve dağların yükselmesi gibi neticeler, bu hareketliliğin asıl büyük neticeleridir ve dünyadaki mevcut düzenin kuruluşu bu hareketlerle olduğu gibi, o düzenin devamının sağlanması da bu hareketlerle olmaktadır. Yer kabuğundaki tabakalar dünya çapında ehemmiyeti bulunan vazifelerini ifa ederken aynı zamanda depremdeki korku ve acılara sebep olmakta ve bu şekilde insanları ikaz etmek, hatalarını ihtar etmek, günahlarına kefarete olmak gibi hizmetlere de vâsıta olmaktadır.

Deprem tesâdüfen olabilir mi?

Şu dünyanın ve içindeki her şeyin mükemmel yaratılışı, her sene üzerindeki canlıların yenilenmesi, hatta en basit görünen bir sinek kanadının dahi mu'cizeli yaratılışı, o sanatların ezeli sanatkârı olan Allah'ın varlığını gösterdiği gibi, her şeyin O'nun kudret ve irâdesi tarafından kuşatılmış olduğunu da gösteriyor. Kur'ân'da, bir tek yaprağın ağaçtan düşmesinin dahi Allah'ın bilgisi dâhilinde olduğu (En'am, 59) bildirilmektedir. Bir yaprak bir sinek dahi O'nun bilgisi, irâdesi dışına çıkamıyorsa, koca yer kabuğunun, yeryüzünün halifesi olan insanlar aleyhine,

8- Müslim, Zühd, 2956

O'nun irâde ve izni olmaksızın hareket etmesi mümkün değildir. Allahu Teâlâ, hikmetinin bir gereği olarak, dünyada görünen fennî kanunları ve sebepleri kendi icraatlarını gizleyen birer perde yapmıştır. Zelzeleyi dilediği vakit, bazen de magma tabakasındaki bir madeni veya bir fay hattını harekete geçirir ve deprem meydana gelir. Depremler yer kabuğundaki böyle inkılab ve hareketlerle olsa dahi, yine Allah'ın emri ve hikmetiyle olur; başka olamaz.

Mesela: Bir adam bir tüfek ile birisini vursa. Vuran adama hiç bakılmasa, yalnız fişekteki barutun ateş almasına bakılsa ve fail o zannedilse, ne kadar ahmaklık ve divânelik olur. Aynen bunun gibi, Allah'ın emriyle O'nun uzayda gezen bir gemisi olan Yeryüzüne âdeta önceden yerleştirdiği bir bombayı, gaflete düşen veya yoldan çıkan insanları uyandırmak için patlatmak, yine Allah'ın emriyle olabilir. Tüfeği görüp, tetiği çeken eli inkâr etmek nasıl bir akılsızlıksa, fay hattını ve yer kabuğunun hareketlerini görüp onları harekete geçiren kudret elini görmemek ya da inkâr etmek öyle büyük bir akılsızlıktır. Mü'minlerin vazifesi, âyet ve hadislerde bildirildiği gibi böyle musibetlerden ibret alarak günahlarından tevbe etmek, zâlimlere kalben dahi taraftar olmamaktır.

Bununla birlikte bunun bir imtihan olduğunu bilerek Allah'tan geleni rıza ve sabırla karşılamak, Allah'ın sonsuz rahmetinin depremde zahmet çeken mü'minlerle birlikte olduğunu düşünüp reselli bulmaktır. Yazımızı son olarak, yine Üstad Bediüzzaman'ın, böyle musibetlerin insanların ve toplumların gizli kalmış kabiliyetlerinin gelişmesine büyük katkıları olduğunu bildiren şu vecizesiyle bitiriyoruz: "Fırtına, zelzele, veba gibi hâdiselerin perdeleri altında gizlenen pek çok mânevî çiçeklerin inkişafı vardır. Tohumlar gibi neşv ü nemasız (gelişmesiz) kalan birçok istidad çekirdekleri, zâhirî çirkin görünen hâdiseler yüzünden sünbülünip güzelleşir. Güya umum inkılablar ve küllî tahavvüller (dönüşümler), birer mânevî yağmurdur."⁹

Aralık 2011

ŞEYTANIN KÜFRE GÖTÜREN HİLELERİ

Şeytan, “(O) cinlerden idi de Rabbinin emrinden çıktı.”¹ âyetinden açıkça anlaşıldığı üzere aslen cinlerden idi. Rivâyetlere göre, önceleri uzun yıllar ibâdetle meşgul olmuş, hatta bir kısım meleklerle bir arada bulunacak bir mertebeye ulaşmıştı. Fakat (tefsirlerin beyanına göre), devamlı içinde taşıdığı ve terk edemediği kibrine mağlup olarak Allah’a isyan etmişti. Allah’ın, “Âdem’e secde edin!”² emrine kendisinin ondan daha üstün bir yaratık olduğunu iddia ederek karşı gelmiş, bu sebeple Allah’ın rahmetinden kovulmuştur.

Bu hâdise onun Âdem (as) ve nesline karşı şiddetli bir düşmanlık beslemesine sebep olmuş ve insanlığı yoldan çıkarmaya şu sözlerle ahdetmiştir: “(İblis) dedi: Öyle ise beni azdırmadan dolayı (ben de) mutlaka onlar(ı saptırmak) için Sen’in dosdoğru yoluna oturacağım! Sonra elbette onlara önlerinden ve arkalarından, sağlarından veollarından sokulacağım ve (Sen) onların çoğunu şükredici kimseler bulmayacaksınız!”³

İşte bu yüzden şeytan ve şeytanın soyu sürekli insanla uğraşıp durarak onu yoldan çıkarmaya çalışır. Günahlar işletmek veya

1- Kehf Suresi, 50. Âyet

2- Bakara Suresi, 34. Âyet

3- Araf Suresi, 16-17. Âyetler

insanların arasını bozmak için devamlı surette kalbine vesveseler verir. Bu vesveselerin en tehlikelisi ise imandan çıkıp küfre sokmak için verdiği şüphelerdir. Bu yazımızda şeytanın çokça kullandığı îmana dâir üç tehlikeli şüphe ve Risâle-i Nûr'un bunlara verdiği basit fakat kuvvetli cevaplar üzerinde duracağız.

1- Şeytan tek bir şüphe ile imanın bütün delillerini çürütmek ister

Meselâ Kur'ân-ı Kerîm'in Allah kelâmı olduğuna dâir pek çok deliller vardır. Mü'minlerin büyük çoğunluğu, bunlardan en azından bazı önemli delilleri bilirler. İnsan sözlerine benzemesi, asırlardır benzerinin yazılamaması, Hz. Muhammed (asm) gibi insanların en doğrusu ve en üstün ahlâklısı tarafından getirilmiş olması, içindeki bilgilerin hep hak ve fazilet olması, dinlenildiğinde kalplere tesir etmesi, İslâm dinindeki bütün mükemmelliklerin kaynağı olması gibi deliller, çoğunluk tarafından bilinen kuvvetli ve çürütülemez delillerdir.

Kişi bütün bunları az-çok bildiği halde şeytan gelir ve ona "Kur'ân'daki ifadeler insanların konuşmalarına benziyor. Ya Muhammed (asm) Kur'ân'ı kendi yazmışsa?" der. Ya da bunun gibi başka bazı şüpheleri hatırına getirir. Daha sonra, "Öyleyse -hâşâ- Kur'ân Allah kelâmı değildir!" diyerek sanki bu şüphe, bütün o delilleri çürütüyormuş gibi sürekli hatırlatır durur.

Hâlbuki kişi cevabını bilmesede de bu şüphe, önceden bildiği kuvvetli delillerin hiç birini çürütmüş değildir. Çünkü bu vesvesenin o delillere bakan hiçbir tarafı yoktur. İnsan cevabını bilmesede de hiçbir kuruntuya girmeden, "Vardır elbette makul bir cevabı" diyerek üzerinde durmayıp geçebilir. Fakat şeytan kuruntulu insanların bu zayıf tarafını tutarak cevabını öğreninceye kadar onları rahat bırakmaz ve şüphelendirmeye devam eder. İmanı çok zayıf bazı insanları da bu yolla dinden çıkarabilir.

Hâlbuki bunun cevabı basittir. Eğer Kur'ân insanların konuştuğu gibi konuşmasa idi onlara doğru yolu nasıl gösterecekti?

Elbette hem taklid edilmez, insanüstü bir üslup ile konuşacak hem de onların anlayacağı bir dil ile konuşacak, tâ ki istifade edilebilsin.

İşte bu misalimizde olduğu gibi cevabı bilinmeyen tek bir şüphenin pek çok delillere hiçbir zarar veremeyeceğini Üstad Bediüzzaman şöyle anlatır:

“Bir sarayın yüz kapalı kapısı olsa bir tek kapının açılmasıyla o saraya girilebilir. Öteki kapılar da anahtarı bulunduğu zaman açılabilir. Eğer bütün kapılar açık olsa bir iki tanesi kapalı olsa o saraya girelemeyeceği söylenemez. İşte iman hakikatleri o saraydır. Her bir delil bir anahtardır, ispat ediyor, kapıyı açıyor. Bir tek kapının kapalı olmasıyla o iman hakikatinden vazgeçilmez ve inkâr edilemez. Şeytan ise gaflet veya cehâlet gibi bazı sebeplere binâen kapalı kalmış olan bir kapıyı göstererek ispat edici diğer bütün delilleri unutturmaya çalışır. ‘İşte, bu saraya girilmez belki saray değildir, içinde bir şey yoktur.’ der kandırır.”⁽³⁾ Yani o an için cevabı bilinmeyen bir şüpheyi gösterip o kadar deliller yokmuş gibi insanı kandırmaya çalışır. Akli başında olan bir insan ise: “Bir kapının kapalı olması ile o saray nasıl kapalı olmuyorsa aynen onun gibi bu şüphenin cevabını bilmesem de zararı yok. Çünkü ben bu mes’elenin doğru olduğuna başka çok yönlerden eminim” der.

2- Şeytanın Tarafsızlık Hilesi

Şeytanın çok basit fakat kurnazca bir hilesi, insanı “tarafsız bakmaya” davet etmesidir. Hâlbuki tarafsızlığa çağırırken yalan söylemektedir. Zira tarafsızlığa değil, inkârcıların tarafına çağırmaktadır. Çünkü imani mes’elelerde tarafsızlık yoktur. Ya inananlar tarafında olunur ya da inanmayanlar tarafında. Ben tarafsızım diyen kişi ben iman etmiyorum demiş olur. Demek ki tarafsızlık denen şey, karşı taraftan bakmaktır.⁴

Karşı taraftan bakmak ise câhil insanlar için tehlikeli bir yaklaşımdır. Çünkü bakış açısı bozulan bir insanın hakikatleri

4- Bkz. Lemalar, 13. Lem’a, Şeytandan İstiaze Bahsi, 13. İşaret, 3. Nokta

görmesi zorlaşır. Örnek olarak bir apartmanın tepesinden bakarak ötelerdeki denizi gören birisine aşağı katlardan bakarak göremeyen biri dese ki “Gel buradan bak yine de denizi göreceksin?” O da gidip oradan baksa elbette göremeyecektir. Olması gereken şey denizi bulan kişinin aşağıya inmesi değil bulamayanın onun yanına çıkmasıdır. Zira ancak onun baktığı yükseklikten bakınca görebilecektir.

İman eden bir insan Allah’ın hidâyeti ile bakmakta ve hakikatleri daha net bir şekilde görmektedir. Bir mü’mine, “Hidâyetin sana kazandırdığı nurlu fikirleri bırak, küfrün karanlığından bak” demek, batıl bir tekliftir. Gerçi kuvvetli iman sahibi biri, farz-ı muhal diyerek küfrün bakış açısının ne olduğunu anlamak adına baksa da zarar görmez. Çünkü daha sonra iki bakış açısını kıyaslayarak imana kıyasla küfrün ne kadar saçma ve karanlık olduğunu görebilir. Fakat zayıf iman sahibi olan insanlar için bu çok tehlikeli bir yoldur. Zira imanın delillerini hakkıyla bilmiyor olduğundan iki taraf arasındaki bâriz farkı kavrayamayarak şüpheler içinde kalabilir ve zamanla bu tip şüpheler onu küfre dahi düşürebilir. O yüzden şeytanın ve bir kısım insî şeytanların çok kullandığı bu tarafsız bakmak teklifine hiç kulak asmamak lazımdır. Onlar tarafsızlığa değil varsa ellerinde bir delilleri ona çağırırlar. Hâlbuki ellerinde delil olması da mümkün değildir. Çünkü imanın hakkaniyetine bütün kâinat, bütün atomlar ve Allah’ın bütün sanat şaheserleri sonsuz deliller sunmakta iken küfre ancak batıl, saçma ve muhal olmak düşmektedir.

3- Şeytanın yaratılıştaki olağanüstü büyüklük ve azametle vesvese vermesi

Şeytan iman hakikatlerinin son derece büyüklüğü ile dar kalpli ve kısa akıllı insanları aldatarak der ki: “Bir tek yaratıcı, bütün zerrelere, yıldızlara ve bütün diğer varlıkları her halleriyle her an çekip çeviriyor; idâre ediyor, deniliyor. Böyle hadsiz acayip büyük mes’eleye nasıl inanılabilir?” diyerek insanın kendi acizliği penceresinden baktıracak onda bir inkâr etme hissi uyandırır.

Bu vesveseye üç açıdan cevap verilebilir:

1- Yaratılıştaki bu fevkalade büyüklüğü, insanın kendi kudretiyle kıyaslaması büyük bir hatadır. Kendi kudretiyle imkânsız görünen şey, sonsuz kudreti bulunan bir Zat (cc) için gâyet kolaydır.

2- Bu vesvesenin kökünü kesecek olan şey “Allahu ekber” yani, “Allah her şeyden büyüktür.” hakikatinin kalplere tam olarak yerleşmesidir. Yani Allah’ın azamet, yücelik ve büyüklüğünün iyice anlaşılmasıdır. Bu sebeple “Allahu ekber” sözü ezan, namaz gibi İslâmiyet’in “şcair” denilen ibâdetlerinde sürekli tekrarlatılarak kalplerde bu hakikatin kökleşmesi hedef alınmıştır. Çünkü insanın âciz kuvveti, zayıf kudreti ve dar fikri, böyle hadsiz, büyük hakikatleri “Allahu Ekber” nuruyla görüp tasdik eder ve “Allahu Ekber” kuvvetiyle o hakikatleri taşır.

3- Gözümüzün önünde kâinat denilen muhteşem bir eser var ve bu eser her an gâyet muntazamca çekip çevriliyor. Elbette böyle azametli bir eserin ortaya çıkıp düzen içinde varlığını sürdürebilmesi, ancak kendisi gibi azametli büyük bir yol ile olabilir. O azametli yol ise yaratılmışlar adedince varlığının şahidleri bulunan bir yüce Zat’ın (cc) sonsuz kudretiyle yaratılması yoludur. Yani böyle acaib bir eser, ancak böyle acaib bir yol ile olur; basit bir yolla olamaz, olamaz. Tesâdüfen olmak, kendi kendine olmak gibi basit ve anlamsız iddialar, bu harikulade yaradılışın ve kâinatın gerçek sebebi olamazlar. Böyle hârîka bir kâinatın izahı, ancak öyle hârîka bir sebeple mümkündür. O da yukarıda geçtiği gibi Allahu Teâlâ’nın sonsuz kudretiyle yaratılmış olmasıdır.⁵

Şeytanın çokça kullandığı bu üç hilesinde de görüldüğü üzere, îmana zıt vesveselerin akıl ve mantıkça ve hakikatçe hiçbir kıymetleri yoktur. Bununla birlikte bazı gâfil kafaları karıştırmakta ve insanların imanlarını tehlikeye sürükleyebilmektedir. Bunun sebebi cehâlettir, tahkiki (delillere dayanan)

5- Bkz. 15. Söz’ün Zeyli, Şeytanla Münazara Bahsı

kuvvetli bir iman sahibi olmamaktır. Çaresi ise ilimdir, tahkiki iman sahibi olmaktır. Bunun içindir ki İslâm âlimleri: “Taklide dayalı iman makbul ise de orada kalmamak ve imanını tahkiki hale getirmek her Müslüman için farzdır” demişlerdir.⁶

Mayıs 2011

6- Bkz. Lemalar, 13. Lem’a, Şeytandan İstiaze Bahsi, 13. İşaret, 3. Nokta

RİSÂLE-İ NÛR'DA BESMELE

Besmele çeken kişi yalnızca, “Rahman ve Rahîm olan Allah’ın ismiyle başlarım” demiş olmuyor. Belki, “Bütün sıfat-ı kemâliyye, hem Celalî ve Cemalî iki kısım sıfatlara ve diğer bir taksimle selbî, sübûtî ve fiilî bütün sıfatlara sâhib olan Allah’ın ismiyle başlarım” diyerek hem bütün esmâ ve sıfatları hem de bunların kısımlarını icmâlen zikretmiş oluyor.

Besmele, en büyük dâire olan kâinattan tut, kâinatın kalbi hükmünde olan dünyadan ve küçük bir kâinat olan insana kadar varlık âleminin en mühim üç merkezinde görünen Allah’ın tasarruf ve faaliyetlerine işâret eder.

İman nasıl ki bir intisabdır ve kalben Allah’a bağlanmaktır; aynen onun gibi, Besmele de yaptığımız her hayırlı işin başında bu intisabı tazelemek ve o iş hakkında Rabbi’nin yardımını istemektir.

İslâm âlimlerinin büyük çoğunluğuna göre Besmele, Fâtîha Sûresi’nin ilk âyetidir. Kur’ân’da var olan yüz on dört sûreden yüz on üçünün başında ve bir sûrenin de içinde bulunan Besmele’nin, toplam yüz on dört defa tekrar tekrar nâzil olması, onun Allah katındaki kıymetinin ne kadar yüksek olduğunu gösterir. Zîra Besmele dışında en fazla geçen âyet otuz bir defa tekrarlanmıştır.

Besmele'nin fevkalâde yüceliğinin bir diğer tezâhürü ise, bütün Kur'ân'ın Besmele içinde hulâsa edilmiş olmasıdır. Kalb gözü açık, keşif ehli büyük âlimler, Kur'ân'ın Fatiha'da, Fâtiha'nın da Besmele içinde mevcut bulunduğuna ittifak etmişlerdir.¹

Üstad Bediüzzaman (ra) Risâle-i Nûr'da Besmele'nin tefsir ve izahına dâir muhtelif Risâleler yazmıştır. Zâten Nur külliyyatının ilk dersi, Besmele'nin mânevî bir tefsiri olan Birinci Söz Risâlesi'dir. Yine Hazret-i Üstad, Lem'alar Mecmuası'nın 14. Lem'a'sının ikinci makamında, Besmele'de geçen Rahman ve Rahîm isimlerinin mânâsındaki rahmet ve şefkatin altı sırrını ve İşârâtü'l-İ'caz tefsirinde ise kelime kelime Besmele'nin ibârelerini tefsir eder. Bu yazımızda Üstad'ın bu üç Risâlede yaptığı izahların kısa hulâsalarını ve bir derece mânâlarını aktarmaya çalışacağız. Önce Besmele'yi ibâre olarak tefsir eden İşârâtü'l-İ'caz'la başlıyoruz.

İşârâtü'l-İ'caz'da Besmele'nin Tefsiri

a- “Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle...” mânâsına gelen Besmele'nin mânâsı şu üç kelime ile tamamlanır: “Oku”, “başlarım” ve “bereketlenirim”. Yerlerine yazacak olursak:

- 1- Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle (Kur'ân) oku!
- 2- Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle başlarım.
- 3- Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle bereketlenirim.

b- Besmele'deki Allah lafzı; bütün İlâhî sıfatları içine alır. Çünkü Allahu Teâlâ'nın mukaddes Zâtının ismidir. O'nun Zâtı ise bütün kemâl sıfatlarına sâhiptir. Öyleyse Allah ismi, O'nun yüce Zâtı ile birlikte bütün sıfatlarına da işâret eder.

c- Rahman ve Rahîm lafızları: Allah lafzından sonra bu iki ismin gelmesinin çok sebepleri vardır.

Bunlardan birincisi: Allah'ın isim ve sıfatları, celâli ve cemâlî olarak iki kisma ayrılırlar. Allah ismi, O'nun yüce Zâtını ve o Zâtın büyüklüğünü nazara verdiğinden büyüklük mânâsına ge-

1- Bakınız: 25. Söz, 2. Şua'ın 5. Lem'ası

len Celâl sıfatlarına işâret eder. Bu sebeple Allah lafzına Lafz-ı Celâl denilmektedir. Rahman ve Rahim isimleri ise taşıdıkları “merhamet” mânâsıyla cemâlî isimlerdendir. Öyleyse Besmele, Allah’ın hem celâlî hem cemâlî iki kısım esmâ ve sıfatını içine almaktadır.

İkinci Sebep: Allah’ın sıfatları üç kısma ayrılır. Aynî (selbî) sıfatlar, Allah’ın ne aynı ne de gayrı olan sübûtî sıfatlar ve Allah’ın gayrı olan fiilî sıfatlar... Besmele’deki Allah lafzı aynî sıfatlara, Rahman lafzı sübûtî sıfatlara, Rahim lafzı ise fiilî sıfatlara işâret eder.

a- Allah isminin aynî sıfatlara işâret etmesinin sebebi, yüce Allah’ın zâtının, yani aynının ismi olmasındandır. Bunlar ise şu altı sıfattır:

- 1- Vücud, yani Allah’ın var olması.
- 2- Vahdaniyet, bir olması.
- 3- Kıdem, ezeli olup sonradan olmaması.
- 4- Beka, ebedî olup sona ermemesi.
- 5- Kıyam binefsihi, varlığı kendinden olup başkasına dayanmaması.
- 6- Muhâlefetün li’l-havâdis, varlığının sonradan yaratılmış olan mahlûklardan farklı olması.

b- Rahman isminin Allah’ın ne aynı ne de gayrı olan yedi sübûtî sıfata işâret etmesi ise, Rahman isminin en açık mânâsı olan Rezzak, yani rızıklandıran mânâsından dolayıdır. Rızık varlığın devam etmesi için verilen şeydir. Varlığın dayandığı üç temel ise, Allah’ın 1- İlim, 2-Kudret ve 3- İrâde sıfatlarıdır. Bu şekilde Rahman ismi Rezzak mânâsıyla varlığın sebebi olan bu üç sübûtî sıfatı gösterir. Yine rızık veren zâtın, rızka muhtaç olan varlıkların ihtiyaçlarını görmesi, rızık talep eden seslerini işitmesi ve ihtiyaçları hakkında bir vâsıtayla da olsa onlarla konuşması gerekir. Görmek, işitmek ve konuşmak ise sübûtî sıfatlardan diğer üçü olan 4- Basar, 5- Semi’ ve 6- Kelam sıfatları demektir.

Bütün bu altı sıfat ise yedinci bir sıfat olan 7- Hayatı bizzarure gerektiriyor. Çünkü hayatsız olan bir şeyde bu altı sıfattan herhangi birinin bulunması mümkün değildir. Netice olarak, Rahman ismi Rezzak mânâsından dolayı bu yedi sığata işâret etmektedir.

c- Rahîm ismi ise mahlûkata merhametle muâmele etmek mânâsından dolayı merhamet fillerini gerektirdiğinden, Gaffar ve Rezzak, Muhyî ve Mümit gibi diğier bütün fiili sıfatlara işâret etmektedir.²

Netice: Besmele'de, görünüşte Allah'ın üç ismi zikredilse de hakikatte Allah lafzı bütün sıfatlar ile Celâlî sıfatları içine alırken, Rahman-Rahîm isimleri de Cemâlî sıfatları içine alır. Ayrıca Allah lafzı selbî sıfatlara, Rahman lafzı sübutî sıfatlara, Rahîm lafzı da fiili sıfatlara işâret etmektedir. Dolayısıyla, Besmele çeken kişi yalnızca, "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle başlarım" demiş olmuyor. Belki, "Bütün sıfat-ı kemâliyyeye, hem Celâlî ve Celâlî iki kısım sıfatlara ve diğier bir taksimle selbî, sübûtî ve fiilî bütün sıfatlara sâhib olan Allah'ın ismiyle başlarım" diyerek hem bütün esmâ ve sıfatları hem de bunların kısımlarını icmâlen zikretmiş oluyor. Bir tek Besmele âyetinde bütün isim ve sıfatların bu şekilde yer alması, bütün Esmâ-i Hüsna'nın azamî bir tecellisi olan Kur'ân'ın Besmele'de munderic olduğı dâvâsına çok hoş bir delil teşkil ediyor.

On Dördüncü Lem'a'da Besmele'nin Tefsiri

Besmele, en büyük dâire olan kâinattan tut, kâinatın kalbi hükmünde olan dünyadan ve küçük bir kâinat olan insana kadar varlık âleminin en mühim üç merkezinde görünen Allah'ın tasarruf ve faaliyetlerine işâret eder.

a- Besmele'deki Allah ismi kâinattaki tecelliyi gösterir. Bütün kâinatı tek bir saray gibi yöneten ve içindeki âlemleri baş başa, omuz omuza el ele verdirip birbirini tamamlayan bir bütün hâline getiren Rabbimizin kâinat çapında görünen tecellilerine

2- Bakınız: İşârâtü'l-l'caz, s. 15

ve o geniş dâirede görünen varlık ve birliğine Allah lafzı işâret ediyor.

b- Rahman ismi yeryüzündeki tecelliği gösterir. Bütün yeryüzünü kaplayan canlılar âlemini yaratan ve onları şefkatle besleyip büyüterek hepsi üzerinde benzer faaliyetlerde bulunan Rabbimizin dünya dâiresindeki tecellilerine ve o tecellilerde görünen varlık ve birliğine Rahman ismi işâret ediyor.

c- Rahîm ismi insandaki tecelliği gösterir: Kâinat ağacının meyvesi olan insanın yüksek kabiliyetlerle donatılmış olan yaradılışına ve o yaradılıştaki görünen şefkat ve merhamet-i ilâhiye'nin tecellisine ve bu tecellide görünen Allah'ın varlık ve birliğine Rahîm ismi işâret ediyor.³

Netice: Besmele okuyan kişi, bilsin bilmesin, şunu demiş oluyor: "En geniş dâire olan kâinattan tut, kâinatın merkezi olan dünyadaki canlılar âleminden, kâinatın meyvesi olan insana kadar bütün âlemleri, rububiyet, rahmet ve merhametiyle çekip çeviren, idâre eden ve bu icraatleriyle varlığını ve birliğini gösteren Allah'ın adıyla başlarım!"

Besmele yukarıda verdiğimiz ilk mânâsıyla Kur'an'ın bir hulâsası olduğu gibi, buradaki mânâsıyla da kâinat kitabının bir hulâsası olduğu anlaşılır. Zâten Kur'an ise, kâinat kitabının ezeli bir tercümesinden başka bir şey değildir.

Birinci Söz'de Besmele'nin Mânevî Tefsiri⁴

İman nasıl ki bir intisabdır ve kalben Allah'a bağlanmaktır; aynen onun gibi, Besmele de yaptığımız her hayırlı işin başında bu intisabı tazelemek ve o iş hakkında Rabbi'nin yardımını istemektir. Mesela görsek ki, tek başına bir asker, tek başına bir

3- Bakınız: Lem'alar, 14. Lem'a'nın 2. Makamı s. 92

4- Hazret-i İmam-ı Ali (ra) Celcelutiye Kasidesi'nin başında: "Sırlar hazinesi olan 'Bismillahirrahmanirrahim' ile başladım. Ruhum, onun ile o hazineyi keşfetti" diyerek, Risâle-i Nûr'un Bismillah'ı, Fâtıhası ve Besmelesi hükmünde olan ve Bismillah'taki büyük sırrın hakikatini beyan eden, kısa ve gâyet kuvvetli Birinci Söz namında olan Bismillah Risâlesi'ne imâ, belki remz, belki işâret ediyor." (Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 8. Şua')

şehir halkını istediği gibi çalıştırıp sevk edebiliyor; elbette onun bu büyük iktidarın devlete intisabından geldiğinde hiç şüphemiz olmaz. Aynen bunun gibi, âciz mahlûkların kendi iktidarlarının çok üzerinde işler başarmaları da ancak Allah'a intisabları ve O'nun kudreti ile hareket etmelerindendir.

Mesela, küçücük tohumcuklar kocaman gökdelenler gibi ağaçları başlarında ancak Allah'ın kudreti sâyesinde inşa edebilirler. Bitkilerin ipek gibi yumuşak damarları, o intisabla taşları parçalayıp yollarına devam ederler. İncecik yapraklar aylarca güneşin altında yanıp kavrulmadan dayanabilirler. Yine o intisabla ağaçlar, ellerini meyvelerle doldurup bizlere Rezzak-ı Hakikî olan Allah namına takdim ederler; inek, deve, koyun, keçi gibi mübârek sağmal hayvanlar hizmetimize koşan birer süt fabrikası kesilirler; her bir bahçe, içinde pek çok meyve ve sebzenin aynı anda pişirildiği mu'cizeli büyük bir kazan gibi olur. Demek bütün bu âciz mahlûklar mazhar oldukları hârika işlerle mânen Bismillah derler. Lisan-ı hâllerıyla, "Bu hârika işleri yapan biz âciz ve câhiller değiliz; ancak ve ancak Allah'a olan intisabımızla ve onun adına hareket etmemizle bu mu'cizelere mazhar oluyoruz" derler.

Bizlere düşen hisse ise; madem her şey Allah'a intisab etmesiyle mânen Bismillah der, hârika işlere muvaffak olur ve Allah namına, Allah'ın nimetlerini getirip bizlere verirler. Biz dahi O'nun yardımını görmeyi istiyorsak, O'nun kudret ve rahmetine intisab ederek Bismillah demeli ve hiçbir işimizi Besmelesiz bırakmamalıyız.⁵ Allah namına vermeliyiz. Allah namına almalıyız. Öyle ise, Allah namına vermeyen gâfil insanlardan almamalıyız...⁶

Temmuz 2011

5- Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulur "Besmelesiz başlanılan her önemli işim sonu kesik ve güdüktür/onda hayır yoktur." Camiü's-Sağir, 3/3003

6- Sözler, 1. Söz, s. 1

► İbadet

- Namazsızlıktan Kurtuluş Çareleri
- Büyüklerin Namazları Namazların Büyükleridir
- Farzdan Sonra Salâten Tüncinâ Okumak
- Hacılar Velâyetten Bir Nasip Var
- Üç Aylar Ve Gafletten Kurtuluş
- Ramazan-ı Şerif, Kur'an Ayı Ve Oruç
- Kalbi Günahlardan Tевbe

NAMAZSIZLIKTAN KURTULUŞ ÇARELERİ

Müslümanlar, bilhassa bu asırda, namaz dinin direği olduğunu ve ahirette kurtuluşun da namazsız olamayacağını bildikleri halde namaz hakkında tembellik yapıyorlar. Hatta çokları da tamamen ihmâl ediyorlar. Kendilerine neden bu ihmâli yaptıkları sorulduğunda da çok defa, dünyaya âit işlerinin çokluğunu ileri sürüyorlar. Üstad Bedüzzaman Hazretleri, bir gün mühim bir zâtın “Namaz iyidir. Fakat hergün hergün beşer defa kalmak çoktur bitmediğinden usanç veriyor.” dediğini ve aslında bu sözü adeta bürün nefisler nâmına söylemiş gibi olduğunu bildirmektedir. Bunun üzerine tembellik döseğinde, gaffletle ve câhilâne söylenen bu söze karşılık olarak namazsızlığın temelinde yatan sebepleri ve çarelerini, nefisleri susturacak, akılları ve kalpleri tam tatmin edecek bir tarzda beş ikaz içinde izah eden ‘namaz risâlesi’ni yazmıştır. Biz de şimdi o beş ikazda geçen hakikatlerin özetini sunmaya çalışacağız.¹

Birincisi: İnsanları usandıran en mühim sebep, keyif içinde ebedî dünyada kalacaklarını zannetmeleridir. Hâlbuki ecel gizli olduğundan yarına çıkılacağına dair hiçbir kat’i senet yoktur. Hayatın faniliğini ve değersizliğini anlayabilmek elbette ölümü çokça düşünmekle olabilir. Bu cihete işaretle Resûl-i Ekrem

1- Bkz. 21. Söz, Namaz Risalesi

(asm), “Lezzetleri tahrib edip acılaştıran ölümü çok zikrediniz”² buyurmuştur. Eğer insan ömrün kısalığını, hem boşa gittiğini düşünse usanmak şöyle dursun ciddi bir gayret ve iştiyaka sebep olur.

İkincisi: Namazdaki gevşekliğin en önemli sebeplerinden biri de, insanın namazın ruhun manevî gıdası olduğunu ve ona olan ihtiyacını bilmemesidir. Her gün üç öğün yemek yemekten usanmayan insan, eğer kalp ve ruhunun namaz ile Rabbine yönelmekten alacağı manevî büyük gıdaları bilse, elbette manevî bir açlık içinde perişan olan ruhunu doyurmak için her gün üç defa yemeğe koştuktan çok daha büyük bir iştahla namaza koşacaktır. Nitekim bunu anlayan büyük zatların menkubelerinde namaza karşı nasıl bir iştihak gösterdiklerini ibret ve hayretle okuyoruz. Hatta Peygamber Efendimiz (asm)’ın dünyadan kendisine sevdiren üç şeyden biri olarak “gözümün nûru” dediği namazı zikretmesi³ bu noktaya en güzel bir numûne olmaktadır. Her gecede bin rekât namaz kılan İmam Zeynelabidinler ve kırk yıl yatısı abdesti ile sabah namazını kılan Tâus-ı Yemâniler gibi yüz binler mübarek zatlar namazın nasıl manevî büyük bir gıda olduğunu lisân-ı hâller ile isbat etmişler.

Üçüncüsü: Beş vakit namaza devam edilememesinin mühim sebeplerinden biri de, sabredilememesi ve sabır kuvvetinin yanlış olarak geçmiş ve gelecek günlere dağıtılmasıdır. Hâlbuki Allah’ın insana verdiği sabır kuvveti geçmiş ve geleceğe dağıtılmasa, yalnız bu güne sarf edilse her zorluğa dayanabilecek kuvvettedir. “Allah kimseyi gücünün yetmeyeceği bir şeyle mükellef tutmaz”⁴ âyeti de bu hakikate işaret etmektedir. İnsanın sabır kuvvetini dağıtması aynen sersem bir kumandanın hâline benzer. Nasıl ki o kumandan çarpışma olmayacağı halde merkez ordusunun bir kısım kuvvetlerini sağ ve sol cenahlara göndererek merkezi zayıflatır ve bunu anlayan düşman bütün kuvvetleriyle merkeze hücum ederek mağlup eder. İşte insan bu sersem kumandan

2- Tirmizi, 2307, hem bkz. Lemalar Osmanlıca nüsha s. 170

3- Neseî, 7-61

4- Bakara, 286

gibi sabır kuvvetini hiç gerek yokken geçmiş ve gelecek günlere ve onlardaki ibâdet külfetini düşünerek sağa sola dağıtsa, sabrı bugünkü vazifeye yetmez hale gelir. Eğer yalnız bugünkü vazifeyi düşünse kâfi gelip asla zorlanmaz.

Dördüncüsü: Namaz ve ibâdetteki gevşekliğin bir sebebi de onun karşılığındaki mükâfat ve ücretin gereği gibi düşünülmemesidir. Hâlbuki vadinden dönmesi asla mümkün olmayan yüce Allah, cennet gibi bir ücreti ve ebedî saadet gibi bir hediyeyi vaat ediyor. İnsan, dünya saadetini temin edebilmek için maddî işlerde, çok defa küçük bir ücret vaadiyle günlerce hatta aylarca ve her gün en az sekiz saat usanmadan çalışır. Bazen vaat edilen ücreti alamadığı da olur. Hâlbuki karşılığında ebedî cennet ve tükenmez hazineler vaat edilen beş vakit namaz, günün ancak bir saatini almaktadır. Cüzî ve fanî bir maaş için her gün sekiz on saatini ayıran insan, ebedî bir saadet ve nihaysiz servetleri günün yalnız bir saatini namaza sarf etmekle kazanabileceğini düşünse elbette namaza ciddi bir şevk ve iştiaf duyacaktır. Hem dünyada hapis korkusuyla en ağır işlerde çalışmayı göze alan insan, namazı terk etmesi sebebiyle o dehşetli cehennem azabına düşebileceğini de idrak etse, muhakkak gayet hafif ve latif bir hizmet olan namaz için gayrete gelecektir.

Beşincisi: Namaz kılmayanların en çok ileri sürdükleri sebeplerden biri de geçim derdi ve dünya işlerinin çokluğudur. Bunu söyleyen insanlar herhalde iki şeyi fark edemiyorlar. Birincisi ne için yaratılmış olduklarının; ikincisi ecelin her an kapılarını çalabileceğinin farkında değiller. İşin aslına bakılırsa, gün içinde, iki ya da üç vakit namaz karşımıza çıkar. Bunlar ise asla işimize engel olmayacağının en büyük delili, işlerine rağmen beş vakit namazını kılan milyonlarca Müslümandır. Hem hiçbir insan dinlenmeye ihtiyaç duymadan devamlı çalışamaz. Eğer istirahat vakitlerini namazını kılarak değerlendirse, beden en sağlıklı bir istirahati yapmış olacağı gibi, asıl maksat olan âhiretini kazanmak için de çok mühim bir yatırım yapmış olur. Hem şiddetli bir hırs ve merakla günün tamamını dünyası için ayıran

bir insan dünyanın faniliğini ve olsa olsa yetmiş seksen sene gibi gayet kısa bir ömür yaşayabileceğini fark etse, elbette günün hiç olmazsa bir saatini beş vakit namaza sarf ederek âhiretin ebedî saadetini kazanmaya ciddi bir gayret ve iştîyak duyacaktır.

Netice olarak beş vakit namaza şevkle devam edebilmenin yolu; dünyada ebedî kalınmayacağını, namazın rûhun gıdası olduğunu, sabır kuvvetinin yalnız bu güne sarf edilmesi gerektiğini, namazın cennet gibi çok büyük bâkî bir ücreti olduğunu ve insanın dünyada en mühim, birinci vazifesinin ibâdet olduğunu iyice anlamaktan geçiyor. İbrahim (as) gibi biz de Rabbimiz'e niyaz ediyoruz ki; bizi ve neslimizden gelecekleri namazı dosdoğru kılanlardan eylesin.⁵ Âmin!

Şubat 2007

5- İbrahim, 40

BÜYÜKLERİN NAMAZLARI NAMAZLARIN BÜYÜKLERİDİR

Namazı hakkını vererek ve huşû içinde kılmaya çalışmak her Müslümanın üzerinde önemle durması gerektiği bir konudur. Yapılması gereken şey, namazı, şekil şartları olan tadil-i erkân ile kılmak ve mânen de akıl ve kalbini İlâhî huzurda olmanın şuuruyla doldurarak huşû içerisinde olmaktır.

Başta Allah Resûlü (asm) ve sahâbeler olmak üzere, İslâm dünyasında yetişen pek çok âlimler, evliyalar ve sâlih mü'minlerin huşû içerisinde kıldıkları namazlar bizler için güzel numunelerdir. İşte onlardan bazıları:

Resûlullah'ın Namazdaki Huşûu

Hız. Aişe (ra) rivâyet ediyor: “Resûlullah bizimle, biz de onunla konuşurduk; fakat namaz vakti geldiğinde sanki ne o bizi ve ne de biz onu tanımaz olurduk.”

Zîra Resûlullah (asm) böyle bir zamanda sâdece Allah'ın azametiyle meşgul olduğu için herşeyi unuturdu.¹

Sahâbeden Abdullah b. Şihhîr rivâyet ediyor: “Resûlullah (asm)’i ağlamaktan dolayı göğsünde değirmen sesi gibi bir sesle namaz kılarken gördüm.”²

1- Gazalî, İhya

2- Ebu Davud, Namaz, 904

Hız. Ali (ra), Allah Resûlü'nün namazı hakkında şöyle rivâyet etmiştir:

“O gece (Bedir Harbi öncesi) Resûl-i Ekrem'i (asm) bir ağaç altında ağlayarak namaz kılariken gördüm. Bu hâli sabaha kadar devam etti.”³

Sahâbelerin Namazdaki Huşûu

Hız. Ömer (ra)

Misver b. Mahreme şöyle anlatıyor: Hız. Ömer yaralandığı zaman yanına girdim. Üstüne bir örtü örtmüşlerdi.

“Nasıl oldu?” diye sordum.

“Gördüğün gibidir” dediler.

“Onu namaz ile ayıltın. Çünkü ona namazdan daha fazla korku veren bir şey yoktur” dedim. Bunun üzerine halk:

“Ey Mü'minlerin Emîri, kalk namaz vakti geçiyor” dediler. Hız. Ömer:

“Ya Allah” diyerek kalktı ve “Namaz kılmayanın İslâm'da hakkı yoktur” dedi ve yarasından kanlar aktığı halde abdest alıp, namaza durdu.”⁴

Hız. Osman (ra)

Osman b. Abdurrahman et-Teymî şöyle anlatıyor: “Kesinlikle bugün ben gecemi (Kâbe'de) Hız. İbrahim'in makamında namaz kılmakla geçireceğim” diye niyet ettim. Yatsıdan sonra o makamda namaza durdum. Ben namaz kılariken birisi elini omuzlarıma koydu. Selâmdan sonra baktım ki Osman'dır. Osman Fâtihâ'dan başlayarak Kur'ân'ı sonuna kadar okuyarak namazını tamamladı. Selam verdi ve ayakkabılarını alıp gitti. Daha önce de namaz kılıp kılmadığını bilmiyorum.”⁵

Hız. Ali (ra)

Hız. Ali'nin meşhur bir menkubesi şöyledir:

3- Ebu Davud, Namaz, 904

4- Kandehlevî, Hayatü's-Sahâbe

5- Kandehlevî, Hayatü's-Sahâbe

Bir harpte Hz. Ali'nin mübârek ayağına bir ok saplanmıştı. Oku çıkaramadılar. Doktor geldi. "Bayıltıcı ilaç vermeli ki ok ancak o zaman çıkarılır. Yoksa bunun ağrısına tahammül edilemez" dedi. Hz. Ali, "Bayıltıcı ilaca lüzum yok, ben namaza durunca çıkarın" buyurdu.

Hz. Ali namaza başladı. Doktor da Hz. Ali'nin mübârek ayağını yarıp oku çıkardı. Yarayı sardı. Hz. Ali, namazını bitirince, "Oku çıkardınız mı?" buyurdu. Doktor, "Evet çıkardım" dedi. Hz. Ali, "Hiç farkına varmadım" buyurdu.

İbn-i Mes'ud (ra)

İbn-i Mes'ud namaza kalktığına Allah korkusundan iki büklüm olur, namaz kılariken evdekilerin konuşmalarını bile duymazdı.

Evliyaların Namazda Huşûu

Sufilerden biri der ki, "İftitah tekbiri aldığı zaman Allah'ın sana baktığını ve içinden geçeni bildiğini düşün. Cenneti sağ yanında, cehennemi sol yanında farz et. Böyle farz ettiğin zaman kalb âhiret ile meşgul olmaya başlar. Bu ise vesveseleri keser, şifa olur."⁶

Said et-Tenuhî namazda bulunduğu sürece gözyaşları devamlı surette akardı.⁷

Rivâyet edildiğine göre, evliyanın büyüklerinden Müslim b. Yesar, namaza hazırlandığı zaman çoluk çocuğuna "Siz konuşmanıza devam edebilirsiniz. Zira namazdayken sizin söylediklerinizi duymuyorum" dermiş.

Yine aynı zât bir gün Basra Câmii'nde namaz kılariken câmiinin duvarlarından biri yıkılır. Halk, enkaz altında kalanları kurtarmak için toplanır. Müslim, namazını bitirinceye kadar bu hâdiseden haberdar olmaz.⁸

6- Sühreverdi, Avârifü'l-Meârif

7- Gazâlî, İhya

8- Gazâlî, İhya

İmam Zeyne'l-Abidîn, bir gün abdest alırken renginin solduğunu gören kimseler kendisine “Abdest alırken sende görülen bu durum neden ileri geliyor?” diye sorarlar, o da: “Kimin huzuruna çıkmak istediğimi biliyor musunuz?” cevabını verir.⁹

Hatem-i Esamm’a namazı hakkında sual sorulduğunda şu cevabı vermiştir: Kâbe’yi iki kaşımın arasına, Sırat’ı ayaklarımın altına, cenneti sağıma, cehennemi soluma, ölüm meleğini arkama alırsan ve sanki son namazım olacakmış gibi korku ve ümid arasında namaza dururum.¹⁰

İbn Abbas ise şöyle demiştir: “Düşünerek kılınan iki rekât namaz, bütün bir gecenin gâfil bir kalple ihya edilmesinden daha hayırlıdır.”¹¹

Bedüzzaman’ın Namazda Huşû

İbâdet vaktinde dergâh-ı İlahiyyeye müteveccih olduğum vakit, Cenâb-ı Hakk’ın ihsanıyla bir şahsiyet veriliyor ki, o şahsiyet bazı âsân (halleri) gösteriyor. O âsâr, ibâdetin mânâsının esası olan: “Kusurunu bilmek, fakr ve aczini anlamak, tezellül ile dergâh-ı İlahiyyeye iltica etmek” noktalarından geliyor ki; o şahsiyetle, kendimi herkesten ziyâde bedbaht, âciz, fakir ve kusurlu görüyorum. Bütün dünya beni medh ü sena etse, beni inandıramaz ki ben iyiyim ve sâhib-i kemâlim.¹²

Bir zaman kalbime geldi, niçin Muhyiddin-i Arabî gibi hârîka zâtlar sahâbelere yetişemiyorlar? Sonra namaz içinde “Sübhan Rabbiye'l-a'lâ” derken, şu kelimenin mânâsı inkişaf etti. Tam mânâsıyla değil, fakat bir parça hakikati göründü. Kalben dedim: Keşke bir tek namaza bu kelime gibi muvaffak olsaydım, bir sene ibâdetten daha iyi idi. Namazdan sonra anladım ki; o hatıra ve o hâl, sahâbelerin ibâdetteki derecelerine yetişilmediğine bir irşaddır.¹³

9- Gazalî, İhya

10- Gazalî, İhya

11- Gazalî, İhya

12- Mektubat, 26. Mektub, 2. Mebhas

13- Sözler, 27. Söz, Sahâbe Bahsi

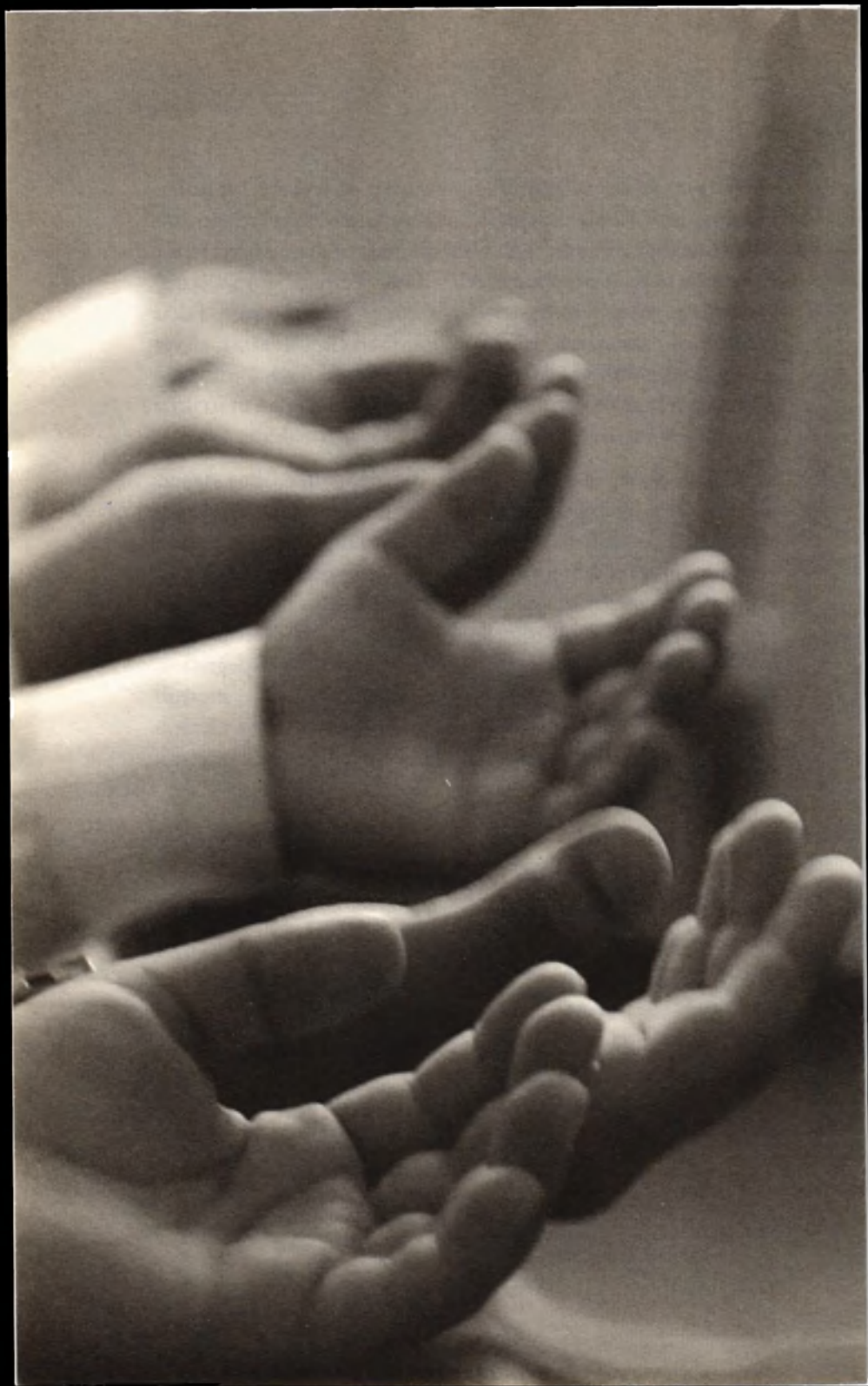
Buraya kadar aldığımız numuneler, insanların yıldızları hükmündeki kâmil insanların namazlarıdır. Namazlarımızın onların kıldığı namazlar gibi olmasını kalben arzu edip o tarafa yönelmek hepimizin elinden gelir. Zâten Peygamberimiz (asm) “Mü’minin niyeti amelinden hayırlıdır”¹⁴ buyurmuştur. Fakat bu yüksek namazlara bakarak, tadil-i erkân şartlarına riâyet ederek kıldığımız namazlarımızın değeri hakkında ümitsizliğe düşmememiz gerekir. Bu noktada Üstad Bediüzzaman’ın şu ikazı çok yerinde bir teselli ve o vesvesenin de merhemidir.

“Sakın deme, ‘Benim namazım nerede, şu hakikat-ı namaz nerede?’ Zîra bir hurma çekirdeği, bir hurma ağacı gibi, kendi ağacını tavsif eder. Fark yalnız icmal ve tafsil ile olduğu gibi; senin ve benim gibi bir âminin -velev hissetmezse- namazı, büyük bir velinin namazı gibi şu nurdan bir hissesi var, şu hakikatten bir sırrı vardır -velev şuurun taalluk etmezse-. Fakat derecâta göre inkişaf ve tenevvürü ayrı ayırdır. Nasıl bir hurma çekirdeğinden, tâ mükemmel bir hurma ağacına kadar ne kadar merâtib bulunur. Öyle de: Namazın derecâtında da daha fazla merâtib bulunabilir. Fakat bütün o merâtibde, o hakikat-ı nurâniyenin esası bulunur.”¹⁵

Ocak 2011

14- Taberânî, Mu’cemu’l-Kebîr, 6/185

15- Sözler, 21. Söz, Namaz Risâlesi

FARZDAN SONRA SALÂTEN TÜNCÎNÂ OKUMAK

Peygamber Efendimiz'e (asm) salâvat okumak, Allahu Teâlâ Hazretlerinin bizlere bir emridir. Rabbimiz Kur'ân'da şöyle buyurur: "Muhakkak ki Allah ve melekleri peygambere salât ederler. Ey iman edenler, siz de ona salât edin ve selam verin"¹ Resûl-i Ekrem (asm)'ın da ona salâvat getirmeye teşvik eden pek çok hadisleri vardır. Birisi şöyledir: "İnsanların kıyamet günü bana en yakın olanı, bana en çok salâvat okuyanıdır."²

Allah ve Resûlünün emir ve tavsiyeleri üzerine, tarih boyunca ümmet-i Muhammed (sav) değişik şekillerde pek çok salâvatlar okumuş ve yazmışlardır. Bu salâvatlarda ümmetin büyükleri olan o zâtlar, Peygamberimiz (asm)'a, onun yüce faziletlerini anarak salât ü selam getirmişlerdir. Mesela, Hz. Ali'nin, Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinin, Seyyid Abdulkâdir-i Geylanî Hazretlerinin, Ahmed-i Bedevî Hazretlerinin ve daha pek çok evliyaların salâvatları meşhur olmuş ve bu gün de okunmaktadır. Salâten Tüncinâ da bu meşhur salâvatlardan biridir.

Peki, namazın farzından sonra Salâten Tüncinâ okumanın sünnetteki yeri nedir?

İlk olarak şunu söylemeliyiz ki, bir amelin makbul ve sünnete uygun olması için aslının sünnette olması yeterlidir. Bu konuda

1- Ahzab, 56

2- Tirmizi, c. 2, s. 354

Üstad Bediüzzaman Hazretleri şöyle der: "... Asılları Kitab ve Sünnetten ahzedilmek (alınmak) şartıyla ayrı ayrı tarzda, ayrı ayrı surette olmakla beraber, mukarrer olan (yerleşik) usûl ve esasat-ı sünnet-i seniye (sünnetin asıllarına ve temellerine) muhalefet ve tağyir etmemek (zıt olup bozmamak) şartıyla, bid'a değildir."³

Farz namazlardan sonra Salâten Tüncinâ okumanın sünnete uygunluğunu şu hadis-i şerif açıkça gösteriyor:

"Peygamberimiz (sav)'e "Hangi duâ Allah katında makbuldür?" diye sorduklarında, 'Gecenin son kısımlarında ve farz namazların arkasında' buyurmuştur."⁴ Demek ki, farz namazın hemen arkasından duâ etmek bizlere Peygamberimiz'in (sav) bir tavsiyesidir. Peygambere salât okumanın mânâsı ise, ona rahmet duâsı etmektir. Salâten Tüncinâ okumakla, en makbul bir duâ olan salâvat ile namazın arkasında duâ etmiş oluyoruz.

Hem bunun gibi, farz namaza kamet edildikten sonra, duâ okumaya teşvik eden bir hadis-i şerif de şöyledir:

"İki saat var ki o saatlerde duâ edenin duâsı reddedilmez. Namaza kamet getirildiğinde ve savaş için Allah yolunda saf tutulduğunda."⁵

Bu iki hadisten anlaşılıyor ki farz namazın öncesi ve sonrasında duâ etmek Allah Resûlünün tavsiyesi olan sünnetlerdir. Salâten Tüncinâ okumakla hem bu sünnet yerine gelmiş oluyor hem de namazın kabul olmasına bir vesile olması ümit ediliyor. Çünkü iki makbul duâ arasında yapılan duâ makbul olur. Mesela, farza başlarken okunan Kamet Duâsı bizzat Peygamberimiz'in (asm) ümmete ders verdiği bir salâvattır. Namaza başlarken Kamet Duâsını ve Selamdan sonra da Salâten Tüncinâ'yı okumakla, namazımızı iki makbul duâ olan iki salâvat arasına almış oluyor ve inşaallah bunun kıldığımız namazın makbûliyetine bir sebep olacağını ümit ediyoruz.

3- Lem'alar, 11. Lem'a (Sünnet-i Seniye Risalesi)

4- Kenzû'l-Ummal, hn: 3402

5- Tergib ve Terhib, (İbni Hibban'ın Sahihinden naklen), c. 1, s. 117

Bu konuda Üstad Bediüzzaman şöyle der: “Duâ edileceği vakit, istiğfar ile manevî temizlenmeli, sonra makbul bir duâ olan salâvat-ı şerifeyi şefaathı gibi zikretmeli ve âhirde yine salâvat getirmeli. Çünkü iki makbul duânın ortasında bir duâ makbul olur.”⁶

Salâten Tüncinâ, salâvatlar arasında en çok bilinen birkaç salâvattan biridir. Bediüzzaman Hazretleri onu kısaca şöyle tarif eder: “Âlemce meşhur ve gayet mücerreb (faydası çokça tecrübe edilmiş) ve umum akıbların mergubu (kutup makamındaki büyük evliyalarca rağbet görmüş) bir salâvat-ı şerifedir.”⁷

Bu salâvatın gayet zengin olan manası şöyledir: “Yâ İlâhenâ! Efendimiz Muhammed’e, mübârek nesline ve Ehl-i Beytine salât eyle. Öyle bir salât ile ki, bizi onun hürmetine her türlü tehlike ve âfetten kurtar. Onun bereketine bütün ihtiyaçlarımızı gider. Onun vesilesiyle bizi günahlarımızın kirlerinden temizle. Onun şerefine bizi en yüksek derecelere çıkar. Gerek hayatta iken, gerekse öldükten sonra bizi hayırlı işlerde varılabilecek en uç noktalara ulaştır. Ey bütün duâları işitip cevap veren Mucib. Âmin (Bizim de duâlarımızı kabul buyur). Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.”⁸

Salâten Tüncinâ pek çok duâ kitaplarında geçmekle beraber bunların en meşhuru Delailü'l-Hayrat’tır. Delailü'l-Hayrat, en meşhur, en muteber ve en faziletli salâvatların toplandığı bir kitaptır. 1400’lü yıllarda yaşamış olan Şazeli şeyhlerinden Süleyman Cezuli Hazretleri tarafından, meşhur salâvatlar toplanarak yazılmıştır.

Böyle, amellerin daha faziletli olan şeklini ararken cemaatin adet ve tercihinin önemli olduğunu Üstad Hazretleri şöyle anlatır: “Böyle efdaliyet (hangisi daha faziletli olduğu) meselesinde, kabul-ü âmmeyi (umumun kabulünü) ihsas eden (gösteren) âdet-i cemaat (cemaatin uygulaması) medar-ı tercihtir (tercih sebebidir). Âdet-i İslâmiye nasıl gelmiş, o daha efdaldır.”⁹

6- Mektubat, 23. Mektub

7- Hizbu Envari'l-Hakaiki'n-Nüriye

8- Meallî Büyük Cevşen, Hayrat Neşriyat

9- Baria Lahikası

Netice olarak; Tûncinâ okumak, namazdan sonraki tesbihatı topluca yapmak, farzdan önce üç İhlâs okumak gibi asılları sünnetten kaynaklanan ve ibadet olan âdetler sünnete uygundur, bid'a değildir. Tarih boyunca ehl-i sünnet âlimlerinin destekleyip itiraz etmemeleri sebebiyle cemaatin âdeti haline gelmiş olmaları da makbuliyet ve faziletlerinin başka bir yönden göstermektedir.

Kasım 2009

HACILARA VELÂYETTEN BİR NASİP VAR

Hacc-ı şerif, gücü yeten her Müslümanın üzerine farz olan bir ibâdettir. Cenâb-ı Hakk, Âl-i İmran Sûresi 97. âyetinde meâlen: “Yoluna gücü yeten kimse için o evi (Kâbe’yi) haccetmesi insanlar üzerinde Allah’ın bir hakkıdır” buyurarak haccın Allah katındaki değerini insanların nazarına arz etmektedir. Hac, her hacının hayatında âdeti yeni bir tarih başlangıcı olur ve hacının üzerindeki müspet tesirleri bazen bir ömür boyu devam eder. Haccın, kişinin hem kendi şahsına, hem âlem-i İslâm’a bakan pek çok hayatî faydaları ve hikmetleri vardır.

Risâle-i Nûr’un On altıncı Söz’ünde haccın gayet latif ve kıymettar bir nüktesine meâlen şöyle işâret edilmiştir: Nasıl ki sıradan bir asker husûsî bir bayram gününde padişahın bayramına gider ve lütuflarına mahzar olur. Ve orada gördüğü, pek çok insanların iştiraki ile icra olunan resm-i geçitler, haşmetli merasimler ve pek cömertçe ikramlar, o askerin, sultanın haşmetini daha yakından görmesine ve daha yüksek mertebelerde o haşmeti anlamasına, hissetmesine ve zevk almasına sebep olur. Aynen onun gibi; bir hacı, ne kadar avamdan biri de olsa, manen yüksek mertebelere ulaşmış bir veli gibi umum yeryüzünün azametli Rabb’i olduğunun şuuruna vararak Allah’a yönelir. Çünkü hac davetiyle huzuruna çıktığı Rabbi’nin yalnızca kendi

Rabb'i değil, belki dünyanın her tarafından aynı davete icâbet ederek koşup gelen milyonlarca hacıların da Rabb'i olduğunu ve hepsinin o yüce Zât'a kulluk etmeye geldiğini görmekle tam mânâsıyla hisseder. Ve Kâbe, Mescid-i Haram, Müzdelife, Mina ve bilhassa Arafat gibi mübarek mekânlarda bütün o milyonlarca hacı birlikte tek bir Rabb'e yalvarıp ibâdet etmekte olduğunu görmesiyle -kendi kalbiyle husûsî müteveccih olduğu- Rabb'inin aslında bütün insanların ve umum kürre-i arzın Rabb'i olduğunu aynen bir velînin anladığı gibi anlamaya ve evliyânın tattıkları manevî hâllerin ve zevklerin benzerlerini tatmaya başlar.

Bu şekilde, Cenâb-ı Vâhibü'l-Atayâ Hazretleri, her bir mü'min kuluna velâyetin, Allah'a yakın olmanın ve gerçek kulluğun nasıl ulvî bir saadet olduğunu bir nebze tattırmış olur. Ve o mübarek makamlarda kalbine ve hayaline açılan geniş kulluk daireleri, Allah'ın Kibriya, azamet ve büyüklük mertebeleri ve pek çok tecellîler o hacının ruhunda manevî bir hararet, hayret, dehşet ve heybet altında kalmak gibi pek çok coşkun hissiyatın inkişâfına sebep olur. Bu ulvî hisleri hem teskin edecek ve hem de îlan edecek olan yalnız "Allâhü Ekber! Allâhü Ekber!" kelimeleridir. İşte hacda pek kesretli "Allâhü Ekber" denilmesinin sırrı da budur. İşte bu ulvî, kudsî lezzetleri tadan hacılar döndükten sonra; artık Allah'ın sevdiği bir kul olmak, onun rızasını kazanmak ve istikametten ayrılmamak için daha bir şevk ve iştiaqla çaba sarf ederler. Her halde aklı başında olan ve gitmeye yol bulan her bir Müslüman, bu yüce saadete iştirak etmek ve daha istikametli bir hayat için aşk ve şevkle oraya koşacaktır. Ve bir giden, tekrar tekrar gitmeyi arzulayacak ve o saadeti ömrü boyunca hiç unutmayacaktır. Cenâb-ı Hakk, hepimize o mübarek mekânlarda, böyle küllî mertebelerde ibâdet etmeyi ve O'nun Rubûbiyet tecellîlerinin azamî mertebelerine şahid olmayı nasîb eylesin. Âmin.

Ocak 2007

ÜÇ AYLAR VE GAFLETEN KURTULUŞ

Cenâb-ı Allah, Tebâreke Sûresi 2. âyetinde “Hanginiz amelce daha güzeldir diye sizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yarattı.” buyurduğu üzere, insanın bu dünyaya gönderilişinden gaye imtihan olmaktır. Kim hayırlı işlerle, güzel bir ömür sürerse imtihanı kazanacak ve ebedî tükenmez bir saadete kavuşacaktır. Kim de nefis ve şeytana uyarak gaflete dalıp şerli işler yaparsa imtihanı kaybedecek ve cezasını da görecektir. Bu imtihanı kaybetmek veya kazanmak meselesi her şeyin üzerinde en büyük bir mesele iken gaflet sebebiyle, insanların çoğu, ebedî dünyada kalacakmış gibi yaşayarak âhiret için hiçbir hazırlık yapmadan buradan göçüp gidebilmektedir.

Böyle bir kimsenin hâli, üniversite imtihanına giren bir talebenin, imtihanı hiçe sayarak kafasını masaya koyup uyumasına veya lüzumsuz şeylerle uğraşarak vaktini geçirmesine benzer. Zil çaldığında uyanır. Lâkin iş işten geçmiş olur. Rabbimizin en büyük bir rahmet tecellisi olan yüce dinimiz İslâm, insanın gafletten sıyrılmasına yardım edecek pek çok fırsatları bizlere sunmaktadır. Meselâ günde beş vakit namaz, günlük meşgalelerin sebep olduğu gafletten en güzel bir kurtuluş vesilesidir. Haftada bir kıldığımız Cuma namazı, büyük bir cemaat ile kılınışı ile, vaaz ve hutbeleriyle haftalık bir yenilenme ve gafletten bir silkiniş

vesilesidir. Yılda bir ay farz kılınan oruç, gaflete dalmış nefsi emmareye karşı bir ay süren bir cihad neticesinde, en mükemmel bir temizlenme ve uyanışı temin eder.

Ömürde en az bir kez edası farz olan Hacc-ı Şerif, gafletten uyanışın en büyük bir sebebi olur. İşte, mübârek üç aylar da (Receb, Şaban, Ramazan) hem bir gafletten silkinme ve uyanma, hem de mânevî bir tedavi ve tamir mevsimidir. Evvelindeki dokuz ay boyunca değişik sebeplerle maneviyatta gerilemiş, günahlar yüklenmiş ve gafleti koyulaşmış olan insanlar için kendilerine yeniden bir çeki düzen verdiren, dünya işlerinden çok daha mühim işler olduğunu hatırlatan, günahlarından arındıran çok feyizli bir uyanış mevsimidir.

Receb ve Şaban-ı Şerifte, mü'minler oruca teşvik edilerek ve Ramazan-ı Mübarek'te bir ay oruca emredilerek -nefsi dizginleyen en birinci vasıta olan- açlıkla terbiye edilmiş olurlar. Üç ayların gece ve gündüzlerinde işlenen her türlü hayırlara ve sâlih amellere kat kat sevaplar verilir ve böylece ehl-i îman ibadet ve hayırlara yönlendirilerek gafletten uzaklaştırılmış olur.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, her bir haseneye veya Kur'an harfine karşılık, sâir vakitlerde bire on sevap verilirken; Receb'de bire yüz, Şaban'da bire üç yüz, Ramazan'da bire bin sevap verildiğini bildirmektedir.

Yine üç aylarda, bazı geceler mübârek kandil geceleri ilan edilerek âdetâ mânevî birer bayram yapılmıştır. Receb'in ilk Perşembe gecesi, Regaib kandili olarak ihya edilmekle üç aylara güzel bir başlangıç ve hazırlık yapılmış olur. Daha Receb-i Şerif çıkmadan 27. gecesinde Mirac Kandili ile Müslümanlar Peygamber Efendimiz (asm)'ı, sema âlemlerini, melekleri, cennet ve cehennemi, Yüce Rabbimizin nihayetsiz güzel olan Zât'ına perdesiz kavuşmayı hatırlarlar. Bütün mü'minleri temsilen oraları görüp gelmiş olan "Habercilerin En Doğrusu Peygamber Efendimiz" (asm) sayesinde bizler de oraları görmüş gibi oluruz. Arkasından mübarek Şaban-ı Muazzam'ın gelmesi ile taze bir şevk kazanılır. On beşinci gecesi olan Berat Kandili, bizlere her

şeyin malum bir kaderle oluşunu, rızıkımızın ve ömrümüzün kayıtlı ve mukadder oluşunu hatırlatır.

Dünya ve rızık peşinde koşarken her an gelebilecek ölümden gafil olmamamızı ders verir. Nihâyet on bir ayın sultanı olan şehr-i Ramazan'ın gelişi ile bu gafletten arınma ve tedavi mevsimi zirveye çıkmış olur. Önceki iki mübarek ayı değerlendirmeye çalışan mü'minler, Ramazan ayındaki çok büyük mağfiretlere, nurlara, feyiz ve sevaplara güzel bir hazırlık yapmış olurlar.

Ramazan-ı Şerifte öyle bir gece vardır ki; Cenâb-ı Hakk, Kur'ân-ı Kerim'de o tek gece için "bin aydan hayırlıdır" buyurmuştur (ki 83 senneye tekabül etmektedir). Kur'ân'ın dünya semasına nâzil olduğu o geceye "Kadir Gecesi" namı verilmiştir. Öyle faziletli bir gecedir ki hakkında, Kadir Sûresi adında müstakil bir sûre nâzil olmuştur. Bahsi geçen kandil gecelerinin en güzel bir şekilde değerlendirilerek gafletten kurtuluşa birer vesile olmaları için, o gece işlenecek amellere bol bol sevaplar vaat edilmiş, duaların kabul olacağı müjdelenmiştir. İslâm âlimleri, Kadir Gecesi'nin bin aydan hayırlı olmasından yola çıkarak her bir Kur'ân harfine veya her bir haseneye o gece otuz bin sevap verildiğini hesap etmişlerdir.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Berat Gecesi'nin de elli seneye bedel olduğunu ve bire yirmi bin sevap verildiğini ve Regaib ve Miraç gecelerinde de bire on bin sevap verildiğini haber verir. Yani bu mübârek geceleri sabaha kadar ibadetlerle değerlendiren insanlar, 80, 50 veya 25 sene sürekli ibadet etmekle kazanacakları sevapları bir gecede kazanabilmektedirler. Meselâ sadece bir cüz okumakla, Kur'ân hatmine katılan bir kişi, 30 bin hatim sevabı kazanmaktadır. Bu, ancak Allah'ın rahmetinin nihayetsizliğini düşünmekle anlaşılabilecek muazzam bir sevap kapısıdır.

Üç aylar boyunca Müslümanlar oruç tutarak, Kur'ân okuyarak, ibâdetlerini arttırarak, hayır ve hasenatta bulunarak, birlikte kandil gecelerini ihya ederek hem ferden hem de toplumsal olarak bir gafletten uyanışı da gerçekleştirmiş olurlar. Üç ayların bitişi ilan eden Ramazan bayramı da âdetâ "Hitamuhu misk"

olur. Yâni cennet içeceklerinin sonunda gelen ve lezzetini arttıran misk gibi olur. İşte üç aylar, bu şekilde, her sene, insanların gafletten uyanmasına, günahlarından arınmalarına, hayatlarının bir istikamete kavuşmasına ve bundan sonraki ömürlerinin de istikamet üzere gitmesine mübârek bir vesile olur. Bu, bizlere Rabbimiz'in en büyük bir fazlı ve ihsanıdır. Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimîn, bu mübbarek üç ayları ve onda yapılacak makbul duâları, hem bizlerin hem de umum İslâm dünyasının, bir asırdır süren gaflet uykusundan uyanmasına vesile eylesin. Âmîn.

Ağustos 2007

RAMAZAN-I ŞERİF, KUR'ÂN AYI VE ORUÇ

Ramazan boyunca bir Kur'ân hatimi okuyan kişi bin hatim yapmış gibi sevap kazanır. Acaba ömrü boyunca bin defa Kur'ân hatmetmeye kaç insan muvafık olabilir? Bu elbette, Kur'ân okumayı bilen hiçbir Müslümanın kaçırmaması gereken en büyük ve en azametli bir kazançtır.

Ramazan Ayı Ve Kur'ân

Eylül ayı içerisinde gelişi ile müşerref ve mesrur olacağımız Ramazan ayı, adeta on bir ayın sultanı hükmünde olan; en kıymetli, en faziletli, en çok sevap kazandıran ve âhirete manevî mahsuller yetiştirmek için en bereketli bir zamandır. O kadar münbit bir zemindir ki her bir iyilik ve haseneye ya da her bir Kur'ân harfine sair vakitlerde on sevap yazılırken Ramazan'ın gündüz ve gecelerinde en az bire bin sevap verilmekte, hususan Kadir Gecesi olan yirmi yedinci gecesinde bire otuz bine kadar çıkmaktadır.

Kadir Gecesinin bin aydan yani 83 seneden daha hayırlı olduğunu bize Kur'ân bildirmektedir.¹ Ramazan ayını diğer aylardan bu derece üstün ve faziletli kılan, Rabbimizin ezeli kelâmı olan Kur'ân-ı Azimüşşan'ın o ayda nazil olmasıdır.

1- Kadir, 3

Kur'ân-ı Kerîm bize Ramazan ayını tarif ederken, “Ramazan ayı ki Kur'ân o ayda nazil olmuştur”² buyurmaktadır. Tefsirlerin beyanına göre Kur'ân-ı Muciz'ül Beyan, Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi olan Kadir Gecesinde, dünya semasındaki Beytül-İzzet'e Cebrail (as) tarafından, toptan indirilerek Sefere adındaki meleklerle yazdırılmıştır.

Daha sonra oradan, peyderpey, ihtiyaca göre indirilmiştir. Birinci, toptan indirilişe inzâl; sonraki âyet âyet inişlerde tenzil adı verilmektedir. Ayrıca Kur'ân âyetlerinin en çok nazil olduğu ay da Ramazan ayı olmuş ve her Ramazanda, Peygamber Efendimiz (sav) o zamana kadar nâzil olan âyetleri Cebrail (asm)'a arz ederek okumuş ve son Ramazan'da da tamamını iki defa arz etmiştir.

Cenab-ı Hakk'ın Kelâm sıfatının en büyük tecellisi olan ve ism-i a'zamdan ve her ismin en azami mertebesinin tecellisi olarak gelen ve Âlemlerin Rabbi ismiyle konuştuğu yüce Kur'ân'ın, kâinatın ve âhiret âlemlerinin mukaddes bir haritası olmak, Rabbimizi bize tanıtan en büyük ve emsalsiz bir mârifetullah kittabı olmak, kâinatın bütün gizli sırlarını açmak, eşref-i mahlûkat olan insana iki cihan saadetinin yollarını göstermek ve İslâm dininin esaslarını beyan etmek gibi çok yüce ve çok seçkin sıfatları vardır. Elbette böyle bir kelâmın nüzul zamanı olan Ramazan ayı da onunla şereflenmiş, diğer aylardan üstün bir mevki kazanmakla Cenâb-ı Hak o ayı manevî bir bayram ilan etmiş, insanlara orucu emretmiş ve o ayda yapılan hayırlara bin kat sevap vermiştir. Mesela Ramazan boyunca bir Kur'ân hatimi okuyan kişi, bin hatim yapmış gibi sevap kazanır. Acaba ömrü boyunca bin defa Kur'ân hatmetmeye kaç insan muvafık olabilir? Bu elbette, Kur'ân okumayı bilen hiçbir Müslümanın kaçırmaması gereken en büyük ve en azametli bir kazançtır.

Ramazan Ayı Ve Oruç

Ramazan ayının Kur'ân ayı olması yanında çok önemli bir hususiyeti de insan nefsinin en mühim bir terbiye vasıtası olan orucun bu ayda farz kılınmış olmasıdır.

2- Bakara, 185

Yani Ramazan, hem Kur'ân, hem oruç ayıdır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri, orucun diğer aylarda değil de Ramazanda farz kılınmasının hikmetini şu mealde izah eder: Kur'ân'ın en mühim nüzul zamanı olan Ramazan'da, Kur'ân'ı yeni nâzil oluyormuş gibi dinlemeye hazır bir hale gelmek için, yemek içmek gibi hayvanî iştahlardan sıyrılıp bir nevi melekleşerek, o ayı en güzel bir şekilde ve en iyi bir ruh hali ile yaşamak ve böylelikle Kur'ân'dan en güzel bir şekilde istifade etmek için oruç emredilmiştir. Hadis-i Şerifte beyan edilen; Kur'ân'ı, ya Cenab-ı Hak'tan dinler gibi veya Cebrail (asm)'dan veya Hazret-i Peygamber (sav)'den dinler gibi en kudsi duygular içerisinde dinlemeyi temin etmektir.

Kur'ân-ı Kerim'de, "Oruç sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı."³ buyrulmaktadır. Namaz gibi bütün ümmetlere farz kılınan oruç ibadetinin elbette çok büyük hikmet ve faydaları ve faziletleri vardır. Pek çok hadis-i şeriflerle bunlara işaret edilmiştir. İmam-ı Gazali Hazretleri (ra) İhya isimli eserinde, Peygamber Efendimiz (sav)'in "Oruç sabrın yarısıdır." Ve "Sabır imanın yarısıdır." hadis-i şeriflerinden yola çıkarak, "Oruç imanın dörtte biridir"⁴ demekle orucun pek büyük ehemmiyetine işaret eder. Meşhur bir hadis-i şerifte "İman kırk küsur şubedir." buyrulduğunu hatırlarsak orucun dinimizdeki pek mühim mevkiini görürüz.

Ramazan Orucunun Hikmetleri

İslâmiyetin en büyük şairlerinden yani alâmetlerinden biri olan Ramazan orucunun pek çok hikmetlerinden dokuzunu Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Ramazan Risâlesi'nde izah eder. Makam münasebetiyle orada zikredilen dokuz hikmeti kısaca özetleyerek buraya alıyoruz.

1- Rabbimizi ve O'nun kulu olduğumuzu hatırlatması: Gaflet sebebiyle hadsiz nimetlerle rızıklandırıldığını ve Rabbi tarafından terbiye olunduğunu unutan insan, iftar sofrasında

3- Bakara, 183

4- İhya c. 1, s. 660

beklerken ezan ile gelen “Buyrunuz!” ilahi emriyle o nimetlerin kimin olduğunu ve kendisini nimetlerle terbiye eden Rabbini ve O’nun kulu olduğunu, o halin ikazıyla hatırlar.

2- Nimetlere şükretmeyi öğretmesi: İnsanda şükür ve minnettarlık duygularını ortaya çıkaran üç şeydir. Birincisi nimetin kıymetini; ikincisi o nimete olan ihtiyacını bilmek; üçüncüsü o nimetlerin başkası tarafından verildiğini görmektir. Orucun verdiği açlık ile kuru bir ekmeğin dahi ne kadar kıymetli olduğunu ve ona ne kadar muhtaç olduğunu ve yemesinin yasaklanıp izne tabi olması ile de o nimetler kendisinin değil, Allah’tan birer ihsan olduğunu hissederek hakiki şükürün anahtarını elde eder.

3- Fakir ve aç insanlara karşı şefkat ve yardımı öğretmesi: Açlık ve fakirlik bilmeyen insanlar, açlığın ne demek olduğunu tatmazlarsa fakirlere gereği gibi şefkat ve yardım edemezler. Ramazan ayında en zengin insanların bile tatmak zorunda kaldıkları açlık, fakirlerin acınacak acı hallerini bizzat anlamalarını sağlar. Bu da zengin tabakanın fakirlerin imdadına daha bir şefkatle koşmalarını temin eder.

4- Nefsin serbestlik duygularını kırması: Nefis daima Allah’ın yardımına ve ihsanına yani O’na bağlı bir kul olmaya muhtaç olduğu halde bağımsız ve hür olmayı ister ve O’nun kulu olduğunu hatırlamak istemez. Oruç vasıtasıyla anlar ki kendisi hiçbir şeyin hiçbir nimetin hatta kendinin dahi maliki değildir. Bilakis Allah’ın mülküdür ve kuludur. Allah izin vermezse ne yiyebilir, ne içebilir. En sıradan bir işi bile müsaadesiz yapamaz, elini suya uzatamaz.

5- İnsana güzel ahlâklar kazandırması: Gafletle aczini ve fakrını unutan, hata ve kusurlarını görmek istemeyen her an ölüp dağılıverecek bir vücudu olduğunu fark edemeyen insan, Rabbini de âhiretini de gereği gibi düşünemez ve bu sebeble kötü ahlâklar içerisine yuvarlanır. Fakat açlık vasıtasıyla âcizliğini ve fakirliğini fark ederek bütün bu gafletlerden sıyrılan insan,

Rabbini hatırlar ve âhiretini düşünür ve onu kazanabilmek için kötü ahlâklardan kaçır ve güzel ahlâkları elde eder.

6- İnsanı Kur'an'dan a'zamî istifadeye hazırlaması: Ramazan, Kur'an ayı olduğu için ve Kur'an'ın en mühim nüzul zamanı olduğundan, oruç vasıtasıyla o aya en uygun melek gibi bir vaziyet alarak Kur'an'dan en fazla istifade etmenin kapılarını açır.

7- Çok büyük uhrevî kârlar kazandırması: Ramazan Kur'an ayı olduğundan adeta ilâhî bir bayram hükmünde olması sebebiyle, rahmet-i İlâhiye tarafından her bir iyilik ve haseneye pek çok sevaplar verilir. Amellerin sevapları ondan bine; Kadir Gece-sinde otuz bine kadar çıkar. Böyle büyük âhiret ticaretlerinin yapıldığı bir ayda, insan için en güzel vaziyet, oruçla nefsanî zevklerden uzaklaşarak bir cihette melekleşip uhrevî bir adam halini almaktır. Orucun kazandırdığı ulvî, kudsî duygularla en büyük ve ebedî kazançlar bu ayda elde edilebilir.

8- İnsan sağlığına hizmet etmesi: Nefsanî arzulara tabi olarak rast gele yiyip içmek ve midesini gâyet düzensiz ve sık aralıklarla çalıştırmak tıbben pek çok hastalıkların sebebidir. Bir ay boyunca tutulan bir perhiz hükmünde olan oruçla midesini dinlendiren insan, beden sağlığı için mühim bir tedavi dönemine girmiş olur. Oruçla nefsinin kontrol etmeye ve onun hevâî arzularını dinlememeye alışan bir kimse, başka zamanlarda da midesini sıhhatte daha elverişli şekillerde kullanmaya muvaffak olur. Abur cuburdan ve vakitli vakitsiz yemekten kurtulur.

9- Nefsin firavunluğunu kırması: Nefis adeta firavun gibi Rabbini tanımak istemez. Kendini müstakil bir Rab gibi görür. Açlıktan başka hiçbir ceza nefisteki bu firavunluk hissini kıramaz.

Nefsin firavunluk damarını kırarak ve rablik davasından vaz geçirecek tek ilacın açlık olduğunu beyan eden bir hadis-i şerifte Resûl-i Ekrem (sav) şöyle buyurmuştur: "Cenab-ı Hak nefse demiş ki: 'Ben neyim, sen nesin?' Nefis demiş: 'Ben benim, sen sensin!' Azab vermiş, cehenneme atmış, yine sormuş. Yine demiş: 'Ene ene, ente ente.' Hangi nevi azabı vermiş, enaniyetten

vazgeçmemiş. Sonra açlık ile azab vermiş, yani aç bırakmış. Yine sormuş: 'Men ene vema ente?' Nefis demiş: 'Ente Rabbî'r-Rahîm ve ene abduke'l-âciz' Yani: 'Sen benim Rabb-i Rahîm'imsin, ben senin âciz bir abdinim.'"⁵

Eylül 2007

KALBÎ GÜNAHLARDAN TEVBE

Tevbe ve istiğfar deyince çoğunlukla aklımıza beden ve fiilen işlenen günahlar gelir de kalben işlediğimiz günahları hiç hatırlamayız bile. Büyük bir gaflettir bu aslında... Bu gaflet sebebiyle, büyük günahlara uzak duran ehl-i iman dahi büyük bir manevî tehlikeyle karşı karşıya kalmaları mümkündür. O tehlike ise, samimi ve içten gelen bir pişmanlık duygusuyla hakiki bir tevbe ve istiğfar edebilmekten mahrum kalmaktır.

Zira içki, kumar, zina, hırsızlık gibi büyük günahlardan uzak yaşayan, belki hayatında hiç bulaşmayan bazı kimseler, Allah huzurunda kendilerini büyük kabahatleri olan bir kimse gibi tam olarak göremeyip gerçek bir pişmanlık duygusu hissedemeyebilirler. Hâlbuki tevbenin aslı ve özü, işlenen suçun itiraf ve ondan pişman olmaktır. Hâlbuki Rabbimiz, “Ey iman edenler! (samimi bir tevbe olan) NasûhTevbesi ile Allah’a tevbe edin!”¹ ve “Rabbimize yalvara yalvara ve için için dua edin!”² buyurarak bizlerden samimi bir tevbe ve içten gelen yakarışlar beklemektedir.

Hüccetü'l-İslâm İmam-ı Gazali Hazretleri, meşhur “İhyâ-u Ulûmi'd-Din” adlı eserinde, bazı kalbî günahların büyük

1- Tahrim, 8

2- Âraf, 55

tehlakesine ve insanların ondan olan gaffetine şu ifadelerle dikkat çekmiştir:

“Rubûbiyet (Rablık) sıfatlarına varmak arzusunu veren şey; kibir, gurur, ceberut, övülmeyi sevmek, (büyüklenmek için) izzet ve zenginliği istemek, (dünyada) bekanın devamlılığını arzulamak, herkesten daha yüce olmayı istemek gibidir. Hatta sanki bu insan (Kur'an'da geçtiği üzere) Firavun gibi: ‘Ben sizin en yüce rabbinizim’ demeyi kasteder. İşte bu durumdan en büyük günahlardan bir grup meydana gelir. Fakat halk onlardan gafil ve onları günah bile saymamaktadır. Oysa onlar korkunç helâk edicilerdir. Öyle helâk ediciler ki birçok günahın kaynaklarıdır.”³

Kalbî günahlardan kurtulmanın yolu, insanın kalbin manevî hastalıklarının dünya ve ahiret noktasından dehşetli tehlikesini fark etmesi ve onları bulup tedavi etmek için ciddi bir arayış içerisine girmesidir. Bu da nefsine taraftar olmayı terk edip inceden inceye onun kusurlarını araştırmakla mümkündür. Bedüzzaman Hazretleri, “Nefsinizi kusurlardan beri görmeyiniz” anlamındaki **لَا تُكْرُوا أَنْفُسَكُمْ** ayetinin⁴, -insanı manevî kemalâta götürecektir- “Kur'an'daki en kısa yolun birinci adımı” olduğunu söyler. İnsanın önce nefsini kusursuz görmek körlüğünü terk etmesi lazımdır ki hatalarını görebilsin. Çünkü insanın daima nefsine taraftar olmak ve avukat gibi kendini savunmak ve kusurlarını görmekten rahatsız olmak ve eğer görürse yüz te'vil ile kendini mazur görmek gibi acip bir hâli vardır. İşte kalbî hastalık ve günahlarımızı teşhis etmenin ilk şartı, nefsin bu âdetinin önce farkına varmak, (insanların çoğu bu hâlin farkında dahi değildir!) sonra da o âdeti terk etmektir. Yani nefsinin kusursuz olmadığını, her türlü kusuru işleyebileceğini peşinen kabul etmektir. Üstad Bedüzzaman'ın ifadesiyle:

“Nefsine rıza nazarıyla ile (razı olarak ve muhabbetle) baktığı için ayıbını görmez. Ayıbını görmediği için itiraf etmez, istigfar

3- İhyâü Ulumi'd-Dîn, c. 5, Tevbe

4- Necm, 32

etmez, istiâze etmez (Allah'a sığınmaz); şeytana maskara olur. Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm gibi bir peygamber-i âlîşân,

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَزَقَنَا رَبِّي

(Ben nefsimi kusurlardan uzak görmem. Nefis muhakkak kötülüğü emreder. Ancak Rabbimin merhamet edip de koruduğu müstesnâ!) dediği halde, nasıl nefse itimat edilebilir? Nefsini ithâm eden (suçlayan), kusurunu görür. Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, istiâze eder (Allah'a sığınır). İstiâze eden, şeytanın şerrinden kurtulur. Kusurunu görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır. Kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar; itiraf etse, affa müstahak olur.”⁵

Yine Bediüzzaman Hazretleri, kalbimizdeki manevî hastalıkların ne kadar tehlikeli olduğuna şu satırlarla işaret eder:

“Hazret-i Eyyûb Aleyhisselâm'ın zahirî (dıştaki) yaralarının ve hastalıklarının mukabili, bizim bâtını (içe ait) ve ruhi ve kalbî hastalıklarımız var. İçimiz dışımıza, dışımız içimize bir çevrilse, Hazret-i Eyyûb Aleyhisselâm'dan daha ziyade yaralı ve hastalıklı olduğumuz görünecek. Çünkü işlediğimiz her bir günah, kafamıza giren her bir şübhe kalb ve ruhumuza mütemadiyen (devamlı) yaralar açıyor. Hazret-i Eyyûb Aleyhisselâm'ın yaraları, kısacık dünya hayatını tehdid ediyordu. Bizim manevi yaralarımız ise, pek uzun olan ebedî hayatımızı tehdid ediyor (...) Nasıl ki o Hazretin yaralarından neşet eden (çıkan) kurtlar, kalb ve lisanına (diline) ilişmişler, öyle de; bizlerin günahlarımızdan gelen yaralar ve yaralardan hâsıl olan vesveseler ve şübheler, neuzübillah (Allah'a sığınırız) mahall-i îman (imanın yeri) olan bâtın-ı kalbimize (manevî kalbimize) ilişip imanımızı zedeliyorlar.”⁶

Kalbî Günahlara Bazı Numuneler

Şimdi o günahların bazı mühimlerine dikkat edelim. Mesela kalben işlenen günahların en büyüğü olan kibir hakkında Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan

5- Lem'alar, 13. Lem'a, 2. Nokta

6- Lem'alar, 2. Lem'a, 1. Nükte

cennete giremez” buyurmuştur. Şirkten sonra belki başka hiçbir günah hakkında bu kadar şiddetli bir ikaz yapılmış değildir. Bu meşhur hadis-i şerifi pek çok ehl-i îman gibi iştitiğimiz halde, “Acaba kalbimizde kibirden bir zerre var mı?” endişesini yeterince taşıyor muyuz? Değil bir zerrecik, esaslı bir şekilde kök salmış olmasın sakın? Bizim hissetmememiz acaba olmadığının delili midir? Zaten hangi kötü insanı dinleseniz, onların da “Benim kalbim temiz” dediğini duyarsınız. İnsanın devamlı içinde yaşadığı bir hâl ve ahlakın farkında olmamasından daha normal ne olabilir? Balıkların içinde yaşadıkları suyun, bizim de içinde yaşadığımız havanın -dikkat etmedikçe- farkında olmadığımız gibi!

Kibirden, yani kendini başkalarından büyük görüp insanları kendinden aşağı görmekten başka, kendinde gördüğü bazı sıfatlarla gururlanmak da kalbin bir günahıdır. Ne zaman güzel bir şey yapsa -Allah’tan bilip ona şükretmeye ve ihsanından dolayı sevinmeye bedel- o nimeti kendinden bilip kendini beğenmek ve gururlanmak en mühim kalbî bir marazdır. Riyakârlık ve gösterişle sürekli kendini insanlara beğendirmek arzusuyla yaşamak, salih amel ve ibadetleri iptal eden kalpte ki en büyük manevî bir hastalıktır. İnsanları kuskanmak ve Allah’ın ihsanı olan ellerindeki nimetleri çekememek, Allah’ın rahmetine bir itirazdır ve büyük bir hastalıktır. Küçük kusurları sebebiyle mümin kardeşine karşı kalbinde kin ve düşmanlık beslemek, zarara düşmesini istemek, onun Kâbe hürmetinde olan îman sıfatını hafife almak olup, bu noktadan büyük bir günahıdır. İnsanlara ve canlılara karşı katı kalpli ve merhametsiz olmak büyük bir günahıdır. Hadis-i şerifte “Merhamet etmeyene merhamet olunmaz” buyrulması bunun ne kadar büyük olduğunu anlatmak için yeterlidir.

Aşırı bencillik ve hodgâmlık da insanın değerini ayaklar altına düşürecek bir fenalıktır. Bencillikle doğrudan alakalı olan cimrilik sıfatı hakkında hadiste, “Cimri cennete giremez!” buyrulması kötülüğünün derecesine dikkat çekilmiştir. İnsanların hatta hayvanların ve diğer mahlûkatın hak ve hukukunu önem-

sememek gibi adaletsizlik duyguları da büyük kalbî hastalıklardandır. Allah'ın düşman olduğu kimselere dost olmak, dost olduklarına düşman olmak da insanı yoldan çıkaracak en büyük tehlikelerdendir. Resûl-i Ekrem (asm)'ın ölüm döşeğinde yatmakta olan münafıkların reisi Abdullah bin Übey'e söylediği son sözleri, "Yahudilere olan sevgin seni helâk etti" olmuştur. İbn-i Übey'in, Allah'a, onun dinine ve resûlüne karşı son derece düşmanlık besleyen Medine Yahudilerine olan sevgisi ve onlarla olan diyalogu o meşhur münafığın nifaka girmesinin ve ebedî helakinin en büyük sebebi olduğu bu hadisten anlaşılmaktadır.

Bunlar gibi başka pek çok kalbî günahlar mevcuttur ve İmam-ı Gazali'nin dediği gibi, bunlar diğer günahlara da kaynaklık teşkil etmektedirler. Teşbihte hata olmasın, diğer günahlar bataklıktan türeyen sivrisinekler ise, kalbî günahlar bataklık hükmündedirler. O bataklıkla mücadele edilmedikçe, diğer amelî-bedenî günahlardan kurtulmak da mümkün olmayacaktır.

Madem kalbî günahlar bu kadar tehlikelidir ve kalbimize kök saldıkları halde hiç fark edememiş olmamız mümkündür; öyleyse bunları fark etmek için ne yapmak gerekir?

Kalbî Hastalıklar Nasıl Teşhis Edilir?

Büyük bir İslâm âlimi, büyük bir mutasavvıf ve kalb hastalıkları mütehassısı olan İmam Gazali Hazretleri, Kimyâ-yı Saadet kitabında insanın kendindeki göremediği kusurlarını **dört yol ile** keşfedebileceğini söyler. 1- Kâmil müridlerin irşadıyla 2- Müşfik dostlarının ikazıyla 3- Düşmanlarının kendi hakkındaki ithamlarıyla (çünkü düşmanın gözü kusurları çabuk görür) 4- Başka insanların ayıp ve kusurlarını gördükten sonra "Acaba bende de o kusur bulunmasın!" diye kendini araştırarak daha önce fark edilmeyen kusurların ve kalbî hastalıkların fark edilmesi mümkündür.⁶

Öyleyse mümin kimseler olarak dualarımızda, tevbe ve istiğfarlarımızda amelî günahlarımızla birlikte kalbî günah ve

6- Kimyâ-yı Saadet, c. 2, 1. Asıl

kusurlarımızın da affını niyet etmeli ve ıslahı için Rabbimize yalvara yalvara ve için için dua etmeliyiz. Üstad Bediüzzaman'ın Lem'alar'da tavsiye ettiği gibi, Hazret-i Eyyûb Aleyhisselâmın maddî yaraları için yaptığı "Rabbim zarar bana dokundu, sen ise merhametlilerin en merhametlisin" anlamındaki

“رَبِّ اِنِّى مَسِي الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ”

duasını kalbî hastalıklarımızı niyet ederek devamlı okuduğumuz bir vird edinmeliyiz.

Kur'an'da, “O gün ne bir mal ve ne de evlat fayda verir. Ancak Allah'a selîm (arınmış) bir kalb ile gelenler (müstesnâ).”⁷ buyuruyor. Habîb-i Ekrem Aleyhissalatü Vesselam Efendimiz de, “Allah bir topluluğun hayrını murad ederse onlara nefislerinin ayıplarını gösterir.” diye haber veriyor. Rabbimizden niyazımız odur ki, Allah'ın kendilerine nefislerinin ayıplarını daha dünyada iken gösterip o helak edici kirlerden arınmayı ihsan ettiği bahtiyar kullardan olalım ve cümle mümin kardeşlerimizle birlikte hesap gününde O'nun huzuruna selîm bir kalple varalım inşallah! Âmin.

Nisan 2014

► Sosyal Meseleler

- Kürt Meselesine Üstad Bediüzzaman'dan Çözümler
- İttifak, Fazilet, Barış Ve Saadet'in Adresi İslâm Medeniyeti
- Risâle-i Nûr Işığında Ashâb-ı Kiram'ın Hayatından Fazilet Tabloları
- Dehâ Mı Hüdâ Mı?

KÜRT MESELESİNE ÜSTAD BEDÎÜZZAMAN'DAN ÇÖZÜMLER

İslamiyet cahiliyet milliyetçiliğini kökünden kazımıştır. Müslüman olduklarında Habeşli bir köle ile Kureyşli bir efendi arasında fark kalmaz.¹

Ey insanlar! Şübhesiz ki biz, sizi bir erkek ve bir dişiden (Âdem ile Havvâ'dan) yarattık. Birbirinizi tanımanız için de sizi, milletler ve kabileler kıldık. Doğrusu Allah katında sizin en üstün olanınız, en takvâlı olanınızdır.²

Günümüzde 'Doğu Meselesi ya da Kürt Meselesi' olarak anılan problem ne yazık ki yıllardan beri memleketimizin kanayan bir yarası durumundadır. Bu gün bu meselenin çözümü noktasında bütün düşünce sahiplerinin bir şeyler üretmeye başlaması ve olumlu yaklaşımlara girilmiş olması da sevindirici bir durumdur.

Biz de fikrî plandaki bu çözüm çalışmalarına Üstad Bedîüzzaman Hazretlerinin fikirlerinden istifade ederek yapacağımız bir hulâsa ile katkıda bulunmaya çalışacağız. Çünkü kendileri doğu medreselerinde yetişmiş, doğunun problemleri için fikirler üretmiş, son devrin büyük bir İslam âlimidir.

1- Hadis, Keşfu'l-Hafâ, 1-127

2- Hucurat, 15

Öncelikle, sosyolojik ve tarihi açıdan bir durum tesbiti yapacak olursak; bölgede asırlardan beri İslâmî ilimler okutulan medreselerin çoklukla bulunması ve yöre halkının mâlî yönden bu medreseleri daimâ destekleyip talebelerin ihtiyaçlarını karşılamaları, Kürt halkının din ve din eğitimi konusundaki hassasiyetlerini göstermektedir. Bu bölgede din duygusu kalplere oldukça hâkim durumdadır.

Tarih açısından ise Üstad Bediüzzaman'ın tabiriyle Türkler ve Kürtler eskiden beri cihat arkadaşlarıdır. Asırlardır bir arada ve kardeşçe bir uyum içinde yaşamışlardır. Ta Malazgirt savaşında Alpaslan'a asker vermişler, 1500'lü yılların başlarında İran ve Osmanlı arasında kaldıklarında meşhur Kürd âlimlerinden İdris-i Bitlisi'nin gayretiyle Yavuz Sultan Selim'in tarafını seçerek Osmanlı'ya savaşız ve gönüllü olarak bağlanmışlardır. Bunun gibi tarih boyunca yaşanan pek çok hadiseler Türkler ve Kürtler-in iki kardeş millet olduklarına şahittirler.

Bütün bu tarihi geçmişe ve olumlu taraflara rağmen, yaklaşık bir asırdır uygulanan yanlış politikalar ve batulıların içimize attığı fitne tohumları sebebiyle, Türk-Kürt kardeşliği ciddi bir şekilde ne yazık ki yaralar almış durumdadır. Fakat bu yaraların kapanmaması için de hiçbir sebep yoktur ve doğru politikalar takip edildiği takdirde gayet kolay kapanacaktır inşaallah.

İrkçiliğin Zararı

Üstad Bediüzzaman'a göre doğudaki problemin asıl kaynağı maneviyattan uzak eğitim anlayışı ve ırkçılık derecesindeki olumsuz milliyetçi yaklaşımlardır. Bunun çaresi olarak da din eğitiminin ve İslam kardeşliği duygusunun geliştirilmesi gerektiğini savunur.

Menfi milliyetçiliğin, yani ırkçılık derecesine varan ve diğer Müslümanlara olumsuz ve dışlayıcı duygular besleyen milliyetçi yaklaşımların İslam dünyası için ne kadar zararlı olduğunu şu şekilde tarif eder:

“Evet menfi milliyetçiliğin, tarihte pek çok zararları görülmüş. Mesela Emeviler, bir parça milliyetçilik fikrini siyasete

karıştırdıkları için, hem diğer İslam milletlerini küstürdüler, hem kendileri de çok felâketler çektiler. (...) Şimdi ise, birbirine en çok muhtaç ve birbirinden mazlum ve birbirinden fakir ve ecnebi baskısı altında ezilen İslam milletleri içinde, milliyetçilik fikriyle birbirine yabancı bakmak ve birbirini düşman gibi görmek, öyle bir felâketir ki, tarif edilmez!”

Üstad’a göre, doğuyu ayağa kaldıracak, problemlerini çözecek, gelişmesini sağlayacak şey din duygusudur. Yalnız onun doğudan maksadı, sadece Anadolu’nun doğusu değil, Avrupa’ya göre doğu olan bütün İslam dünyasıdır. Şöyle anlatır:

“Peygambelerin çoğunun doğuda ve Asya’da gelmeleri ve çoğu felsefecilerin batıda ve Avrupa’da ortaya çıkmaları, kaderin bir işaretidir ki; Asya’da din hâkimdir. Felsefe ikinci derecededir. Kaderin bu işaretine binaen, Asya’da (İslam dünyasında) hüküm süren (yönetenler) dindar olmazsa da din lehine çalışanlara ilişmemeli, belki teşvik etmelidir.”

Doğu İçin Din Eğitiminin Önemi

1921 yılında Ankara’da, Millet Meclisi’nde, doğuda kurmayı planladığı, fen bilimlerinin din ilimleri ile birlikte okutulacağı Medresetü’z-Zehra adındaki üniversitesi için milletvekilleri ile görüşmüş ve onların imzaları ile kendisine bu iş için maddi destek sözü verilmişti. Bu toplantı esnasında batı taraftan bazı vekillerin sorularına verdiği cevap, Üstad’ın doğu meselesine nasıl baktığını ve çözüm önerilerini göstermektedir.

Onların; “Yalnız; sen, medrese usulüyle, sırf İslâmiyet noktasında gidiyorsun; hâlbuki şimdi batılılara benzemek lâzım.” demeleri üzerine Bediüzzaman; “Doğu vilayetleri, Âlem-i İslâm’ın bir nevi merkezi hükmündedir. Fen bilimleri yanında, din ilimleri de lâzım ve çok gereklidir. Çünkü peygamberlerin çoğunun doğuda, felsefecilerin çoğunun batıda gelmesi gösteriyor ki; doğunun yükselmesi dine bağlıdır. Başka vilâyetlerde sırf fen bilimleri okuttursanız da, şarkta her halde; millet, vatan menfaati için, din ilimleri esas olmalıdır. Yoksa Türk olmayan Müslümanlar,

Türke hakiki kardeşliğini hissedemeyecek. Şimdi, bu kadar düşmanlara karşı yardımlaşma ve dayanışmaya muhtacız.”

Ne yazık ki, Üstad'ın yaptığı bu teklif, sonraki yıllarda toplumda yaşanan büyük çalkantılar sonucunda hayata geçirilmemiş ve onun ikaz etmiş olduğu gibi, kardeşlik duygusunda büyük yaralar açılmıştır.

Aynı konuşmasının devamında milliyetçi yaklaşımların bu vatandaki diğer İslam milletlerine mensup kimselerde birlik beraberlik duygusunu nasıl yaraladığına kendi başından geçen bir hadiseyle örnek verir:

“Eskiden, Türk olmayan bir talebem vardı. Eski medresemde, fedakâr ve gayet zeki o talebem, dinî ilimlerden aldığı hamiyet dersi ile her vakit derdi: “Dindar bir Türk, elbette fâsık (din ve ahlakı bozuk) kardeşimden ve babamdan bana daha ziyade kardeştir ve akrabadır.” Sonra aynı talebe, talihsizliğinden, sadece maddî fen bilimleri okumuş (İstanbul'da). Sonra ben -dört sene sonra- (Rusya'daki) esaretten dönünce onunla konuştum. Milliyetçilik bahsi oldu. O dedi ki:

- Ben şimdi, inançlı ve yaşayışı bozuk da olsa bir Kürdü, dindar bir Türk hocasına tercih ederim. Ben de:

- Eyvah! Ne kadar bozulmuşsun dedim. Bir hafta çalıştım, onu kurtardım. Eski hakikatli hamiyete (İslam kardeşliği fikrine) çevirdim.

İşte ey mebuslar (milletvekilleri)! O talebenin evvelki hali, Türk milletine ne kadar lüzumu var. İkinci hali, ne kadar vatan menfaatine uygun olmadığını fikrinize havâle ediyorum. Demek -farz-ı muhal olarak- siz başka yerde dünyayı dine tercih edip, siyasetçe dine ehemmiyet vermeseniz de; her halde Şark vilâyetlerinde din eğitime azamî ehemmiyet vermeniz lâzım.”

Kürdlerin Saadeti Türklerle Beraberdir

Üstad Bediüzzaman ayrılma düşüncesine de şiddetle karşı idi. Hususan Kürdlerin toplumsal huzurunun Türklerle beraber olmakta olduğunu şöyle ifade ediyordu:

“Emin olunuz biz Kürdler başkalara benzemiyoruz. Yakinen biliyoruz ki, toplum hayatımız Türklerin hayat ve saadetinden neş’et eder.”

İstanbul’da bulunan bazı Kürdlere hitaben 1908’de yaptığı bir konuşmasında ise şöyle diyordu:

“Bizim düşmanımız cehalet, yoksulluk ve ayrılıktır. Bu üç düşmana karşı sanat, bilim ve ittifak (birlik) silâhiyle cihad edeceğiz. Ve bizi bir cihette uyanık olmaya ve ilerlemeye sevkeden hakiki kardeşlerimiz Türklerle ve komşularımızla dost olup elele vereceğiz. Zira düşmanlıkta fenalık var, düşmanlığa vaktimiz yoktur.”

Çözüm Teklifleri

1. Dikkatleri, bir buçuk milyar Müslüman’ın kardeşliğini ve manevi yardımlarını kazandıran İslamiyet milliyeti fikrine çekmek. Gerçek ve en büyük milliyetimizin İslâmiyet olduğunu; Arab, Türk, Kürd, Arnavut, Çerkez ve Laz gibi bütün Müslüman milletlerin en kuvvedli ve hakikatli bağlarının ve milliyetlerinin, İslâmiyet’ten başka bir şey olmadığı düşüncesini kalplere yerleştirmek.

2. Dışlayıcı tavırlar içeren olumsuz milliyetçi duygularla, ön yargılarla birbirimize yabani bakmamak ve birbirimizi düşman gibi görmemek.

3. Hususan Doğu bölgemizde din eğitimine büyük ağırlık vermek, din ilimleri ile fen bilimlerini birlikte okutmak. Bu okullarda;

a- Kürtlerin bildiği, alışık olduğu ve onlara çekici gelen ve sevkendirici olan medrese ismi altında dini eğitim vermek.

b- Bu medreselerdeki eğitimin, Arapça, Türkçe ve Kürtçe’in üzerine bina edilmesi. Kendi ifadesiyle, “Lisan-ı Arabî vâcib, Kürdî caiz, Türkî lâzım kılmak.”

c- Bu eğitim kurumlarında Türklerin ve Kürtlerin güvenliğini kazanmış Kürt âlimlerini istihdam etmek veya mahalli dili bilen eğitimcileri kullanmak.

d- Bölge halkına uygun bir eğitim modeli sunmak. Bu da onları iyice tanımak ve kabiliyetlerini keşfetmekle mümkündür. Zira bir elbise, tek bir model herkese uymayabilir.

Cenab-ı Allah en kısa zamanda bunun gibi bütün toplumsal yaralarımızın tedavi olmasını ve hakiki din kardeşliği duygusunun kalblere yerleşmesini nasib eylesin, âmin.

Aralık 2009

İTTİFAK, FAZÎLET, BARIŞ VE SAADET'İN ADRESİ İSLÂM MEDENİYETİ

Medeniyet, ilim, sanayi ve ticaret meyvelerinden hakkıyla istifade ederek refah ve asayiş içerisinde yaşamak ve bu noktalarda ilerlemek olarak tarif edilmiştir. Üstad Bediüzzaman da medeniyetten hakikî maksadın, toplumun asayiş ve istirahat içinde yaşadığı dünya saadeti olduğunu söyler.

Batı medeniyeti ile Kur'an'ın gösterdiği İslâm medeniyeti arasında çok temel bazı farklılıklar vardır. Bu farklar sebebiyle günümüz medeniyeti, dünyaya bir huzur ve saadet getirmek yerine, iki büyük dünya savaşını ve sömürgeci bir düzeni insanlık tarihine kötü bir hatıra olarak bırakmıştır. İslâm medeniyeti tarihi ise hâkim olduğu asırlarda ve geniş coğrafyalarda barış, huzur, saadet ve fazileti temin edip insanlığı âhirette edeceği gibi dünyada da mesut etmiştir.

Risâle-i Nûr Külliyyatının çeşitli Risâlelerinde, Üstad Bediüzzaman iki medeniyeti kıyaslayan güzel izahlar yapmış, insanlığın yüzde seksenini sefâlet ve perişanlığa atan günümüz medeniyetinin gerçekte 'mimsiz medeniyet' olduğunu göstermiştir.

Bununla beraber Üstad Bediüzzaman, Avrupa'nın iki olduğunu söyler ve bozuk Avrupa'nın aleyhinde bulunur. Bilim ve teknoloji ile sosyal asayiş ve düzene hizmet eden kısmını ayırır.

Meâlen şöyle der:

“Yanlış anlaşılmasın, **Avrupa ikidir**. Birisi, İsevîlikten aldığı feyz ile toplum hayatına faydalı san’atları ve adalet ve hakkaniyete hizmet eden fenleri takib eden bu birinci Avrupa’ya hitab etmiyorum. Belki tabiatçı felsefenin karanlığıyla, medeniyetin kötülüklerini iyilik zannederek, insanları günahlara ve sapkınlığa sevkeden bozulmuş ikinci Avrupa’ya hitab ediyorum.”¹

Mûcizat-ı Kur’âniye Risâlesi’nde iki medeniyetin temelinde yatan farkları şöyle sıralar:

Günümüz medeniyeti;

1- Kuvvete dayanır. Hâlbuki kuvvetin gereği hakka tecavüzdür.

2- Hedefi menfaattir. Menfaatçiliğin neticesi, onun için boğuşmaktır.

3- Hayat prensibi cidaldir (rekabet). Cidalin gereği çarpışmaktır.

4- Toplumunu bir arada tutan bağı ırkçılıktır. Bunun neticesi başka milletlerin haklarına tecavüzdür.

5- Gayesi nefsanî arzuları tatmin etmektir. Bunun neticesi günahlara ve eğlencelere dalmaktır.

İşte şu medeniyetin bu düsturlarındandır ki, bütün güzellikleriyle beraber insanlığın yüzde ancak yirmisine, bir nevi görünüşte saadet verip yüzde seksenini rahatsızlığa ve sefalete atmıştır.

Kur’ân medeniyeti ise;

1- Kuvvete değil, hakka dayanır. Hakka dayanmanın neticesi ittifaktır.

2- Hedefi menfaatçilik değil, faziletli olmak ve Allah’ın rızasını kazanmaktır. Bunun neticesi dayanışmadır.

1- 17. Lem’adan meâlen

3- Hayat prensibi rekabet yerine yardımlaşmadır. Bunun neticesi birbirinin imdadına koşmaktır.

4- Toplumu bir arada tutmak için ırkçılığı değil, din, vatan ve sınıf bağlarını kullanır. Dinin gereği ise kardeşlik ve yakınlıktır.

5- Gayesi nefsin tatmini değil, aksine dizginleyerek ruhu geliştirip yüceltmektir. Bunun neticesi ise iki dünyada da mutlu olmaktır.

İşte Avrupa medeniyeti geçmiş semavi dinlerden, hususan Kur'anın irşadlarından aldığı bazı güzelliklerle beraber, Kur'an'a karşı böyle hakikat noktasında mağlub düşmüştür.²

Hazret-i Üstad iki medeniyetin farkını yetiştirdiği insan tiplerini kıyaslayarak da çok harika bir şekilde gösterir:

Batı felsefesinin has bir talebesi;

1- Bir firavundur. Fakat menfaati için en değersiz şeye ibâdet eden zelil bir firavundur. Her menfaatli şeyi kendine "Rab" tanır.

2- Hem o dinsiz şakird (talebe), hakka karşı direnen bir inatçıdır. Fakat bir lezzet için pek çok zilleti (alçalmayı) kabul eden miskin bir inatçıdır. Şeytan gibi şahısların, değersiz bir menfaat için ayağını öpmekle zillet gösterir, alçak bir inatçıdır.

3- Hem o dinsiz şakird, cebbar bir mağrurdur. Fakat kalbinde manevi kuvvet bulmadığı için zâtında gayet âciz bir cebbar riyakârdır.

4- Hem o şakird, menfaatperest bir hodendiştir (bencildir) ki; bütün gayesi, nefsanî arzu ve şehvetlerini tatmin etmek ile şahsi menfaatlerini, kavminin menfaatleri içinde arayan hileci, nefsine düşkün bir adamdır.

Kur'anın hâlis talebesi ise;

1- Bir kuldur. Fakat en büyük mahlûklara da ibâdete tenez-zül etmez. Hem cennet gibi en büyük menfaat olan bir şeyi, ibâdetine sebep kabul etmez, bir aziz bir kuldur.

2- Hem hakikî talebesi mütevazıdır; selim, halimdir (zararsız ve iyi huyludur). Fakat yaratıcısından başkasına, onun izni dışında eğilmeye tenezzül etmez.

3- Hem kendini Allah'a karşı fakir ve zayıf bilir. Fakat Kerem sahibi Rabbinin, ona hazırladığı ahiret serveti ile zengindir ve Rabbinin nihaysiz kudretine dayandığı için güçlüdür.

4- Hem yalnız Allah rızası için, fazilet için amel eder, çalışır.

İşte iki medeniyetin verdiği terbiyelerin farkı, yetiştirdikleri en has talebelerinin karşılaştırılmasıyla anlaşılır.³

Mesnevî-i Nûriye Habab Risâlesinde iki medeniyetin talebelerinin farklarını müşahhas bir örnek vererek şöyle tasvir eder:

“Eğer istersen hayalinle Nurşin köyündeki Seyda'nın meclisine git bak: Orada fukara kıyafetinde melikler, padişahlar ve insan elbisesinde melaikeleri bir kudsi bir sohbet içinde göreceksin. Sonra Paris'e git ve en büyük localarına gir, göreceksin ki, akrepler insan libası giymişler ve ifritler adam suretini almışlar”⁴

İktisadi farklar

İki medeniyet arasında ekonomik hayatta serbestlik yönünden bazı benzerlikler olmakla birlikte, İslâm medeniyeti iki iktisadi temel ile Avrupa'dan ayrılır ve merhamet ve adalet yüzünü gösterir. Avrupa ise bu iki temelden yoksun olduğu için pek çok zulüm ve sıkıntılara düşmüştür. Bunlar, **faizin haram kılınması ile zekâtın emredilmesi**dir. Üstad Bediüzzaman bu faiz ile zekâtın toplumları nasıl etkilediğini şöyle anlatır:

Bütün ihtilallerin kaynağı, bir kelime olduğu gibi, bütün kötü ahlâkların menbaı dahi bir kelimedir.

Birinci kelime: Ben tok olayım, başkası açlıktan ölse bana ne.

İkinci kelime: Sen çalış, ben yiyeyim.

Evet, toplum hayatında havas ve avam, yani zenginler ve fakirler aralarında denge olursa rahatla yaşarlar. O dengenin esası

3- 12. Söz'den meâlen

4- Mesnevî-i Nûriye'nin Fihristi

ise: Havas tabakasında merhamet ve şefkat, aşağısında hürmet ve itaattir.

Şimdi birinci kelime (başkası açlıktan ölse bana ne), havas tabakasını zulme, ahlâksızlığa, merhametsizliğe sevketmiştir.

İkinci kelime (sen çalış ben yiyeceğim), avamı kine, hasede, çarpışmaya sevk edip insanlığın rahatını birkaç asırdır giderdiği gibi; şu asırda emeğin, sermaye ile çarpışması neticesi (herkesçe malûm olan) Avrupa hâdisat-ı azîmesi (Avrupa'da büyük ihtilaller) meydana geldi. İşte medeniyet, bütün hayır cemiyetleri ile ve ahlâkî mektepleriyle ve şiddetli inzibat ve düzenleriyle, beşerin o iki tabakasını barıştıramadığı gibi, insan hayatının iki müdhiş yarasını tedavi edememiştir.

Kur'ân ise; zekâtı farz kılarak birinci kelimeyi (başkası açlıktan ölse bana ne kelimesini) kökten kaldırır, tedavi eder. İkinci kelimenin (sen çalış, ben yiyeceğim kelimesinin) esasını faizi haram kılarak kaldırıp tedavi eder. Evet, Kur'ân'ın âyeti âlem kapısında durup faize 'Yasaktır!' der. Kavga kapısını kapamak için banka kapısını kapayınız, diyerek insanlara ferman eder. Şakirdlerine, 'Girmeyiniz!' emreder.”

Sanat, Edebiyat Ve Kıyafet

İki medeniyetin resim-heykel, tesettür ve edebiyat açısından taşıdıkları farkların sosyal hayata olan etkilerini şöyle anlatır:

Kur'ân, putperestliği şiddetle yasakladığı gibi, putperestliğin bir nevî taklidi olan sûret-perestliği (resim ve heykelciliği) de men'eder.

Batı medeniyeti ise, sûretleri kendi güzelliklerinden sayıp, Kur'âna karşı gelmek istemiş. Hâlbuki gölgeli gölgesiz suretler (heykeller ve resimler), ya taşlaşmış bir zulüm veya cisimleşmiş bir riya ve hevestir ki, beşeri zulme ve riya ve hevaya, hevesi kamçılıyıp teşvik eder.

Kur'ân merhameten, kadınların hürmetini muhafaza için, hayâ perdesini takmasını (tesettüre girmelerini) emreder. Tâ

rezil heveslerin ayağı altında o şefkat madenleri olan kadınlar zillet çekmesinler. Heveslerin aleti olan, ehemmiyetsiz bir mal hükmüne geçmesinler.

Batı medeniyeti ise, kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp, beşeri de baştan çıkarmıştır. Hâlbuki aile hayatı, kadın-erkek arasında karşılıklı hürmet ve sevgiyle devam eder. Hâlbuki açık-saçıklık, samimî hürmet ve muhabbeti giderip ailevi hayatı zehirlemiştir...

Edebiyat; belâgat ve edebî üslûbdaki tesir itibariyle ya hü-zün verir, ya neş'e verir. Hüzün ise, iki kısımdır: Ya dostların yokluğundan gelir, yani ahbabsızlıktan, sahipsizlikten gelen karanlıklı bir hüzündür ki; dalaletli, tabiat-perest, gafletli olan medeniyetin edebiyatının verdiği hüzündür. İkinci hüznün, dostlardan ayrılmaktan gelir, yani ahbab var, ayrılığın içinde kavuşma özlemi olan bir hüznün verir. İşte şu hüznün, insanlığa hidâyet ve nur dağıtan Kur'ân'ın verdiği hüzündür.

Amma neş'e ise, o da iki kısımdır: Birisi, nefsi heveslere teşvik eder. O da tiyatrocu, sinemacı, romancı medeniyetin edebiyatının gereğidir. İkinci neş'e, nefsi susturup, ruhu, kalbi, aklı, sırrı yücelere, asıl vatanlarına ebedî yurtlarına, ahiretteki dostlara yetişmek için hoş ve edebî, masumca bir teşviktir ki, o da cennet ve ebedi saadete ve Allah'ın cemalini görmeye insanı sevkeden ve şevke getiren Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın verdiği neş'edir...

İşte cinlerin ve insanların, hatta şeytanların fikir ve çalışmalarının neticeleri olan batı medeniyeti ve felsefesi ile Avrupa edebiyatı, Kur'ân'ın kanunlarına, hikmetine ve belâgatına karşı böyle âciz düşmüştür.⁶

Medeniyetten doğru istifade

Bizim muradımız medeniyetin güzellikleri ve insanlığa menfaati bulunan iyilikleridir. Yoksa medeniyetin günahları, kötülükleri değil ki (bazı) ahmaklar o kötülük ve ahlaksızlıkları

6- 25. Söz'den mealen

güzellik zannedip, taklid edip malımızı harab ettiler. Ve dini rüşvet verip, dünyayı da kazanamadılar.

Medeniyetin güzellikleri Avrupa'nın malı değildir

Medeniyette pek çok güzellikler varsa da onlar ne Hristiyanlığın malı, ne Avrupa'nın icadı ve ne de yalnız şu asrın sanatı değildir. Belki umum insanlığın ortak malıdır. Fikirlerin karışımından, semavî dinlerden, hususan İslâmiyet'ten, hem fitrî ihtiyaçlardan, ortaya çıkan bir maldır. Kimse sahiplenemez.

Batı medeniyetinin yediği tokat

Medeniyetin günahları iyiliklerine üstün gelmekle, insanlık iki dünya savaşı ile iki dehşetli tokat yiyip, o günahkâr medeniyeti alt-üst ederek öyle bir kustu ki, yeryüzünü kanla bulaştırdı.

Kur'ân'ın kabul edeceği medeniyet

İnsanlığa rahmet olan Kur'ân, ancak tüm insanların, ya da çoğunluğun saadetini temin eden bir medeniyeti kabul eder.

Medeniyetle İslâm'a hizmet

Bu zamanda Allah'ın dinini yüceltmek, ancak maddeten yükselmek ve hakikî medeniyete girmekle olabilir.

Hakikî medeniyeti görmek

Her kıştan sonra bir bahar, her geceden sonra bir sabah olduğu gibi, insan nevinin dahi bir sabahı, bir baharı olacak inşaallah. İslâmiyet hakikatinin güneşi ile umumî bir barış içinde hakikî medeniyeti görmeyi, Allah'ın rahmetinden bekleyebilirsiniz.

Şubat 2010

RİSÂLE-İ NÛR IŞIĞINDA ASHÂB-I KİRÂM'IN HAYATINDAN FAZİLET TABLOLARI

İslâm dininin temeli, güneşi ve hendese (projesi) Kur'ân-ı Kerîm'dir. Kur'ân, kâinatın bir tercümesi olduğu gibi Kur'ân'ın tarif ettiği güzel ahlâkın yaşayan numunesi Hz. Muhammed (asm) Efendimizdir. Resûl-i Ekrem (asm) Efendimizin arkadaşları ve yetiştirdiği talebeleri olan Sahâbeler ise tamamen Kur'ân ve sünnet ile terbiye olunmuş örnek İslâm cemaati, model alınması gereken İslâm toplumdur. Dolayısıyla Kur'ân'ın ortaya koyduğu insan ve toplum modeli, mücerred (soyut) kurallardan ibâret kalmamış, Hz. Peygamber (asm) ve Sahâbeler üzerinde müşahhas (somut) bir şekil almıştır.

İslâm dünyasının istikametli yolu olan Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ı diğer fırkalardan ayıran en temel, en bariz fark ise tam mânâsıyla sahâbelerin izinden gitmeleri ve o örnek toplumun, Kur'ân ve sünnete dayalı inanç ve amel düsturlarını kendilerine aynen düstur edinmeleridir.

Sahâbelerin âlem-i İslâm ve Müslümanlar için fevkalade önemi hakkında yazılan, Risâle-i Nûr'dan "Sahâbeler Bahsi"nde Ashâb-ı Kîrâm'ın üstünlüğünün sebeplerine dâir çok güzel tesbitler vardır. Bu yazıda orada bahsi geçen bazı tesbitlere, ahabın hayatından numuneler getirerek bir nebze ışık tutmaya çalışacağız. Ezcümle:

Sahâbelerin İslâmiyet tesis edilirken Kur'ân ve İslâmiyet için bütün dünyaya harb ilan etmeleri öyle bir fazilettir ki, bir dakikasına, başkaları bir senede yetişemez:

Bedir Savaşı öncesi Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) ashabına buyurdu ki:

- Ebû Cehil ordusu ise bize doğru gelmektedir.

Bunun üzerine Evs kabilesi reisi, Sa'd bin Mu'âz (ra) ayağa kalkarak şunları söyledi:

- Yâ Resûlallah! Bizler, Allah'a ve son Peygamberi (asm) olan sana, îman ettik. Allah tarafından sana tebliğ edilen İslâm'ın, hak din olduğuna kalbden inandık, doğruladık. Senin emirlerini dinlemek ve itâat etmek üzere, söz verdik. Teminat verdik. Seni hak Peygamber (asm) olarak gönderen Yüce Allah'a yemin ederim ki, bize şu denizi gösterip içine dalsan; seninle birlikte denize dalarız. Hiç birimiz, geri kalmayız. İslâm düşmanlarıyla çarpışmayı da, seve seve kabul ederiz. Savaştan, geri dönmeyiz. Düşman karşısında sabır ve sebatla savaşıyoruz.

İşte, Cenâb-ı Hakk'a yalvarıyorum: Ey Yüce Allahım! Bize öyle hizmetler nasib eyle ki; gayretlerimizi görünce, Resûlünün göz bebekleri dahi gülsün! Yâ Resûlallah! Artık bizleri, Cenâb-ı Hakk'ın lütfu ile istediğin yere götür.¹

Bütün âlemdaki karşı fikirler onların imanlarını değil sarsmak bazısına vesvese dahi vermiyordu. Kureyşliler yakaladıkları üç sahabîden biri olan Hubeyb'i (ra) asacakları zaman ona, "Allah için doğru söyle. Şimdi sen Muhammed'in senin yerinde olmasını istemez misin?" dediler. O da: "Allah'a yemin ederim ki, ölümden kurtulmam için Muhammed'in ayağına bir dikenin batmasını bile istemem" dedi.

Bunun üzerine onlar kahkahayla güldüler. Hubeyb asılırken bir kaside okudu: Düşmanlar etrafımı sarmış, her kabileden adamlar gelmiş, bütün yollar benden kesilmiş, benim ölümümü

1- Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehelevi

seyretmek için kadın, çoluk çocuk toplanmış ve Hubeyb dar-ağacına yanaştırılmış. Garipliğimi ve kimsesizliğimi, düşmanların beni işkenceyle öldürmek için hazırladıkları şu korkunç manzarayı Allah'a şikâyet ediyorum.

Ey büyük arşın sâhibi olan Allah'ım! Onların bu vahşetine karşı bana sabır ve metânet ver. Çünkü benim etimi parçalıyor ve hayattan ümidimi kesiyorlar: Benim bu duruma düşüşüm sırf Allah rızası içindir. Eğer Allah dilerse, parçalanıp birbirinden ayrılan uzuvlar üzerine rahmet ve bereketini indirir. Hayatıma yemin ederim ki, Müslüman olarak Allah yolunda öldüğüm için, ölümüm ne şekilde olursa olsun, umurumda değildir. Bana küfrü teklif ediyorlar. Hâlbuki ölüm küfürden daha iyidir. Şuna hayret ediyorum ki, korkmadığım ve üzülmeyeceğim halde, gözyaşlarım neden dökülüyor?

Evet, ben ölümden korkmuyorum. Çünkü ölüm benim için zâten mukadderdir. Ben insanı her taraftan saran cehennem ateşinden korkuyorum. Evet, ben düşmandan korkmuyor ve "Yapmayın, etmeyin" diye yalvarmıyorum. Ben yüce Allah'ın merhamet kucığına sığınyorum.²

Sahabe devrinde bütün kalbler ve zihinler

"Rabbimizin bizden istediği nedir?" diye merak ederdi

Hiz. Peygamber (asm)'in sahâbilerinden Cabir bin Abdullah (ra) Mısır'daki başka bir sahâbînin "Kim bu dünyada Müslüman kardeşinin bir ayıbını örterse Allah da kıyâmet gününde onun günahını örter" şeklinde bir hadis rivâyet ettiğini işitti. Bunun üzerine hadisi bizzat o sahâbînin ağzından duymak için kalkıp da Mısır'a gitti. Onu bularak, devesinden dahi inmeden işitmiş olduğu hadisi sordu. O da "Evet; ben Hiz. Peygamber (asm)'in "Kim bu dünyada Müslüman kardeşinin bir ayıbını örterse Allah da kıyâmet gününde onun günahını örter" buyurduğunu işittim" dedi. Bunu işittikten sonra durmaksızın geri dönüp tekrar Medine'ye doğru yola çıktı.³

2- Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

3- Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

Sahâbelerin öldürücü bir zehirden kaçır gibi yalandan kaçmaları ve nefret etmeleri

“Abdullah b. Cürad (ra) şöyle anlatıyor: ‘Ey Allah’ın Resûlü! Mü’min bir kimse zinâ eder mi?’ dedim. Hz. Peygamber (asm) ‘Bu bazen olur’ dedi. ‘Ey Allah’ın Peygamberi (asm)! Mü’min bir kimse yalan söyler mi?’ deyince Hz. Peygamber (asm) ‘Hayır!’ dedikten sonra hemen şu âyet-i celîleyi okudu: ‘Yalanı ancak Allah’ın âyetlerine inanmayanlar uydurur. İşte bunlar asıl yalancı olanlardır.” (Nahl, 105)⁴

İbnu Mesud (ra) şöyle demiştir: “Kul yalan söylemeye ve yalan söyleme niyetini taşımaya devam edince bir an gelir ki, kalbinde önce siyah bir nokta belirir. Sonra bu nokta büyür ve kalbinin tamamı simsiyah olur. Sonunda Allah nezdinde ‘yalancılar’ arasına kaydedilir.”⁵

Sahâbeler, zikir ve tesbih kelimelerini bütün mânâlarıyla söyler ve bütün duygularıyla hisse alırlardı

İbn Mesud (ra) şöyle buyurmuştur: “Bir gün akşama kadar Allah’ı zikretmem bana, iyi cins ve güzel atlara binerek Allah yolunda bir gün savaşmaktan daha sevimli gelir.” Allah’ın zikrinden başka şeylerden konuşmak Abdullah b. Mesud’a (ra) ağır gelirdi.

Abdullah b. Mesud (ra) bir gün, fecrin doğuşundan sonra konuşan bir grup insan gördü. Bunun üzerine onları konuşmaktan nehyederek “Siz buraya namaz kılmak için geldiniz. Bunun için de ya namaz kılacaksınız ya da susacaksınız” dedi.⁶

İçtihadı ve Kur’ân’dan Cenâb-ı Hakk’ın râzı olduğu hükümleri anlamakta Sahâbelere yetişilmez

Hz. Ömer (ra) bir gün minbere çıkarak şunları söyledi:

“Ey insanlar! Bundan böyle dört yüz dirhemden fazla mehir verdiğiniz duymayayım. Çünkü Hz. Peygamber (asm) ve ashâbı

4- İhya, İbn-i Abdilber’den

5- Muvatta, Kelam, 18

6- Hayatü’s-Sahâbe, Yusuf Kandehevi

hiç bir zaman dört yüz dirhemden fazla mehir vermemişlerdir. Eğer mehrin çok verilmesi takva ve şeref olsaydı siz onları asla geçemezsiniz.” Bunları söyledikten sonra Hz. Ömer (ra) minberden indi. Dışarı çıktığında Kureyş’ten bir kadın önünü keserek “Ey Mü’minlerin Emiri! Sen kadınlara dört yüz dirhemden fazla mehir verilmesini yasakladın, öyle mi?” diye sordu. Hz. Ömer’in (ra), “Evet, öyle!” demesi üzerine de şunları söyledi:

“Sen Allahu Teâlâ’nın, Kur’ân-ı Kerim’de “Eğer bir eşi boşayıp başka bir kadınla evlenmek isterseniz, öncekine (mehir olarak) yüklerle mal vermiş olsanız dahi verdiğinizden hiçbir şeyi geri almayın. Acaba iftira ederek ve açık günah işleyerek verdiğinizizi alacak mısınız?” (Nisa, 20) buyurduğunu işitmedin mi?” Kadının bu sözleri üzerine Hz. Ömer:

“Ey Rabbim! Beni affeyle! Kadınlar dâhil bütün insanlar Ömer’den daha fakih ve daha anlayışlıdır” dedi.”⁷

Bu rivâyetten anlaşılıyor ki o dönemde yaşayan ve ismi dahi bilinmeyen bazı kimseler bile Kur’ân’dan ichtihad yapabiliyorlardı. Hz. Ömer (ra) de o zamanki insanların fıkhıdaki derinliğine “Kadınlar dâhil bütün insanlar Ömer’den daha fakih ve daha anlayışlıdır” diyerek işâret etmiştir.

Sahâbelerin nefisleri kemâle erdiğinden ibâdet, şükür ve hamdin her çeşidine daha ziyâde mazhardırlar

Ebu Reyhâne (ra) bir gazadan dönmüştü. Akşam yemeğini yedikten sonra abdest aldı ve köşesine çekilerek namaz kılmaya başladı. Böylece sabah ezanı okununcaya kadar bulunduğu yerden ayrılmadı. Bunun üzerine hanımı:

“Ey Ebâ Reyhâne! Sen uzun bir süredir gazalara katılarak yoruldu. Bu arada biz senin yüzünü dahi göremedik. Acaba bizim senin üzerinde bir hakkımız yok mudur?” dedi. Ebu Reyhâne, “Evet! Allah’a yemin ederim ki senin benim üzerimde bir hakkın vardır. Fakat ben bunu unuttum” diye cevap verdi.

7- Hayatü’s-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

Hanımının “Peki seni bu kadar meşgul eden şey nedir?” demesi üzerine de şunları söyledi:

“Allahu Teâlâ'nın cennet ve onun nimetleri hakkında söylediklerini düşünüyordum, dalmışım. Kendime geldiğimde müezzin sabah ezanını okuyordu.”⁸

Sahâbeler dünyayı âhiretin tarlası olarak görüp, ekip biçmişler

Hz. Peygamber (asm) Müslümanları cihada teşvik edip onlara sadaka vermelerini emretti. Müslümanlar güçleri yettiğinde infakta bulundular. Ancak ilk sadakayı getiren Ebubekir Sıddık (ra) olmuştur. O tüm malı olan dörtbin dirhemi verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (asm) ona ailesi için bir şey bırakıp bırakmadığını sordu. O da “Allah ve Rasûlünü bıraktım!” dedi. Daha sonra da Hz. Ömer (ra) malının yarısını getirdi. Hz. Peygamber (asm) ona da “Ailene birşey bıraktın mı?” diye sordu. O ise “Evet, malımın yarısını getirdim; diğer yarısını ise onlara bıraktım” dedi. Sonra Hz. Ebubekir'in malının tamamını getirdiğini işitince de “Onunla yarıştığımız bütün hayır işlerinde o beni geçmiştir” dedi. Abbas b. Abdulmuttalib (ra) ile Talhâ b. Ubeydillah (ra) da sadakalarını getirdiler. Bunlardan sonra da Abdurrahman b. Avf (ra) ikiyüz ukiyye verdi. Sa'd b. Übâde (ra) ile Muhammed bin Mesleme (ra) da Hz. Peygamber (asm)'e mal getirdiler. Âsım b. Adiyy (ra) doksan deve yükü hurma getirdi. Hz. Osman (ra) ise ordunun üçte birisini techiz eyledi. Bu şekilde Hz. Osman (ra) herkesten fazla infakta bulunmuş oldu. Hatta onun yardımından sonra ordunun hiç bir ihtiyacı kalmamıştır denilse yalan olmazdı. Çünkü çuval dikmek için kullanılan çuvaldız ve bizlere varıncaya kadar temin etmişti. O gün Hz. Peygamber (asm) onun hakkında şöyle demişti: “Osman bundan sonra ne yapsa kendisine zarar vermez”. (...)

Hatta kadınlar bile güçleri oranında bu hayır yarışında yerlerini alıyorlardı. Bakınız bu hususta hanım sahâbilerden Ümmü Sinan el-Eslemiyye (ra) neler anlatıyor:

8- Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

“Hz. Âişe'nin (ra) evinde, Hz. Peygamber (asm)'in önüne serilmiş bir yaygı gördüm. Üzeri Müslüman kadınların bu gazve için hediye etmiş oldukları eşyalarla doluydu. Bunlar arasında fildişinden ve altundan yapılmış bilezikler, halhaller, küpeler ve yüzükler görülüyordu. Hâlbuki halk o sıralarda büyük bir sıkıntı içerisindeydi. Çünkü mevsim henüz meyvelerin yetişme mevsimiydi.”⁹

Ehl-i Sünnet âlimleri Sahâbelerin Allah katındaki makamlarına başkalarının yetişemeyeceğine ittifak etmiştir

“Ashabıma dil uzatmayın. Nefsim elinde olan Zât-ı Zülcelâl'e yemin olsun (sizden) biri, Uhud dağı kadar altın sarf etse, onlardan birinin sarf ettiği bir ölçüğe hatta yarım ölçüğe bedel olmaz.”¹⁰

“Bir yerde ölen Ashabımdan hiçbirisi yoktur ki, kıyâmet günü oranın ahalisine bir nur ve onlara (cennete sevkte) bir rehber olmasın.” “Beni gören veya beni göreni gören bir Müslüman'a ateş değmeyecektir.”¹¹

Hz. Ali (ra) şöyle diyor: “Hz. Peygamber (asm) zamanında inen her sûre ve her âyet mü'minlerin iman ve huşûlarını artırdı. Böylece bütün mü'minler bu âyetlerle getirilen yasaklara riâyet ediyorlardı.”¹²

Şubat 2011

9- Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

10- Müslim, Fedâilu's-Sahâbe, 221

11- Tirmizî, Menâkıb, 3864

12-Hayatü's-Sahâbe, Yusuf Kandehevî

DEHÂ MI HÜDÂ MI?

Hüdâ (hidâyet) semâdan indi, dehâ zeminden çıktı. Hüdâ kalbde işliyor, dimağı da işletir. Dehâ dimağda işler, kalbi de karıştırır.

Akılda bulunan fikir nuru, kalbdeki imanın ve hidâyet ışıklarının desteğiyle aydınlatılmazsa, nur olamaz karanlık olarak kalır. Öyle bir akıldan –hakikat yolunda- isabetli düşünceler yerine sapkın fikirler ve câhilce düşünceler çıkar.

İnsan ne kadar kendi aklına, dehâsına, bilgi ve kabiliyetlerine güvenir, ona itimad eder ve kendini beğenirse hak ve hakikatten ve Rabbinden o kadar uzaklaşır. Çünkü böyle bir kimse hidâyeti aramak ve Allah'tan istemek için hakiki bir ihtiyacı ruhunda hissedemeyecektir. Hidâyetten uzak düşen bir akıl ise hakkı bulamayacaktır, ne kadar dehâ sahibi olsa bile!

Her insanın içinde hakkı arama, işin hakikatini ve doğrusunu öğrenme merakı vardır. Hakkı aradığı gibi, hakkın kendi tarafında olmasına ve haklı olanın kendisi olmasına da son derece iştiağı ve arzusu vardır. Peki, acaba hakkı bulmak, hak üzere olmak ve hak yolda yürümek için insanın kendi zekâ seviyesi ve 'kendisinin haklı olduğu'na dair kuvvetli inancı yeterli midir? Eğer yeterli olsaydı, tarih boyunca peygamberler gelmeksizin insanların hidâyet üzere olmaları ve sapkın fikirlerden korunmuş olmaları gerekmez miydi?

Hâlbuki bunun tam tersi bir durum söz konusu olmuştur. Yani Allah'tan bir hidâyet (yani hüdâ) gelmedikçe insanların kendi akilları, hatta dehâları onları dalaletle düşüp sapmaktan alıkoyamamıştır. İşte vahiy kavramının önemi de burada ortaya çıkmaktadır. İnsan aklı her ne kadar hak ile batılı, eğri ile doruyu ayırt edebilecek kabiliyette ise de, semadan inen İlâhî vahyin rehberliğine muhtaçtır ve ancak onun rehberliğiyle hakikate ulaşabilir ve istikamet üzere yürüyebilir.

Bu noktada Üstad Bediüzzaman, Lemâât isimli eserinde, hüdâ ile dehânın karşılaştırmasını yaparak aralarındaki farkı şöyle ortaya koyar:

“Hüdâ (hidâyet) semâdan indi, dehâ zeminden çıktı. (Hidâyetin kaynağı semavidir, kulun kalbinde Allah tarafından yaratılan bir nurdur. Dehânın merkezi ise dünya ve insan aklıdır.) Hüdâ kalbde işliyor, dimağı da işletir. (Hidâyet kalbi çalıştırdığı gibi, aklı da istikametle çalıştırır.) Dehâ dimağda işler, kalbi de karıştırır. (İnsanın kendi aklı -velev dehâ derecesinde de olsa- zihinde faaliyet gösterir; fakat hidâyetten mahrum olduğu müddetçe, kalb ve duygularında karışıklıklara ve sapmalara sebep olur. Misalen, dehâsını firavunlaşmaya ve insanları saptırmaya sarfedenler gibi...)

Hüdâ ruhu eder tenvîr, taneleri sünbüllettirir. Karanlıklı tabiat onunla ışıklanır. İstidâd-ı kemâli birdenbire yol alır. Nefs-i cismânî yapar hizmetkâr-ı emirber. Melek sîmâ ediyor insan-ı himmetperver. (Allah'tan gelen hidâyetle -Kur'ân ve sünnetin, İslâm dininin, vahyin, ilhamın yol göstermesiyle- insanın ruhundaki güzel ahlakın kâbiliyetleri gelişerek, peygamberler ve velilerde olduğu gibi onu bir nevi melekleştirir. Hidâyetin, ruhunda meydana getirdiği aydınlanma ile kâinata baktığında her şeyde bir hayır ve güzellik bulunduğunu görür, huzur bulur.)

Dehâ ise, evvelen nefse ve cisme bakıyor, tabiata giriyor, nefsi tarla ediyor. İstidâd-ı nefsânî neşv ü nemâ buluyor. Ruh u eder hizmetkâr, taneleri kuruyor. Şeytanın sîmâsını beşerde gösteriyor. (Hidâyetten mahrum bir insanın dehâsı ise, kendini

yüceltmek ve nefsinı şımartmakla meşgul olur, ruhundaki güzel ahlakın çekirdeklerini kuruturken, nefsin kâbiliyetlerini geliştirir ve zamanla Rablik dava eden bir Nemrud olabilir. Kâinata baktığı zaman ise, manasını anlamaktan mahrum kalır ve tabiat bataklığına saplanır. Yani her şeyin kendiliğinden olup bittiğini hayal eder. Yaratıcısını göremez. Hüdânın insanı melekleştirmesine bedel, dehâ insanı azgın bir şeytana çevirir.)

Hüdâ hayâteyne saadet veriyor, dâreyne ziyâ neşrediyor. İnsanı yükseltiyor. (Hidâyete tâbi olmasıyla insanın -dünya ve âhiret- iki hayatı da saadete kavuşur, iki dünyası da aydınlanır ve insan yaradılış gayesine yükselerek insan-ı kâmil olup ebedî saadete kavuşur.) Deccâl-misâl dehâ-yı a'ver, bir dâr ile bir hayatı anlar. Maddeperest olur ve dünyaperver. İnsanı yapar birer canavar. (Âhiret hayatını göremeyen dehâ, tek gözlü Deccala benzer ve onun gibi hayatı bu dünyadan ibaret bilir, maddeye, dünyaya tapar. Maneviyattan ve ebedî ahiret saadetinden mahrum kalır.)¹

Bediüzzaman Hazretleri, en genel anlamda hidâyet ve dehânın muvazenesini, hidâyete tâbi olmayan dehânın insanı nasıl felakete gördüğünü bu şekilde ortaya koymakla beraber, yine Lemâar'ta kalbden gelen hidâyet ışığının akla yardım etmesinin "hakikate ulaşmak ve doğru yolda olmak" için zarureti şöyle ifade eder:

"Nûr-u akıl, kalbden gelir. (Akıl aydınlatacak olan nur kalbdeki hidâyettir, kendi sönük fikri değildir.) Zulmetli münevverler, bu sözü bilmeliler. Ziyâ-yı kalbsiz olmaz, nûr-u fikir münevver. (Karanlık aydınlık, yani kendini aydın zanneden fakat hidâyetten mahrumiyeti sebebiyle akli da kalbi gibi karanlık kimseler, bu halden kurtulmak istiyorlarsa şu sözlere kulak vermeli.) O nûr ile bu ziyâ mezc olmazsa zulmettir. Zulüm ve cehli fişkıdır. Nûrun libâsını giymiş bir zulmet-i müzevver. (Akılda bulunan fikir nuru, kalbdeki iman ve hidâyet ışıklarının desteğiyle aydınlatılmazsa, nur olamaz karanlık olarak kalır. Öyle bir akıldan -hakikat yolunda- isabetli düşünceler yerine sapkın fikirler ve câhilce düşünceler çıkar. Böyle bir aklın felsefi süslü laflar gibi

mahsulleri, görünüşte parlak görünse de, hakikatte karanlık hurafelerden ibarettir. Her şeyi Allah'ın yarattığını reddedip yaradılışı şuursuz taibata veren tabiatçılar gibi...) Gözünde bir nehâr var. Lâkin ebyaz ve muzlim. İçinde bir sevâd var ki bir leyl-i münevver. O içinde bulunmazsa, o şâhm-pâre göz olmaz. Sen de bir şey göremez. (Bu durum gözün haline benzer. Gözün beyaz kısmı, görünüşte aydınlık ise de gerçekte karanlıktır ve göremez. Siyah göz bebeği ise aslında aydınlıktır ve gören odur. Eğer o olmazsa göz bir şey göremezdi.) Basiretsiz basar da para etmez. Ger fikret-i beyzâda süveydâ-yı kalb olmazsa, halîta-i dimâğî ilim ve basîret olmaz. Kalbsiz akıl olamaz. (Aynen bunun gibi, eğer bir insanda kalbdeki basiret nuru, -yani hidâyet- olmazsa aklın basarı (görmesi), -yani düşünmesi- bir kıymet ifade etmez. İnsanın zihnindeki fikirlerin içine, kalbinden gelen hidâyet aydınlığı girmesse zihninde oluşan şey ilim ve hikmet olamaz. Böyle bir kimse hakka ve hakikate ulaşamaz. Kalbden destek almayan bir akıl işe yaramaz, yaradılış gayesine uygun çalışmaz.)”²

Allah'tan gelen hidâyete, vahye, hak dinin hükümlerine sırtını dönmüş bir akıl sahibi, Allah'ı bırakıp kendine tapmaya başlar. Bunun tokadı olarak kâinatın hakikati, anlamı, eşyanın sırları ondan gizlenir. Akıl çalışır; fakat nur yerine karanlık fişkurtır, çünkü kalbi ölmüştür. Bu hale düşen bir insanın benliği (enesi) ile hüdâyâ tâbi olan bir müminin benliği arasındaki farkı Ene ve Zerre Risalesi'nde Hz. Üstad şöyle anlatır:

“İşte ene, şu hâinâne vaziyetinde iken; cehl-i mutlaktır. Binler fûnunu (fenleri) bilse de, cehl-i mürekkeble bir echeldir (en câhil olduğu halde kendini bilir zanneder). Çünkü duyguları, efkârları (fikirleri) kâinatın envâr-ı marifetini (Allah'ı tanıtan marifet nurlarını) getirdiği vakit, nefsinde onu tasdik edecek, ışıktandıracak ve idame edecek (devam ettirecek) bir madde (bir özellik) bulmadığı için sönerler. Gelen her şey, nefsindeki (manasızlık, nirsuzluk, kendi kendine sahip olmak zannı gibi)

renkler ile boyalanır. Mahz-ı hikmet (apaçık hakikatli bir bilgi) gelse, nefsinde abesiyet-i mutlaka (tamamen anlamsızlık) suretini alır. Çünkü şu haldeki ene'nin (böyle bir benlik sahibinin) rengi, şirk ve ta'tildir (reddir), Allah'ı inkârdır. Bütün kâinat parlak âyetlerle dolsa; o ene'deki karanlıklı bir nokta, onları nazarda söndürür, göstermez. (Mesela, kâinatın big bang denilen büyük bir patlama ile yoktan ortaya çıktığını savunduğu halde kâinatı yoktan yaratan Allah'ı bu hakikatin içinde göremeyen fen bilimcisinin hâli gibi...)

“(Hüdâya tâbi olup benliğini doğru kullanan) enbiya ve enbiya silsilesindeki asfiya ve evliya ene'ye şu vecihle bakmışlar, böyle görmüşler, hakikati anlamışlar. Bütün mülkü Mâlikü'l-Mülk'e (mülkün asıl sahibi olan Allah'a) teslim etmişler ve hükmetmişler ki: O Mâlik-i Zülcelal'in ne mülkünde, ne rububiyetinde (idaresinde), ne ulûhiyetinde (ibadet edilmekte) şerik ve naziri (ortağı ve benzeri) yoktur; muîn (yardımcı) ve vezire muhtaç değil; her şeyin anahtarı onun elindedir; her şeye Kadir-i Mutlaktır. Esbab (âlemdaki sebebler), bir perde-i zahiriye'dir (Allah'ın yarattığı perdelerdir); tabiat, bir şeriat-ı fitriyesidir (yaradılış kanunlarıdır) ve kanunlarının bir mecmuasıdır ve kudretinin bir mistarıdır (kudretin faaliyet düzenidir).”³

Bütün bunlardan ortaya çıkan netice şudur ki, insan ne kadar kendi aklına, dehâsına, bilgi ve kabiliyetlerine güvenir, ona itimad eder ve kendini beğenirse hak ve hakikatten ve Rabbinden o kadar uzaklaşır. Çünkü böyle bir kimse hidâyeti aramak ve Allah'tan istemek için hakiki bir ihtiyacı ruhunda hissedemeyecektir. Hidâyetten uzak düşen bir akıl ise hakkı bulamayacaktır, ne kadar dehâ sahibi olsa bile! Lâkin hakikatte Allah'ın kendisine bir ihsanı olan aklını -eğer varsa dehâsını- istikametle çalıştıracak şeyin yalnız Allah'tan kalbine inecek bir hidâyet olduğunu bilse ve bütün acz ve fakr ve ihtiyacıyla ona yönelse, diliyle olduğu gibi lisan-ı haliyle de “Rabbimiz bizi dosdoğru yola hidâyet eyle!”⁴ diye yalvarsa, işte o zaman o akıl zulmet değil nur fışkırtan

3- Sözler, s. 221

4- Fatiha, 6

münevver bir akıl olur. “Allah kimi doğru yola iletmek isterse onun kalbini İslam’a açar.”⁵ ve “Hikmeti dilediğine verir. Kime de hikmet verilmişse şüphesiz ki, ona pek çok hayır verilmiştir.”⁶ âyetlerinin sırlarına mazhar olur.

Haziran 2014

5- En’âm, 125

6- Bakara, 269

► Peygamberimiz Efendimiz (asm)

- ✎ En Büyük Mucizenin En Büyük Mûcizesi
- ✎ Peygamberlik Delilleri
- ✎ Tevrat, İncil Ve Semavi Kitaplarda Hz. Muhammed (asm)
- ✎ Resul-i Ekrem'in (asm) Pek Yüksek Makamı

EN BÜYÜK MÜCİZENİN EN BÜYÜK MÜCİZESİ

Kur'ân-ı Kerîm, bütün peygamberlerin efendisi ve peygamberlik silsilesinin son halkası olan ve âlemlere rahmet olarak gönderilen Hazret-i Muhammed (asm)'ın en büyük ve ebedî mu'cizesidir. O Kitâb-ı Mübîn, İsm-i Azam'dan ve bütün isimlerin azamî mertebelerinden geldiği için bütün âlemlerin Rabbi itibariyle Allah'ın kelâmıdır. Yani Rabbimizin bütün kâinattaki bütün hikmet ve gayelerini ve tecellîlerini anlatan en yüce sözüdür. Elbette nihayetsiz bir ilm-i ezeliye dayanan böyle bir kelâmın hadsiz seçkin meziyetleri ve pek çok mu'cizelik cihetleri olacaktır.

Nasılki insanlar konuşma ve yazı san'atında çeşit çeşit edebî eserler, şiirler, hitâbeler ve edebiyat şaheserleri ortaya koymuşlar ve bunlardan bir kısmı ifadelerindeki mükemmellik ve verdiği edebî zevk yönünden hayranlıkla karşılanmış ve unutulmaz klasikler arasına girerek asırlara mal olmuşlardır; öyle de yüce kitabımız Kur'ân, bütün edebiyat şaheserlerini fersah fersah geride bırakmış ve bütün edibleri ve Belagat ustalarını kendisine secde ettirmiş ve asırları getirdiği nur ile aydınlatarak bütün insanlar toplansa asla yetişemeyecekleri çok yüce bir Allah sözü olduğunu isbat etmiştir.

Araştırmacı büyük İslâm âlimleri Kur'ân'ın değil yalnız her bir sûresinin ve âyetinin belki her bir kelimesinin hatta her bir harfinin pek çok mânâları ve mu'cizelik cihetleri bulunduğunu beyan etmişlerdir. Bu konuda Üstad Bedüzzaman (rh) şunları söyler: "Ehl-i hakîkatin çok ileri giden bir kısmı, Kur'ân'ın kelimâtında pek çok münasebatı ve sair âyetlerdeki cümlelere bakan vücuhları (mânâ yönlerini), alâkaları göstermişler. Hususan ülema-i ilm-i huruf (harflerin sırlarını anlatan ilmin âlimleri) daha ileri gidip, bir harf-i Kur'ânda, bir sahife kadar esrarı (sırları), ehline beyan ederek isbat etmişler. Hem madem Hâlık-ı Külli Şey'in (her şeyin yaratıcısının) kelâmıdır (sözüdür); herbir kelimesi, kalb ve çekirdek hükmüne geçebilir. Etrafında, esrardan müteşekkil (sırlardan oluşan) bir cesed-i manevîye (manevî bir bedene) kalb ve bir şecere-i manevîyeye (manevî bir ağaca) çekirdek hükmüne geçebilir. İşte insanın sözlerinde, Kur'ânın kelimeleri gibi kelimeler, belki cümleler, âyetler bulunabilir. Fakat Kur'ân'da, çok münâsebat (bağlantılar) gözetilerek bir tarz ile yerleştirildiği yerde; bir ilm-i muhîr (herşeyi kuşatan bir ilim) lâzım ki, öyle yerli yerine yerleşsin."¹

En Büyük İ'câz Derecesi

Kur'ân'ın, yüksek edebiyat ve Belagat seviyesi, gelecekte verdiğî haberlerin doğru çıkması, geçmiş ümmetlerin hallerini görürcesine haber vermesi, hadsiz ilimlerle dolu olması, küçücük çocukların kolaylıkla ezberleyip hafız olması gibi çok çeşitli mu'cizelik yönleri vardır. İki yüze kadar ulaşan bu mu'cizelik cihetlerinden kırk tanesini Üstad Bedüzzaman Hazretleri, Mucizât-ı Kur'âniye nâmındaki risalesinde (25. Söz, Zülfikar) âyetlerden numûneler göstererek izah ve isbat etmiştir. O kırk vecihden birisi Kur'ân-ı Hakîm'in, insanların kendi fikirleriyle asla çözemeyecekleri üç büyük meseleyi büyük bir maharetle ve tam bir açıklıkta ve mükemmel bir uyum içerisinde halletmesidir. "Kur'ânın en büyük derece-i i'câzı" yani en büyük mu'cizelik yönü dediği o üç meseleyi çözmelerini, mealen, şöyle anlatmaktadır.²

1- Osmanlıca Zülfikar, Mucizat-ı Ahmediye, 18. İşaretin İkinci Nüktesi, s. 231

2- Osmanlıca Zülfikar, Mucizat-ı Kur'âniye, 3. Şuhyenin 1. Ziyası, s.62

1-Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, yaratılmışların hakâikatine dair -ki o hakikat, dünyanın başlangıcından tut, tâ âhiretin en nihayetine kadar uzanmış ve arştan yere, zerreden güneşe kadar yayılmış olan yaratılış ağacının hakkikatine dair Kur'ân'ın beyanları o kadar dengeli ve münasebetli ve o kâinat ağacının herbir azâ ve meyvesini o kadar lâyük bir surette tarif etmiştir ki, bütün Kur'ân muhakkikleri incelemelerinin neticesinde Kur'ân'ın kâinatı bu şekilde tasvirine "Mâşâallah, Bârekâllah" deyip, "Kâinatın gizli sırlarını ve yaratılışın kapalı mânâlarını keşf eden ve açan yalnız sensin ey Kur'ân-ı Kerim!" demişler.

2-Temsilde kusur yok. Allah'ın isim ve sıfatları, fiilleri ve işlerini nûrânî bir Tûbâ Ağacı hükmünde temsil edersek; o nurlu ağacın nihayetsiz büyük dairesi ezelden ebede uzanıp gidiyor. Büyüklüğünün sınırları, uçsuz bucaksız bir fezada yayılıp ihata ediyor, kuşatıyor. İcraatlarının sınırları "Allah kişi ile kalbi arasına girer"³ "Dâneleri ve çekirdekleri çatlatıp yarandır"⁴ hududundan tut, tâ "(Kıyâmet günü) Gökler de onun sağ eliyle (kudretiyle) dürülmüşlerdir."⁵ "Gökleri ve yeri altı günde yarattı."⁶ hududuna kadar yayılmış o nûrânî hakikati bütün dal ve budaklarıyla, gayeleri ve meyveleriyle o kadar uyumla birbirine uygun, birbirine lâyük, birbirini kırmayacak, birbirinin hükmünü bozmayacak, birbirinden yabani düşmeyecek bir surette o isimlerin ve sıfatların işlerin ve fiillerin hakikatlerini beyan eder ki; bütün kalp gözü açık ve manevî âlemlerde dolaşan irfan ve hikmet sahibi büyük zatlar, Kur'ân'ın o beyanlarına karşı "Sübânallah" deyip, "Ne kadar doğru, ne kadar mutâbık, ne kadar güzel, ne kadar lâyük" diyerek tasdik ediyorlar.

3-Meselâ: Bütün yaratılmışlar dairesi ve yaratıcının isimleri ve sıfatları dairesine bakan, hem o iki büyük manevî ağacın bir tek dalı hükmünde olan imanın altı şartı ve o şartların dal ve budaklarının en ince meyve ve çiçekleri aralarında o kadar bir uyumluluk gözetilerek tasvir eder ve o derece bir dengelilik

3- Enfal, 24

4- En'am, 95

5- Zümer, 67

6- A'râf, 54

sûretinde tarif eder ve o merhtebe bir münâsebet tarzında gösterir ki, insan akı hakkıyla anlamaktan âciz kalır ve güzelliğine karşı hayran olur. Ve o iman dalının budağı hükmünde olan İslâmiyet'in beş şartı aralarında ve o şartların tâ en ince ayrıntıları, en küçük âdâbı ve en uzak gayeleri ve en derin hikmetleri ve en küçük meyvelerine varıncaya kadar aralarında güzel bir uyum ve mükemmel bir münâsebet ve tam bir dengeyi muhafaza ettiğine delil ise, o Kur'an'ın açık ve kapalı hükümlerinden ve işaret ve remizlerinden çıkan büyük İslâm şeriatının kusursuz düzeni ve dengesi ve uyum ve sağlamlığındaki güzellik; çürütülemez, adaletli bir şahid, şübhe getirmeyen bir kesin delildir. Demek oluyor ki, Kur'an'ın beyan ve açıklamaları, bir insanın sınırlı ilmine hususan bir ümmninin yani hiç kimseden ders almamış birinin ilmine dayanamaz. Belki her şeyi kuşatan bir ilme dayanıyor ve bütün varlıklar birden görebilir, ezelden ebede kadar bütün hakikatleri bir anda gören zâtın sözüdür. Yani Allah'ın kelâmıdır.

Kur'an Allah'ın Kelâmıdır

Özetleyecek olursak; 1-Kur'an şu kâinattan ve içindekilerden öyle bahseder ki bütün âlemeleri yaratmayan her an her şeyi göremeyen o şekilde bahsedemez.

2-Cenab-ı Hak, kendi kitabında kendi zatını, sıfatlarını ve isimlerini ve icraatlarını öyle bir tarzda anlatıyor ki, ancak, Allah kendini öyle anlatıp ders verebilir. Âciz ve küçücük bir insanın gayb perdesi arkasındaki âlemlerin Rabbini sönük akıl feneriyle bu şekilde tanıyıp keşfetmesi mümkün değildir.

3-Kur'an imanın altı esasını ve bunlardan çıkan pek çok imani meseleleri öyle anlatmıştır ki, tarih boyunca pek çok felsefe cereyanları bazen o meselelerin en küçükleri içinde boğulup çıkamamışlardır. Ve İslâmiyet'in beş şartı ve ondan çıkan İslâm şeriatı hakim olduğu kıtalarda ve yaşandığı 14 asır boyunca insanları saadet, adalet ve fazilet üzere yönetmiştir.

Bu da gösteriyor ki, bütün insanlara dünyada ve âhirette huzur ve saadeti verecek hayat nizamı, ancak Allah'ın kelâmıyla ortaya

çıkabilir. Başka türlü olamayacağının en büyük delili, ona muhalif fikirlerin ve cereyanların hâkim olduğu bugünün dünyasında ortalığı saran zulümler, perişanîyetler ve huzursuzluklardır.

Nasılki Kur'ânı dinleyen, onu dinlemekten aldığı feyizle Allah kelâmı olduğunu hissedebiliyor ve ifade tarzına ve edebiyatına dikkat eden, ulaştığı insanüstü edebî zevk ve Belagat seviyesiyle mu'cize olduğunu anlayabiliyor ise, onun gibi mânâlarını ve içindeki ilimleri anlayarak mütalaa eden bir kimse de o ilimlerin ve o mânâların asla âciz bir beşerin basit düşüncesinin mahsulü olamayacağını katiiyen anlayabilir.

Ekim 2007

PEYGAMBERLİK DELİLLERİ

Mu'cize, peygamberlik dâvâsına delil olmak üzere Allah tarafından peygamberlerin ellerinde yaratılan hârikulade hâllere denir. Onlar “Biz Rabbinizin size gönderdiği elçileriz” diye dâvâ ettiklerinde, Cenâb-ı Hak onlar elinde bazı hârikulade şeyler meydana getirmekle âdetâ, “Evet doğru söylüyorlar. Onlar benim elçilerimdir” demektedir.

Âhırzaman nebîsi olan peygamberimiz (asm) da peygamberlik dâvâ ettiğinde pek çok defa kendisinden mu'cizeler istenilmiş ve bin kadar mu'cize de onun eliyle gösterilmiştir. Peygamber Efendimiz'in (asm) Allah Resûlü olduğunun delili yalnız mu'cizelerinden ibaret değildir. Pek çok cihetlerden onun dâvâsındaki hakkaniyeti anlaşılabilir. Hatta Üstad Bedîüzzaman Hazretleri, onun her bir hâlinin dahi doğruluğuna delil olabileceğini söyler. Meselâ hicret esnasında düşmanları, gizlendikleri mağaranın önüne geldiklerinde, Hz. Ebû Bekir (ra) karşılaşınca “Korkma ve hüzünlenme Allah bizimle beraberdir” demesi gibi her hâli onun doğruluğuna şehâdet eder. Şimdi onun hakkaniyetini ve nihâyet dercede sâdık olduğunu güneş gibi gösteren bir kısım delilleri sıralamaya çalışacağız.

Kur'ân En Büyük Mu'cize

Resûl-i Ekrem (asm)'ın en büyük delili, Allah'tan bizlere

getirdiği beyanı mu'cize olan Kur'ân'dır. Aslında o bir mu'cizeler deryası gibidir. İki yüz kadar mu'cizelik yönleri olduğu gibi her bir sûresi, âyeti, hatta kelime ve harfleri dahi birer mu'cize sayılır. Kur'ân, pek çok âyetleriyle insanları onun benzeri gibi bir söz getirmeye davet etmiş ve aslâ getiremeyeceklerini de vurgulamıştır. En kısa bir sûresine asılsız bir kıssayla bile olsa bir benzerini getirmeye kadar davetini tekrarlamıştır. Fakat ne o günkü müşrikler, ne de sonra gelen inkârcılar bir kısa sûresinin dahi mislini getirememişlerdir. İşte Kur'ân gerek belagat ve edebiyatında, gerek hadsiz ilimleri taşıyan mânâlarında ve gerekse dinlemesindeki halâvet ve tatlılığında bulunduğu seviye itibarıyla taklid edilemez yüksek bir mertebededir. Çünkü Allah'a ait bir kelâmı değil bir beşer, bütün beşeriyet toplansa elbette benzerini getiremezler. Netice olarak Kur'ân, bütün hakikatleriyle ve mu'cizeleriyle onun en büyük ve ebedî bir mu'cizesidir. Ve Allah'ın elçisi olduğunun en büyük dellilidir.

Mahlûkâtın En Şerefli

Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Kur'ândan sonra en büyük mu'cizesi, kendi zâtıdır. Yani sahib olduğu pek yüce ahlâkıdır ki; bütün güzel huyların ve hasletlerin tamamı onda vardır. İman, ibâdet, doğruluk, güvenilirlik, tevazu, sevgi, şefkat, cömertlik, iktisad, vakar, cesâret akıl ve zekâ Hatta simaca güzellik gibi bütün güzel sıfatlarda insanların en üstünü idi. Hatta herbir haslette en yüksek tabakada olduğuna, dost ve düşman ittifak ediyorlar. Hatta şecaat kahramanı Hazretli Ali (kv), tekraren diyordu: "Harbin dehşetlendiği vakit, biz Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın arkasına ilticâ edip sığınuyorduk." Bunun gibi bütün güzel ahlâklarda en yüksek ve yetiilmeyecek bir derecede bulunuyordu. Elbette böyle bir zât ahlâksızların işi olan yalana ve hileye tenezzül etmez.

Bin Kadar Mu'cize

Onun elinde pek çoğu tevâtürle ve sahih rivâyetlerle bildirilen bine yakın mu'cize zâhir olmuştur. Kamer Sûresi'nin ilk âyetlerinde bildirildiği gibi gökteki ay bir parmak işaretleriyle

ortadan ikiye yarılmış. “Atuğın zaman sen atmadın. Belki Allah attı” (Enfal, 17) âyetinin işaretiyle attığı bir avuç toprak Bedir ve Huneyn harblerinde her bir düşman askerinin gözüne birer avuç olarak gitmiş ve onları bozguna uğratmıştır. Ordusunun susuz kaldığı üç farklı seferde parmaklarından çeşme gibi akıttığı sularla bütün askerlerin susuzluğunu gidermiştir. Hutbe okurken dayandığı kuru bir hurma direği, onun ayrılığından yüksek sesle ağladığını Mescid-i Nebevî’de bulunan herkes işitmiş ve bu hâdis pek çok münafıkların hâlisâne îman etmelerine sebeb olmuştur. Duâlarının çok defalar anında kabulü, az bir yemekle yüzlerce kimseyi doyurması, dağların, ağaçların, taşların, hayvanların hatta cenâzelerin dile gelip peygamberliğine şehâdet etmeleri, gelecekte verdiği haberlerin doğru çıkması, hasta ve yaralıların mübârek elinin ve nefesinin temasıyla şifa bulması, çok defa sû-i kaside maruz kaldığı hâlde, her defasında olağan üstü bir tarz ile muhafaza edilmesi gibi pek çok mu’cizeler göstermiştir. O kadar ki tarihçe bu zâtın (asm) yaşadığı ne kadar kat’î ise mu’cizeler gösterdiği de o kadar kat’îdir.

İrhâsât

İrhâsât denilen ve peygamber olmadan önce onda görülen harikulade haller de onun delillerindendir. Doğduğu gece vuku bulan, kâbedeki putların devrilmesi ve ateş perestlerin bin senedir yanan ateşlerinin o gece sönmesi gibi hâdiseler, küçüklüğünde başında bir bulutun ona gölgelik etmesi, bulunduğu yerlere bolluk ve bereket sebebi olması, altına oturmuş olduğu kuru bir ağacın yeşermesi gibi hârika haller, tarihen sağlam bir surette nakledilmiştir. Hatta amcası Ebû Talib’le Şam’a yaptıkları seferde râhib Bahira onu, başında gölgelik eden buluttan ve sırtındaki peygamberlik mühründen tanımış âhir zaman peygamberi olduğunu müjdelemiştir.

Geçmiş Peygamberler Ve Kitaplar

Önceki semâvî kitab ve suhuf lar ve peygamberler, ondan en ince ayrıntılarına varıncaya kadar haber vermişlerdir. İsimlerini, vasıflarını nasıl bir ahlâka sahip olacağını, hatta vücut

özelliklerini -mübarek gözlerindeki kırmızılığa varıncaya kadar-bildirmişlerdir. Bakara Sûresinin 146. âyetinde, “Kendilerine kitab verdiğimiz kimseler (hristiyanlar ve yahudiler) onu kendi oğullarını tanımakta oldukları gibi tanırılar” buyrulmaktadır. Bu âyetin mânâsı hakkında, Yahudi âlimlerinden iken sadece Peygamber Efendimizin emsalsiz güzelliğini görmekle “Bu yüzde yalan olamaz” diyerek İslâm’la ve sahâbe olmakla şereflenen Abdullah İbn-i Selâm (ra) şu îzahı yapmaktadır: “Ben Hz. Peygamber (asm)’ı gördüğüm zaman oğlumu tanıdığımdan ziyade tanımıştım. Çünkü oğlum hakkında belki anası hıyanet etmiştir diye şübhelenebilirim. Ama Resûlullah (asm) hakkında zerre kadar bile şüphem olamaz. Çünkü onun vasıfları Tevrat’ta yazılı olanların aynısı ve tamamıdır.” (İbn-i Kesîr, c. 1, s.140) Bin sekiz yüzlü yıllarda Filistinde yaşayan ve Üstad Bedüzzaman’ın kendisi hakkında mesleken birâderim dediği büyük İslam âlimi Hüseyin Cisrî Hazretleri, eski semâvî kitablardan Peygamber Efendimiz (asm)’a bakan yüz on dört işareti, o kadar tahrif edilmelerine rağmen çıkarmıştır. Demek ki daha evvel çok daha fazla ve açıkça beyanlar varmış.

Ârifler, Kâhinler Ve Hâtifler

Kendisinden evvel onun dünyayı şerreflendireceğini haber verenler yalnız kitablar ve peygamberlerden ibaret değildir. Ârif-i billâh denilen ve putlara tapmayan bir kısım kâmil insanlar da geleceğine yakın onu müjdeleyen haberler vermişlerdir. Şık ve Satuh gibi bir kısım meşhur kâhinler de onun geleceğini ihbar edenler arasındadır. Hatta yalnız sesi duyulup kendileri görülmeyen hâtif denilen cinnilerin bağırarak verdiği haberler de tarihlere geçmiştir. Ayrıca eski dönemlerden kalma bazı taşlarda onun isim ve sıfatlarının yazılı olduğu görülmüştür. Demek ki o Zât (asm) tarih boyunca yolu gözlenmiş mübarek, yüce bir zâtıdır.

İnsanlarda Yaptığı Benzersiz İnkılâb

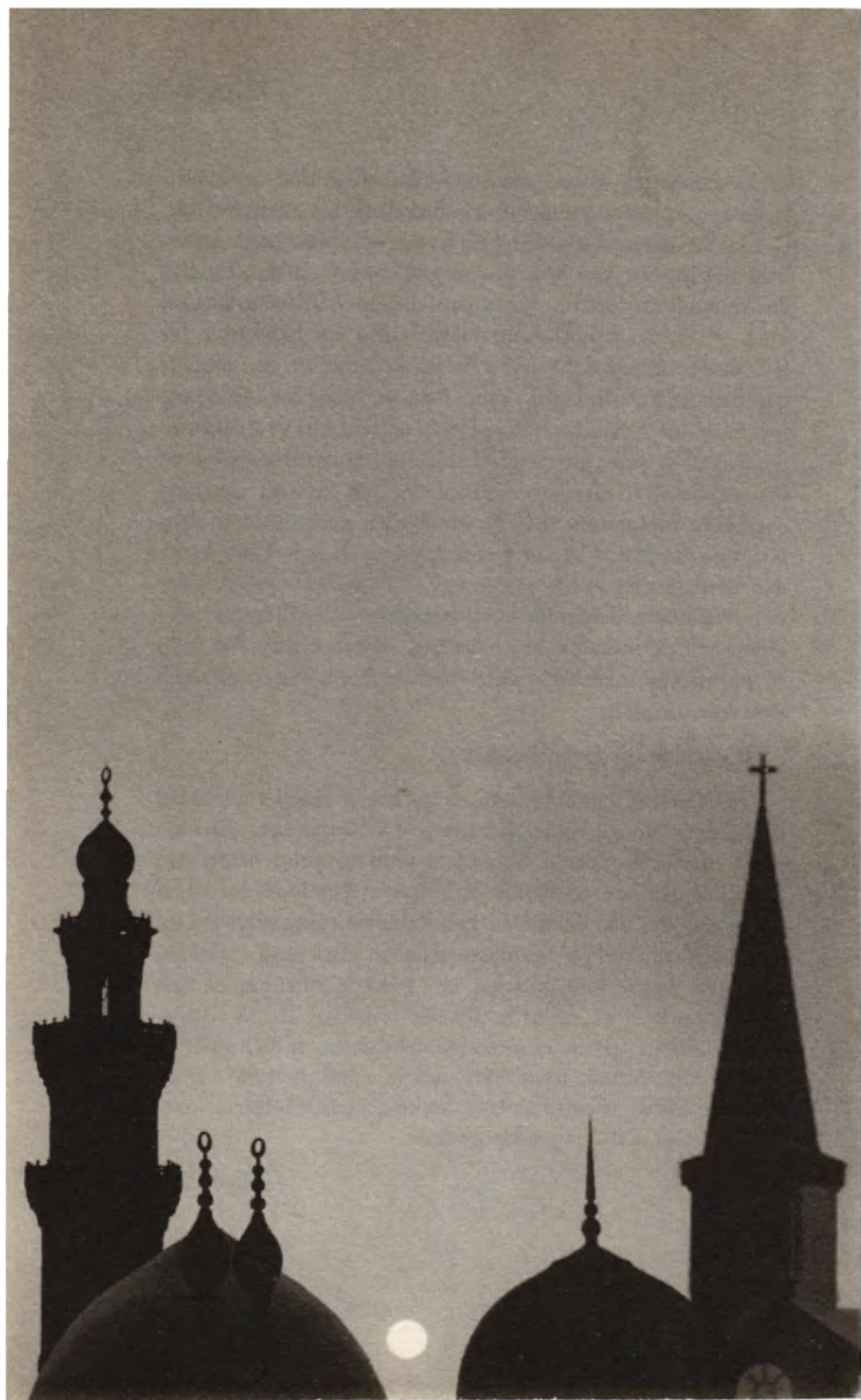
Peygamber Efendimiz’in, peygamberlik vazifesini ifâ etmek ve İslâm dinini tesis etmek ve hakkı tebliğ etmek için gösterdiği olağan üstü gayret ve dirâyeti, metâneti ve asla yılmaması, sabır

ve kahramanlığı, ancak arkasında Allah'ın kudret ve inâyeti bulunan bir zâta görülebilecek fevkalade bir mertebedir. Çünkü meydana çıktığında bütün kavim ve kabilesi hatta amcası dahi ona düşman iken yirmi üç sene gibi kısa bir zamanda cahiliye devrinin bütün kirlerini temizlemiş bütün Arab yarımadasını îman ve Kur'ân'ın nurları ile doldurarak o asır hakikatten bir asırlı saadet olmuştur. O devrin, kendi kızlarını diri diri toprağa gömecek kadar vahşileşmiş, câhil, kaba ve âdetlerine son derece mutaassıb insanlarından bütün o vahşi ve kötü âdet ve ahlâklarını temizlemiş ve yerlerine en güzel ahlâkları, damarlarına işleyecek bir şekilde sabit olarak yerleştirmiştir. Çok kısa bir zamanda o câhiliye toplumunu öyle bir terbiyeden geçirmiştir ki daha yüz sene geçmeden batıda Fransa içlerine, doğuda Çin'e kadar ilerleyerek gittikleri yerlere îman ve Kur'ân nurlarını neşretmişler ve o zamanın medenî milletlerine hocalık ve idârecilik yapmışlar, onlara gerçek insanlık ve medeniyeti öğretmişlerdir. Bu külli ve muhteşem inkılabın tarihte başka bir emsaline rastlamak mümkün değildir.

Fevkalâde İbâdet ve Takvası

Peygamber Efendimiz (asm)'in geçmiş ve gelecek günahları bağışlanmış olduğu hâlde şahsî takvâ ve ibâdetlerinde gösterdiği gayret de hârikuladedir. Dîninde bulunan bütün ibâdetlerin bütün çeşitlerinde en ileride idi. “Neden kendinizi bu kadar yoruyorsunuz?” denildiğinde, “Ben Rabbime çokça şükreden bir kul olmayayım mı?” buyurmuştu. Allah'ın yasak ettiği şeylerden herkesten ziyade ictinâb etmiş ve “İçinizde Allah'tan en çok korkanınız benim” demiştir. Üstelik fevkalâde daimî harbler ve mücadeleler içinde, tam tamına ibâdetlerin en ince sırlarına kadar riâyet etmesi, hatta harb devam ederken dahi namazı cemaatle kılması, elbette dâvâsına herkesten çok kendisinin îman ettiğini gayet açık bir şekilde gösterir.

Nisan 2007

TEVRAT, İNCİL VE SEMAVİ KİTAPLARDA HZ. MUHAMMED (ASM)

Son peygamber Hz. Muhammed (asm)'ın dünyayı teşrifi, dünya tarihinin en büyük olayıdır. O'ndan önce dünya, manevî karanlıklarla, zulüm ve cehaletle dolu iken, O'nun bereketiyle iman nurlarıyla aydınlanmış, insanlık cehaletten kurtularak ilim ve hikmetle donanmıştır. Dünyadaki bütün siyasi ve dini düzen alt-üst olmuş, eski dinler ve büyük devletler yerlerini İslâmiyet'in hâkimiyetine bırakmıştır.

O'nun bu büyük inkılâbı aslında asırlardır beklenen ve bütün peygamberlerin ümmetlerine müjde verdikleri bir hadiseydi. Elbette insanlığın en büyük peygamberinin (asm) ortaya çıkması ve büyük inkılâbı, bütün peygamberlerin (as) ve ellerindeki semavî kitapların ilgisini çekecek ve ondan bahsedeceklerdir.

Onların Resûl-i Ekrem (asm)'ı haber vermesi konusunda Üstad Bediüzzaman çok mühim bazı tesbitler yapar. Mûcizat-ı Ahmediye adlı eserindeki tesbitlerinden bir kısmı şu mealdedir:

Tevrat ve İncil gibi semavî kitaplarda Peygamberimizin adı, Ahmed, Muhammed ve Mustafa mânâlarına gelen Süryanice ve İbranice tabirlerle geçiyordu. Açıkça Ahmed ve Muhammed az idi. O az miktarını da kıskanç yahudiler değiştirmişlerdir.

Hem, eski semavî kitaplar en küçük gelecek hadiselerinden bile haber verdiklerine göre, o dinleri yürürlükten kaldıracak

olan Hz. Muhammed'den (asm) ve onun meydana getireceği büyük değişimden haber vermemeleri mümkün değildir.

Öyleyse o kitaplar, Hz. Muhammed'i (sav) ya kabul ederek veya reddederek muhakkak bahsetmeleri gerekir. Onları incelediğimizde Peygamberimizi reddeden ifadelerle karşılaşmıyoruz. Öyleyse O'nu tasdik edem cümleler bulunması gerekir. Hem çokça vardır. Bir önceki asırda yaşayan büyük İslam âlimi Hüseyin Cisrî Hazretleri (1845-1909) o kitaplardan yaptığı incelemelerle, bozulmuş olmalarına rağmen, Hz. Muhammed'den (asm) bahseden tam 114 yer bulmuştur. Demek ki daha önce çok daha fazla varmış.

Üstad Bediüzzaman da, o kitaplardan yaptığı incelemeyle bulduğu işaretlerden en mühimlerini risalelerine almıştır. Onlardan bir kısmı şunlardır:

Hız. İsmail'in Neslinden Gelmesi

Tevrat'ın âyeti: "... Hazret-i İsmail'in annesi olan Hacer, evlâd sahibesi olacak ve onun evlâdından (İsmail (as)'ın neslinden) öyle birisi çıkacak ki, o çocuğun eli, herkesin üzerinde olacak ve umurun eli huşu' ve itaatle ona açılacak."

Tevrat'ın âyeti: "İsrail (Yakub) oğullarının kardeşleri olan İsmail oğullarından senin gibi birini göndereceğim. Ben sözümü onun ağzına koyacağım, benim vahyimle konuşacak. Onu kabul etmeyene azab vereceğim."

Hicaz'da Dünyaya Gelmesi

Tevrat'ın Beşinci Kitabının Otuzüçüncü Babında şu âyet var: "Hak Teâlâ, Tur-i Sina'dan ikbal edip (yönelip) bize Sâîr'den tulû etti (doğdu) ve Fâran Dağlarında zahir oldu (göründü)." İttifakla Hicaz Dağları'ndan ibaret olan Fâran Dağları'ndan zuhur-u Hak fıkrasıyla, açıkça Ahmed (asm)'ın peygamberliğini haber veriyor.

Hem Tevrat'ta, Nebiyyü'l-Harem (Mekke Medine Peygamberi) manasında "Hımyata" ismiyle geçer.

İsmi Muhammed Ahmed Mustafa Olması

Hem peygamberlerin kitaplarında, Resûl-i Ekrem Aleyhis-

salâtü Vesselâm'ın Muhammed, Ahmed, Muhtar (Mustafa-seçilmiş) manasında Süryanî ve İbrânî isimleri var. İşte Hazret-i Şuayb'ın suhufunda ismi, Muhammed (övülmüş) manasında "Müşeffah"tır. Hem Tevrat'ta yine Muhammed manasında "Münhamenna", Zebur'da "El-Muhtar (Mustafa-seçilmiş)" ismiyle isimlenmiştir. Hem Suhuf-u İbrahim ve Tevrat'ta "Mazmaz"dır. Hem Tevrat'ta "Ahyed"dir. Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm demiş: "Benim ismim Kur'an'da Muhammed, İncil'de Ahmed, Tevrat'ta Ahyed'dir."

Son Peygamber Olması

Tevrat'ta (son peygamber manasında) "El-Hâtemü'l-Hâtem" dir. (Bir ismi, Hâtemü'l-Enbiya'dır)

İnsanlara Sünneti Öğretmesi

Hem Tevrat'ta ve Zebur'da "Mukîmüs-Sünne (sünneti koyan)"dır.

Âlemin Reisi Olması

Türkçe Yuhanna İncili'nin Ondördüncü Bab ve otuzuncu âyeti şudur: "Artık sizinle çok söyleşmem, zira bu âlemin reisi geliyor. Ve bende, onun nesnesi aslâ yoktur!" İşte "Âlemin Reisi" tabiri, "Fahr-i Âlem" demektir. Fahr-i Âlem unvanı ise, Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'ın en meşhur unvanıdır.

İnsanlara Teselli Vermesi

Yine İncil-i Yuhanna, Onaltıncı Bab ve yedinci âyeti şudur: "Amma ben, size hakkı söylüyorum. Benim gittiğim, size faideliidir. Zira ben gitmeyince, tesellici size gelmez." İşte bakınız! Reis-i Âlem ve insanlara hakikî teselli veren, Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'dan başka kimdir? Evet, Fahr-i Âlem odur ve fâni insanları ebedî yokluktan kurtarıp teselli veren odur.

Dünyaya Hâkim Olup Islah Etmesi

Hem İncil-i Yuhanna, Onaltıncı Bab, sekizinci âyeti: "O dahi geldikte; dünyayı günaha dair, salaha dair ve hükme dair ilzam edecektir." İşte dünyanın fesadını salaha çeviren ve günahlardan ve

şirkten kurtaran ve dünya siyaset ve hâkimiyetini değiştiren Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'dan başka kim gelmiş?

Hak İle Batılı Ayırması

İncil'in âyeti: "... Ben Rabbimden; hakkı bâtıldan ayırdeden bir peygamberi istiyorum ki, ebede kadar beraberinizde bulunsun." Faraklit, hakla batılın arasını ayıran manasında Peygamber'in o kitaplarda ismidir.

Kılıçla Cihad Etmesi

Hem İncil'de, Peygamberin isimlerinden, "Sahibü'l-Kadîbi ve'l-Herave" yani kılıç ve asâ sahibi." Evet, kılıç sahibi peygamberler içinde en büyüğü; ümmetiyle cihada emredilen, Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dır.

Sarıklı Olması

Yine İncil'de "Sahibü't-Tâc" dır. Evet, "Tac sahibi" unvanı Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a mahsustur. Tâc, imame yani sarık demektir. Eski zamanda milletler içinde, milletçe umumiyet itibariyle sarık ve agel saran, Arab kavmidir. İncil'de "Sahibü't-Tâc", kat'î olarak Resûl-i Ekrem" (Aleyhissalâtü Vesselâm) demektir.¹

Bütün bu işaretlerin neticesinde, o kitaplar bu günkü halleriyle dahi, kör gözlerin bile görebileceği bir açıklıkla, Peygamberimizi (sav) şöyle tanıtmış oluyor:

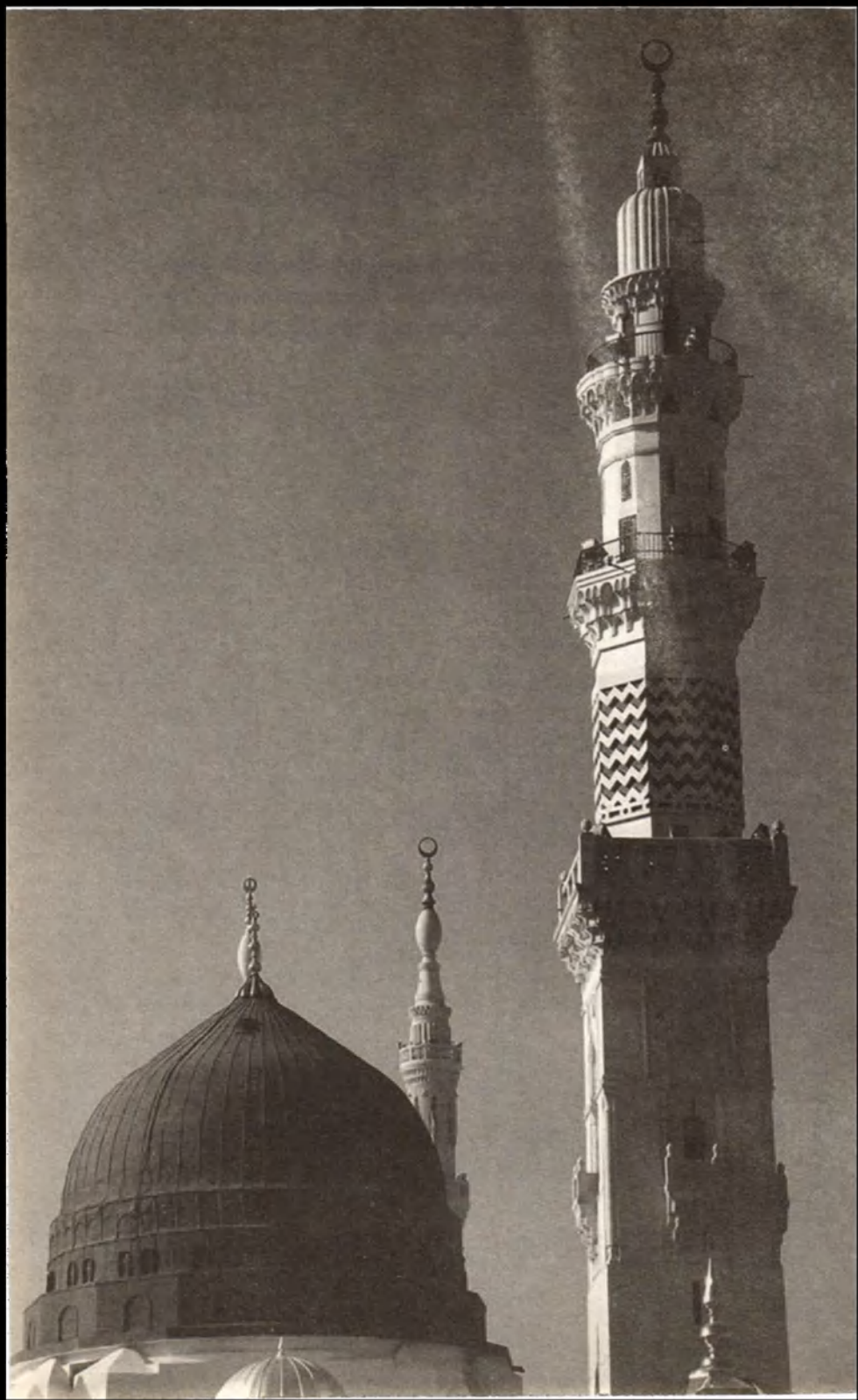
"Peygamberlerin sonuncusu olan, Ahmed Muhammed Mustafa, Hz. İsmail'in neslinden olarak Hicaz'da dünyaya gelecek, Mekke-Medine bölgesinde peygamberlik yapacak, Allah'ın vahyini insanlara tebliğ edecektir. Getirdiği dini ile hak ile batılı birbirinden ayıracak, insanlar ona îman ederek teselli bulacaktır. Örnek hayatıyla insanlara sünneti öğretecek, âleme reis olup âlem onunla iftihar edecektir. Kılıçla yapacağı cihadı sayesinde dünyada hâkimiyet kuracak, günahlara son verip insanlığı ıslah edecektir." Bundan daha güzel nasıl anlatılırdı acaba?

1- 19. Mektub, Mûcizat-ı Ahmediye Risâlesi

Yazımızı yine Bedüzzaman Hazretlerine ait şu güzel cümle ile bitiriyoruz:

“... Herşeyi bırakıp ona koşmak, onu dinlemek lâzım gelirken; ekser insanlara ne olmuş ki sağır olmuşlar, kör olmuşlar, belki divane olmuşlar ki; bu hakkı görmüyorlar, bu hakikati işitmiyorlar, anlamıyorlar?”²

Nisan 2010

RESÛL-İ EKREM'İN (ASM) PEK YÜKSEK MAKAMI

Hazret-i Resûl-i Ekrem (asm) Kur'an'ın, "Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik"¹ ifadesiyle herkese ve her şeye bakan külli bir hayrı ve bir rahmet ciheti bulunan ve bu cihetle insanlığın diğer mahlûkat karşısında iftihar kaynağı olan en yüce bir resûldür. O, bütün âlemlere pek çok cihetle rahmet olmakla beraber en büyük bir rahmet ciheti ise, getirdiği iman nuru ve verdiği ders-i Kur'an ile bütün varlıkların hakiki kıymetlerinin bilinip şu kâinat kitabının sırlarının ortaya çıkmasıdır. Allahu Teâlâ O'nun bu muallimlik vasfına işaretle şöyle buyuruyor:

"And olsun ki, Allah müminlere lütufta bulunmuştur. Çünkü onlara içlerinden bir peygamber gönderdi, onlara (Allah'ın) âyetlerini okuyor, onları (günahlardan) temizliyor ve onlara Kitâb'ı ve hikmeti öğretiyor. Hâlbuki (onlar) daha evvel gerçekten apaçık bir sapıklık içinde idiler."²

Allah Resûl-i (asm)'in içimizden çıkmış bir beşer olması, onun Allah katındaki yüksek makamına ve Rabbimizin onu vesile kılarak başta insanlık olarak bütün âlemlere olan külli rahmet tecellisinin anlaşılmasına perde olmamalıdır. Şüphesiz her hayrın sahibi ve yaratıcısı Allah'tır. Lâkin Ahmed (asm)'in

1- Enbiya, 107

2- Âl-i İmran, 164

üzerinde tecelli eden pek büyük ihsanât-ı ilahiye ile O Zât-ı âli şan en yüksek şeref ve manevî makamlara ebediyen mazhar kılınmıştır.

“İbn Abbâs (ra)’dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Peygamber (sav)’ın ashabından bazı kişiler, kendisini beklemek üzere oturmuşlardı. Resûlullah (sav) çıktı onlara yaklaşıncı onların konuştuklarını duydu. Bazıları şöyle diyordu: “Şaşılacak şey doğrusu, Allah yaratıklarından birini dost edinmiş, İbrahim dost edinmiş, diğer bir kısmı ise Musa’nın Allah’la konuşması daha hayret verici bir şeydir. Allah onunla apaçık konuşmuştur. Diğer bir kısmı ise İsa Allah’ın kelimesi ve ruhudur. Diğer bir kısmı da Âdem, babasız şekilde yaratılmış, seçkin insandır, dediler.” Resûlullah (sav) onların yanına geldi selam verip şöyle buyurdu: “Konuşmalarınızı ve hayret ettiğiniz şeyleri dinledim. İbrahim, Allah’ın dostu olup o bir gerçektir. Musa’da Allah’ın konuştuğu seçkin bir kimsedir, bu da doğrudur. İsa’da Allah’ın ruhu ve kelimesidir. Bu da bir gerçektir. Âdem: Allah seçmiştir. Bu da bir gerçektir. Dikkat ediniz! Allah’ın sevgilisi benim! Övünme yok (övünmek için söylemiyorum). Kıyamet günü hamd sancağını taşıyacak olan benim! Övünmek yok. Kıyamet gününde ilk şefaate edecek olan benim, şefaati kabul edilecek olan da benim! Fakat övünme yok. Cennetin kapılarının halkalarını ilk hareket ettirecek olan benim! Allah bana cennet kapısını açacak beraberinde olan müminleri ve fakirleri cennete sokacaktır, fakat övünme yok. Ben geçmişlerin ve geleceklerin en değerlisiyim! Fakat övünme yok...”³

Resûl-i Müctebâ Aleyhi Ekmeli't-Tehâyâ (sav) Efendimiz’in yüksek manevî makamı ve ona karşı takınmamız gereken tavır-ı edeb hakkında Bediüzzaman Hazretleri pek çok ve başka söze hacet bırakmayacak izahlarda bulunmuştur. Bundan sonraki kısımda onun bu mevzudaki tespitlerini bir derece mealen sizlerle paylaşacağız.

“Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm’ın halleri ve vasıfları, Siyer ve Tarih kitaplarında beyan edilmiş. Fakat o vasıf ve hallerin

3- Tirmizi, Kitabü'l-Menakıb, 3616

çoğu onun insanî cihetine bakar. Hâlbuki o Zât-ı Mübarek'in manevî şahsiyet ve makamı ve kudsi mahiyeti o derece yüksek ve nuranîdir ki; Siyer ve Tarihte anlatılan vasıflar, o yüksek makama uygun gelmiyor, o yüksek kıymete muvafık düşmüyor. Çünkü "Sebeb olan yapan gibidir" sıyrınca: (1) Her gün, hatta şimdi de, bütün ümmetinin ibadetleri kadar bir azim ibadet kemalât sayfasına ilâve oluyor. (2) Nihayetsiz rahmet-i İlahiyeye, nihayetsiz bir surette, nihayetsiz bir kabiliyet ile mazhar olduğu gibi, (3) her gün hadsiz ümmetinin hadsiz duasına mazhar oluyor.

Ve (1) şu kâinatın neticesi ve en mükemmel meyvesi (2) ve Kâinatın Hâlıkı'nın tercümanı (3) ve sevgilisi (Habibullah) olan o Zât-ı Mübarek'in mahiyetinin tamamı ve hakikî kemalâtı, Siyer ve Tarihe geçen beşerî hal ve tavırlara sığışmaz. Meselâ: Hazret-i Cebail ve Mikâil, iki muhafız yaver hükmünde Gazve-i Bedir'de yanında bulunan bir Zât-ı Mübarek; çarşı içinde, bedevi bir Arabla at alış verişinde tartışmak ve bir tek şahid olan Huzeyme'yi şahid göstermekle görünen tavırları içinde sığışmaz.

İşte (hürmette) yanlış gitmemek için; her vakit beşerî mahiyeti itibariyle iştirilen sıradan vasıfları içinde başını kaldırıp, hakikî mahiyetine ve peygamberlik mertebesinde durmuş nuranî manevî şahsiyetine bakmak lâzımdır. Yoksa ya hürmetsizlik eder veya şübheye düşer. Şu sırrı izah için şu temsili dinle:

Meselâ bir hurma çekirdeği var. O hurma çekirdeği toprak altına konup, açılarak koca meyvedar bir ağaç oldu. Hem gittikçe genişler, büyür. Veya tavus kuşunun bir yumurtası vardı. O yumurtaya hararet verildi, bir tavus civcivi çıktı. Sonra tam mükemmel, her tarafı kudretten yazılı ve yaldızlı bir tavus kuşu oldu. Hem gittikçe daha büyür ve güzelleşir. Şimdi o çekirdek ve o yumurtaya ait sıfatlar, haller var. İçinde incecik maddeler var. Hem ondan hâsıl olan ağaç ve kuşun da, o çekirdek ve yumurtanın basit, küçük hal ve vaziyetlerine nisbeten, büyük âli sıfatları ve keyfiyetleri var. Şimdi o çekirdek ve o yumurtanın vasıflarını, ağaç ve kuşun vasıflarıyla bağlayıp bahsetmekte lâzım gelir ki;

her vakit insan aklı, başını çekirdekten ağaca kaldırıp baksın ve yumurtadan kuşa gözünü tevcih edip dikkat etsin. Tâ işittiği vasıfları onun aklı kabul edebilsin. Yoksa 'Bir dirhem çekirdekten bin batman hurma aldım.' ve 'Şu yumurta, gökyüzündeki kuşların sultanıdır' dese, yalanlayıp inkâra sapacak.

İşte bunun gibi Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın beşeriyeti (insanî yönü); o çekirdeğe, o yumurtaya benzer. Ve peygamberlik vazifesiyle parlayan hakikî mahiyeti ise, cennetteki Tûbâ ağacı ve cennet'in tayr-ı hümayun kuşu gibidir. Hem daima tekemmül edip yükselmektedir. Onun için çarşı içinde bir bedevi ile tartuşan o zâtı düşündüğü vakit; (Miraç Gecesi'nde) Refref'e binip, Cebrail'i arkada bırakıp, (Cenab-ı Hak ile perdesiz görüşüp sohbet edeceği) Kab-ı Kavseyn makamına koşup giden Nuranî Zatına (asm), hayal gözünü kaldırıp bakmak lâzım gelir. Yoksa ya hürmetsizlik edecek veya nefs-i emmaresi inanmayacak."⁴

Hak Teâlâ Hazretlerinin Hazret-i Resûlüllah (asm) hakkında meşhur bir hadis-i kudsîde buyurduğu, "Ey Muhammed, sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım!" övgüsü hakkında, Bediüzzaman Hazretleri, ileri geri konuşan bazı insanların sözlerini, hatta tevillerle manasını bir nebze hafifletmeye çalışan kardeşi Abdülmecid'in dahi ifadelerini bir tarafa bırakarak bu İlâhî hitabın muhatabının doğrudan doğruya Peygamber Efendimiz'e (asm) baktığını ve onun ind-i ilahîdeki yüksek makamına işaret ettiğini ifade etmek üzere mevzuu şöyle ele alır:

"Hem meselâ (Abdülmecid'in) "لَوْلَاكَ لَمْ يَخْلُقِ الْإِنْسَانُ" (Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım) beyanında 'Bu hitab zahiren Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'a müteveccih (yönelik) ise de, zımnen (örtülü olarak) hayata ve hayat sahiplerine dönüktür' fıkrası, tadile (düzeltilmeye) muhtaçtır. Çünkü küllî hakikat-ı Muhammediye (asm) (Peygamberimizin hakiki mahiyeti) (1) hem hayatın hayatı, (2) hem kâinatın hayatı, (3) hem İsm-i A'zam'ın en büyük tecellisinin mazharı ve (4) bütün ruh sahibi varlıkların nuru (5) ve kâinatın asıl çekirdeği

4- Mucizat-ı Ahmediye, 4. Nükteli İşaret, 6. Esas

(6) ve yaratılış gayesi (7) ve en mükemmel meyvesi olmasından, o hitab (Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım kelâmı) doğrudan doğruya ona bakar.”⁵

Yine Hazret-i Üstad, Miraç Risalesi’nde farazî bir şahsa sordurduğu: “O zât, nasıl şu kâinatın çekirdeğidir, dersiniz: Kâinat, onun nurundan halk olunmuş. Hem kâinatın en âhir ve en münevver meyvesidir. Bu ne demektir?” sualine Resûl-i Ekrem Efendimiz’in (sav) bütün kâinatın hem evvelinde hem sonunda bulunan pek büyük mevkiini tarif ederek şöyle cevap verir:

“Şu kâinata hikmet nazarıyla bakıldığı vakit, büyük bir ağaç manasında görünür. Ve ağacın nasıl dalları, yaprakları, çiçekleri, meyveleri vardır. Şu yaradılış ağacının da bir şıkkı olan aşağı âlemin (Dünya’nın); toprak, hava, su gibi unsurlar dalları, bitkiler ve ağaçlar yaprakları, hayvanlar çiçekleri, insan meyveleri hükmünde görünür. Sâni’-i Zülcelâl’in ağaçlar hakkında geçerli olan bir kanunu, elbette şu en büyük ağaçta da geçerli olmak, Hakîm isminin gereğidir. Öyle ise hikmet, şu kâinat ağacının da bir çekirdekten yapılmasıdır. Hem öyle bir çekirdek ki; maddî âlemden başka, diğer âlemlerin numunelerini ve esaslarını içine alsın. Çünkü binler farklı âlemleri içine alan kâinatın asıl çekirdek-i aslîsi ve kaynağı, kuru bir madde olamaz. ...

Madem kâinat ağacının meyvesi insandır. Ve madem insanlık içinde en meşhur ve en muhteşem meyve ve herkesin nazar-ı dikkatini çeken ve yeryüzünün yarısını ve insanlığın beşte birinin nazarını kendinde toplayan ve manevî güzellikleri ile âlemi, ya muhabbet nazarıyla veya hayretle kendine baktıran meyve ise: Zât-ı Muhammediye Aleyhissalâtu Vesselâm’dır. Elbette kâinatın yaratılışına çekirdek olan evveldeki nur, onun zâtında cismini giyerek en son bir meyve suretinde görünecektir.

Ey müstemi! (Ey bu sözü dinleyen) Şu acıb büyük kâinat, tek bir insanın mahiyetinden yaratılmasını uzak görme! Bir nevi âlem gibi olan muazzam çam ağacını, buğday tanesi kadar bir çekirdekten yaratan Kadir-i Zülcelâl, şu kâinatı ‘Nur-u

Muhammedî'den (Aleyhissalâtu Vesselâm) nasıl halk etmesin veya edemesin?"⁶

Bir ismi de "Nur" olan sevgili Peygamberimizin (asm) nasıl büyük bir Nur olduğu üstteki satırlardan gayet iyi anlaşılmaktadır. Kâinat ağacı o nurânî çekirdekten yaratılmış, gelişip büyümüş ve sonunda yine o meyveyi vermiştir. Kalb-i Muhammedî (asm) ise o meyvenin çekirdeğidir. Allah'ın Nur isminin en büyük mazharı olan bu Nûr-u Muhammedî (asm) O'nun izniyle asırlar boyu bütün kâinatı ve beşeriyeti aydınlatan azametli bir ziya neşretmiş ve etmeye devam etmektedir. O mübarek Nuru tarif ettiği yerde Üstad Bediüzzaman şöyle der:

"Demek o nur olmazsa kâinat da, insan da, Hatta herşey dahi hiçe iner. Evet, elbette böyle bedii (harika güzellikteki) bir kâinatta, böyle bir Zât (asm) lâzımdır. Yoksa kâinat ve eflâk olmamalıdır."⁷

Rabbimizin Kur'ân'da, kendisi hakkında:

"Ey Peygamber! Şübhesiz ki biz seni (insanların hâllerine) bir şahid, bir müjdeci ve bir korkutucu olarak gönderdik. Ve Allah'a, O'nun izni ile çağırın bir davetçi ve (umum kâinatı) nurlandıran bir kandil olarak gönderdik)."⁸

Hem; "Şânım hakkı için, size kendinizden öyle (izzetli) bir peygamber geldi ki, sıkıntıya düşmeniz ona ağır gelir; size düşkündür, mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir."⁹ buyurduğu, mü'minler için son derece merhamet sahibi o Nur'a karşı, başta ümmet-i Muhammed olarak bütün insanlığın pervanelerin ışığa üşüşmesi gibi koşturmasını dua ve temenni ediyoruz. Zira insanlık iki cihanda da o "Merhamet Nuruna" gayet derecede muhtaçtır.

Mayıs 2013

6- Sözler, 31. Söz

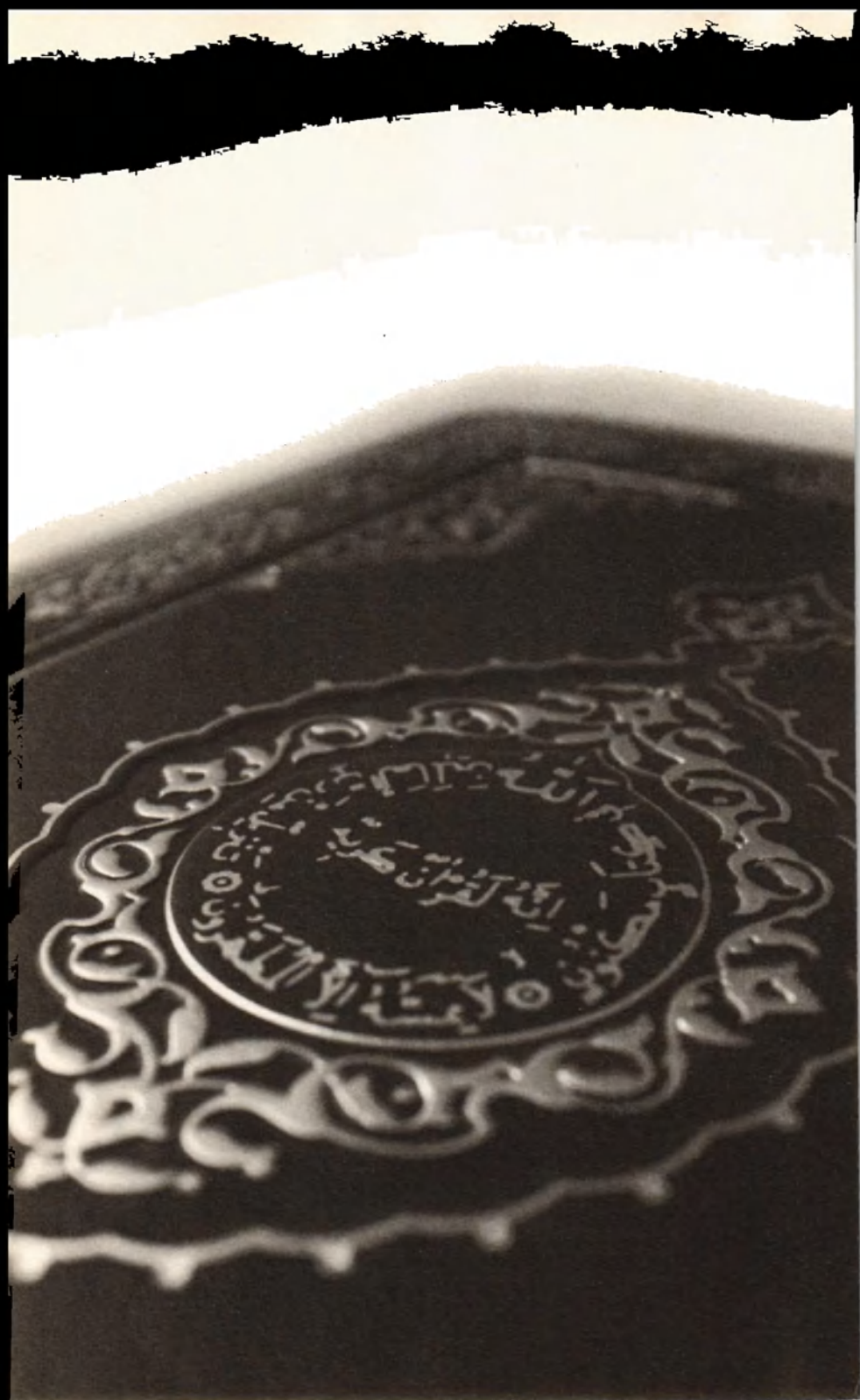
7- 19. Söz, 5. Reşha

8- Ahzab, 45-46

9- Tevbe, 128

► Kur'ân-ı Kerim

- ﷚ Kur'ân'daki Belâğatin Fevkalâde Tesiri
- ﷚ Kur'ân'ın Câmiiyyet Mucizesi
- ﷚ Kur'ân'ın Tatlılığı Ve Usandırması
- ﷚ Kur'ân'ın Gözle Görülen Bir Harikası: Tevâfuk Mûcizesi

KUR'ÂN'DAKİ BELÂGATİN FEVKALÂDE TESİRİ

Belagat, güzel, etkili ve yerinde söz söylemek demektir. Kur'ân'ın en büyük mu'cizesi sözlerindeki insanüstü belagattir. Nâzil oluşundan günümüze kadar hiç bir insan onun kısa bir sûresinin dahi benzerini söyleyememiştir. Çünkü onun sözleri gibi güzel söz söylemek insan kudretinin üzerindedir. İşte bu durum Kur'ân'ın en açık mu'cizesidir. İnsanoğlu Kur'ân'ın sözlerinin benzerini söylemekten âcizdir. Öyleyse Kur'ân Allah kalamıdır.

Bediüzzaman Hazretleri, Kur'ân'ın indiği dönemde, böyle hârika, insanüstü sözlerle ilk defa karşılaşan Arapların onun büyüleyici güzelliği karşısında nasıl hayretler içerisinde kaldıklarını şöyle anlattı:

“Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan geldiği zaman, bu dört nevi malumat sâhiblerine karşı meydan okudu: Başta ehl-i belâgate birden diz çöktürdü. Hayretle Kur'ân'ı dinlediler. İkincisi ehl-i şiir ve hitâbet, yani muntazam nutuk okuyan ve güzel şiir söyleyenlere karşı öyle bir hayret verdi ki, parmaklarını ısırttı. Altın ile yazılan en güzel şiirlerini ve Kâbe duvarlarına medar-ı iftihar için (övine kaynağı diye) asılan meşhur “Muallakat-ı Seb'a” (yedi asılı)larını indirtti, kıymetten düşürdü.”¹

1- Şuâ'lar

Bu yazımızda Kur'ân'ın belagatli güzel sözleri karşısında o dönemde ve daha sonrasında insanların içine düştükleri şaşkınlıklarını, hayret ve takdirlerini gösteren bazı tarihi hadiseleri sizlerle paylaşacağız.

Müşriklerin Kur'ân'ın Belagatindeki Güzelliği İtirafı Şair Lebid'in Kızı

Kâbe duvarına asılan en meşhur yedi şiiirden biri meşhur şair Lebid'e aitti. Kur'ân âyetlerini duyan Lebid'in kızı, babasının altın yaldızla yazılıp Kâbe duvarına asılan şiirini oradan indirmiş, "Âyetlerin karşısında bunun kıymeti kalmadı" diyerek Kur'ân'ın üstünlüğünü ve en güzel bir insan sözünün onun yanında sönük kaldığını ilan etmiştir.²

Velid b. Muğire

Mekke müşriklerinin reislerinden Velid b. Mugire, Resûlullah'ın yanına geldiğinde Hz. Peygamber ona Kur'ân okumuştur ve sanki kalbi yumuşamış gibiydi. Bu haber Ebu Cehil'in kulağına gidince Ebu Cehil derhal Velid'e geldi ve şöyle dedi: "Muhammed hakkında bir şey söyle ki kavmin işitsin de senin Muhammed'i sevmeyiğini anlasınlar"³

Velid: "Onun hakkında ne diyeyim? Allah'a yemin ederim, hiçbiriniz benden daha fazla şiiri bilmez. Şiirin recezini (aruzun bir vezni) bilmez. Şiirin kasidelerini de bilmez. Cinlerin şiirini benden daha iyi bileniniz yoktur. Ama yemin olsun ki onun söyledikleri bunlardan hiçbirine benzemiyor. Yine yemin olsun ki onun söylediklerinde bir güzellik, bir tatlılık vardır. O sözün üstü meyvelidir, altı çoktur, bereketlidir. Kesinlikle o gâlib olur, hiç kimse ona gâlib olmaz. Kesinlikle o altında kalanı paramparça eder" diye cevap verdi.⁴

Utbe Bin Rebia

Yine Mekke'nin müşrik reislerinden Utbe Bin Rebia Resûlullah (asm)'ın yanına giderek onu tebliğinden vazgeçirmek

2- Şuâ'lar, 7. Şua'

3- Şuâ'lar

4- Hayatü's-Sahâbe

için epeyce dil döktükten sonra Hz. Peygamber (asm) ona Fussilet Sûresi'nin ilk âyetlerini okudu. Dinlediği sözler karşısında âdeta şok olan Utbe geri dönüp evine kapandı. Bunun üzerine Ebu Cehil yanına giderek hâlini anlamak istedi. Utbe şöyle dedi:

“Muhammed bana öyle bir cevap verdi ki, vallahi o ne sihirdir, ne şiirdir, ne de kâhinliktir. Muhammed, Buna rağmen yüz çevirirlerse, artık de ki: (Ben) sizi Âd ve Semûd'un (başına gelen) yıldırımlar gibi bir yıldırım (azâbı)yla korkuttum! Âyetini okuyunca ben onun ağzını elimle kapattım. Sıla-i rahimle yemin verdirdim ki bizim başımıza böyle bir şey getirmesin. Biliyorsunuz ki Muhammed bir şey söylediği zaman yalan söylemez. Korktum ki azab size de isabet eder.”

Benî Şeyban Kabilesinden Mefruk

Resûl-i Ekrem (asm) Benî Şeyban Kabilesi'ni İslam'a davet edince kabile reislerinden Mefruk Resûl-i Ekrem'e, “Sen neye davet ediyorsun?” diye sordu. Resûl-i Ekrem, En'am Sûresi'nin 151-153. âyetlerini okudu. Bunun üzerine Mefruk:

“Allah'a and içerim ki senin bu sözlerin yeryüzündeki kimselerin kelâmı değildir. Eğer onların sözlerinden olsaydı onu tanırdık” dedi.⁵

Ebu Cehil, Ebu Süfyan Ve Ahnes

Kureyş'in reislerinden Ebu Cehil, Ebu Süfyan ve Ahnes birbirlerinden habersiz aynı gece gizlice Resûlüllah'ın evi yakınına gizlenerek onun namazda Kur'ân okuyuşunu dinlediler. Tan yeri ağarıp giderken birbirlerinin farkına vararak bir daha böyle yapmamak üzere sözleştiler. Fakat daha sonra Kur'ân'ın câzibesine dayanamayarak iki gece daha gittiler ve birbirlerini aynı halde yakaladılar. Bunun üzerine diğer ikisi, Ebu Cehil'e Muhammed'den işittiklerin hakkında fikrin nedir diye sordular. O da:

“Bizler ve onun kabilesi bugüne kadar at başı giden bir şeref yarışı yaptık. Şimdi onlar kendisine vahiy gelen bir peygamber

çıkardılar. Biz onun gibisine nasıl erişebiliriz. Vallahi ona asla inanmayız ve asla tasdik etmeyiz” dedi.⁶

Nadr Bin Hâris

Bir gün Mekke müşriklerinden Nadr bin el-Hâris ayağa kalkıp: “Ey Kureyş, vallahi başınıza gelen çok büyük bir iştir! Daha önce bunun benzeri bir şeyle karşılaşmış değildiniz. Muhammed sizin aranızda büyüdü, içinizde en çok beğenilip razı olunan idi, en doğru sözlünüz idi, emânete en çok riâyet edeninizdi. Nihâyet büyüyüp size yeni bir din getirdi. Başladınız “Muhammed bir büyücüdür!” demeye... Vallahi O’nun size getirdiği sihir değildir. Çünkü bizler sihrin ne olduğunu gördük. O kâhindir, diyorsunuz. Bu da doğru değildir. Biz kâhinleri de gördük, onların kehânetlerini de... Şairdir diyorsunuz. Vallahi bu da doğru değildir. Biz bütün çeşitleri ile şiirin ne olduğunu da biliyoruz. Ve Muhammed’in getirdiğinin şiirle bir ilgisi olmadığı da meydandadır. O bir delidir diyorsunuz. Ne delisi? Yine Allah’a yemin ederek söylüyorum ki, Muhammed bir deli de değildir. Deliliğin saçmalarından, hezeyanlarından, vesveselerinden O’nda eser yok! Ey Kureyş, başınıza gelen şu iş üzerinde ciddi olarak düşününüz! Vallahi sizin başınıza çok büyük bir iş gelmiştir.”⁷

Bedevînin Secdesi

Çöl Arabı olan bedevî bir zât “Şimdi sen, sana emrolunanı açığa vur! Müşriklerden yüz çevir!”⁸ âyetini iştirince, hemen secdeye kapandı ve “Sen Müslüman mı oldun?” diye sorulunca: “Ben, onun fesâhatinden (sözün güzelliğinden) dolayı secde ettim!” dedi.”⁹

Başka Bir Zat

Başka birisi de, “Vaktâ ki, ondan umutlarını kestiler, fısıldaşarak bir yana çekildiler”¹⁰ âyetini bir adamdan iştirince:

6- Kur’ân-ı Kerim Bilgileri, Osman Keskiöğlu

7- Suyûtî

8- Hicr, 94

9- Suyûtî

10- Yûsuf, 80

“Ben şehâdet ederim ki; bu sözün benzerini bir yaratık söylemeye güç yetiremez!” demiştir.¹¹

Kur’ân’ın Güzel Sözlerinin Tesiri İle İmana Gelenler

Hız. Ömer

Peygamber (asm)’ı öldürmek niyeti ile yola çıkan Hız. Ömer (ra) yolda kız kardeşi ve eniştesinin de Müslüman olduğunu öğrenmiş ve yolunu değiştirerek hışımla kardeşinin evine gitmişti. Fakat evde yazılı Kur’ân sayfasını ele alınca âyetlerin ifade ettiği mânâlar karşısında hayretlere düşmüş ve şöyle demişti: “Bu söz ne kadar güzel ve ne kadar şerefli.” Böylece kalbi İslâm’a ısınan Hız. Ömer kalkıp Resûlullah (asm)’ın huzuruna gider ve İslâm’la şereflenir.¹²

Medineli Ensar

Akabe Biatında Medine’den İslâm’a giren ilk altı kişiye Hız. Peygamber (asm) İbrahim Süresi’ni 35. âyetten sürenin sonuna kadar okudu. Onların kalpleri titredi. Bunu dinlediklerinde hemen Allah’a itaat ve peygambere icâbet ettiler.¹³

Şair tufeyl b. Amr

Devs kabilesinin şairi olan Amir Bin Tufeyl Kur’ân’ı dinlemekle nasıl Müslüman olduğunu şöyle anlatır:

-Mekke’ye gittiğimde Kureyş’ten bazı kimseler Hız. Peygamber (asm) aleyhinde o kadar propaganda yaptılar ki ben, Muhammed’in sözünü dinlememeye ve onunla konuşmamaya karar verdim. Hatta mescide gittiğim zamanlar sözlerini işitmek için kulaklarımı tıkıyordum. Ertesi gün mescide gittim, bakım ki Hız. Peygamber, Kâbe’nin yanında ayakta ibâdet ediyor. Ona yakın bir yerde durdum. Bütün tedbirlerime rağmen Allahu Teâlâ onun sözlerinin bir kısmını bana duyurdu. Duyduklarım çok güzel şeylerdi. Kendi kendime şöyle dedim:

11- İslam Tarihi, Asım Köksal

12- İbnu’l-Esir

13- Hayatü’s-Sahâbe

“Ben akıllı ve şair bir kişiyim. Çirkin ile güzeli ayırt edebilirim. Niçin ben bu kişi ile konuşup da ne söylüyorsa anlamayayım. Eğer getirdikleri güzelse kabul ederim, çirkinse atarım.” Bu karar üzerine Hz. Peygamber’in gitmesini bekledim. O doğruca evine gitti. Ben de arkasından giderek evine girdim ve “Ey Muhammed! Kavmin bana senin hakkında şunları şunları söyledi. Andolsun ki onlar seni bana korkunç göstermek için çok çaba sarf ettiler. Öyle ki seni iştirmek için kulaklarıma pamuk bile doldurdum. Fakat Allahu Teâlâ ille de bana senden bir şeyler dinletmek istedi. Senden duyduklarım çok güzel şeylerdi. Görüşlerini bana da anlatır mısın?” dedim.

Bunun üzerine Hz. Peygamber bana İslâm’ı anlattı ve Kur’ân okudu. Allah’a yemin ederim ki o güne kadar bundan daha güzel bir söz duymamış ve bundan (İslâm’dan) daha âdil bir durumla da karşılaşmamıştım. Bunun üzerine şehâdet getirdim.”¹⁴

Dımâd Bin Salebe

Cinlenmiş hastaları tedavi etmekle tanınan Dımâd Bin Salebe’ye Resûlüllah’ın mecnun olduğunu söylemişlerdi. O da yanına gelip bana müsâade edersen seni tedavi edebilirim diye teklifte bulunmuştu. Peygamberimiz (asm) da ona Kur’ân’dan âyetler okudu. Âyetlerin ifadeleri karşısında şaşkına dönen Dımâd Resûlüllah’tan (asm) bir daha okumasını rica etti. Aynı âyetleri bir kez daha dinledikten sonra büyük bir heyecanla şöyle dedi:

“Ben kâhinleri, sihirbazları ve şairleri çok dinledim, fakat onların sözlerinde bunun benzerini görmedim. Bu sözler onların bütün laflarının üstündedir. Bunlar denizlerin derinliklerini coşturacak sözlerdir. Bana elini ver, sana biat edeyim dedi ve biat etti.”¹⁵

Ebu Zerr’in Kardeşi Üneys

Müslim’in rivâyetine göre Ebû Zerr şöyle demiştir: “Kardeşim Üneys Mekke’ye gidip gelmişti. Bana: “Mekke’de bir adam-

14 Hayatü’s-Sahâbe

15- Hayatü’s-Sahâbe

la karşılaştım, kendisinin Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu söyledi” diye bahsetti. Ben Üneys’e: “Peki insanlar bu hususta ne diyor?” dedim. Üneys de bana: “İnsanlar, bu bir şairdir, bir kâhindir diyorlar” dedi. Ben kendisine: “Ey Üneys, aslında sen de bir şairsin, O’nun söyledikleri şiire benziyor mu?” dedim. Üneys: “Ben O’ndan duyduklarımı şiirle kıyas ettim, açıkça şiir olmadığını gördüm. Kâhinlerden işittiğim şeylerle de kıyasladım, kehânete benzer bir tarafı olmadığını da gördüm... Vallahi aslında Muhammed doğru söylüyor; kendisine şair veya kâhin diyenler ise yalan söylüyor” dedi. Kardeşimin bu sözlerinden sonra Mekke’ye gittim.”¹⁶

Amr Bin Cemûh

“Seleme Oğullarının gençleri Müslümanlığı kabul ettikleri zaman, Amr bin Cemûh oğluna hitâben: “Git Muhammed’i dinle, O’ndan duyduklarını bana gelip aynen haber ver!” dedi. O da gidip Hz. Peygamberi dinledi. Peygamber kendisine Fâtiha Sûresi’ni okudu. Gelip aynen babasına tekrarladı. Amr, Fâtiha Sûresi’ni dinledikten sonra:

“Allah Allah, bu ne kadar hoş ve ne kadar güzel bir kelam! Muhammed’in okudukları, hep böyle güzel midir?” demekten kendisini alamadı. Oğlu da, “Evet babacığım, karşılığını verdi.”¹⁷

Kays Bin Nesîbe

Bir gün Süleym Kabilesin’den bir adam, Peygamberi (asm) ziyaret edip O’ndan bazı sözler dinlemiş, O’na bazı şeyler sorup cevaplar almış. Kays bin Nesîbe adındaki bu adam kabilesine döndüğü zaman, bir Müslüman olarak dönmüştür ve onlara hitâben demiştir ki:

“Ey kavmim! Beni dinleyiniz, ben, bundan önce Diyâr-ı Rum’un âlimlerinin söylediklerini de dinledim, İranlılar’ın iniltilerini de işittim, Arapların şiirlerini de duydum! Emin olunuz ki, Muhammed’in okuyup söyledikleri, bunların hiç

17- Suyûtî, Peygamberimizin mu’cizeleri

18- Suyûtî, Peygamberimizin mu’cizeleri

birine asla benzememektedir. Haydi, bana itaat ediniz ve O'nun getirdiği haktan nasibinizi alınız!”¹⁸

Sahâbelerin Ve Sonraki Müslümanların Sözleri

İnsan Sûresi nâzil olduğunda Hz. Peygamber (asm) bunu sahâbilerine okudular. Cennetin vasıflarından bahsedilen kısma gelindiğinde orada bulunanlardan siyah bir kişi bir çığlık atarak cansız yere düştü. Bunun üzerine Hz. Peygamber “Arkadaşınızın ölümüne, cennete karşı duyduğu iştiaak ve arzu sebep oldu” buyurdular.¹⁹

Halifelîği döneminde Hz. Ömer Arab'ın en meşhur şairlerinden Lebid'den şiir okumasını istemişti. O da Bakara Sûresi'ni okuyunca Hz. Ömer, “Ben senden kendi şiirinden okumanı istemiştım.” dedi. Bunun üzerine Şair Lebid Kur'ân'a olan hayranlığını şu sözlerle ifade etmiştir:

“Yüce Allah bana Bakara ve Al-i İmran sûrelerini öğrenmeyi nasip ettikten sonra bir beyit olsun şiir söylemedim.”²⁰

Arab Dili âlimlerinden olan Asmâî, bir câriyeden dinlediği sözün güzelliğine hayran olarak: “Allah aşkına, sen ne kadar da fesahatlısın (akıcı ve güzel sözlüsün)!” demekten kendini alamadı. Bunun üzerine câriye:

“Mûsâ'nın anasına: ‘Onu, emzir. Sana onun hakkında bir tehlike gelince, kendisini denize bırak. Korkma. Kederlenme. Çünkü Biz, onu yine sana geri döndüreceğiz. Hem onu peygamberlerden biri de yapacağız diye vahyettik.’ (Kasas, 7) âyetinden sonra, şu benimki, bir fesahat mi sayılır?” diye cevap verdi.²¹

“İlm-i belâğatın dâhilerinden Abdülkahir-i Cürcanî ve Sekakî ve Zemahşerî gibi binlerle dâhi imamlar ve mütefennin edibler icma' ve ittifakla karar vermişler ki; “Kur'ân'ın belâ-

18- Suyûtî, Peygamberimizin mu'cizeleri

19- Taberânî

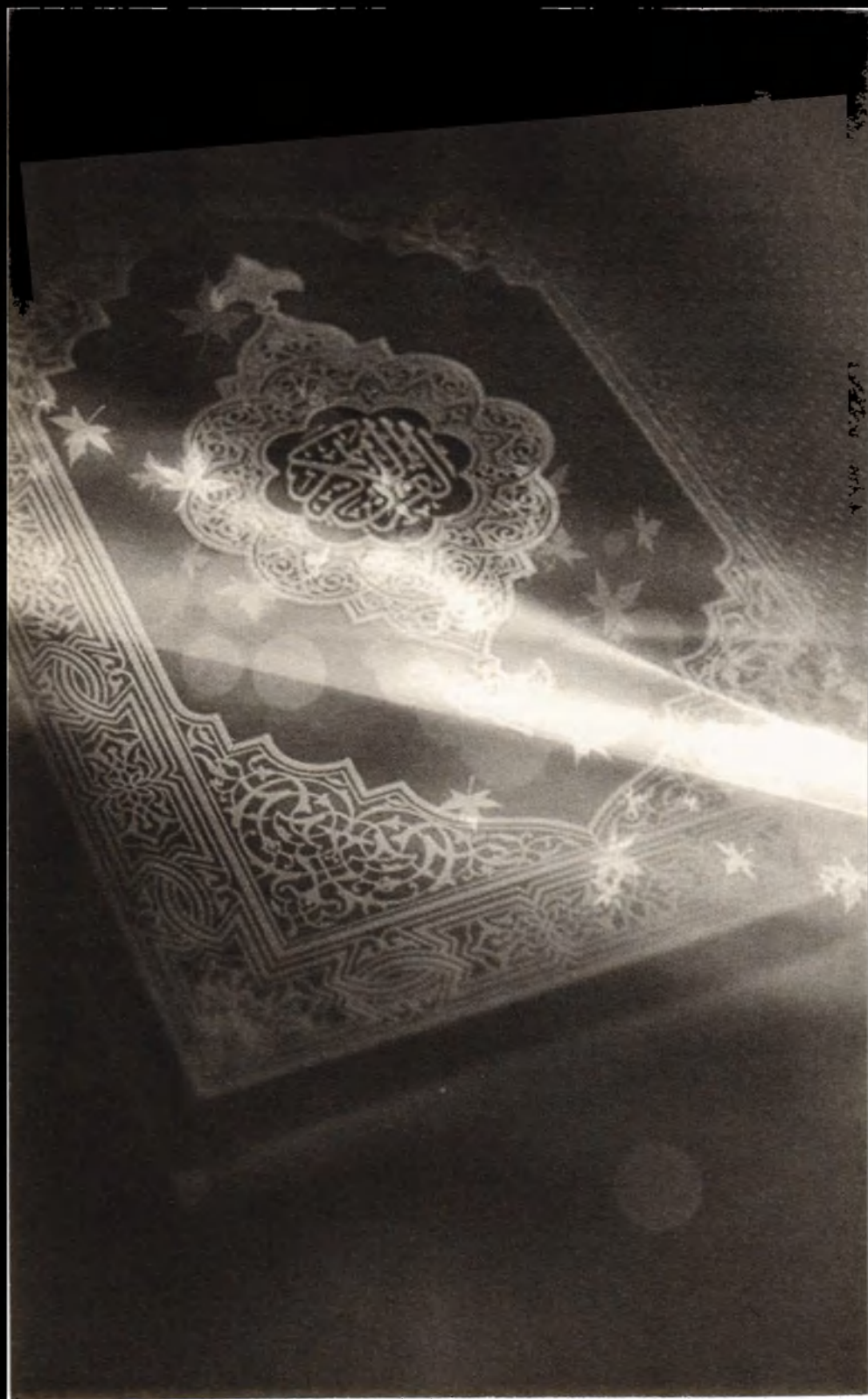
20- İbn-i Abdilberr

21- İslam Tarihi, Asım Köksal

gatu, tâkat-ı beşerin fevkindedir (insan gücünün üstündedir), yetişilmez.” (7. Şua’)

Üstad Bediüzzaman Hazretleri de “edebiyatın mu’cize-i kübrası” dediği Kur’ân’ın ifadelerindeki tatlılığa şu mealdeki sözleriyle işâret etmiştir: “Kalbi bozuk olmayan, akli doğru çalışan, vicdanı marazsız, zevk-i selim sâhibi her adam Kur’ân’ın ifadelerinde güzel bir akıcılık, latif bir uyum, hoş bir ahenk, benzersiz bir fesahat görür.” (25. Söz)

Temmuz 2010

KUR'ÂN'IN CÂMİİYYET MUCİZESİ

Allah'ın insanlığa indirdiği en son kitabı olan Kur'ân-ı Kerîm, pek çok yönlerden mu'cizeler ve hârikalıklarla doludur. Onun, Allah sözü olduğunu gösteren pek çok yönleri vardır. Kur'ân'ı eline alıp okumaya başlayan bir insanın ilk karşılaşacağı ve baştan sona kadar dikkatini çekecek olan şey, âlemlerin Rabbi olan Allah'ın hem kendisine, hem tüm insanlığa hitab ettiğini görmek olacaktır.

Kur'ân öyle bir tarzda hitab ediyor ki, asla bir taklid emâresi hissedilmez. Yani hâşâ, bir insanın kendini Allah yerine koyarak, kendini kâinatın yaratıcısı yerinde farz ederek konuştuğunu düşündürecek hiçbir yapmacıkla karşılaşmayız.

Hâlbuki bazı inkârcıların iddia ettiği gibi bu kitap Allah katından inmemiş ve bir insan sözü olmuş olsa idi muhakkak pek çok yapmacıklıklar ve yanlışlıklar içinde bulunacaktı. Çünkü yaradılıştan âciz bir insanın, nihayetsiz ilim ve kudret sâhibi Allah'a yakışacak derecede bir bilgi ve üslub ile sözler uydurabilmesi mümkün değildir. İşte Kur'ân-ı Azimüşşân bu duruma şöyle işâret eder:

“Kur'ân'ı hiç düşünmüyorlar mı? Hâlbuki (o,) Allah'tan başkası tarafından (gelmiş) olsaydı, elbette onda birçok çelişki bulurlardı.”¹

1- Nisa, 82

Allah kelâmı olan bir sözle Allah adına uydurulmuş bir söz arasındaki çok açık farkı görmek için, aslı bozulmuş ve insanların sözleri içine çoklukla karışmış olan İncil ile Kur'ân'ı karşılaştırmak kâfidir. İncil'de, Aziz Pavlus'un Romalıları, Efeslilere yazdığı mektublarla veya İsa (as)'a atfedilen sözlerle, İsa (as)'ın hayatını anlatan cümlelerle; ya da Matta, Markos, Luka ve Yuhanna gibi dört farklı İncil ile ve bunların râvilerinin kendi rivâyetleriyle karşılaşsınız. Kur'ân'da ise asla böyle bir hâl yoktur. Karşınızda konuşan, doğrudan doğruya âlemlerin Rabbi ve her şeyin Hâlıkı olan Allah'tır.

Kur'ân'ın Allah'ın sözleri olduğu içindeki hitab tarzı ve üslubdan anlaşıldığı gibi ortaya koyduğu ilimlerin, verdiği bilgilerin, anlattığı bahislerin bir insan tarafından ortaya konulamayacak kadar genişlik, zenginlik ve çeşitlilik taşımasından da anlaşılır. Buna Kur'ân'ın câmîiyeti denir ki, Kur'ân'ın yedi büyük mu'cizesinden biridir. Kur'ân, söz konusu câmîiyyetine şu âyetle işâret etmiştir:

“Ne yaş ne de kuru (hiçbir şey) yoktur ki, apaçık bir Kitab'da (Kur'ân'da) bulunmasın!”²

Altı yüz dört sayfadan ibâret olan bu mu'cize kitapta o kadar çok ilimler vardır ki, tefsir, fıkıh, kelâm ve bunların usulleri gibi bütün İslâm ilimleri ondan alınmıştır. Şeriat, tarikat ve hakikat ilimleri sahasında yazılan bütün kitaplardaki bilgi ve marifetlerin asıl ve özleri Kur'ân'dan çıkarılmıştır. Kâinatın yaratılışı ve bütün fen ilimlerinin asılları Kur'ân'da vardır. hususan ilimlerin en büyüğü olan marifetullah ilmi, yani Allah'ı tanıma ve tanıtmaya noktasında Kur'ân'ın asla misli olamaz. Kur'ân bize Allah'ı, ancak kendisinin tarif edebileceği azameti, yüceliği ve üstün vasıflarıyla en mükemmel şekilde tanıtır.

Asırlar boyunca bazısı yüz cildi bulan, binlerce farklı Kur'ân tefsirleri onun zengin mânâlarını anlata anlata bitirememişlerdir. İşte bu zenginlik ve câmîiyet sebebiyle Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), “(Kur'ân'ın) İnsanları şaşkırtan mu'cizevî husûsiyetleri bitip

tükenmez.” diyerek Kur’ân’ın bu sonu gelmez mânâca zenginlik ve câmiyyetine dikkatlerimizi çekmiştir.³

Bu ilimce zenginlik yanında, Kur’ân’da çok büyük bir konu zenginliği de vardır. Hatta o kadar zengindir ki, “Huz mâ şî’te, limâ şî’te” cümlesi meşhur olmuştur. Yani, “İstedğin herşey için Kur’ân’dan her ne istersen al!”

Kur’ân’daki Konu Zenginliğinden Bazı Örnekler

Kur’ân-ı Hakîm, insan ve insanın vazifesi, kâinatın ve yaratıcının, yer ve göklerin, dünya ve âhiretin, geçmiş ve geleceğin, ezel ve ebedin geniş konularını içine almakla beraber insanın nutfeden yaratılmasından, ana rahmindeki evrelerinden tâ kabre girinceye kadar geçirdiği devirler; günlük hayatta yemek, yatmak âdâbından tut, tâ kaza ve kader gibi konulara kadar; âlemin altı günde yaratılışından tut, tâ rüzgârların esmesindeki vazifelerine kadar; “Şübhesiz Allah, kişi ile kalbi arasına girer”⁴, “Allah dilemedikçe, siz dileyemezsiniz!”⁵ âyetlerinin işâretiyle, Allahu Teâlâ’nın insanın kalbine ve irâdesine müdâhalesinden tut, tâ “Gökler de O’nun sağ eliyle (kudretiyle) dürülmüştür.”⁶ âyetinde ifade olunan kıyâmette yer ve göğü kudretinin tasarrufuna almasına kadar; “Orada hurmalıklardan ve üzüm bağlarından nice bahçeler yaptık”⁷ gibi ifadeleriyle, yeryüzünün çiçek ve üzüm ve hurmasından tut, tâ “Yer, (o şiddetli) sarsıntısıyla sarsıldığı zaman”⁸ âyeti ile ifade ettiği kıyâmet hâdiselerine kadar ve göklerin ilk yaratılışındaki “Sonra duman hâlinde bulunan göğü kasedetti de ona ve yere: “İsteyerek veya istemeyerek gelin!” dedi.”⁹ vaziyetinden tut, tâ kıyâmet günü göğün dumanla yarılmasına ve yıldızlarının düşüp hadsiz uzayda dağılmasına kadar ve dünyanın insanların imtihanı için açılmasından, tâ kapanmasına kadar ve âhiretin birinci menzili olan kabirden, sonra berzah âleminden,

3-Tirmizî, Fedâilü’l-Kur’ân, 14/2906

4- Enfâl, 24

5- Tekvir, 29

6- Zümer, 67

7- Yâsin, 34

8- Zilzâl, 1

9- Fussilet, 11

haşirden, Sırat Köprü'sünden tut, tâ cennete, tâ ebedî saâdete kadar; geçmiş zamanının hâdiselerinden, Hazret-i Âdem'in bedeninin yaratılmasından ve iki oğlu arasındaki kavgadan tâ Nuh Tufanı'na, tâ Firavun ve kavminin denizde boğulmasına, tâ pek çok peygamberlerin mühim hâdiselerine kadar ve "(Ben) sizin Rabbiniz değil miyim?"¹⁰ âyetinin işaret ettiği "elest bezminde" ruhlardan misak almasından tut, tâ "Nice yüzler vardır ki, o gün (âhirette) parlaktırlar! Rablerine bakarlar!"¹¹ âyetinin ifade ettiği Allah'ın ebedî güzelliğine kavuşmaya kadar, insanların kendiliklerinden bilmeleri ve çelişkisiz ve yapmacıksız uydurmaları mümkün olmayan pek çok mühim hâdiseleri Kur'ân gâyet açık, tutarlı ve kâinatı tümünden gören bir bakış açısıyla beyan eder, açıklar.¹²

Kur'ân'daki Câmîyyetin Anlamı

Kur'ân'ın gâyet zengin, câmi (her şeyi içine alan) ve zaman ve mekânı kuşatıcı bu açıklamalarından yola çıkan Bediüzzaman şu mühim tesbiti yapar:

"Nasıl bir usta, bina ettiği ve idâresini yaptığı iki evden bahseder ve o evlerin programını ve işlerinin listesini yapar. Kur'ân dahi, şu kâinatı, (yeri ve göğü) bina ve idâre eden ve işlerinin listesini ve -tabir câiz ise- programını yazan, gösteren bir Yaratıcının açıklamalarına yakışır bir tarzdadır. Açıklamalarında hiçbir yönden yapmacıklık ve zorlama görünmüyor. Hiçbir taklid şübhesi veya başkasının hesabına ve onun yerine kendini koyarak konuşmuş gibi bir hilenin emâresi olmadığı gibi bütün ciddiyetiyle, bütün samimiyetiyle, sâfi, berrak, parlak beyanıyla, nasıl gündüzün ışığı "Güneş'ten geldim" der. Kur'ân dahi, "Ben, Âlem'in Yaratıcısının beyanıyım ve kelâmıyım" der."¹³

Ümmî bir insan olup kırk yaşında peygamber oluncaya kadar hiçbir kimseden ders almamış ve içinde yetiştigi kavmi gibi

10- Araf, 172

11- Kıyame, 22-23

12- Bkz. Zülfikar Mecmuası, 25. Söz'ün 2. Şua'ı

13- Bkz. Zülfikar Mecmuası, 25. Söz'ün 2. Şua'ı

okuma yazma bilmeyen, yani hiçbir kitap ne okumuş ne de yazmış olan Hz. Muhammed (asm) Kur'ân'da bahsi geçen bu kadar çok ilimlerin ve bu kadar zengin çeşitlilikteki bahislerin gerçek sâhibi olamaz. Kur'ân, Hz. Peygamber (asm)'ın ümmîliğine ve bu ilimlerin asıl sâhibi olamayacağına dikkatlerimizi şöyle çeker: "Hâlbuki (sen), bundan önce ne bir kitab okumuş, ne de sağ elinle onu yazmış değildin."¹⁴

Netice olarak şunu söyleyebiliriz: Bu ilimlerin sâhibi ne o Yüce Resûl olabilir, ne de başka bir insan olabilir. Çünkü bu ilimler ancak âlemlerin Rabbi olan Allah'a yakışacak bir yükseklikte ve ancak O'nun bilebileceği bir câmiyyettedir. Kur'ân'ı baştan sona okuyan akıl ve insaf sâhibi insan, "Kâinatın yaratıcısı ve Rabbi olmayanın böyle konuşması imkânsızdır" demek zorunda kalacaktır.

Kasım 2010

14- Ankebut, 48-49

KUR'ÂN'IN TATLILIĞI VE USANDIRMAMASI

Kur'ân'ın Allah kelâmı olduğunun pek çok delillerinden biri de tekrar tekrar okunduğu halde insanı usandırmamasıdır. Buna Kur'ân'ın halâveti, yani tatlılığı denir. Resûlüllah (asm) Efendimiz bir hadislerinde, “Âlimler ona doymaz, muttakiler ondan usanmaz.”¹ buyurarak Kur'ân'ın bu özelliğine dikkat çekmiştir.

Üstad Bediüzzaman, Kur'ân'ın usandırmamasının onun Allah kelâmı olduğuna nasıl delil olduğunu mealen şöyle anlatır:

“Kur'ân'ın mânâsını anlamayan halk tabakasına karşı dahi Kur'ân-ı Hakîm, usandırmamak suretiyle mu'cizeliğini gösterir. Evet, o âmi, câhil adam der ki: “En güzel, en meşhur bir beyti iki-üç defa işitsem, bana usanç veriyor. Şu Kur'ân ise hiç usandırmıyor, gittikçe daha ziyâde dinlemesi hoşuma gidiyor. Öyle ise bu insan sözü değildir.”²

Gerçekten de beş vakit namaz kılan Müslümanlar günde en az kırk rekâtta kırk defa, belki elli altmış defa Fâtiha Sûresi'ni okurlar, fakat hiç usanmazlar. Her defasında mânevî bir lezzet alırlar. Hâlbuki mesela, çok sevdiğimiz bir şiiri, ilahîyi, vesâireyi günde kırk defa dinlesek bir ay sonra onu kırk defa dinletmeye

1- Tirmizî, c. 2, s. 149

2- 19. Mektub, 18. İşâret

ya da okutmaya çalışsalar bu bir işkence olur. Fakat Kur'ân sûrelerinin bir ömür boyu okunması tekrarlandığı halde usandırmaz.

Mesela en çok okunan sûrelerden biri olan İhlas Sûresi, (Kul hüvallahü ehad), namazlarda çokça okunduğu, ölmüşlerin ruhlarına üç İhlas bir Fâtiha gönderildiği, kabir ziyaretlerinde on bir defa okunduğu, Arefe günlerinde ve yolculuklarda tam biner defa okunduğu halde asla usandırmaz. Okuması da dinlemesi de lezzet verir.

Hem mesela, ömür boyu çokça Kur'ân okumuş, her sene defalarca baştan sona hatmetmiş mü'minler hususan hâfızlar hiç usanmadıkları gibi, yaşlılık dönemlerinde daha da Kur'ân üzerine düşer ve ayda bir kaç defa hatmetmeye başlarlar. Sorulduğunda, usanmak şöyle dursun, gittikçe Kur'ân okumaktan daha büyük bir lezzet aldıklarını ve okumakla huzur bulduklarını ifade ediyorlar. Dünyada bu şekilde ezberlenen ve bu derece çok okunan başka hiç bir kitab yoktur. İşte bu da Kur'ân'ın Allah kelamı olduğunun her okuyan ve dinleyen tarafından fark edilebilecek açık bir delilidir.

Bedüzzaman Hazretleri, Kur'ân'ın neden usandırmadığını Mu'cizat-ı Kur'âniye Risâlesi'nde şöyle izah eder:

“Kur'ân binler defa tekrar edilse usandırmıyor, belki lezzet veriyor. Küçük basit bir çocuğun hâfızasına ağır gelmiyor, hıfzedebilir. En hastalıklı, az bir sözden rahatsız olan bir kulağa nâhoş gelmiyor, hoş geliyor. Sekeratta (ölüm anında) olanın damağına şerbet gibi oluyor. Zemzeme-i Kur'ân (Kur'ân'ın tatlı sesi) onun kulağında ve dimağında, aynen ağzında ve damağında zemzem suyu gibi lezzetli geliyor.

Usandırmamasının sırr-ı hikmeti şudur ki: Kur'ân, kalblere kuvvet ve gıda ve akıllara kut (katık) ve zenginliktir. Ruha su ve ışık ve nefislere deva ve şifa olduğundan usandırmaz.

Hergün ekmek yeriz, usanmayız. Fakat en güzel bir meyveyi her gün yesek, usandıracak. Demek Kur'ân, hak ve hakikat ve

doğruluk ve hidâyet ve hârîka bir fesâhat olduğundandır ki, usandırmıyor, dâima gençliğini muhâfaza ettiği gibi tazeliğini, tatlılığını da muhâfaza ediyor.

Hatta Kureys'in reislerinden dikkatli bir belîğ (güzel söz ve şiirden anlayan kişi), müşrikler tarafından, Kur'an'ı dinlemek için gitmiş. Dinlemiş, dönmüş, demiş ki:

'Şu sözün öyle bir tatlılığı ve tazeliği var ki, insan sözüne benzemez. Ben şâirleri, kâhinleri biliyorum. Bu onların hiç sözlerine benzemez. Olsa olsa tabilerimizi kandırmak için sihir demeliyiz.' İşte Kur'an-ı Hakîm'in en inatçı düşmanları bile fesâhatine (açık ve tatlı anlatımına) hayran oluyorlar."³

Kısaca ifâde edecek olursak bir şeyin usandırması ona ihtiyaç kalmamasından kaynaklanır. Fakat ekmek gibi su gibi, hava gibi şeylere her zaman ihtiyaç olduğundan hiç usanmayız. Ama meyveye olan ihtiyaç sınırlıdır. O sınır aşıldıktan sonra artık o meyveden usanılır.

Bunun gibi, Kur'an'ın sözleri, harfleri, mânâları, kelimeleri Allah tarafından insanlığın kalb, ruh, akıl ve nefislerinin manevi ihtiyaçlarını giderecek şekilde indirilmiştir. İnsan ömür boyu ihtiyacı olan mânevî gıdalarını Kur'an'dan, -mânâsını bilse de bilmesede-, alabildiği için hiç bir zaman usanmaz. Çünkü yalnız mânâları ile değil, lafız, kelime ve harfleri ile de doyurabilmektedir.

Hanbeli Mezhebi'nin imamı Ahmed bin Hanbel Hazretleri bir gün rüyasında Allahu Teâlâ Hazretlerini görmüş ve ona şöyle sormuştur:

"Ey Rabbim! Sana yakınlaşmak için en iyi yol nedir?" Allah (cc) da: "Yâ Ahmed! Kelâm'dır (Kur'an'dır)" demiş. Bunun üzerine İmam, "Yâ Rab! İster anlasın, ister anlamasın, her okuyan insan bu dereceye varır mı?" diye sormuş.

Allahu Teâlâ da: "İster anlasın, ister anlamasın, varır" diye cevap vermiştir.⁴

3- 25. Söz

4- Bkz. İhya-u Ulumi'd-din, Kur'an'ın Faziletleri

Demek ki Kur'ân Allah kelâmı olduğundan yalnız mânâları değil, kelime ve lafızları dahi feyiz kaynağıdır. İnsanın mânevî ihtiyaçlarını doyurur. Bu da o sözün insanların ve her şeyin yaradanı olan Allah'ın kelâmı olduğunu isbat eder.

Ekim 2010

KUR'ÂN'IN GÖZLE GÖRÜLEN BİR HARİKASI: TEVÂFUK MÛCİZESİ

Tevâfuk, iki şeyin birbirine denk ve uygun gelmesi demektir. Kur'ân'daki tevâfuk denilince, başta Allah ve Rab isimleri olmak üzere aynı kökten gelen kelimelerinin alt alta, karşı karşıya veya sayfalar arasında sırt sırta gelerek güzel ve manidar şekilde diziler oluşturması anlaşılır.

Tüm Kur'ân'da bulunan 2806 aded Allah lafzı ve 846 aded Rab lafzı ile aynı kökten gelen kelimeler bütün sayfalarda çok kesretli bir şekilde tevâfuk ediyorlar. Bu meseleyi etraflı bir şekilde ve Üstad Bediüzzaman'ın Risâle-i Nûr'daki izahlarına dayanarak açıklamaya çalışalım.

Hattat Kayışzâde Hafız Osman Nuri Efendi'nin 'Âyet Berkenar' Ölçüsünü Bulması

Evliyadan olan bu mübarek zat, evvelki asırda İstanbul'da yaşamış ve 1895 yılında vefat etmiştir. Bu zat, Kur'ân'ın sayfa ölçüsünü, yine Kur'ân'dan, Bediüzzaman'ın tabiriyle, ilhamen keşfetmiş ve onun bu ölçüsü, "âyet berkenar" adıyla meşhur olarak yaygınlaşmıştır. Bu ölçü ile yazılan sayfalar, İhlâs Sûresi eninde ve 15 satır boyundadır.

Bahsettiğimiz bu tevâfuk harikası da bu ölçüden kaynaklanan Kur'ânî bir meziyettir. Çünkü sayfalar hiç değiştirilmeden,

içinde zaten var olan tevâfukları görünür kılmak için yazılmıştır. Bediüzzaman Hazretleri, Hâfız Osman'dan ve onun ölçüsünden şöyle bahseder:

“Âyetlerin en büyüğü olan “Müdâyene âyeti”¹ sahifeler için ve (bিরer satır olan) Sure-i İhlâs ve Kevser, satırlar için bir ölçü kabul edildiğinden, Kur’ân-ı Hakîm’in bu güzel meziyeti ve mu’cizelik alâmeti görülmektedir. Demek bu hüner Kur’ân’ındır. Yoksa Hâfız Osman gibi zâtların değil. Çünkü bu vaziyet, Kur’ân’ın âyetinden ve suresinden ortaya çıkmıştır.”²

“(Hafız Osman ölçüsü ile) neşredilen ve basılan Kur’ânlar da ilham-ı İlahî ile olduğundan; Kur’ân-ı Hakîm’in nakşında ve yazısında, bir nevi mu’cizelik alâmeti var.”³

Hafız Osman Efendi, bu ölçü ile yazdığı Kur’ân’da şu an meşhur olmuş olan âyet berkenar özelliğini Dünya’da ilk kez keşfeden hattat olmuştur. Âyet berkenar özelliğinin manası şudur: Bütün sayfalar âyetle başlar ve âyetle biter, âyetler sayfa sonunda bölünerek diğer sayfaya geçmez.

Bu hal, Kur’ân’ın yazısında ortaya çıkan harikalardan biri, belki de birincisidir. Bu sayfa düzeni, umum âlem-i İslâm çapında takdir ve beğeni görerek tüm Dünya’da mushaflar artık böyle yazılır olmuştur. Şu an piyasada, camilerde ve evlerde gördüğümüz Kur’ân’lar hep bu ölçü ile yazılmış durumdadır. Hatta Sultan Abdulhamid Han Hazretlerinin İslâm dünyasına elçiler gönderirken bu yeni tarz ile yazılan mushafları hediye olarak gönderdiği rivâyet edilmektedir.

Bediüzzaman’ın Hafız Osman Mushafındaki Tevâfukları Keşfi ve Yeni Bir Kur’ân Yazdırması

Hafız Osman’ın vefatından yaklaşık kırk yıl sonra, 1930’ların başına gelindiğinde Bediüzzaman Hazretleri, bir gün Kur’ân okurken, Allah lafızlarının bütün sayfalarda alt alta geldiğini fark

1- Bakara, 282

2- Barla Lahikası, 316

3- Mektubat, 19. Mektub 18. İşaret

eder. Böylece, Hafız Osman Kur'an-ı'nın tek meziyetinin âyet berkenar özelliği olmadığını, Kur'an'da geçen 2806 aded Allah lafzının çoklukla birbirine denk gelip tevâfuk ettiğini görür. Yalnız, bu mushafta bazı tevâfuktan kaymalar ve intizamsızlıklar bulunduğunu da görmüş ve şöyle demiştir:

“Kardeşlerimle (Hafız Osman tarzı) üç dört ayrı ayrı nüshaları karşılaştırdık. Hepsinde tevâfuk matlub olduğuna kanaatimiz geldi. Yalnız matbaa müstensihleri başka maksadları takip ettiklerinden bir derece tevâfuklarda intizamsızlık düşmüş. Düzenlense pek nadir istisna ile Kur'an'ın tamamında iki bin sekiz yüz altı 2806 Allah lafzının adedinde tevâfuklar görünecektir. Ve bunda bir mu'cizelik ışığı parlıyor. Çünkü insan fikri bu pek geniş sahifeyi ihata edemez (kuşatamaz) ve karışamaz. Tesadüfün ise bu manalı ve hikmetli hâle eli ulaşamaz.”⁴

Buradan anlaşılan şudur ki, Kur'an'daki tevâfuklar, kısmen düzensiz olmakla birlikte Üstad'ın keşfinden yarım asır evvel zaten ortaya çıkmış, fakat gizli kalmıştı.

İşte tevâfukların tamamen intizama sokulması ve renklendirilerek görünür hale getirilmesi arzusu ile 1930'un ilk yıllarında, Kur'an yazısını bilen talebelerine, Hz. Üstad bu işi şöyle emreder:

“... (Beş merkezde) Her bir müstensihe (yazana) üçer cüz' verilip yazılacaktır. Allah lafzının tam tevâfuklarına işaret koymuşum. İstisna kalanlar ise... matbaanın ve yazarların satırlarda ve âyetlerin aralarındaki intizamsızlığından ve bu tevâfukları his edememesinden mevcut tevâfuku bozmuşlar. Öyleler ise sıraya girmeli. Hatta mümkün ise sahifede iki veya üç sıra ile muvazene takip edilsin.”⁵

Tevâfukların renkli olarak yazılması da yine Hz. Üstad'ın emriyle olmuştur. Şöyle der: “Mushafı üç nev' mürekkeble, Allah lafzı kırmızı saîr tevâfukat başka renkli mürekkeble âyetleri siyah mürekkeble yazdırmak emelindeyim.”⁶ “Lafzullah'ı kırmızı

4- Rumûzât-ı Semaniye, 63

5- Rumûzât-ı Semaniye, 17

6- Rumûzât -ı Semaniye, 16

ile yazdırdık, gören “Kur’ân’ın i’câzını (mu’cizeliğini) gözümlle görebiliyorum” diyebilir. İnşâallah bu cüz’-i mu’cizelik, Kur’ân yazısını muhafaza edecek, tahriften kurtaracak.”⁷

Tevâfuklu Kur’ân Hüsrev Efendi’ye Nasib Olmuştur

Bu vazifeyi alanlardan yalnız biri, en yakın talebelerinden olan ve ömrünü tamamen îman hizmetine vakfeden Ahmed Hüsrev Efendi bu işte muvaffak olabilmıştır. Üstad Bediüzzaman, Hüsrev Efendi’nin bu muvaffakiyetini şöyle anlatır:

“Kur’ânın gözle görülen bir nevi mu’cizelik parıltısını, beş-altı mushafta işaretler yaptım, Kur’ân yazıları mükemmel olan kardeşlerime taksim ettim. Bunların içinde Kur’ân yazısında Hüsrev onlara yetişemediği halde, birden bütün o kâtiblere ve Arabî hat muallimine üstün geldi. Ve Arabî hatta en mümtaz kardeşlerimizden on derece geçti. Umumen onlar tasdik edip: ‘Evet bizi geçti, biz ona yetişemiyoruz’ dediler.”⁸

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Tevâfuklu Kur’ân’ı yazmanın Hüsrev Efendi’ye nasib olması ve matbaalarda basılması hizmetinde dikkat edilecek en mühim noktaya şöyle işaret etmiştir:

“Ey Hüsrev!... Senin yazdığın mu’cizeli iki Kur’ân-ı Azîmüşşan’ın bu havalide hususan Ramazan-ı Şerif’te sana kazandırdıkları sevabları ve tahsin ve tebriklerini, inşâallah yakında tab’a (baskıya) girmesiyle, âlem-i İslâm’dan senin ruhuna yağacak rahmet dualarını düşün, Allah’a şükreyle.”⁹

“Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyanımızı tabedecek (basacak) sebebler var, maniler yok. Madem mübarek Hüsrev geldi; en birinci hak, bu mes’elede onundur. ... Hüsrev’le beraber bu büyük ve ağır ve kıymetdar hizmet-i Kur’âniyeye kemal-i tesanüdle (tam bir dayanışma içinde) çalışmak lâzımdır.”¹⁰

Tevâfuklu Kur’ân Levh-i Mahfuz’daki Kur’ân’a Benziyor

Yukarıda geçtiği gibi, Kur’ân’daki tevâfukların insan işi olma-

7- Barî Lâhikası, 322

8- Kastamonu Lâhikası, 109

9- Kastamonu Lâhikası, 200

10- Kastamonu Lâhikası, 236

diğını ve insan fikrinin Kur'ân'ın bütün sayfalarında çoklukla bulunan bu tevâfukları yapmaktan âciz kalacağını vurgulayan Bediüzzaman, bunun Levh-i Mahfuz'daki Kur'ân'a ait bir meziyet olduğunu şöyle anlatır:

“Yazdığımız Kur'ân'ın parçalarını bir kısım ehl-i kalb (evliyalar) görmüş, Levh-i Mahfuz hattına yakın olduğunu kabul etmişler.”¹¹ “Ehl-i kalb bazı kimseler demişler: Bu tarz yazı Levh-i Mahfuz'un yazısına benziyor ve ona yakındır, diye hüküm etmişler.”¹² “Asr-ı saadetten beri böyle hârika bir surette mu'cizeli olarak yazılmasına hiç kimse kadir olmadığı halde Risâle-i Nûr'un kahraman bir kâtibi olan Hüsrev'e “Yaz” emir buyrulmasıyla, Levh-i Mahfuz'daki yazılan Kur'ân gibi yazılması...”¹³

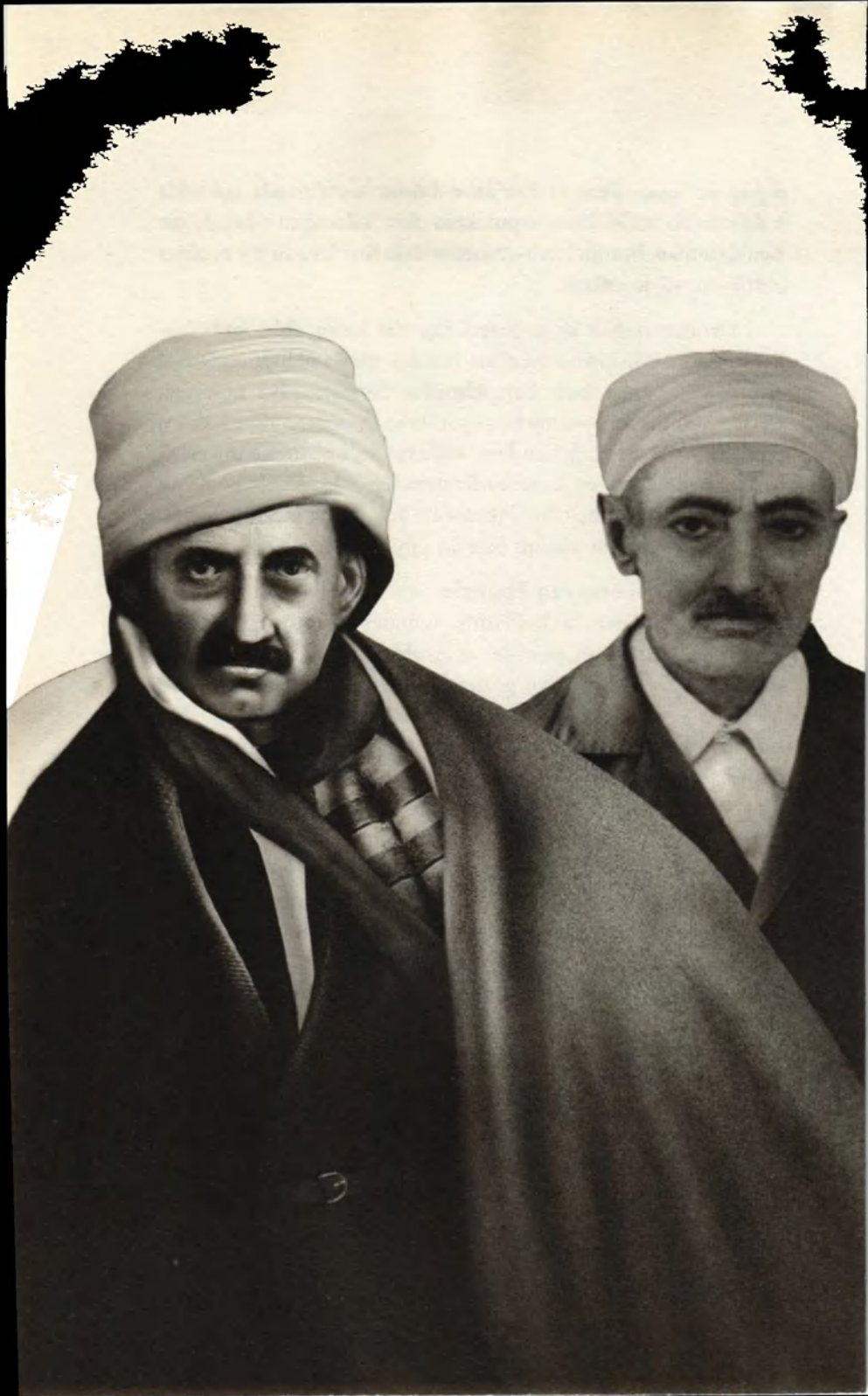
Hulasa: Bediüzzaman Hazretleri, bu tevâfukları önce Hafız Osman'ın Kur'ân'ında keşfetmiş, işaretler koymuştur. Hüsrev Efendi ise, üstadının emriyle ve Allah'ın lütfu ile bunları düzene koyup geliştirmiş ve gözlere göstermiştir. Böylece Levh-i Mahfuz'da bulunan Kur'ân'daki tevâfukları görmek ilk kez bu asrın insanlarına nasib olmuştur. “Gözüyle görmediğine inanmakta zorlanan” böyle maddeci bir asırda, Kur'ân'ın yeni bir mu'cizeliği daha görünmüş, adeta “İşte gözünüzle de görün” denilmiştir. hususan bu Kur'ân, sıradan bir insanın değil, pek çok İslâm âlimlerince, “asrının müceddidi” olmakla vasıflandırılan Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin keşfiyle ve onun en has talebesi olan Hüsrev Efendi'nin gayretleriyle yazılmıştır. Bunda Kur'ân'a yakışmayacak hiçbir durum olmadığı gibi, aksine, Kur'ân'ın her asra hitab ettiğini ve yazısının dahi mu'cize olduğunu ispat etmiştir.

Mayıs 2010

11- 29. Mektub, 3. Risâle

12- Rumûzât-ı Semaniye, 136

13- 11. Şua'

► Bediüzzaman Hazretleri ve Hüsrev Efendi

- ↳ Bediüzzaman Kimdir Ve Risâle-i Nûr Nedir?
- ↳ Garîbüzzaman Acîbüzzaman Bediüzzaman
- ↳ Bediüzzaman Hazretleri'nin Üstadları
- ↳ Eski Said Ne Zaman Yeni Said Oldu?
- ↳ Bediüzzaman'ın Seyyidliği
- ↳ Bediüzzaman Hazretleri ve Ehl-i Sünnet İtikadı
- ↳ Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin Hizmetlerinin Neticeleri
- ↳ Eddâî
- ↳ Bediüzzaman'ın Halefi Husrev Efendi
- ↳ Hazret-i Üstad Ve Hayru'l-Halefi'nin Tarihçe-i Hayatları
- ↳ Örnek Talebe Husrev Efendi
- ↳ Ahmed Hüsrev Efendi ve Nur Hizmeti'ndeki Yeri
- ↳ Husrev Efendi ve Diğer Nur Talebeleri
- ↳ Nur'un İki Üstadı Arasındaki Hayretengiz Muhabbet
- ↳ İki Büyük Üstadın Şaşırtıcı Benzerlikleri

BEDÜZZAMAN KİMDİR VE RİSÂLE-İ NÛR NEDİR?

Bu suallere bir makale içinde kısaca cevap vermek pek de kolay olmayan bir iştir. Çünkü Hazret-i Üstad, seksen üç yıllık hayatında pek çok dönemleri olan, pek çok hizmetler, tehlikeler ve maceralarla ve kendisine Bedüzzaman (zamanın benzersiz güzelliği) dedirten harikalarla dolu bir ömür sürmüştür.

Risâle-i Nûr'lar da bu emsalsiz şahsiyete yakışır biçimde, tarihte misli görülmemiş, paha biçilmez bir Kur'ân tefsiri, muhteşem bir iman dersi olarak ortaya çıkmıştır. Öyle zengin, öyle geniş muhtevalı ve öyle üstün meziyetlere sahiptir ki, onu da kısacık cümlelerle tarif etmek gayet zordur.

Fakat gayet zor da olsa, hakkıyla tarif de edilemese, bu kısa tariflere ciddi bir ihtiyaç hissedilmektedir. Çünkü günümüz insanları gittikçe daha fazla bu isimleri duymakta ve insanlığa yaptığı etkiyi fark ederek, "Bedüzzaman kimdir ve Risâle-i Nûr nelerden bahsetmektedir?" diye kısaca da olsa bir bilgi sahibi olmak istemektedirler.

İşte bu özet bilgi ihtiyacını bir nebze de olsa karşılayabilmek ümidiyle bu yazıyı kaleme almış bulunuyoruz.

Bedüzzaman Said Nursi (1877-1960)

Üstad Bedüzzaman Said Nursî, asrının müceddidi olarak

kabul edilen büyük bir İslâm âlimidir. 1877 yılında Bidis'in Nurs köyünde dünyaya gelmiş ve 1960 yılında Urfâ'da vefat etmiştir.

Tarihte hiç eşine rastlanamayacak bir şekilde, normalde 15 yıl süren medrese tahsilini üç ay gibi çok kısa bir sürede bitirerek henüz 14 yaşında iken icazet almıştır.

Daha sonra kendi çabalarıyla fen bilimlerinin tahsiline yönelmiş, bu sahada da çok önemli bir seviye kazanarak, din ilimlerinin yanında fen bilimlerine de ileri derecede vakıf olmuştur.

Çocuk denecek yaşta, diğer âlimlerle girdiği bütün ilmî münazaraları kazanmış, gerek İslâm ilimlerinden, gerek müs-bet fenlerden sorulan bütün suallere muhakkak surette doğru cevaplar vermiştir.

Her suale, hem de hiç düşünmeden cevaplar vermesi, âlimler arasında, ilminin vehbî, yani Allah vergisi olduğuna dair bir genel kanaate sebep olmuştur.

Bu büyük ilmî mertebesi yanında, sünnet-i seniye, takva ve zühd üzere bir hayat sürmüş, inandığı doğruları yaşamaktan hiçbir baskı ve zulüm asla onu engelleyememiştir. Tarihte yaşamış peygamber vârisleri olan büyük İslâm âlimleri gibi, ilminin gerektirdiği kemâlâtı yaşayarak göstermiştir.

Osmanlı'nın dağılma sürecine girdiği 1908-1922 yılları arasında, İstanbul'da sekiz-on sene kadar kalmış, bu sürede Osmanlı'nın ve İslâm dünyasının içine düştüğü maddi-manevi problemleri yakından teşhis etme ve reçeteler sunma imkânı bulmuştur. hususan 1911 yılında Şam'da okuduğu, Hutbe-i Şamiye adlı eseri tam bir teşhis ve reçete hükmünde olup onun asrın müceddidi olduğunu gösterir mahiyettedir.

Gizli dinsizlik komitelerinin entrikalarıyla, ömrünün son 34 yılı, başta Isparta, Denizli, Kastamonu, Afyon, Eskişehir gibi Anadolu'nun batı vilayetlerinde hapis ve sürgünlerle geçmiş, en meşhur eserleri ve Kur'ân'ın manevi bir tefsiri olan Risâle-i Nûr Külliyyatını bu zulüm ve işkence dönemi içinde yazmıştır.

Bu dönem içerisinde, “Zaman cemaat zamanıdır” prensibiyle hareket etmiş, etrafına topladığı yüz binlerle Nur Talebeleri ile küfr-ü mutlaka karşı cemaat halinde İslâm’a hizmet etmiş ve ehl-i imanın imanlarının tehlikeden kurtulmasına vesile olmuştur.

Bediüzzaman Hazretleri, bütün baskı, engelleme ve aleyhte propagandalara rağmen, imana dair yazdığı Risâlelerle ve teşkil ettiği Nur Cemaati ile dinsizliğe karşı giriştiği mücadeleyi kazanarak bütün iman hakikatlerini kuvvetli delillerle ispat etmiş, kendi ifadesiyle, “Tesadüf, şirk ve tabiat”tan teşekkül eden fesad şebekesinin âlem-i İslâm’dan nefiy ve ihracına, Risâle-i Nûr’ca verilen karar infaz edilmiştir.”¹

Risâle-i Nûr Külliyyatı

Bediüzzaman Hazretlerinin Isparta’nın Barla Kasabası’na sürüldüğü 1926 yılından itibaren 23 sene içinde Kur’ân’dan gelen ilhamlarla yazdığı ve yüz otuz Risâleden oluşan manevî bir Kur’ân tefsiridir.

Birkaç asırdır batı kaynaklı dinsizlik fikirlerinin, Müslümanları da etkilemesi sebebiyle, İslâm dünyası maddi manevî büyük bir gerilemenin içerisine düşmüştür. Bunun neticesinde, İslâm toplumlarında birlik beraberlik dağılmış, iman zayıflamış, İslâm ahlakı bozulmuş ve Müslümanlık şuuru oldukça zedelenmiştir.

Bediüzzaman Hazretleri, bütün bu dertlerin ana kaynağını, “iman hastalığı” olarak teşhis etmiştir. Bundan dolayı bütün ömrünü, imanın ispatına ve iman hastalığının tedavisine vakfetmiştir.

Bu yüzden, Risâle-i Nûr Külliyyatının ana konusunu iman hakikatlerinin ispatları oluşturur. Risâle-i Nûr, Allah’ın varlığı ve birliği, ebedî ahret hayatının muhakkak geleceği, Kur’ân’ın Allah kelâmı olduğu ve Hz. Muhammed (sav)’in hak Resûllulah olduğu gibi pek çok iman esaslarını akılda hiçbir şüphe bırakmayacak açıklıkta, hatta en inatçı dinsizleri dahi susturacak bir kuvvette, Kur’ânî bir metotla ispat eder. Haşir Risâlesi, Ayetü’l-Kübrâ

1- Mesnevî-i Nuriye

Risâlesi ve Mu'cizat-ı Kur'âniye Risâlesi gibi pek çok eserleri gerçekten tarihte misli görülmemiş şaheserlerdir; kendi ifadesiyle, “atom bombası gibi kuvvetli” îman ve marifet dersleridir.

Ayrıca; ibadet, sünnet-i seniye, güzel ahlak gibi konuları, bunların neler olduğundan ve nasıl yapılacaklarından ziyade, neden yaşanması gerektiğine dair son derece ikna edici ve uygulama şevki veren izahlarla ispat eder. Çünkü bunların nasıl yapılacakları zaten biliniyor ve kitaplarda mevcuttur. Önemli olan insanların bunlara inanması ve yaşamaya azmetmesidir.

Kısacası Risâle-i Nûr, bütün îman ve Kur'ân hakikatlerini, sarsılmaz delillerle ispat ederek çok kuvvetli bir imanı insanlara kazandıran ve sünnet-i seniye üzere bir şuur ve yaşayışı temin eden manevî bir Kur'ân tefsiridir.

Mart 2010

GARÎBÜZZAMAN, ACÎBÜZZAMAN, BEDÎÜZZAMAN

Bediüzzaman; zamanın misilsiz, benzersiz, acib ve harika güzelliği anlamına gelir. Bu lakabı Üstad Bediüzzaman'a, onun ifrat derecedeki zekâ ve hâfızası karşısında hayrete düşen hocaları tarafından verilmişti. Nasıl hayrete düşmesinlerdi ki, henüz on dört yaşında olan bir çocuk, sadece ve sadece üç ay içinde bitirdiği medrese tahsilinden bir allâme-i cihan, bir ateşpâre-i zekâ olarak dönmüştü! On beş yıl müddetle ancak okunabilen medrese ilimlerinden kendisine ne sorsalar cevap veriyor, en ağır metinleri bir okuyuşta ezberliyor, bütün imtihanları kazanıyordu.

İki yıl ağabeyinden Arabca okuduktan sonra, anadili olmayan bir lisanla yaptığı bu üç aylık tahsilin neticesinde sorulan bütün suallere hiç tereddüdsüz kırk yıllık büyük âlimler gibi tam bir vukûfiyetle doğru cevaplar vermesi gerçekten acib ve bütün insanlık tarihinde misli olmayan bir hadise idi. Bu apaçık büyük bir mevhibe-i İlâhi idi ve bu küçük çocuk gerçekten “Zamanın misilsiz bir harikası” idi.

İstanbul'a gittiği otuzlu yaşlarında “Her suale cevap verilir, her müşkil halledilir” diye bütün ulemâya meydan okumuş, gerek dini gerek dünyevî ilimlerden sorulan her suale hiç duraksamaksızın ve tereddüdsüz cevaplar vermişti. Yine o yıllarda, “Sen bazen imzanı Bediüzzaman diye atıyorsun” diye sual edilmesi üzerine şu cevabı vermişti:

“Medih için değildir. Kusurlarımı, sened-i özüümü, mazere-timi bu unvan ile ibraz ediyorum (gösteriyorum). Zira bedî, garip demektir. Benim ahlâkım, sûretim (görünüşüm) gibi; ve üslûb-u beyanım (açıklama tarzım) elbisem gibi gariptir, muha-liftir (farklıdır). ...Hem de muradım (maksadım) bedî, acib demektir. Ömrüm hakkı için, nedense bütün acaiblikler beni buluyor. Sanki acaiblerin gözündeki dahi ben bir acibeyim.”¹

Onun şaşkınlık verici bu başlangıcı, aslında ileride ortaya ko-yacağı pek çok acib, misilsiz ve bedî eserleri ve yaşayacağı hay-retengiz, garip hadiseleri haber vermekteydi. Onun zamanın acib, garip ve misilsiz şahsiyeti oluşunu, yalnız bu yüksek dehası, ilmi ve risaleleri değil tarih boyunca ya misli hiç görülmemiş veya çok nadirattan görülmüş başka bazı halleri de gösteriyordu. Şöyle ki:

Tarihte Bir Misli Olmayan Mânevî Kur’ân Tefsiri Risâle-i Nûr Külliyyatı

Onun Bedîuzzaman olduğunun en büyük tezahürü, bütün iman esaslarını en inatçı dinsiz filozofları susturacak, İblis’i dahi mağlub edecek ve en ufak bir şübheye yer bırakmayacak derecede isbat eden Risâle-i Nûr Külliyyatı isimli 130 parçalık mânevî Kur’ân tefsiridir. Bu risalelerle bu güne kadar hiçbir İslâm âliminin tamamen halletmeye imkân bulamadığı yüzden fazla din tulsımlarını çözmüştür. Bunlar içerisinde Haşır ve Kader Meselesi gibi “akılla değil, teslimiyetle anlaşılır” denilen iki büyük iman rûknü de yer almaktadır. Hatta “mîraç” gibi kâmil iman sahiplerinin tam kabul edebildiği bir meseleyi, Allah’ı inkâr eden bir münkire dahi isbat edecek derecede acib bir muvaffakiyet göstermiştir.

İman hakikatlerinin izah ve isbatında, Kur’ân’ın yolunu keşf edip aydınlatmış, son asırlarda bir duraklama içerisine girmiş olan “Kelâm İlmi”nde bir yenilik (tecdid) meydana getirmiştir. Bu cihetle Said Nursî Hazretleri, son birkaç asırdır Din-i İslâm’a, Kur’ân ve imana karşı kibir içerisinde saldırıya geçen Avrupa medeniyet-i sefhânesinin fen ve felsefe adı altındaki dalalet

1- Osmanlıca Mektubat, s. 481

hücumlarını Allah'ın izniyle ve Kur'an'dan gelen ilhamlarla tek başına mağlub etmiş, dinsiz felsefeyi dirilmeyecek bir surette öldürmüştür.

İmam-ı Rabbânî Hazretlerinin, "Âhırzamanda kelâm âlimlerinden bir zat gelecek ve bütün îman hakikatlerini tam bir vuzuh ve açıklıkla isbat edecek" diye haber verdiği ve Hüsrev Efendi'nin şiirinde, "İşte bu dehâdır beklediği bütün asırların" diye bu en mühim vasfıyla bildirdiği zat, Risâle-i Nûr'un şehadetiyile elbette zamanın misilsiz bir harikasıdır, asırların bediîsidir, Bediüzzamandır.

Olağanüstü Korunması

Hazret-i Üstad'ın hayatına baktığımızda, sebeblerle izahı hiç mümkün olmayan ilâhî bir koruma ve muhafaza altında yaşadığını görürüz. Hayatı boyunca defalarca ölümün burun buruna gelmiş ve daima hayret verici bir tarz ile kurtulmuştur. Van Kalesi'nin iki minare yüksekliğindeki tepesinden aşağı düşmüş, fakat doğrudan yere ineceğine görünmez bir el tarafından kale duvarındaki mağaranın içine atılmıştır. İstanbul'da 31 Mart Vakası'nda askerî mahkemece yargılandığında, ona gelinceye kadar bütün mahkûmlar asılırken, gayet ateşli bir müdafaa yaptığı halde hem kendini, hem kendinden sonraki yüzden fazla mahkûmu kurtarmıştır. 1. Dünya Savaşı'nda -dördü müstesna- bütün talebeleri şehid olurken, o mahfuz kalmış, üç kurşun öldürecek yerine isabet ettiği halde vücuduna saplanmamıştır.

Esarete Rus kumandanına karşı ayağa kalkmadığı için idam kararı verilmiş, tam kurşuna dizilmek üzere iken, kumandanın insafa gelmesi neticesinde idamdan kurtulmuştur. İki buçuk sene kaldığı esaretten tek başına firar ederek komünist ihtilalin ateşe verdiği Rusya'dan kurtulup, Rusça bilmediği halde çok tehlikeleri aşarak İstanbul'a sağ sâlim dönmüştür. İngiliz işgali altındaki İstanbul'da işgale karşı yayınladığı Hutuvat-ı Sitte adlı eseri sebebiyle ölü ya da dirisi getirilmesi istenmiş, Ankara'ya gidinceye kadar iki seneden fazla İstanbul'da kaldığı halde düşmanların şerrinden mahfuz kalmıştır. Ankara'da en cabbar

bir kumandanın yüzüne karşı “Namaz kulmayan haindir, hainin hükmü merduddur, merdudun katli vaciptir” diye bağırarak söylediği halde bütün rakiplerini safdışı eden o komutan Üstad’a dokunamamış, kendisinden özür dilemiştir.

Risâle-i Nûr Hizmeti’ne başladıktan sonra geçen 34 sene boyunca, aşıyla ve yemeğine gizlice katmak gibi değişik yollarla kendisine 21 defa zehir verilmiş ve bunların hepsinden büyük ızdırab ve hastalıkların ardından şifa bulup kurtulmuştur. Bir insanın bir değil, iki değil, üç değil, tam 21 defa zehirleme sû-i kasdından kurtulması gerçekten şaşılası bir şeydir! Üstad Bediüzzaman lâhika mektublarında, her zehirlenmesinde talebelerine haber vermiş ve hizmetinde bulunan talebeleri bu acı anlarda bizzat Üstadlarının yanında bulunarak bu anlara şahidlik etmişlerdir.

İdamla yargılandığı ve adalet mefhumunun uğramadığı mahkemelerden ya beraatle, ya bir ki sene hapis yatmakla kurtulmuştur. Hâlbuki aynı yıllarda yaşanan düzmece Menemen Hadisesi bahanesiyle Türkiye’nin en uzak şehirlerinden masum insanlar getirilip asılmış, Esad Erbili Hazretleri gibi 84 yaşındaki mübarek bir Şeyh Efendi, Menemen Hadisesi’yle uzaktan yakından bir alakası yokken yargılanmak üzere getirildiği İzmir’de mahkeme devam ederken kaldırıldığı hastanede vefat etmiştir. Hastanede zehirli iğne ile öldürüldüğü rivayet edilmektedir. Dolayısıyla bu şartlarda Hazret-i Üstad gibi birisinin mahkeme ve hapislerden sağ çıkması zahiren imkansız görünmektedir. Bütün bunlar gösteriyor ki, Hazret-i Üstad, Resûl-i Ekrem (asm)’a hitab eden “Allah seni insanlardan korur”² âyetinin sırtına mazhar olmuş ve Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî Hazretlerinin kendisine, “Sen inayetin gözü (kaynağı) içinde korunansın” diye haber verdiği gibi fevkalade ilâhî bir inâyet altında ömür boyu pek çok musibet ve sû-i kasdlardan korunmuştur. İşte onun, belki de tarihte bir benzeri gösterilemeyecek kadar bu şekilde sayısız defalar acib bir şekilde korunması onun misilsiz, bedî yönlerinden biridir.

Akıllara Durgunluk Verecek Emsalsiz Sabrı

Hazret-i Üstad'ın belâ, musibet ve her türlü zulüm ve tahkirilere, defalarca zehirlenmelere karşı sabrı da gerçekten acib ve misilsiz bir sabır numunesidir.

Din düşmanları sırf sabrını taşımak ve böylelikle onu ve hizmetini imha edecek bir fırsat yakalamak için, kendisini olmadık muamelelere maruz bırakmış, zulüm ve hakaretlere uğratmış oldukları halde asla sabrı taşıp da fevrî bir hareketle menfi yollara müracaat etmemiş, daima müsbet hareketi ve sükûneti tercih etmiştir. Hatta o kadar sabretmiştir ki, çoluk çocukları perişan olurlar diye acıdığından kendisine zulmedenlere beddua dahi etmemiştir.

Çünkü eğer beddua etseydi, Cenab-ı Allah onun bedduasını kabul ederdi. Ankara'nın meşhur valisi Nevzat Tandoğan hakaretlerle başındaki sarığına el uzatıp fiili taarruz vaziyeti aldığında "başından bul" diye ona yaptığı beddua neticesinde, o zalim bir süre sonra kendi başına sıkıdığı kurşunla intihar ederek tokadını yemiştir. Bu sebeble Hazret-i Üstad, gizli din düşmanlarının maşası olmuş bu gibi zalim memurlara beddua etmekten sakınmış, eğer aleyhinde suç aramak için okudukları Risâle-i Nûr'dan istifadeyle imanlarını kurtarırlarsa hakkını dahi helal etmiştir.

En çok zulümlere maruz kaldığı Emirdağ Günleri zamanında eski bir meb'us arkadaşının seni Hicaz'a veya Şam'a yollayalım ta ki bu zulümlerden kurtul teklifi getirdiğinde, "Ben oralarda olsaydım bile hizmet için buraya gelecektim" diyerek bu zulümlere karşı ne kadar sabırlı ve kararlı olduğunu göstermiştir.

Daima sabretmiş, ne fevrî taşkınlıklara meyletmiş, ne de davasına hizmetten en ufak bir geri adım atmıştır. Üstad kendisine yapılan muamelelere karşı sabrını şöyle anlatmıştır:

"Bu otuz senedir müsbet hareket etmek, menfi hareket etmemek ve vazife-i İlahiyeye karışmamak hakikatı için; bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele ettim. Cercis

(as) gibi³ ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa çekenler gibi sabır ve rıza ile karşıladım.”⁴

Peygamber Efendimiz (asm), âhîrzamanda yaşanacak hadiseleri haber vermiştir. Hatta “Arabistan’da da nehirler ve bahçeler oluşmadıkça kıyamet kopmaz” buyurarak çölde yapılan sulama alanlarını, kurulan bahçeleri ve Arafat Ovası’nın yeşillenmesi gibi bu gün yaşanan hâdiselerin bazı teferruatını dahi mucizâne bildirmiştir. İçinde bulunduğumuz o âhîrzaman asrının mânen vazifeli müceddidi olan Bediüzzaman Hazretlerine ise ismiyle ve en bâriz bir sıfatıyla işaret ederek:

إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جَبَّ الْفِتَنَ إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جَبَّ
الْفِتَنَ إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جَبَّ الْفِتَنَ وَلَمْ يَبْتَلِ فَصَبَرَ قَوَامًا

“Şüphesiz Said fitnelerden uzak kalandır. Şüphesiz Said fitnelerden uzak kalan, belaya uğrayan ve sabredendir. Vah yazık!”⁵ buyurmakla karşı karşıya kaldığı pek çok fitnelerden sakınmasıyla ve onlara sabretmesiyle tarif etmiştir. Netice olarak Bediüzzaman Hazretleri, bir ömür boyu çektiği tahammül edilmez musibetlere karşı gösterdiği benzersiz sabır ve metanetiyle de Bediüzzaman olduğunu göstermiştir.

Rızık ve Maişetçe Benzersiz Hayatı

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin dünyevî maişeti ve rızkını nasıl temin ettiği mevzuu da gayet acib bir meseledir. Çünkü ömrü boyunca dünyadan ne bir karış mülkü olmuş, ne de maddî bir işte çalışıp para kazanmıştır. Bununla birlikte küçüklüğünden beri kendisinin daima devam ettirdiği bir âdeti ise kimsenin hediyesini kabul etmemek idi. Hiç dünyaya çalışmayan ve kimsenin hediyesini de kabul etmeyen bir insan nasıl yaşar ve na-

3- İsa (as)’ın dinini tebliğ etmekle vazifeli bir nebî olan Cercis Aleyhisselam’ın, vücudu Musul Kralı tarafından demir taraklarla tarandığı, ateşle dağlandığı ve kaynar sularda haşlandığı halde sabretmiş ve uzun işkenceler sonunda şehid düşmüştür. (Tarih-i Taberi)

4- Emîrdağ Lâhikası

5- Ahmed bin Hanbel, Müsned, hn: 8819

6- Ebu Davud, Fitneler 2

sıl hayatta kalabilir? Dârü'l-Hikmet'teyken hacca gitmek için biriktirdiği cüz'î bir miktar paranın ise, kendisinin "Hususi bir inâyet-i Rabbaniye suretiyle sebebler üstü rızıklandırılmasına" zevahiri kurtarmak nev'inden bir perde olmaktan öte bir anlamı bulunmamaktadır.

Ehl-i Dünya tarafından "Ne ile yaşıyorsun?" diye mükerrer defalar sıkıştırılması üzerine, "Ben iktisad ve bereketle yaşıyorum. Rezzakımdan başka kimsenin minnetini almıyorum ve almamağa da karar vermişim. Evet, günde yüz para, belki kırk para (bir kuruş) ile yaşayan bir adam, başkasının minnetini almaz" diyerek Rabbinden gelen bir bereketle yaşadığını haber vermiştir. İşte Bediüzzaman Hazretlerinin bu sıra dışı ve hayret verici acib maişetine, Şeyh Geylânî Hazretleri kendisine hitaben yazdığı kasidesinde "تَعِيشُ سَعِيدًا" fıkrasıyla işaret etmiştir.⁷ Yani Said maişetçe izzet ve saadete yaşar. Tarihte, 83 sene gibi uzun bir ömür sürdüğü halde, ne dünyaya çalışan ne de maddî yardımları kabul etmediği halde maişetçe izzet ve saadete yaşayan başka bir insan acaba var mıdır? İşte Bediüzzaman, maişetçe dahi bedidir, harikadır, bediüzzamandır.

Allah'ın Bildirmesiyle Gelecekten Verdiği Haberlerin Doğru Çıkması

Hazret-i Üstad'ın acib yönlerinden biri de biiznillah gaybden verdiği haberlerin aradan geçen uzun yıllardan sonra birer birer çıkmasıdır. 1921 yılında henüz 45 yaşındayken yazdığı Ed-Dâî isimli meşhur şiirine, "Yıkılmış bir mezarım ki yığılmıştır içinde Said'den yetmiş dokuz emvât" mısraıyla başlayarak kabrinin yıkılacağını açıkça haber vermiş ve vefatının 1379 hicri tarihinde (miladî 1960) olacağına "yetmiş dokuz emvât" tabiriyle işaret etmiştir. Hakikaten 1960 senesinde, yani 40 sene sonra aynen haber verdiği gibi çıkmış 1379'da Urfa'da vefat etmiş ve 3,5 ay sonra kabri askerlerce yıkılarak mübarek naaşı Isparta'ya götürülüp defnedilmiştir.

7- Bkz. Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 8. Lem'a

1935 Eskişehir Hapsi'nde yazdığı 28. Lem'a Risalesi'nde 1940'lı yıllarda ikinci bir dünya savaşı çıkacağını, "Bin dokuz yüz kırk küsür oluyor ki, Allahu âlem o tarihte diğer bir harb-i umûmî çıkmasına işaret eder." diyerek haber vermiş ve 4-5 sene sonra dünya tarihinin o en büyük harbi patlamış ve İslâm ülkeleri hariç kalarak tüm dünyayı kana bulamıştır. 1944 tarihinde yazdığı Meyve Risalesi'nde Felak Suresi'nin 1971 miladî tarihinde dehşetli bir şerre işaret ettiğini haber vermiştir. Hakikaten o tarihte, malum ve meşhur 1971 muhtırası verilerek sıkıyönetim ilan edilmiş, memleket büyük bir baskı altına alınmış ve başta Hüsrev Efendi olarak pek çok Nur Talebeleri uzun yıllar hapislerde süründürülmüşlerdir.

Yine Hazret-i Üstad, 1951 yılında tecüme ettiği Hutbe-i Şâmiye'de, 1950 ile 60 arasındaki Demokrat Parti döneminin geçici bir aydınlanma olduğunu ve bundan 30-40 sene sonra, yani 80 ve 90'lardan sonra toplumda İslâmî bir aydınlanmanın olacağını haber vermiş ve aynen çıkmıştır. 1960'da gelen darbeyle o fecr-i kâzib (yalancı aydınlık) sona ermiş ve ancak seksenli yıllardan sonra başlayan fecr-i sâdık (doğru aydınlık) günümüze kadar büyük bir hız kazanmıştır. İnşallah yine aynı yerde haber verdiği gibi yarım asır geçtikten sonra, yani içinde bulunduğumuz iki binli yıllarda İslâm güneşinin önüne perde olan bulutlar darmadağın olacaktır.

Ancak Hazret-i Ebubekir'de Bir Misli Görülen Engin Şefkati

Said Nursî Hazretleri, "Annemden ders aldım" dediği şefkat mesleğinde, hayatı müddetince öyle bir noktaya ulaşmıştır ki akıl ve hisle anlamak neredeyse mümkün değildir. Ancak o mübarek zatın kemaline ve sıdkına itimad ve teslimiyetle kabul edilebilir bir seviyeye ulaşmıştır. Bunun içerisinde, talebelerine, akrabalarına, çocuklara, bütün ümmet-i Muhammed'e (asm) ve hayvanlara şefkat etmesinden tutun da bitki ve çiçeklere varıncaya kadar her canlıya şefkat ettiğinin pek çok acib numunelerini görmek mümkündür. Bunlardan birkaç numuneyi kendi ifadelerinden aktarmak burada münasib olacaktır:

“Ben, o kemal-i neş’e ile cilvelenen o nazenin kavaklara ve zihayatlara (canlılara) o kadar acıdım ki, gözlerim yaş ile doldu.”⁸ “Bir zaman bahar çiçeklerinin çabuk mahvolmalarına çok yazığım geliyordu; Hatta o nazeninlere acıyordum.”⁹ “Bilhassa zihayat mahlukatın, hususan küçücük zihayatların kısa bir zamanda görünüp der-akab (hemen ardından) kaybolmaları ve daimî bir faaliyet-i müdhişe içinde mevt ve zeval levhaları bana çok hazîn görünüp, rikkatime şiddetle dokunarak beni ağlatıyordu. O güzel hayvancıkların vefatlarını gördükçe kalbim acıyordu. “Of, yazık! Ah, yazık!” diyerek, bu ahlârların, ofların altında derinden derine bir vaveylâ-i ruhî hissediyordum. Ve bu akibete uğrayan hayat ise, ölümden beter bir azab gördüm. Hem nebatat ve hayvanat âleminde gayet güzel, sevimli ve çok kıymetdar san’atta olan zihayatların bir dakikada gözünü açıp bu seyrangâh-ı kâinata bakar, dakikasıyla mahvolur, gider. Bu hali temaşa ettikçe, ciğerlerim sızlıyordu.”¹⁰ Hususan ümmet-i İslâmiye için gösterdiği şu şefkat numunesi ise harikuladedir:

“Sonra, ben cemiyetin îman selameti yolunda âhiretimi de feda ettim. Gözümde ne cennet sevdası var, ne cehennem korkusu. Cemiyetin, yalnız yirmi milyon Türk cemiyetinin değil, yüzlerce milyon bütün İslâm cemiyetinin imanı namına bir Said değil, bin Said feda olsun. Kur’ân’ımız yeryüzünde cemaatsiz kalırsa cenneti de istemem; orası da bana zindan olur. Milletimizin imanını selamette görürsem, cehennemin alevleri içinde yanmaya razıyım. Çünkü vücudum yanarken, gönlüm gül-gülistan olur.”¹¹

Bediüzzaman Hazretlerinin bu ümmetin imanlarının selameti için cehenneme girmeye dahi razı olması hakikaten insanın hafsalâsının almakta zorlandığı bir yüksek bir fedakârlık ve ulvî bir şefkat mertebesidir. Bu noktada Hazret-i Ebu Bekir (ra)’ın, “Yâ Rab, benim vücudumu öyle büyüt ki cehennemi doldursun

8- 11. Şua’

9- 24. Mektub

10- 2. Şua’

11- Sebilürreşad Dergisi, c. 5, sayı 119, s. 302

da Müslümanlar'a yer kalmasın!" diye Asr-ı Saadet'te gösterdiği büyük fedakârlığın bir numunesini, ümmetin son devri olan Âhırzaman asrında Hazret-i Üstad da göstererek Bediüzzaman olduğunu bu cihetle de isbat etmiştir.

Önceki İslâm Büyükleriyle Gayet Acîb Bağları

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin gâyet sıra dışı hususiyetlerinden birisi, başta Hazret-i Ali (ra) ve Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî (ra) Hazretleri olmak üzere geçmişteki evliyaların ve İslâm büyüklerinin yazdıkları bazı eserlerle kendisinden, Risâle-i Nûr'dan, hizmetlerinden ve talebelerinden haber vermeleridir. Şeyh Geylânî (ks) iki yerde bizzat Said ismini açıkça zikrederek ve hayatının en mühim hususiyetlerine dikkat çekerek kendisinden bahsetmiş ve tavsiyelerde bulunmuştur. Hazret-i Ali (kv), meşhur Celcelûtiye kasidesini âdetâ yalnız Bediüzzaman Hazretleri için yazmıştır. İçerisinde Hazret-i Üstad'ın hayatından mühim vakalara tarihleriyle işaret ettiği gibi, Nur Risaleleri'nin neredeyse tamamına ve mecmualarına da işaretler etmekte ve kasidenin ismi dahi Bediü anlamına gelmektedir. Hatta Hazret-i Üstad, "Yaş ve kuru her şey içinde bulunan Kur'an-ı Kerim'in, bu asırda "Kur'an'dan gelen bir Nur olan Risâle-i Nûr"a ve müellifi olan Hazret-i Üstad'a 33 ayetiyle olan işaretlerini ilm-i cifir yardımıyla gösterip isbat etmiştir. Üstad'a ve Risâle-i Nûr'a karşı geçmişten gelen bu gaybî destekler öyle büyük bir yekûne ulaşmıştır ki, Bediüzzaman Hazretleri onlarla ayrı müstakil büyük bir mecmua teşkil etmiş ve adına Sikke-i Tasdik-i Gaybî demiştir. Yani "Gaybden gelen tasdik mührü!" Kur'an'ın işaretleri gibi Resûl-i Ekrem (asm)'ın dahi Bediüzzaman Hazretlerine pek çok işaretleri vardır ve yalnız bir tanesi yukarıda geçmişti. Fakat Bediüzzaman Hazretleri mühim bir hikmete mebnî olarak onları zikretmemiştir. Biz de, siyasete ve ihlase muhalif düşmemeye temas eden o malum hikmete binaen burada o işaretleri zikredemiyoruz.

Acaiblerin Gözünde Bir Acîbe

Said Nursî Hazretlerinin "Sanki acaiblerin gözünde dahi bir

acıbeyim” demesine sebep olan o kadar acib ve garib halleri vardır ki, hepsini uzun uzun izah etmek bir dergi yazısının alabileceği mikdarın çok üzerindedir. Belki hepsini ayrı ayrı izaha ihtiyaç da yoktur. Bu sebeble, bu son kısımda geri kalan başka bir kısım bedii ahvalini yalnızca zikredeceğiz:

Sahabe, tabiîn ve tebe-i tâbiîn devrinden sonra gelen neredeyse bütün büyük imamlar, evliyalar ve müceddidler tarikât içinden gelmiş iken Üstad Bediüzzaman küçüklüğünde tarikâten ders almış olsa da, tarikâten çok ilim ve hakikat yoluyla kemale ermiş ve ehl-i sünnetin ilm-i kelâmı içinden hakikate giden bir yol açmıştır. Tarihte İslâmî ilimlerde otorite olan hiçbir İslâm âlimi Bediüzzaman Hazretleri kadar fen bilimlerine vakıf olmamıştır. İslâm tarihinde, Hazret-i Ali ve Cafer Sadık (r.anhüma)’dan sonra “Her sulae cevap verilir” diye meydan okuyan ve üstesinden gelebilen üçüncü kişidir ve bu üçünün de Ehl-i Bey’ten çıkması ayrıca dikkate şayandır.

Yüksek ve makbul, fakat gizli ilimlerden olan ilm-i cifirde böyle maddeci ve zahirperest bir asırda, hatta Vehhâbî-Selefi cereyanların Ehl-i Sünnet akidesini karıştırıp zihinlere şübhecilik ve bir nevi maddecilik aşıladığı bir dönemde, hiç çekinmeden ilm-i cifri istimal etmiş ve onun makbuliyetini fiilen isbat eden büyük bir mecmua telif etmiştir. Taşköprülüzade Ahmet Efendi de “Mevzuatü’l-Ulum” isimli eserinde, Hazret-i Üstad’ın cifir ilmine olacak vukufiyetini, “Âhırzamanda vazifeli zatların cifir ilmine vakıf ve sırlarına arif olacağını” bildirerek işaret etmiştir.

O kadar büyük bir dehâ olmasına ve bedenlen de çok kabiliyetli ve idmanlı bir gençlik devresi geçirmesine rağmen ve o kadar da ihtiyacı varken güzel yazısının olmaması, hatta bir sayfayı bir saatte büyük müşkilat çekerek yazması da onun acib hallerindedir. Hem kendisi, bir İslâm âliminden umulmadık bir biçimde hayatın hemen her kademesinde bulunmuş, ömrü maceralarla dolu geçmiştir. Medresede hoca iken, cebhede komutan olmuş, siyasete katılmış, mitinglerde konuşmuş, gazetelerde yazmış, Şam’da okuduğu hutbesiyle asrın hastalıklarını teşhis etmiş,

Yeşilay'ın kurucularından olmuş, Daru'l-Hikmet azası olmuş, Ankara'daki mecliste alkışlarla karşılanmış vs. çok renkli bir hayat sürmüş, fakat Risâle-i Nûr'un zuhuru ve baskı döneminin başlamasıyla birden inziva derecesinde kendi köşesine çekildiği halde büyük bir iman inkılabını bu vatanı gerçekleştirebilmiştir. Harb cehhesinde, avcı hatında düşman kurşunları altında bedî bir Kur'ân tefsiri olan İşaratü'l-İ'câz'ı telif etmiştir.

Yüz yıllardır devam emekte olan medrese eğitim sisteminin asrın ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiğini teşhis etmiş ve İslâmî ilimlerle medrese ilimlerinin birlikte okutulacağı Medresetüzzehrâ sistemini ortaya sürmüştür. Onun bekâr ve sakalsız olması da alışılmışın dışındaki acib hallerindendir. Hem kurduğu cemaate dahil olanlara, "şirket-i maneviye" namını verdiği ve bütün cemaatin toplam sevablarına, herkesin derecelerine göre hissedar olacağı bir sevab hazinesi göstermesi de onun fevkaladeliklerindendir. Risalelerde geçtiği üzere, Hâfız Ali ve Hasan Feyzi gibi iki talebesinin onun bedeline ahrete gitmeleri ve tevatür derecesinde pek çok rivayetle, ömrünün kalan sekiz senesini Hayru'l-Halefi olan Hüsrev Efendi'ye bırakarak ahirete öyle gitmesi onun hayatına mührünü vuran pek acib ve misli nadir görünen hadiselerdendir.

Son olarak, kıyametin vaktinin bilinmezliği Kur'ân ve sünnette açık bir şekilde bildirildiği halde Bediüzzaman Hazretlerinin, "Kıyametin vaktini kat'i tarzda bir kimse bilmez; fakat böyle îmalar ile bir nevi kanaat, bir galib ihtimal gelebilir."¹² diye dikkat edilmesi gereken gayet mühim bir kayıt düşmekle beraber, "Kıyamet vakti gelinceye kadar, ümmetimden hak üzere bir taife bulunur"¹³ hadis-i şerifinin ilm-i cifirle tahlilini yaparak 1545 hicrî tarihini (miladî 2120) bulup ilan etmesi de pek de misli bulunmayan hallerinden biridir.

Bütün ömrü böyle gariblikler içinde ve gurbetlerde geçen ve gurbet içinde vefat edip garib bir şekilde -vasiyet ettiği üzere- kabri

12- Osmanlıca Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s. 96

13- Buharî, c. 8, s. 149

gizlenen Üstad Bedüzzaman, “Bu din garip olarak başladı, tekrar garipliğe dönecektir. Ne mutlu Gariplere! O garipler ki, benden sonra insanların sünnetimden bozdukları şeyi ıslah edecektir.”¹⁴ hadis-i şerifine tam mazhar olmuş bir “Garibüzzaman”dır.¹⁵

Ocak 2014

14- Tirmizi, İman 13

15- Garibüzzaman kelimesinin ebced değerinin (elif lam-ı tarif ve şedde sayılmaz) 1892 ederek tam da Bedüzzaman lakabının verildiği 15 yaşına tevafuk etmesi de acib ve garibdir.

BEDÜZZAMAN HAZRETLERİ'NİN ÜSTADLARI

Bedüzzaman Said Nursî Hazretleri, hayatı boyunca ilminin büyüklüğü ile kendinden söz ettirmiş büyük bir İslâm âlimidir. Müthiş bir zekâ ve hâfızaya sahipti. Sorulan en ağır suallere dahi hiç tereddütsüz anında cevap verebiliyordu. Zekâsındaki bu olağanüstülüğü gören hocası Molla Fethullah, hâfızasını merak ederek, kendisinden iki satırı bir okuyuşta ezberlemesini ister. O ise sayfanın tamamını bir kere de ezberleyerek hocasını hayretler içinde bırakır. Bunun üzerine Molla Fathullah, “Zekâ ile hâfızanın aşırı derecede bir kişide bulunması tarihte çok nâdirdir” diyerek ona Bedüzzaman ismini verir.

Said Nursî Hazretleri, kendisine “zamanın eşsiz hârikası” mânâsında Bedüzzaman denilmesine sebep olan bu olağanüstü kabiliyetiyle ömrü boyunca pek çok zâtlardan ders almış, pek çok üstadları olmuştur. Bu hocalarından ilki, çocukluğunda ders aldığı annesi Nûriye Hanım'dır:

“Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zâtlardan ders aldığım halde, kasem (yemin) ediyorum ki; en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi merhum vâlidemden aldığım telkinât (telkinler) ve manevî derslerdir ki; o dersler fıtratımda (yaratılışımda), âdeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde

yerleşmiş. Sâir (diğer) derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini, aynen görüyorum.”¹

Dokuz yaşında Arapça tahsiline başladığında ilk hocası ağa-beyi Molla Abdullah olmuştur. Üç sene kadar kendisinden sarf ve nahiv dersi almıştır.

Medrese eğitimine başladığı dönemde ilk hocasının Şeyh Seyyid Nur Muhammed olduğu kendi ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bu zât için kendisinin Nakşî üstadı olduğunu söyler ve aynı dönemdeki diğer iki üstadının isimlerini şöyle zikreder:

“Nakşî üstadım Seyyid Nur Muhammed'dir. Kadirî üstadlarımdan Nureddin, Kur'ân üstadlarımdan Nûri...”²

Yine ders aldığı üstadları arasında, Târihçe-i Hayat kitabında bahisleri geçen, Şeyh Mehmed Emin ve Molla Fethullah efendileri sayabiliriz.

İki sene kadar süren Arabca öğrenimini tamamladıktan sonra, henüz on dört yaşında iken Doğu Beyazıt'ta Şeyh Muhammed Celâlî Hazretlerinin medresesinde, normal şartlarda on beş sene süren medrese tahsilini tarihte görülmemiş bir şekilde üç ay içinde bitirerek İslâmî ilimlerden icâzet (medrese diploması) almıştır.

Çocukluk ve gençlik devresinde en son ders aldığı hocası büyük evliyâdan olan Muhammed Küfrevî Hazretleri'dir. Şöyle bahseder:

“Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübârek dersi veren ve haddimden çok ziyade şefkatini gösteren, Hazret-i Şeyh Muhammedü'l Küfrevî (Kuddise sırruhu)...”³

Bediüzzaman Hazretlerinin hayatı boyunca devamlı ruhânî himmet ve tasarrufunu gördüğü ve onun sayesinde Eski Said'den Yeni Said'e geçtiği Üstadı Şeyh Abdulkâdir-i Geylânî Hazretleri'dir.

1- Hanımlar Rehberi

2- Barla Lâhikası

3- Barla Lâhikası

“Hazret-i Şeyhin (Abdulkadir-i Geylânî’nin) himmet ve irşadiyle eski Said (ra) yeni Saide inkulâb etmiş.”⁴

“Sergüzeşt-i (mâcera-i) hayatımda geçen ve çoğunu gizlediğim çok hârika vâkıalar vardı. Kendimi hiç bir vecihle kerâmete lâyık görmediğim için onları bâzan tesadüfe, bâzan da başka sebeblere isnad ediyordum. Şimdi kanaatim geliyor ki, o hârikalar, Gavs-ı A’zamın (Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî’nin) bir silsile-i kerâmetini teşkil ederler (kerâmetler zinciridir). Demek onun duâsıyla, himmetiyle, ona kerâmeten ve bize ikram nev’inden, bir nevi inâyet-i İlâhiyyeye mazhar olmuşuz.”⁵

Yeni Said döneminde kalbine gelen bir ilham ile hakikî üstadı olarak Kur’ân’ı rehber edinmiştir:

“Cenâb-ı Hakk’ın rahmetiyle kalbime geldi ki: “Bu muhtelif tarikatlerin başı ve bu cedvellerin (yolların) menbaı ve şu seyyarelerin (gezegenlerin) güneşi, Kur’ân-ı Hakîm’dır. Hakikî revhid-i kuble (kubleyi birlemek) bunda olur. Öyle ise, en a’lâ müşîd de ve en mukaddes üstad da odur. Ona yapıştım.”⁶

Bununla birlikte Yeni Said döneminde de, İslâm büyüklerinin en meşhurlarından başta Hazret-i İmam-ı Ali, Şeyh Abdulkadir-i Geylânî, İmam-ı Gazâlî, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî ve İmam-ı Rabbânî gibi zatların manevî ve ruhanî üstadlıklarından istifade etmiştir:

“Yeni Said’in hususî üstadı olan İmam-ı Rabbânî, Gavs-ı A’zam ve İmam-ı Gazâlî, Zeynelâbidîn (ra) (hususan Cevşenü’l-Kebir münacatını bu iki imamdan ders almışım) ve Hazret-i Hüseyin ve İmam-ı Ali’den (Kerremallahü Vechehu) aldığım ders, otuz seneden beri, hususan Cevşenü’l-Kebir’le daima onlara manevî irtibatımda, geçmiş hakikatı ve şimdiki Risâle-i Nûr’dan bize gelen meşrebi almışım.”⁷

4- 8. Lem’a

5- 8. Lem’a

6- 28. Mektub

7- Emirdağ Lâhikası

Yine aynı isimlerden aldığı, manevî - üveysî derslere işaretler eder: “Ben üveysî bir tarzda bir kısım ilm-i hakîkatî Hüccetü'l-İslâm olan İmam-ı Gazâlî'den almıştım.”⁸ “Üstadlarımdan Mevlânâ Celâleddin'in nefsinde dediği gibi dedim...”⁹ “Bir üstadım olan İmam-ı Rabbânî...”¹⁰

Kabri Süleymaniye Câmii avlusunda bulunan ve Osmanlı son dönem meşhur Nakşî evliyâlarından olan Ahmed Ziyâeddin Gümüşhanevi Hazretlerini de has üstadları arasında sayması dikkate şayandır: “Has üstadlarımdan dairesinde, Gümüşhaneli ve Mecmuatü'l-Ahzab sahibi Ahmed Ziyâeddin...”¹¹ Bu mübârek zât, Üstad Bediüzzaman henüz 16 yaşında iken İstanbul'da vefât etmişti. Yani dünya gözü ile görüşmüş değillerdi.

Yukarıda bahsedilen isimlerden Hz. Üstad'ın talebeliği dönemindekilerin Üstad'a etkileri, bizzat kendisine hocalık yapmaları cihetiyle olmuştur.

Fakat “Yeni Said'in üstadları” dediği zâtlardan etkisi ise, hem kitapları ile hem üveysî bir tarzda olmuştur. Uzak mesafelerden veya farklı asırlardan bir velinin diğerini terbiye etmesine üveysîlik denir. Yani Hz. Üstad onlarla farklı zamanlarda yaşadığı halde onlardan manevî ders ve feyizler almıştır, manevî tasarruflarına mazhar olmuştur.

Yukarıda Emirdağ Lâhikasından yaptığımız alıntı bunu açıkça ifade ettiği gibi, “Ben üveysî bir tarzda bir kısım ilm-i hakîkatî Hüccetü'l-İslâm olan İmam-ı Gazâlî'den almıştım.” sözü de bunu gösteriyor.

Bu büyük zâtların ortak özellikleri ve Üstad'a benzeyen yönleri akıl ve kalp birlikteliğiyle hakîkate ulaşmış kimseler olmalarıdır. Hz. Üstad, Mesnevî-i Nûriye'de bunu şöyle anlatır:

“(Eski Said) Gözü kapalı olarak değil; belki İmam-ı Gazâlî (ra), Mevlânâ Celâleddin (ra) ve İmam-ı Rabbânî (ra) gibi kalb,

8- 28. Lem'a

9- 6. Mektub

10- 8. Mektub

11- 13. Şua'

ruh, akıl gözleri açık olarak, ehl-i istiğrâkın (feyizlerle coşanların) akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda gözü açık olarak gezmiş. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, Kur'ân'ın dersiyle, irşadıyla hakikata bir yol bulmuş, girmiş."

Üstad Hazretleri Hakîm ismine mazhar olduğu için her şeyden ve her hadiseden kendine ders çıkarırdı. Bu yüzden pek çok zâtlardan istifade etmiş, "Seksen sene ömrümde, seksen bin zâtlardan ders aldım" demiştir.

Muhammed Küfrevî (1775 - 1898)

Nakşî şeyhi Muhammed Küfrevî, Siirt'in Küfre köyünde 1775'te dünyaya geldi. Hocası Seyyid Tâhâ Hakkârî, asrının müceddidi olan Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî'nin hâlifelerindendir. 1898 yılında, yüz yirmi üç yaşlarında vefât ettiği zaman, Sultan Abdülhamid Han onun için bir türbe yaptırmıştı. Muhammed Küfrevî Hazretlerinin Kabri Bitlis'in Kızıl Mescid Mahallesindedir.

Ahmed Ziyâeddin Gümüşhanevî (1813 - 1893)

1813 târihinde Gümüşhâne'de doğup ve 1893 yılında İstanbul'da vefât eden Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevî Hazretleri, İstanbul'da yetişmiş büyük Nakşî evliyâlardır. Müceddid Mevlânâ Halid-i Bağdadî Hazretleri bir halifesini, sırf Gümüşhanevî Hazrederini irşad etmek üzere İstanbul'a göndermiştir. Ahmed Ziyâeddin Gümüşhanevî Hazretlerinin kabri İstanbul Süleymaniye Câmii avlusundadır.

Nûriye Hanım

Bediüzzaman'ın annesi olan Nûriye Hanım, Nurs Köyünün yakınlarında bulunan Bilkân Köyünde doğdu. Aslen Hz. Hüseyin'in neslinden gelen bir Seyyide olan bu mübârek hanım, Birinci Dünya Savaşı sırasında vefât etmiştir. Nûriye Hanım'ın kabri Nurs Kabristanındadır.

Molla Fathullah (v. 1899)

Nakşî şeyhlerinden Abdurrahman-ı Tâğî Hazretlerinin

talebelerindendir. Vefâtından sonra onun yerine geçmiş ilim ve tarikat yoluyla dine hizmet etmiştir. Molla Fethullah Efendi'nin kabri Bidlis'tedir.

Haziran 2010

ESKİ SAİD NE ZAMAN YENİ SAİD OLDU?

Bediüzzaman Hazretleri hayatını iki döneme ayırır. Ömrünün ilk 44 senesini “Eski Said”, bundan sonra 83 yaşında vefat edinceye kadar geçen 39 senesini “Yeni Said” olarak isimlendirir. Eski Said döneminde; toplum hayatına aktif bir şekilde katılan, siyâsete giren, gazetelerde ilmî ve siyâsî konularda makaleler yazan aktif bir İslâm âlimidir.

Yeni Said döneminde ise, tam aksine, toplum hayatından çekilen, şöhretten uzak duran, siyâseti ve gazete okumayı terk eden, fakat bu arada yazdığı eserlerle perde altından insanların imanını kurtarmaya çalışan, ilmiyle küfre karşı mânen cihad eden büyük bir mânevî mücâhid olarak karşımıza çıkar.

Hız. Üstad'ın Yeni Said'e geçiş süreci, Rusya'daki esâretinde başlayıp 1918'de İstanbul'a geldiği yıllarda devam eden birkaç yıllık bir zaman dilimidir. Bununla birlikte, bu geçişin tam olarak hangi tarihte tamamlandığına dâir Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin kendi beyanları olduğu halde, bu güne kadar bu tarih pek dikkatleri çekmemiş gibidir. Muhtemelen bunda açıkça tarih verdiği tek cümlesinin Sikke-i Tasdik-i Gaybî mecmuası gibi, bazı bölümleri anlaşılmakta zorlanılan bir mecmuada ve hususan Sekizinci Lem'a'nın sonlarında geçmesinin payı olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle makalemizde, bu tarih üzerindeki bulanıklığın giderilmesine çalışacağız.

1921 Yılı Ramazan Ayı - İstanbul

1- Hz. Üstad'ın 8. Lem'a'da verdiği tarih, Yeni Said'in başlangıç tarihinin 1921 yılında olduğunu gösteriyor. O tarihte kendileri, İstanbul'da, Osmanlı diyânet teşkilatı olan Meşihat'ın âlimler kurulu, Dâru'l-Hikmeti'l-İslâmiye'de âzâ idi.

Hz. Üstad, 8. Lem'a'da bu tarihi (hicri olarak) şöyle verir:

“Arabî (hicrî) tarih ile 1339 (miladî 1921 eder) müthiş bir buhran-ı ruhî (ruhî dalgalanma) ve dehşetli bir heyecan-ı kalbî ve dağdağalı (sıkıntılı) bir teşevvüş-ü fikrî (fikrî karışıklık) geçirdiğim sıralarda, pek şiddetli bir surette Hazret-i Gavs'dan (Abdulkâdir-i Geylânî ks.dan) istimdad eyledim (mânevî yardım istedim). Bir-iki yerde bahsettiğim gibi, “Fütuhü'l-Gayb” kitabı ile ve duâ ve himmetiyle imdadıma yetişti ve o buhranı geçirdim.”¹

Burada verilen tarih yanında, dikkat çeken diğer bir husus, Hz Üstad'ın Şeyh Abdulkadir-i Geylânî'nin yardımıyla o buhranı geçirdiğini, yani Yeni Said'e inkılab ettiğini beyan etmesidir. Bunu aynı risâlenin baş tarafında da şöyle bildirmiştir:

“Bir inâyet-i İlâhiye imdadıma yetişip gafleti dağıttığı bir zamanda Hazret-i Şeyh'in “Fütuhü'l-Gayb” namındaki kitabı hüsn-ü tesâdüfle elime geçmiş. Yirmisekizinci Mektup'ta beyan edildiği gibi, Hazret-i Şeyh'in himmet ve irşadiyle Eski Said Yeni Said'e inkılab etmiş.”²

23. Söz'de, kendisini Yeni Said'e geçiren hayalî (keşfi) bir vâkıa olarak anlattığı hatırasının sonunda söylediği, “Kur'ân-ı Hakîm'in hâlis bir tilmizi beni irşad etti.”³ cümlesinden bu hâlis tilmizin, Nur Talebeleri'nin de bir üstadı olan Şeyh Abdulkâdir-i Geylânî (ks) Hazretleri olduğu anlaşılmaktadır.

2- Lemaat'ın telif tarihi olan 1921 senesi de aynı tarihi gösteriyor. Çünkü bu risâleyi, “Her iki Said'in iştirakiyle”⁴

1- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 8. Lem'a, 157

2- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 8. Lem'a, 145

3- 23. Söz, 2. Mebhas, 3. Nûkte, 118

4- Kastamonu Lâhikası, 374

yazdığını söyler. Yani bu risâleye Eski Said iken başlayıp Yeni Said olarak bitirmiştir.

Lemaat'ın girişindeki şu ifadeler bu risâlenin 1921 Ramazan'ında telif edildiğini gösteriyor: "Hatta (Lemaat'ın) tarihi -نجم ادب وللملال رمضان- çıkmış. Yani Ramazan'ın iki hilâlinden doğmuş bir edeb yıldızıdır.- (rumî) 1337 (1921) eder."⁵

Ramazan'ın "iki hilalinden" maksadı, Ramazan ayı boyunca yazılmış demektir. Çünkü hicrî aylar hilalle başlar, hilalle biter. Lemaat'ı yazarken Yeni Said'e geçtiğini dikkate alırsak bunun 1921 yılı Ramazan ayı olduğu anlaşılmaktadır. O senenin Ramazan ayı ise 9 Mayıs'ta başlamış, 6 Haziran'da bitmiştir.

Ayrıca, burada verdiği 1337 tarihi rumîdir. O dönemde resmî takvim olarak rumî takvim kullanıldığından basılan kitapların üstüne hep rumî tarihleri yazılıyordu. Yeni Said'in ilk risâleleri olarak İstanbul'da neşrettiği Arabca risâlelerin hepsinin kapaklarındaki tarihler de rumîdir. Bu konuda şunları söyler:

"Yeni Said'in en evvel hakikattan şuhud derecesinde (mânen görerek) kalbine zâhir olan ve Arabî ibâresinde Katre, Habbe, Şemme, Zerre, Hubab, Zühre, Şu'le ve onların zeyillerinden ibârettir. "Risâle-i Nûr Külliyyatından Mesnevî-i Nuriye" ismi altında intişar etmiştir."⁶

Yeni Said'e Lemaat'ın telifi esnasında geçtiğini 30. Söz'deki şu cümleleri de gösteriyor:

"Bu risâlenin (30. Söz'ün) telifinden sekiz sene evvel İstanbul'da, Ramazan-ı Şerifte, meslek-i felsefe ile münâsebette bulunan Eski Said'in Yeni Said'e inkılab edeceği bir hengâmdadır ki Fâtîha-i Şerife'nin âhîrinde -Sırat-ı alezîne en'amte aleyhim- ile işaret ettiği üç mesleği düşünürken şöyle bir vâkua-i hayaliye, bir hâdis-e misaliye, rüyaya benzer bir hâdis-e gördüm ki kendimi, bir sahra-yı azîmede görüyorum. Bütün zeminin yüzünü; karanlıklı, sıkıcı ve boğucu bir bulut tabakası kaplamış..."⁷

5- Sözler, Lemaat, Eddal'nin Haşiyesi, 322

6- Fihrist Risâlesi, 33. Lem'anın Fihristi

7- 30. Söz, Ene Risâlesi, 227

Bahsi geçen “Fâtîha’daki Üç Yolun Beyanı”, Lemaat’ın en son şiiirlerinden biridir. Buna bakarak Hz. Üstad’ın, Ramazan ayının sonlarında, (belki de bir Kadir Gecesi’nde) Yeni Said’e geçtiği düşünülebilir. Zâten vefatı da bir Kadir Gecesi olması muhtemel olan 25 Ramazan 1960’da olmuş idi.

3- Hz. Üstad’ın 23. Söz’de, “(Kendisini Yeni Said’e geçiren) bu vâkıayı gördüğüm vakit kendimi 45 yaşında tahmin ediyordum.” demesi de aynı tarihi göstermektedir. Çünkü 1921 yılında Hz. Üstad tam 45 yaşında idi.

Hz. Üstad’ın rumî 1293 tarihinde doğduğu risâlelerde pek çok yerlerde zikredilir. Mesela, “Bedüzzaman Said Nursî, rumî 1293 tarihinde Bitlis Vilâyetine bağlı Hîzan kazasının İsparit Nahiyesi’nin Nurs Köyünde doğmuştur.”⁸ Bu ise miladî 1877’ye karşılık geliyor. Öyleyse Yeni Said’e geçtiği yıl; 1921-1877= 44 yaşını doldurmuş ve tam 45 yaşı içindedir.

Sarıyer’de Bir Halvethâne Ve Yuşa Tepesinde İnzivâ

Bedüzzaman Hazretleri Dârü’l-Hikmet’te âzâ iken, yukarıda bahsettiği mânevî buhranı yaşadığı sıralarda, vazifesinden izne ayrılmış, dünyanın fâniliği ve ölümün hakikati hakkında derin düşüncelere dalmıştır. Bu derin tefekkürler, onun Yeni Said’e inkılab etmesi ile neticelenmiştir. “Râbîta-i mevt” yapmakla, yani ölümü çokça düşünmekle Yeni Said’e geçtiği hakkında kendisi şunları söyler:

“Ehl-i tarikatın ve bilhassa Nakşîlerin dört esasından biri ve en müessiri (etkîlisi) olan râbîta-i mevt (ölümü çok düşünmek), Eski Said’i Yeni Said’e çevirmiş ve dâima hareket-i fikriyede (fikri çalışmalarında) Yeni Said’e yoldaş olmuş.”⁹

Bu tefekkürler esnasında bir gün Eyüb Sultan Kabristanı’nı ziyaret etmiştir. Orada başlayan ölüm hakkındaki tefekkürünü şöyle anlatır:

“Bir zaman esâretten geldikten sonra, İstanbul’da bir iki sene yine gaflet galebe etti. Siyâset havası, nazarımı nefsimden

8- Tarihçe-i Hayat

9- Sikket-i Tasdik-i Gaybî, 1. Şua’, 67

kaldırıp âfâka dağıtmış iken, bir gün İstanbul'un Eyüb Sultan Kabristanı'nın dereye (Haliç'e) bakan yüksek bir yerinde oturuyordum. İstanbul etrafındaki âfâka baktım. Birden, bakıyorum benim hususî dünyam vefat ediyor, bazı cihette ruh çekiliyor gibi bir hâlet-i hayaliye bana geldi..."¹⁰

Burada başlayan çok derin tefekkürlerin devamında Bediüzzaman Hazretleri, Sarıyer'de, kendine yalnız kalacağı bir yer ayarlayarak inzivaya çekilmiş ve orada Eski Said Yeni Said'e inkılab etmiştir. Aynı bahsin devamında bunu şöyle anlatır:

"Ben de Boğaz tarafındaki Sarıyer'de, bir halvethane (inziva yeri) kendime buldum. Gavs-ı A'zam (ra) Fütuhu'l-Gayb'ıyla, bana bir üstad ve tabib ve mürşid olduğu gibi, İmam-ı Rabbanî de (ra) Mektubat'ıyla, bir enis, bir müşfik, bir hoca hükmüne geçti. O vakit ihtiyarlığa girdiğimden ve medeniyetin ezvakından çekildiğimden ve hayat-ı içtimaiyeden sıyrıldığımın pek çok memnun oldum. Allah'a şükrettim."¹¹

Yukarıya aldığımız iki numaralı iktibasta, Yeni Said'e Şeyh Geylanî Hazretlerinin Fütuhu'l-Gayb kitabının yardımıyla geçtiği anlatılıyordu. Hem yukarıdaki üç numaralı iktibasta, Hz. Üstad'ın 23. Söz'deki "vâkıa-i hayalî" den ayıldığında Eski Said'in Yeni Said'e inkılab ettiği ve Kur'an'ın hâlis bir tilmizi olan Şeyh Geylanî'nin, gördüğü o vâkıa esnasında Hz. Üstad'ı irşad ettiği ve onun himmetiyle bu inkılâbı tamamladığı geçmişti.

Bu bilgiler ve bir üstteki iktibasımızı bir araya getirdiğimizde anlaşılıyor ki, Bediüzzaman Hazretleri, Sarıyer'deki inzivasında Şeyh Abdulkâdir-i Geylânî Hazretleri'nden meded isteyerek kitabına mürâcaat etmiş ve o kitabın tesiri altında kendisine gösterilen hayalî, belki de keşfe dayalı bir vâkıa ile âdeta mânevî bir sinema ile ve Hz. Gavs'in irşadı ile Eski Said Yeni Said'e inkılab etmiştir.

Hiz. Üstad Yeni Said'e geçtikten sonra, İstanbul'un Anadolu Yakası'nda Beykoz sınırları içinde bulunan ve Boğaz'a nazır

10- 26. Lem'a, 10. Reça, 247

11- 26. Lem'a, 10. Reça, 249

yüksekçe bir tepe olan ve üzerinde Yuşa (as)’a âit bir kabrin bulunduğu Yuşa Tepesi’ne çıkmış ve orada inzivaya çekilmiştir. 1948’de tutuklu yargılanırken Afyon Mahkemesi’ne sunduğu kendi kısa hayat hikâyesinde buna şöyle temas etmiştir:

“Fakat bu andan itibaren dünyadan tamamen yüz çevirdim ve kendi ıstılahıma (tabirime) göre Eski Said’i gömdüm. Büsbütün âhiret ehli Yeni Said olarak dünyadan elimi çektim. Tam bir inziva ile bir zaman İstanbul’un Yuşa Tepesi’ne çekildim.”¹² Bu satırlardan Hz. Üstad’ın Yeni Said’e geçtikten sonra Yuşa Tepesindeki inzivaya çekildiği anlaşılmaktadır.

Bundan sonraki günlerde Kasım 1922’de Ankara’ya gidinceye kadar geçen bir buçuk yıl içinde, “Risâle-i Nûr’un fidanlığı”¹³ diye tabir ettiği on beş kadar Arabca Mesnevî-i Nuriye risâlelerini telif etmiştir. Ankara’da altı ay durduktan sonra 1923 yazı başında Van’a giderek Erek Dağı’nda inzivaya çekilmiştir. 1925 yılı Şubat sonuna kadar kaldığı bu inzivasından, Şeyh Said hadisesi bahanesiyle çıkarılarak önce İstanbul’a getirilmiş ve ardından Burdur’a sürülmüştür. Burdur’da iken, Küçük Sözler’in bir benzeri olan “Nur’un İlk Kapısı” adlı eserini yazmıştır. En nihâyet 1926 Mart’ında getirildiği Isparta’nın Barla Nahiyesi’nde 130 parçadan oluşan ve 23 senede tamamlanacak olan Risâle-i Nûr Külliyyatı’nı telif etmeye başlamıştır.

Hz. Üstad, Eski Said’den Yeni Said’e geçmekle, Risâle-i Nûr’un telifinde Kur’ân’dan kalbine akacak ilhamlara mânen en münâsib bir hâle geldiği gibi, tam 35 sene süren, işkence ve baskılarla dolu Kur’ânî bir hizmet hayatına kâfi gelecek derecede gâyet yüksek bir îman, tevekkül ve rıza mertebesine ulaşmıştır. Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten...

Aralık 2010

12- Şua’lar, 14. Şua’, 531

13- Mesnevî-i Nûriye, Mukaddime, 3

BEDİÜZZAMAN'IN SEYYİDLİĞİ

Bediüzzaman Hazretleri, Resûl-i Ekrem (asm)'ın mübarek neslinden gelen bir seyyiddir ve Âl-i Beyt'e mensubdur. Öncelikle kendilerinin seyyidlikle ilgili bazı görüşlerini nakletmek istiyoruz. Üstadın önde gelen talebelerinden Albay Hulusi Efendi, dedelerinden birisinin imzasını Seyyid Muhammed olarak atmasından hareketle kendi nesebiyle ilgili bir sual sorar. Bunun üzerine Bediüzzaman Hazretleri kendisine şöyle cevap verir: "... Hem sen katiyen bil ki; Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın iki âli var. Biri: Nesebî âlidir. Biri de Şahs-ı mânevî -i nurânîsinin risalet noktasında âli var. Bu ikinci âlde sen katiyen dâhil olmaklığınla beraber, birinci âl'de dahi delilsiz bir kanâatim var ki ceddinin imzası sebepsiz değildir."

Yukarıdaki ifadelerinden anladığımız kadarıyla Üstad'a göre seyyid olmak iki türlüdür. Biri soy itibariyle Hz. Peygamber'e (sav) kadar dayanmaktır ki seyyid denilince ilk akla gelen mânâ budur. Diğerisi ise nesep itibariyle Hz. Peygamber'e (sav) ulaşmadığı halde ona layık bir ümmet ferdi olmakla elde edilen mânevî seyyidliktir. Hadis-i şerifte "Her takva sahibi ehl-i beyttendir" buyrulması da bu manaya işaret etmektedir. Eğer ikisi beraber bulunsa bu "nurun ala nur" olur ki insan için en büyük bir şereftir.

Bütün hayatını İslam'a hizmet yoluna vakfeden Bediüzzaman Hazretlerinin mânevî, ikinci Âl-i Beyt'ten olduğunda şüphe yoktur. Bununla birlikte acaba Üstad Hazretleri, nesebî olarak da seyyidlik sıfatına sahip midir? Evet, Üstad Bediüzzaman Hazretleri gibi, ahırzamanın dehşetli fitnelerinin hâkim olduğu bir asırda müceddidlikle manen vazifeli olan bu büyük İslam âlimi neseben seyyid olmakla da müşerreftir. Aşağıdaki ifadelerde de görüleceği üzere nesebi, Gavs-ı Azam Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri vasıtasıyla Resûl-i Ekrem (asm)'a ulaşmaktadır.

Bediüzzaman Hazretleri, Peygamber Efendimiz'in (sav) mu'cizelerinden bahsettiği Mu'cizat-ı Ahmediye (19. Mektup) adlı eserinde Allah Resûlü (sav) ile alakalı olarak şunları söyler: "Hem sinek onu taciz etmezdi, onun cesed-i mübarekine ve libasına konmazdı. Nasıl ki, evlâdından Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî (ks) dahi, ceddinden o hali irsiyet almıştı; sinek ona da konmazdı." Bu ifadelerle ilgili olarak Risâle-i Nûr'un büyük kahramanlarından olan Büyük Ruhlu Küçük Ali Efendi'nin 22. Lem'aya yazdığı haşiyesi şöyledir: "... Bizce Üstadımız Said Nursî'nin birinci Âl'dan (seyyidlerden) olduğu kat'idir. Çünkü sinek gibi bir mahlûkun Üstadımızı taciz etmemesi nesli mübarekinden olan Abdülkâdir Geylani'den bu hali Üstadımız irsiyet olarak almıştır. Gerçi Üstadımız mahkemelerde Ehl-i Vukufa karşı ikinci Âl-i Beyt'den olduğunu ispat etmiştir. Fakat maksadı tam ihlâsa muvaffak olduğu için kendi şahsını azlediyor. Ve Kur'anın bir elmas kılıncı olan Risâle-i Nûru gösteriyor."

Gayet acibdir ki, Peygamber Efendimiz (asm)'a ait sineğin onu taciz etmemesi harikası beş asır sonra, önce evladından olan Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri'nde (ks) ortaya çıkmış ve ondan sekiz asır sonra ise Şeyh Geylânî Hazretlerinin neslinden gelen Bediüzzaman Hazretleri'nde tekrar ortaya çıkmıştır. Muazzaz Üstadlarına sinek konmadığına çok kez şahid olan Nur Talebeleri namına, Bediüzzaman'ın en yakın altı talebesinden biri olan Büyük Ruhlu Küçük Ali de bunu, bu ifadelerle kayda geçirmiştir. Üstad Hazretlerinin tasdikinden geçen bu haşiyenin Osmanlıca el yazması nüshalarda Risâle-i Nûr'lara girilmiş olması,

Hazret-i Üstad'ın da bu durumu tasdik ettiğini ve seyyidliğini kabul ettiğini göstermektedir.

Üstad Bediüzzaman'ın seyyid olduğunu gösteren Risâle-i Nûr'daki bu satırlardan başka kendisinden yapılan bazı rivayetler de vardır. Şimdi de bu rivayetlerin bir kısmını zikretmek istiyoruz.

Bunların ilkinde kendisi de seyyid olan Salih Özcan şunları nakleder: "... Emirdağ'da Mehmed Çalışkan'a giderek beni Üstada götürmesini istedim. Üstad bizi kabul etti. Dizlerinin üzerinde doğruldu, kalktı, 'Gel, Seyyid Salih, Gel!' diye beni kucakladı. Ellerinden öptüm, başımdan tuttu. Dedemin, Hulûsi Ağabeyin selamlarını, hürmetlerini söyledim. Yanımızda bulunan Mustafa Acet'le Mehmet Çalışkan'ı dışarı çıkarttı. 'Ben yüz binlerce seyyidi beklerken sen geldin' dedi. Ben kendilerinin seyyid olup olmadıklarını sordum. Annem Hüseyinî, babam Hasenî'dir' dedi. Sonra da, 'Ben de seyyid sayılır mıyım?' diye tebessümle sordu. Ben de, 'Hem de çift taraftan seyyidsiniz' dedim."

Üstad Bediüzzaman'ın önde gelen talebelerinden biri olan Albay Hulusi Bey bir konuşmasında şunları anlatır: "Bir defa Üstadı ziyaretimde, bir münasebetle Üstad: "Kardeşim sen de ben de sâdâtınız (seyyidlerdeniz)" demişlerdi.

Bir diğerini Muhyiddin Yürüten anlatıyor: "Ziyaretlerimden birisinde Salih Özcan da bulunuyordu. Üstad ona, 'Kardeşim Salih! Sen hakikî seyyidsin. Nuriye de seyyid, Mirza da seyyid' dedi."

Son olarak Nur Talebelerinden Abdurrahman Cerrahoğlu der ki: "(Üstad'ı ziyaretten) birkaç yıl evvel bir rüya görmüştüm. O rüyamı Mithat Efendi Hazretlerine anlatmıştım. Rüyam şöyleydi: 1949 yıllarındaydı. Asker olmuşum. Altı aylığına Kore'ye gönderilmişim. Altı ay harp ettikten sonra vatanıma dönerken Kanber Ağa isminde bir zat (bu zatı Mithat Efendi Hazretlerine devam ederken tanıyordum) bana bir kutu kaşık verdi, 'bunu çocuklarına hediye götür' dedi. Bu uzun rüyayı Midhat Efendi

Hazretleri şöyle tabir buyurdular: ‘Oğlum, Hz. Ali’ye mensub bir zat tarafından büyük fayda göreceksin, buna dikkat et’ diye rüyamı yorumlamışlardı. O sırada Kore Harbi çıkmamış ve ben Kore neresidir layık ile bilmiyordum. Bir müddet sonra Kore Harbi çıktı. Gazetelerde Kore’ye ait resimler çıkmaya başladı. Resimlere bakıyorum, inceliyorum, rüyamda gördüğüm yerler. Hep şaşıırıyordum. Artık rüyamın doğru bir rüya olduğuna iyice inandım. Acaba Hz. Ali’ye (ra) mensub, kim diye zaman zaman düşünüyordum. Bu ziyaretimde Üstad Hazretleri, bana dönerek: ‘Kardeşim, Hz. Ali’ye mensup benim’ deyince hayret edip donakalmıştım. Nice sonra kendime gelince içimden beni bu zata kavuşturan Cenab-ı Hakk’a şükrettim.”

Bediüzzaman “Ben Seyyid Değilim” Diyor?

Bu naklettığımız haberler Üstad’ın seyyid olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Fakat bir de Risâle-i Nûr’a ve mahkeme kayıtlarına girmiş başka bazı ifadeler var ki yukarıdaki haberlerle zahire göre ters düşüyor. Misalen:

“Denizli’deki ehl-i vukuf, ‘Eğer Said mehdiliğini ortaya atsa bütün şakirtleri kabul edecek’ dediklerine mukabil, Said, itiraznamesinde demiş ki: ‘Ben Seyyid değilim. Mehdi Seyyid olacak’ diye onları reddetmiş.”

Bu ifadelerle, Küçük Ali Efendi’nin haşiyesi ve Üstad Hazretlerinin hususi sohbetlerde talebelerine söylediği sözler arasında ilk bakışta bir tenakuz var gibi görünüyor. Öyleyse bu ifadeyi nasıl anlamamız gerekir? Hâlbuki yukarıda gayet açık bir şekilde onun seyyid olduğu ispat edilmişti!

Öncelikle şunu belirtelim ki, Üstad hazretleri katiyen seyyiddir. Bunda hiçbir tereddüd yoktur! Zira böyle büyük bir İslam âliminin hususi sohbetlerinde bunu açık bir şekilde belirtmesi ve talebesi lisanından da olsa kitabında bunu yazması bu konuyu vuzuha kavuşturmak için kâfidir. Risalelerde geçen “ben seyyid değilim” ifadesine gelince, yalnızca bir defa ve mahkeme esnasında söylenen bu söz, içinde bulundukları

mahkeme şartlarından kaynaklanan bir ihtiyaca binaen söylenmiş tevriyeli bir sözden ibarettir. Yani iki anlama gelen bir sözü, diğer anlamını kasd ederek söylemiştir. Çünkü seyyidin bir anlamı Peygamberimiz'in (asm) neslinden gelen kimse olmakla beraber asıl manası "efendi" demektir. Hz. Peygamber (asm)'ın mübarek nesline hürmeten "seyyid" unvanı verilmiş ve bu kelime o manayı da ifade eder olmuştur.

Bediüzzaman Hazretleri kendi ifadeleriyle "Kur'ân'ın sönmez ve söndürülmez bir güneş olduğunu bütün dünyaya ispat edeceğim" diye, İslam'a hizmet etmek için çıktığı bu yolda, karşısında birçok düşman buldu. O dönemlerde İslam'a hizmet edenlerin başında Üstad ve talebeleri geliyordu. Hal böyle olunca İslam düşmanlarının gözü hep Üstad üzerinde yoğunlaştı. Onu ortadan kaldırmak için çok planlar tertip edip uygulamaya koysalar da bunda başarılı olamadılar. Fakat din düşmanları Bediüzzaman'ı hiç rahat bırakmadılar. Sürgünden sürgüne, mahkemeden mahkemeye, hapisten hapse dolaştırıp durdular. Defalarca zehirlediler. Eziyetler, işkenceler, baskılar ve takipler hiç eksik olmadı. İşte bu derece sıkıntı içerisinde olan Bediüzzaman Hazretleri, savcılık makamının Mehdilik suçlamalarından kurtulmak ve böylelikle hizmetinin ve talebelerinin üzerindeki büyük bir evham bulutunu dağıtmak için mahkemede neseben seyyidliğini gizlemeyi tercih etmiştir.

Çok latif bir tevafuktur ki Resûlullah (sav) Efendimiz de aynı şekilde bir hadis-i şeriflerinde seyyid olduğunu reddederken, diğerinde bizzat seyyid olduğunu ifade etmişlerdir. Şöyle ki:

"Âmir oğullarının elçileriyle birlikte (elçi olarak) Resûlullah (sav)'in huzuruna gitmiştim. (Hz. Peygambere): Sen bizim Seyyidimizsin, dedik de, (Resûlü Ekrem): 'Seyyid Allah'tır' buyurdu."

Allah Resûlü (asm) bu ifadesiyle gerçek anlamda seyyidin, yani herkesin tek efendisinin Allahu Teâlâ Hazretleri olduğunu ortaya koymuştur. Fakat diğer bir hadis-i şeriflerinde de: "Ben Âdemoğullarının efendisiyim, övünmek için söyleyiorum!"

buyurarak hakiki manada efendilik kasd edilmeden “insanların büyüğü” anlamında seyyid kelimesinin kullanılabileceğini de ortaya koymuştur. Bugün Hz. Peygamber’in (sav) nesline seyyid denilmesi de bu izne binaendir.

İşte Bediüzzaman Hazretleri de seyyid kelimesinin birinci hadiste geçen manasını esas alarak “ben seyyid değilim” demiştir. Yoksa Hazret-i Peygamber’in soyundan gelmek manasında kullanılan seyyidliğini reddetmemiştir.

Mahkemede seyyidliğini neden gizlediğinin cevabı ise şu satırlarda mevcuttur: “Bazı emarelerle bildim ki, gizli düşmanlarımız Nurun kıymetini düşürmek fikriyle, siyaset manasını hatırlatan mehdilik davasını tevehhüm ile güya Nurlar buna bir âlettir diye çok asılsız bahaneleri araştırıyorlar. Belki benim şahsıma karşı bu işkenceler, bu evhamlarından ileri geliyor.”

Bediüzzaman Hazretleri, bu ifadelerde açıkça beyan edildiği üzere Mehdilik makamını siyasi bir makam zannedip, bu dava siyasi bir davadır diyerek Üstad’ı ve davasını mahkûm etmek isteyen savcı ve mahkeme heyetine karşı, onların bu planlarını boşa çıkaran güzel bir yol izleyerek bu noktada tevriyeye başvurmuş ve davasını muhafaza etmeyi bilmiştir.

Peki, Üstad Hazretlerinin mahkemelerde düşmanlarının zararlarından sakınmak üzere tevriye yolunu seçtiğine dair açık beyanı var mıdır? Evet vardır. 1935 Eskişehir Mahkemesi’nde yaptığı müdafaasını 27. Lem’a olarak Risâle-i Nûr’a dâhil eden Bediüzzaman Hazretleri bu müdafaanın girişinde şu notu düşer:

“Bütün müdafaatımda ara-sıra görünen mülayimâne ve musalahakârâne tabirler ise; tevriye nev’inden olarak mahzâ masum kardeşlerimi kurtarmak içindir. Yoksa masumiyetim ve mazlumiyetim beni çok şiddetli konuşturacaktı.”

Netice olarak birçok İslam büyüğünün olduğu gibi Bediüzzaman Hazretleri de seyyidler kafilesi dâhil bir İslam kahramanıdır. Cenab-ı Hak bu mübarek kafilenin şefaatine bizleri de nail eylesin.

Kasım 2012

BEDÎÜZZAMAN HAZRETLERİ VE EHL-İ SÜNNET İTİKADI

Yüce Rabbimiz ezeli kelimasında, Kur'ân-ı Kerim'in "Mü'minler için doğru yolu gösteren bir hidayet ve bir şifa"¹ olduğuna tekrar tekrar dikkatlerimizi çekiyor. Bundan anlaşılıyor ki, mü'minler Kur'ân'ı hakkıyla rehber yapıp onun hakiki tefsir olan sünnet-i seniyyeye gereği gibi tabi olsalar, gerek ferdi, gerek ailevi, gerekse toplumsal ve siyasi bütün manevi derdlerine şifalar bulacak onları iki dünyada da saadete ulaştıracak olan doğru yola kavuşacaklardır inşaallah.

Kur'ân ve sünnetin rehber yapılması söz konusu olduğunda ise, "Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat" denilen İslam'ın büyük nurani caddesinin düsturları hayati önem arz etmektedir. Bilindiği gibi, itikadda Maturidî ve Eş'arî, amelde ise Hanefî, Şafiî, Mâlikî ve Hanbelî mezhebi mensuplarının gittiği yola Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat yolu denilir. Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat ise, Resûl-i Ekrem (asm)'ın sünnetine bağlılık ve sahabeler, tabiin ve tebe-i tabiin cemaatlerinin izinden ayrılmamakla mümtaz olan İslâmiyet'in dosdoğru yoludur, "Sırat-ı Müstakim"dir.

Bu cihetle, Kur'ân ve sünnette yer alan iman, hayat ve amel düsturlarını Resûlüllah'ın ve ashabının anladığı ve aktardığı şekilde aynen hüve hüvesine muhafaza edip hayata tatbik eden

1- Fussilet Suresi, 44

Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat mezhebi olmuştur. Resûl-i Ekrem (asm) Efendimiz'in: "Benden sonra ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak ve onlardan birisi kurtulacaktır. Onlar ise benim ve ashabımın yolundan gidenlerdir"² diye buyurduğu hadis-i şerifindeki müjdeye mazhar olanlar da yine Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat mensublarıdır. Çünkü onlardır ki, sünnet-i seniyyeye harfiyen tabi olmuşlar ve Ashab-ı Kiramın (r. anhüm) hiç birini ayırd etmeksizin hepsini sevmiş ve bütün ilimlerini ashab yoluyla Resûlullah (asm)'dan almışlardır.

Yine Resûl-i Ekrem (asm)'ın "Ümmetim dalalet üzerinde toplanmazlar"³ hadis-i şerifinin mazharı da Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaattir. Çünkü ümmet-i Muhammediye'nin yüzde sekseni gibi büyük bir çoğunluğu Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin Sırat-ı Müstakim sırrına mazhar olan nurlu yolunda toplanmışlardır. İlk asırlardan itibaren, ümmetin kahir ekseriyetinin ehl-i sünnetin dört mezhebini birden içine alan bu hidayet yolunda toplanması, "Ümmetim dalalet üzerinde toplanmaz" hadisinin manasını onlar üzerinde fiilen göstermiştir.

Hem, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat mezhebi hidayet ve hak üzere olduğunu yüz binler dahi ulemalar ve milyonlar evliyalar yetiştirerek de ispat etmiştir. Zira ağacın keyfiyet ve kalitesini gösteren yetiştirdiği meyvelerin güzelliği ve lezzetidir. Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin mübarek şeceresinin yetiştirdiği nurani meyveler olan Hasan-ı Basriler, Cüneyd-i Bağdadiler, İmam-ı A'zam, Şafii, Malik ve İbni Hanbeller, İmam Buhariler, Müslimler Abdülkadir-i Geylaniler, İmam-ı Gazaliler, Mevlana Rumiler, Şâh-ı Nakşibendler, İmam-ı Rabbaniler, Taftazaniler, Fahreddin-i Raziler, Celaleddin-i Suyutiler (radiyallahu anhüm ecmain) gibi milyonlarca büyük İslam âlimleri ve evliyaları hummalı bir çalışma içine girmişlerdir. Ashab-ı Kiram'ın manevî rehberliği altında Kur'ân ve sünnetten çıkardıkları itikad ve amel düsturlarını ortaya koymuşlar ve İslam Dünyası bin seneden fazla süren şaşaalı yüz yıllarını Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin

2- Ebu Davud, Sünnet, 1; Tirmizi, İman, 18; İbn Mace, Fiten, 17; İbn Hanbel, 2/332

3- Mecmau'z-Zevaid, 5/218

muhafaza ettiği bu prensipler ışığında yaşamışlardır. Kur'an'ın nurlu düsturlarının hayata tatbiki anlamına gelen bu esaslardır ki İslam'ın hâkim oluğu yüzyıllarda yeryüzünün yarısına ve insanlığın beşte birine adalet, fazilet ve saadet dağıtmıştır.

Öyle ise iki asırdır âlem-i İslam'da yaşanan büyük gerilemenin ve her sahada ortaya çıkan problemlerin sebebi bu Kur'ânî yoldan uzaklaşmak olduğu gibi, yegâne reçetesi de tekrar ümmet-i Muhammed'in (asm) o Kur'ânî hidayet yolunda toplanmasıdır.

Buraya kadar ele aldığımız bu mühim hakikatten dolayıdır ki son devrin büyük İman Müceddidi Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri de bütün himmet ve gayretiyle Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat itikadının takviyesine ve sünnet-i seniyenin ihyasına çalışmış, bu uğurda büyük çilelere katlanmış, ömrünü bu yolda feda etmiştir. Yazdığı yüz otuzdan fazla risalesini tamamen ehl-i sünnetin düsturları üzerine bina ederek Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin itikad ve amel düsturlarıyla birlikte ehl-i sünnet büyüklerinin sevgisini kalblere yerleştirmiştir.

Mesela ehl-i sünnet imamlarının nasıl büyük bir himmet, titizlik ve isabetle Kur'an'dan hidayet yolunu alıp muhafaza ettiklerine dair şöyle Üstad şöyle demiştir:

“Âlem-i İslâmda Ehl-i Sünnet ve Cemaat denilen ehl-i hak ve istikamet fırka-i azimesi (büyük topluluğu), hakaik-i Kur'âniyeyi ve imaniyeyi istikamet dairesinde hüve hüvesine (en ince noktasına kadar) Sünnet-i Seniyyeye tâbi olarak muhafaza etmişler. Evliyaların büyük çoğunluğu, o daireden yetişmişler.”⁴

Yine yukarıda izahı geçen hadis-i şeriften yola çıkarak, “Nakl-i sahih-i kat'i ile (Peygamberimiz sav) ... ümmeti yetmiş üç fırkaya bölüneceğini ve içinde hidayet üzere olup kurtulan fırka, Ehl-i Sünnet ve Cemaat olduğunu haber veriyor.”⁵ diyen Hazret-i Üstad, kader gibi itikadî meseleler için: “Cebrî gibi sebebe ayrı, müsebbebe ayrı birer kader tasavvur etsen veyahut Mu'tezile gibi kaderi inkâr etsen, Ehl-i Sünnet ve Cemaati bırakıp fırka-i

4- Mektubat, 26. Mektub

5- Mektubat, 19. Mektub

dâlleye girersin.”⁶ demekle, müminlerin tek rehberlerinin ehl-i sünnetin inanç esasları olması gerektiğini, Cebriye ve Mu'tezile gibi sahabeden ayrılarak kendi akullarınca sapkın yollar açanların hidayet rehberi olamayacaklarını ortaya koyar.

Kur'ân ve sünnete bu yüksek ehl-i sünnet şuuruyla yaklaşan Üstad Bediüzzaman Hazretleri, kurucusu olduğu ve milyonlarca insanın hidayetine vesile olan Risâle-i Nûr hizmetinin usul ve metodunu da tamamen ehl-i sünnet düsturları üzerine oturtuğunu şöyle izah eder:

“Kelâm'ın ve Usûlû'd-Din allâmelerinin ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ın dâhî muhakkiklerinin İslâmî akidelere dair çok araştırma ve muhakemeler yaparak ve âyet ve hadisleri muvazene edip karşılaştırarak kabul ettikleri Usûlû'd-Din denilen (Dinin temel düsturları), şimdiki Risâle-i Nûr'un meşrebini (yolunu) muhafazaya emrediyor, kuvvet veriyor. Hatta hiçbir yerde, hatta ehl-i bid'a kısmı da bu meşrebimize işemiyorlar.”⁷

Kelam ilmi sahasında İslâm tarihinde yetişen büyük otoritelerden biri olan Üstad Bediüzzaman, imanî mevzuların teferruatında bazı orijinal tesbitlere de sahip olduğu halde, Ehl-i Sünnet imamlarının ittifak ettikleri meselelerde hiçbir zaman muhalif fikir beyan etmemiştir. Onları aynen destekleyip sahip çıkmış ve o ittifakı delil olarak göstermiştir. Çünkü ona göre Ehl-i Sünnetin icmaı (fikir birliği) Müslümanlar için katî ve tartışmasız delildir. Üstad'ın bu tavrına bir numune olarak sahabeler hakkındaki şu beyanını gösterebiliriz:

“Enbiyadan sonra nev'-i beşerin (peygamberlerden sonra insanlığın) en efdali sahabe olduğu, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin icmaı bir hüccet-i katıdır (kesin delildir).”⁸

Said Nursî Hazretlerinin, Ehl-i Sünnet'in temel inanç ve amel düsturlarını kabul etmeyen Mu'tezile gibi bid'a mezhepleri hakkındaki şu beyanları, onun Ehl-i Sünnet düsturlarını nasıl

6- Sözler, 26. Söz

7- Emirdağ Lâhikası-1

8- Sözler, 27. Söz

yüksek gördüğünü gösterdiği gibi, Ehl-i Sünnet'e muhalefet edenleri ne durumda gördüğünün tesbiti açısından da gayet mühim ifadelerdir:

“Mu'tezile imamları, muhabbet-i haktan (hak sevgisinden) ziyade, Ehl-i Sünnet'in yüksek düsturlarına kısa akılları yetişemediğinden ve geniş kavanin-i Ehl-i Sünnet (Ehl-i Sünnet'in kanunları), onların dar fikirlerine yerleşmediğinden, inkâr ettiklerinden merduddurlar (reddedilmişlerdir).”⁹

Ehl-i Sünnet yolunun aşırılıklardan uzak kalarak hadd-i vasat (orta yol) üzere gittiğine eserlerinde vurgular yapan Said Nursî Hazretleri, bunun güzel bir numunesini Şia ve Alevilik hakkındaki risalesinde şöyle vermektedir:

“Ehl-i Sünnet, Hazret-i Ali'yi (ra) tenkis etmedikleri gibi ciddi severler. Fakat hadisçe tehlikeli sayılan ifrat-ı muhabbetten çekiniyorlar. Hadisçe Hazret-i Ali'nin (ra) şiası (tarafdarları) hakkındaki sena-yı Nebvî, Ehl-i Sünnete aittir. Çünkü istikametli muhabbetle Hazret-i Ali'nin (ra) şiaları, ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaattir. Hazret-i İsa Aleyhisselâm hakkındaki ifrat-ı muhabbet, Nasara (Hristiyanlar) için tehlikeli olduğu gibi; Hazret-i Ali (ra) hakkında da o tarzda ifrat-ı muhabbet, hadis-i sahihte tehlikeli olduğu tasrih edilmiş (açıklanmış). (Bu hadisi Üstad Mu'cizat-ı Ahmediye'de şöyle nakleder: “(Resûl-i Ekrem asm) İmam-ı Ali'ye (ra) demiş: Sende Hazret-i İsa (as) gibi iki kısım insan helâkete gider. Birisi, ifrat-ı muhabbet; diğeri, ifrat-ı adavetle (biri sevgide, biri düşmanlıkta aşırı giderek). Hazret-i İsa'ya Nasranî muhabbetinden hadd-i meşru'dan tecavüz ile hâşâ “İbnullah” (Allah'ın oğlu) dediler. Yahudi, adavetinden çok tecavüz ettiler, nübüvvetini ve kemalini inkâr ettiler. Senin hakkında da bir kısım, hadd-i meşru'dan tecavüz edecek, muhabbetinden helâkete gidecektir.)

Her şeyin ifrat ve tefriti iyi değildir. İstikamet ise hadd-i vasattır (orta yoldur) ki, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat onu ihtiyar etmiş (seçmiş). ... Ehl-i Sünnet, Alevîlerden ziyade Hazret-i Ali'nin

(ra) taraftarıdırılar. Bütün hutbelerinde, dualarında Hazret-i Ali'yi (ra) lâıyk olduğu sena ve övgü ile zikrediyorlar. Hususan büyük çoğunlukla Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat mezhebinde olan evliya ve asfiya, onu mürşid ve şah-ı velayet biliyorlar. Alevîler, hem Alevîlerin hem Ehl-i Sünnet'in düşmanlığına hak kazanan Haricîleri ve dinsizleri bırakıp, ehl-i hakk (olan Ehl-i Sünnet'e) karşı cephe almamalıdırılar."¹⁰

Üstad'ın Ehl-i Sünnet'e şiddetli bağlılığı yazdığı Nur Risalelerine de aynen aksetmiştir. Bu sebeple, Risaleleri okuyanların, Allah'a Kur'an'a, Resûlüllah'a (sav) ve ashab-ı kirama karşı muhabbet ve hürmetleri kısa bir zaman içerisinde ziyadeleştiği gibi, Ehl-i Sünnet büyükleri olan evliyalara, âlim ve müçtehidlere karşı da derin bir muhabbet ve sevgi duymaya başlarlar. Hidayet üzere olmanın, İslâmiyet'i doğru anlayıp doğru yaşamanın ve bid'atlardan korunmanın en temel şartının Ehl-i Sünnet yoluna sıkıca bağlı bulunmakta olduğu şuuruna varırlar.

"Adalet namazında kibleiniz dört mezhep olsun"¹¹ diyerek gerek itikadi, gerek ameli nokrada, insanları Ehl-i Sünnet'in maruf dört mezhebine göre amel etmeye çağıran Üstad Bediüzzaman'ın bu itikad ve amelle yetiştirdiği Nur Talebeleri son derece yüksek bir Ehl-i Sünnet'e bağlılık şuuruyla donanmışlardır. Onların bu yüksek vasıfları Risâle-i Nûr Külliyyatı içinde yer alan Tarihçe-i Hayat kitabında şöyle tarif edilmiştir:

"Nur talebeleri de, imân ve İslâmiyete Ehl-i Sünnet dairesinde bütün kuvvetiyle hizmet için hayatlarını dahi çekinmeden veriyorlar ve süflî menfaatlerin peşinde değillerdir."¹²

Buraya kadar yazılanlarla ortaya çıktığı gibi, Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri asrımızda Ehl-i Sünnet'in en büyük müdafilerinden biri olarak Ehl-i Sünnet itikadının güçlenmesinde büyük bir rol sahibi olmuştur. Ve zât-ı hâdî ve'l-mühdî, bütün müminleri Ehl-i Sünnet'in istikametli ve nurlu hidayet yoluna davet etmiştir. Allah kendisinden ebediyen razı olsun.

Nisan 2013

10- Lemalar, 4. Lema

11- Divan-ı Harb-i Örfî

12- Tarihçe-i Hayat

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN HİZMETLERİNİN NETİCELERİ

Bediüzzaman Hazretlerinin hayatını 'eski Said' ve 'yeni Said' olarak iki devreye ayırdığını yazmıştık yukarıda. Genel olarak Osmanlı döneminde yaptığı çalışmalar Eski Said devresine rastlarken, Cumhuriyet döneminde yapmış olduğu hizmetler Yeni Said devresine ait olan hizmetleridir. Biz burada daha çok Yeni Said devresindeki faaliyetlerini nazar-ı dikkate alacağız.

Bediüzzaman Hazretleri Yeni Said olarak hizmete başladığı günlerde memlekette çok büyük bir manevi tahribat yaşanmakta idi. Din eğitimi yasaklanmış, iman ve İslâmiyet aleyhinde propagandaya başlanmış, pek çok âlim ve fazıl kişiler değişik yollarla susturulmuş, inananlar büyük bir şiddet ve baskıya maruz kalmış, dinde reform adı altında İslâmi şear ve temeller değiştirilmeye başlanmış ve Avrupalı bir toplum oluşturmak için pek çok cebri icraatler topluma dikte edilmiştir. Netice olarak milletin dini ve imanı bütün yönleriyle büyük bir tehlike ile karşı karşıya kalmıştır.

Bediüzzaman Hazretleri gerek bu tahribatın önüne set çekebilmek için ve gerekse bu problemin kaynağı olan maddeci ve tabiatçı felsefe ile ilmi ve fikri sahada mücadele edebilmek için bütün mesaisini iman hakikatlerinin isbatına ve dinsiz felsefelerin çürütülmesine ve İslâm'ın başlangıcında olduğu gibi

yeniden başta iman esasları olarak dinin en temel meselelerinin takviyesine sarf etti. Bunun için siyasi ve sosyal hayattan tamamen çekilerek kendini Kur'an'a verdi. Yirimi üç sene müddetinde (1926–1949) Kur'an'dan aldığı nurlarla yüz otuz risaleyi yazarak bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'aniyeyi Hatta en muannide karşı dahi parlak bir sûrette isbat etti. Üstad Hazretlerinin “Benim fikrimin ürünü değil Kur'an'dan ilhamen yazdırılmıştır” dediği bu yeni Kur'an tefsirine Risâle-i Nûr Külliyyatı denilmektedir. Kendi ifadeleriyle Risâle-i Nûr, “Tabiattan gelen küfür fikrini dirilmeyecek bir sûrette öldürmüş ve küfürün belini kırmıştır. Bu asrın insanının anlayışına hitap eden bu dersler, hakikat noktasında ve ilmen küfre karşı kesin bir zafer kazanmıştır”. Bunun en büyük bir delili bütün dinsiz felsefeleri çürüttüğü halde, dinsizlerin bir tek risaleye dahi bir reddiye yazamamalarıdır.

Bu fikri galebenin toplum hayatındaki etkileri de gittikçe artarak kendini göstermiştir. 1950'ye kadar süren manevi gerilemenin ardından yeniden toplumda manevi, dinî hayat hızla güçlenmeye başlamıştır. 1925'den 1950'ye kadar devam eden tek parti iktidarı çok büyük dinî manevi tahribatlara imza atarken, aynı yıllar içinde yapılan bu imanı kuvvetlendirme hizmetinin bir meyvesi olan toplumdaki şuurlanma ile 1950'de yapılan ilk çok partili seçimlerde o baskıcı partiyi halk, iktidardan uzaklaştırarak yerine dine nisbeten saygılı bir yönetimi getirmiştir.

1925-1950 arasında estirilen dehşet, korku, baskı ve sindirme havası neticesinde memlekette din eğitimi ve Kur'an öğretimi neredeyse tamamen duracak bir hâle gelmişken Üstad Bediüzzaman ve talebeleri bunun bir istisnasını teşkil etmiştir. Üç defa hapis yatması defalarca sürgüne gönderilmesi sürekli bir baskı ve gözetim altında tutulmalarına rağmen Nur Risâleleri elden ele Kur'an harfleriyle ve el yazısı ile evlerde gizlice çoğaltılarak memleketin her tarafına neşredilmiş, âdetâ evler birer nûr medresesi olmuş, her bir Nur Talebesi evini Kur'an öğretimine açarak, küçük büyük demeden, insanlara Kur'an ve yazısı öğretilmiş, Risâle-i Nûr'lardaki kuvvetli iman dersleri

ve ehl-i sünnet itikadı doğrultusunda bir şuur ve sünnet üzere yaşayış öğretilmiştir. Âdetâ bütün memleket bir Nur Medresesi olmuştu. Daha 1947 yılına gelindiğinde Afyon Mahkemesi esnasında savcı, iddianamesinde beş yüz bin talebesi var diyordu. Hareket 1950'den sonra üniversite talebeleri içinde de hızla yayılmaya başladı. Baskının nisbeten hafiflemesi sebebiyle Üstad, her yerde nûr dersaneleri açılmasını emretti.

Şu anda Türkiye çapında Risâle-i Nûr üzerine araştırma ve eğitim faaliyetlerinde bulunan onlarca belki de yüzlerce vakıf ve dernek bulunmaktadır. Bu güne kadar milyonlarca insan kuvvetli bir iman ve sünnet-i seniye dairesi içinde bir İslâmi yaşayışı elde ettiği gibi şu anda da Türkiye'de milyonlarca insan Nur derslerinden istifade etmektedir.

Bediüzzaman Hazretlerinin ve talebelerinin bu gayretli çalışmalarının neticesi olarak 1950 sonrasında toplumsal hayatta da bariz bazı değişiklikler yaşanmıştır. Ayrıca toplumdan gelen din eğitimi talebinin artan baskısı karşısında İmam-Hatib Liseleri ve İlahiyat Fakülteleri açılmıştır. 1930'larda ezanı Türkçe okuma mecburiyeti getirilmişken 50'den sonra tekrar aslına dönmüştür.

Üstad Hazretlerinin mühim hizmetlerinden birisi de, Kur'ân harfleriyle okuyup yazma faaliyetini talebelerine emrederek Kur'ân harflerinin unutulup kaybolmasını engellemiştir. Kendisi bütün eserlerini Kur'ân yazısıyla yazdırmış ve talebelerine de "Risâle-i Nûr Talebesinin en ehemmiyetli vazifesi, onu yazmak ve yazdırmaktır" diyerek Risaleleri elleriyle yazmalarını emretmiş ve Risâle-i Nûr'un mühim bir vazifesinin Kur'ân yazısını muhafaza etmek olduğunu mükerreren bildirmiştir. Bunun neticesi olarak nur talebeleri eski alfabeyi okuyup yazabilmekte ve bunu herkese öğretmeye yönelik çalışmalarına devam etmektedirler.

Üstad Hazretlerinin iman, Kur'ân, şear ve sünnet-i seniye üzerine yaptığı çalışmalar netice vermiş ve artık Türkiye'den İslâm'ın dışlanamayacağını katiyen anlaşılmıştır.

Risâle-i Nûr sadece Türkiye'deki Müslümanların problemlerini çözmek üzere yazılmış bir eser değildir. Belki umum âlem-i

İslâm'ın ortak manevi yaralarına merhemler sunan ve istikbalde parlayacağı vaad olunan bir İslâmi medeniyetin ve ittihad-ı İslâm'ın formüllerini de ihtiva eder.

Bediüzzaman Hazretleri bu iman derslerinin bütün Müslümanlara yönelik bir faydasını şöyle anlatır: “Hindistan’da bir mümin işitse ki Türkiye’de bir tefsir yazılmış ve bütün iman hakikatlerini dinsizleri susturacak bir katiyetle isbat ediyor; kendisine imana dair bir şüphe geldiğinde ‘ben bunun cevabını bilmesem de Türkiye’de cevabı var’ der ve imanı şüphelerden korunmuş olur.” Bu gün İslâm dünyasının pek çok ülkelerinde Risâle-i Nûr ve Bediüzzaman Hazretleri üzerine üniversitelerde çalışmalar yapılmakta, mühim bazı İslâm âlimleri Risâle-i Nûr ve Bediüzzaman Hazretlerinin tanınması için ciddi çabalar sarf etmektedir. Onlar tarafından da Nur Risalelerine Müslüman dünyanın ne kadar çok ihtiyacı olduğu vurgulanmaktadır.

Ayrıca tüm dünyayı etkisi altına almış olan Ateizm, Agnostizm, Naturalizm, Materyalizm ve din düşmanlığı gibi hastalıkların Kur’ânî devaları da Risâle-i Nûr’da vardır. Hatta yapılan onca çalışmalara rağmen komünizmin Türkiye’ye girememesinin Risâle-i Nûr’un imana yaptığı geniş çaplı hizmetler olduğunu Bediüzzaman Hazretleri bizzat vurgulamaktadır.

Bu gün Risâle-i Nûr birçok dünya dillerine çevrilmiş durumdadır. Asrın insanına hitap etmesi ve ispatlarındaki kuvvet sebebiyle pek çok insanın İslâmiyete girmesine sebep olmaktadır.

Haziran 2007

EDDÂÎ¹

Yıkılmış bir mezarım* ki, yığılmıştır içinde
Said'den yetmiş dokuz** emvat² bâ-âsam³ âlâma⁴.
Sekseninci olmuştur, mezara bir mezar taş,
Beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâm'a⁵.
Mezar taşımla pür-emvat⁶ enindâr⁷ o mezarımla,
Revânım⁸ sâha-i ukba-yı ferdâma⁹.
Yakînim¹⁰ var ki: İstikbal semavatı¹¹, zemin-i Asya¹²,
Bâhem¹³ olur teslim, yed-i beyza-yı İslâm'a¹⁴.
Zira yemin¹⁵ yümn-i imandır¹⁶.
Verir emni¹⁷ eman¹⁸ ile enama¹⁹...

-
- 1- Dua eden, davet eden
2- Ölüler
3- Günahlarla
4- Elemle
5- İslâmın zararına
6- Ölü dolu
7- İnleyen
8- Gidiyorum
9- Yarınki ahiret sahama
10- Kat'î inancım

- 11- Gelecek göğü
12- Asya yeri
13- Birlikte
14- İslâmın mu'cizeli beyaz eline
15- Sağ el
16- İmanın bereket ve uğurudur
17- Emniyet ve barışı
18- Emin ve korkusuz kılma
19- Halka

* Üstad Bediüzzaman'ın bu bir kıt'alık bu şiiri, Lemaat Risalesi'nin başında yer almaktadır. Rûmî 1337, hicrî 1339, miladî 1921 yılında İstanbul'da tab ettirdiği şiirin haşiyesinde "Bu kıta onun imzasıdır" diye not düşmüştür. Çünkü vefatından kırk sene evvel, 1921 yılında yazdığı bu şiiriyle ileride mezarının yıkılacağına, işaret etmektedir.

** "79 emvat" ifadesiyle, vefatının 1379 hicri yılında olacağına işaret ediyor. Çünkü Hazret-i Üstad, 79 değil 83 yaşında vefat etti. Yani şiirdeki 79'la yaşına değil, vefat tarihine işaret ediyor. Hakikaten 25 Ramazan 1379'da, yani 23 Mart 1960 da ahirete göç etmiştir. Elbette bu iki harika kerâmet, o yüksek şahsiyete yakışır mükemmel bir imzadır. Üçüncü kerâmeti de inşaallah İslâm'ın yed-i beyzasının âleme emniyet ve huzuru hâkim kılmasıyla görünecektir.

Mart 2009

BEDİÜZZAMAN'IN HALEFİ HÜSREV EFENDİ

Bediüzzaman Hazretlerinin cemaat ve şahs-ı mânevî üzerinde çok durması ve daima Nur hizmetinin şahs-ı mânevîsini nazara vermesi, “O’nun kendisinden sonra yerine sâdece cemaati bıraktığı” gibi yanlış bir şekilde yorumlanabilmektedir. Hâlbuki şahs-ı mânevî kuralı, reis ve lider kavramına ters olmadığı gibi, aksine onu gerektirir de. Çünkü o şahs-ı mânevîyi temsil edecek, idare edecek ve istişarenin son noktası olacak bir reise her zaman ihtiyaç vardır. Toplum hayatında başı olmayan hiçbir topluluk varlığını devam ettiremediği gibi, yaradılış kanunları da her cemaatin bir başı olmasını gerektirir, dinimiz de bunu emreder.

Hız. Üstad’ın İhlâs Risâlesi’ndeki “Mesleğimizin esası uhuvvertir (kardeşliktir). Peder ile evlad, şeyh ile mürid mâbeynindeki vâsıta (bağ) değildir. Belki hakiki kardeşlik vasıtalarıdır. Olsa olsa bir üstadlık ortaya girer” ifadesi kardeşlik esasına dayanan bir cemaat hizmeti de olsa o cemaatin başında bir Üstad, bir idareci bulunması lüzumuna işaret etmektedir.¹

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), “Üç kişi yolculuğa çıkarlarsa, aralarından birini başkan seçsinler!”² “Dünyanın üçra bir köşesinde de olsa, üç kişinin, içlerinden birini kendilerine emir

1- Lem’alar, 21. Lem’a

2- Ebû Dâvud, Cihâd, 80

(idareci) tâyin etmeden yaşamaları doğru olmaz”³ gibi hadîs-i şeriflerinde Müslümanların başlarına idareci seçmelerinin lüzum ve ehemmiyetine işaret etmektedir. Yine Bedüzzaman'ın Lemaât'te ifade ettiği “Karıncayı emîrsiz (idarecisiz), arıları ya'subsuz (arı beyi) bırakmayan kudret-i ezeliye, beşeri de bırakmaz şeriatsız, nebisiz. Sırr-ı nizam-ı âlem, böyle ister elbette” beyanları arı ve karıncaya kadar sosyal bir hayat süren toplulukların bile idarecisi bulunmasının ilâhî hikmetin şu âleme koyduğu nizam ve düzenin bir gereği olarak târif etmektedir. Öyle ise Nur cemaatinin de başında bir idarecisinin bulunması muhakkak bir zorunluluktur.

Günümüzde en küçük derneklerin bile bir başı olduğu halde cihanşümul bir dâvâ olan Risâle-i Nûr hizmetinin başsız olması elbette ne hayatın gerçeklerine, ne de Risâle-i Nûr hizmetinin prensiplerine, ne de sünnet-i seniyenin düsturlarına uyar. Üstad Hazretleri hayatı boyunca cemaat ve şahs-ı mânevînin önemine vurgu yapmakla beraber, o şahs-ı mânevînin başında da bizzat kendisi bulunarak cemaatini yönetmiştir. Kendi vefatından sonra da aynı şekilde o şahs-ı mânevîyi temsil ederek başkanlığını yürütecek bir reisin olması zarureti bedihi bir hakikattir. Çünkü cemaat içinde birlik ve beraberliğin devamını sağlanması, çıkacak ihtilafların büyümesini engellenmesi, ancak fikrine, ihlâsına ve otoritesine îtimad edilen saygın bir idarecinin başta olmasıyla olur.

İşte bu noktadan Bedüzzaman Hazretleri âhirete gitmeden önce her cihetle güvendiği en seçkin bir talebesini, Hüsrev Efendi'yi yerine bırakarak cemaati başsız bırakmadan gitmiştir.

Nitekim vefatından kısa bir süre önce Isparta'daki bir kısım talebeleriyle bir kır gezisinde bir araya gelen Bedüzzaman Hazretleri onların huzurunda Hüsrev Efendi'ye: “Hüsrev! Melekü'l-Mevt Azrail Aleyhisselâm gelse ‘Seni mi alayım, Hüsrev’i mi alayım?’ dese ben, ‘Beni al, Hüsrev hem benim yerime hem de kendi yerine hizmet eder’ derim” deyince Hüsrev Efendi:

3- Ahmed İbn Hanbel, Müsned, II, 177

“Üstâdım! Ben zâten hastayım! Azrail Aleyhisselâm beni alsın, ben sizi âhirette istikbâl ederim” diye mukabele etmişti. Bunun üzerine Üstad Bediüzzaman: “Hayır Hüsrev! Hak böyle ister! Melekü'l-Mevt beni alacak, sen hem benim yerimde, hem de kendi yerine hizmet edeceksin!” demişti.

Bediüzzaman Hazretlerinin Hüsrev Efendi'ye “Benim yerimde hizmet edeceksin” diyerek yaptığı bu vazifelendirmeyi orada bulunan talebeler şahit olarak sonraki kuşaklara nakletmişlerdir.⁴

Hazret-i Üstad, Risâle-i Nûr'un telifinin tamamlanması ve iman ve Kur'ân dâvâsına sâhip çıkacak kuvvetli ellerin yetişmesi sebebiyle, “Isparta havalisinde yüzer genç Saidler ve Hüsrevler yetişmişler. Bu ihtiyar ve zaif Said, dünyadan kemâl-i istirahat-ı kalble veda etmeye hazırdır”⁵ diyerek huzûr-u kalp ile âhirete gitmeye hazır olduğunu daha önceleri söylemişti. Çünkü Üstad Hüsrev Efendi gibi zâtların Nur Hizmetini onun arkasından istikametle devam ettirecek sıfatlara sâhip olduğuna inanıyordu.

Yine on iki sene önce Afyon Hapsi'nde iken Hüsrev Efendi hakkında talebelerine hitaben:

“Hüsrev gibi Nur kahramanından -benim yerimde ve Nur'un şahs-ı mânevîsinin (mânevî şahsiyetinin) çok ehemmiyetli bir mümessili (temsalcisi) olmasından- hiç bir cihetle gücenmemek elzemdir (en lâzımdır)”⁶ demekle Hüsrev Efendi'yi kendi yerinde bilmelerini talebelerinden istemiş ve üstelik bunu Şuâ'lar gibi temel bir Risâle-i Nûr mecmuasına yazılı olarak da geçirmişti. İşte şimdi de son olarak talebeleri huzurunda onu kendi yerine sözlü olarak bırakmış, halefi olarak tayin etmiş oluyordu.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, yıllar önce Isparta'ya gelişinin ikinci senesinde çok sevdiği yeğeni Abdurrahman'ın vefatı üzerine büyük üzüntülere kapılarak şöyle demişti:

“O dünyada kalsaydı; hem dünyadaki vazife-i uhreviyemin kuvvetli bir medarı ve benden sonra tam yerime geçecek bir

4- Hayrat Vakfı Arşivi

5- Kastamonu Lâhikası

6- Şuâ'lar, 14. Şuâ'

hayrül-halef ve hem de bu dünyada en fedakâr bir medar-ı teselli, bir arkadaşım olabilirdi ve en zeki bir talebem, bir muhatab ve Risâle-i Nûr eczalarının en emin bir sâhibi ve muhafızı olurdu.”⁷

Hazret-i Üstad'ın daha Nur hizmetine başlarken arzu ve niyet ettiği kendisinden sonra yerine hayırlı bir halef bırakma ve dâvâsını ona teslim etme düşüncesi, otuz sene sonra, bizzat Üstad'ın Risâle-i Nûr'un kahramanı namını verdiği, ihlâsına, keskin feraset ve dirayetine defalarca şahadet ettiği Ahmed Hüsrev Efendi'yle gerçekleşmiş oluyordu.

Hüsrev Efendi'nin Bediüzzaman'ın Halefi Olmaya Liyâkati

Isparta Talebelerinin Nur Hizmeti'ne sâhip çıkmalarının ardından, Hulûsî, Hâfız Ali, Hoca Sabri gibi pek çok kahraman, sadık Nur Talebeleri yetişmişti. Bediüzzaman'ın saff-ı evvel adını vererek övdüğü bu ilk dönem talebeleri içinde Hüsrev Efendi'nin, Nur hizmetinde gösterdiği olağanüstü faaliyeti çok geçmeden onu talebeler içinde temâyüz ettirmişti. Bu sebeble Bediüzzaman Hazretleri onun fevkalade sadakatini, ihlâsını, dirayetini, çalışkanlığını ifade eden pek çok satırlar kaleme alarak Risâle-i Nûr'a kaydetmişti. Hüsrev Efendi'nin ileride Bediüzzaman Hazretlerinin dâvâsını devam ettirecek hayrül-halefi olmaya liyâkatini gösteren o satırları -makam münasebetiyle burada bir arada sunuyoruz. Bu satırları az bir dikkatle okuyan kimse, Bediüzzaman'dan sonra Hüsrev Efendi'nin Nur cemaatinin sevk ve idaresinde vazifeli olduğuna kanaat sâhibi olacaktır.

“Hüsrev gibi bir Nur kahramanından, benim yerimde ve Nur'un şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından hiçbir cihetle gücenmemek elzemdir.”⁸

“Ecel gizli olmasından, vasiyetnâme yazmak sünnettir. Benim metrukâtım ve Risâle-i Nûr'dan olan benim hususî kitaplarım ve güzel cildlenmiş mecmualarım vesair şeylerimin bütünü, Gül

7- Lem'alar, 26. Lem'a

8- Şua'lar, 14. Şua

ve Nur fabrikalarının heyetine, başta Hüsrev ve Tahirî olarak o heyetten oniki kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum.”⁹

“Risâle-i Nûr’un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimî ve ciddi istiyor. Ben de derim: Te’lif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faideli ise, hayatın dahi hizmet-i Nûriyede benim bu azablı hayatımdan o derece faidelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim.”¹⁰

“Hüsrev’in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede tedbir ve dirayeti ve Hâfız Ali gibi yüksek ihlâsı ve mahviyeti...”¹¹

“Bilhassa Medresetü’z-Zehra erkânlarının, hususan Hüsrev’in bu vatan ve millet ve âlem-i İslâm’a hizmet-i îmaniyeleri ve tahribçi dinsizlerin desiselerine sed çekmeleri o kadar büyük bir hasenedir ki farz-ı muhal binler seyyie olsa afvettirir. Öyle ise, başta Hüsrev olarak o erkânların hiçbir hareketini tenkid etmemek ve kemâl-i ihlâs ve samimiyet ile onlara tesanüd ve tam kardeş olmak lâzımdır.”¹²

“Gizli düşmanlarımız iki planı tâkib ediyorlar. Biri beni ihanetlerle çürütmek; ikincisi, mâbeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkid ve itiraz ve gücenmek ile bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size îlan ederim ki Hüsrev’in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya (1) Risâle-i Nûr aleyhinde ve (2) benim aleyhimde ve (3) bizi perişan edenlerin lehinde bir azim hıyanettir ki benim sobamın parçalanması gibi acib, sebebsiz bir hâdise başıma geldi.”¹³

“Hüsrev, Türk milletinin mânevî büyük bir kahramanı ve bu vatanın bir halaskârıdır (kurtarıcısıdır) ve Türk milleti onun

9- Emirdağ Lâhikası

10- Emirdağ Lâhikası

11- Kastamonu Lâhikası

12- Emirdağ Lâhikası

13- Şua’lar, 14. Şua’

ile iftihar edecek bir hâlis fedakâridir. Ve sırr-ı ihlâsa tam mazhar olduğundan benlik ve riyakârlık ve şöhretperestlik bulunmaması cihetiyle çok hizmet-i vataniye ve milliyesinden bir ikisini beyan etmek zamanı geldi. Bu zât müstesna ve şirin kalemiyle nurlardan altı yüz risâleye yakın yazmış ve vatanın her tarafına neşrederek komünist perdesi altında dehşetli ifsada çalışan anarşistliği kırdı ve tecâvüzünü durdurdu ve bu mübârek vatani ve bu kahraman milleti o zehirden kurtarmak için tesirli tiryakları her tarafa yetiştirdi. Türk gençlerini ve nesl-i âtiyi büyük bir tehlikeden kurtarmaya vesile oldu.”¹⁴

“Hem bu Hüsrev’in kalemi gibi; fikri, kalbi de o nisbette hârika diyebiliriz. Risâle-i Nûr’a karşı irtibatı ve iştıyakı ve kanaati gittikçe terakki ve inkişaf ediyor. Hiçbir hâdise onu sarsmıyor, fütur vermiyor.”¹⁵

“Risâletü’n-Nur hakkında kerametli ve dikkatli ve isabetli ve keskin Hüsrev’in nazarı doğrudur.”¹⁶

“Risâle-i Nûr, Kur’ân’ın bir mu’cize-i mânevîsi olduğu gibi; Hüsrev’in kalemi de Risâle-i Nûr’un pek kuvvetli bir kerameti olduğunu buraca hergün tasdik ediyoruz.”¹⁷

“Gül ve Nur Fabrikası namına Hüsrev’in tebrik mektubu, beni sevinçle ağılattırdı. Zâten Hüsrev’in mümtaz bir hasiyeti budur ki şimdiye kadar bana gelen bütün mektuplarının hiçbirisi beni incitmiyor, elîm zamanlarımda da yumuşak geliyor, ruhumu okşuyor. Bu cihette dahi ona şahsım itibariyle çok minnetdarım.”¹⁸

“Buranın bir Hüsrev’i olacak derecede ihlâs ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi isminde Risâletü’n-Nur’un çalışkan bir talebesi...”¹⁹

14- Şua’lar, 14. Şua’

15- Kastamonu Lâhikası

16- Kastamonu Lâhikası

17- Kastamonu Lâhikası

18- Emirdağ Lâhikası

19- Kastamonu Lâhikası

“Lillahilhamd, sizlerin gayretinizle o havâlide çok Hüsrevler var, meydana çıkmaya başlamışlar.”²⁰

“İsparta’nın Hâfız Ali’si elhak ikinci bir Hüsrev olduğuna benim de kanaatım geldi.”²¹

“Asr-ı saadetten beri böyle hârika bir surette mu’cizeli olarak yazılmasına hiç kimse kadir olmadığı halde Risâle-i Nûr’un kahraman bir kâtibi olan Hüsrev’e “Yaz!” emir buyrulmasıyla, Levh-i Mahfuz’daki yazılan Kur’ân gibi yazılması...”²²

Hüsrev Efendi’nin Risâle-i Nûr’daki Beyanlarından:

“Ben Üstadımın gittiği meslekte ve Risâle-i Nûr’la âlem-i İslâm’a hususan bu vatana ve bu millete ettiği kudsi hizmetinde kendisine isnad edilen mevhum suçuna ruh u canımla iştirak ediyorum. Ve beni bu hizmet-i imaniyede muvaffak eden Cenâb-ı Hakk’a âhir ömrüme kadar şükredeceğim.”²³

“Her tarafı ve her hâli kusur ve ayıbla dolu talebeniz, sevgili Üstadının ayaklarının altına varlığını sermişti. Belki her gün, bu şiddetten daha büyük bir şiddetle muamele görse ve hatta Üstad’ı uğrunda, yüz bin hayatı olsa hepsini bile vermeye bilâ-tereddüd hazır olduğunu, surî değil, kalbî bir itirafa müheyyadır.”²⁴

“Evet sevgili Üstadım, biz Allah’tan, Kur’ân’dan, Habib-i Zîşan’dan ve Risâle-i Nûr’dan ve Kur’ân dellâli siz sevgili üstadımızdan ebediyen râzıyız. Ve intisabımızdan hiçbir cihetle pişmanlığımız yok.”²⁵

Netice: Buraya kadar saydığımız kuvvetli delillerin tamamını bir arada ele alacak olursak Hüsrev Efendi’nin Bedüzzaman Hazretlerinin halefi, yani ondan sonra yerine bıraktığı en seçkin talebesi olduğu güneş gibi aşikâr olarak ortaya çıkmaktadır.

20- Kastamonu Lâhikası

21- Kastamonu Lâhikası

22- Şua’lar, 11. Şua’

23- Şua’lar, 14. Şua’, (1949 Afyon Mahkeme Müdafaasından)

24- Barla Lâhikası

25- Şua’lar

Bahsimizi, yukarıya da almış olduğumuz, Bediüzzaman'ın Hazretlerinin gâyet açık ve net ifadesiyle kapatıyoruz:

“Hüsrev gibi bir Nur kahramanından, benim yerimde ve Nur'un şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından hiçbir cihetle gücenmemek elzemdir.”²⁶

Ahmed Feyzi Kul'un Hüsrev Efendi'ye Mektubu

Risâle-i Nûr'un önde gelen hatib talebelerinden olan ve Bediüzzaman Hazretlerinin kendisine Risâle-i Nûr'un avukatı namını verdiği Ahmed Feyzi Kul, 1948-1949 yıllarında Afyon Hapsi'nde Bediüzzaman Hazretleri ve Hüsrev Efendi ile birlikte hapis yatanlardandır. Hüsrev Efendi'ye hitaben yazıp gönderdiği aşağıdaki mektubunda onun Nur Talebeleri içindeki eşsiz mevkiini ve onun Bediüzzaman nazarındaki mevkiini gösteren ifadeleri dikkat çekicidir.

“Bismihi Sübhânehu

Sevgili, Muazzez ve mübârek kardeşim Hüsrev!

Benim her şeyim senin, senin de her şerefim benimdir. Nur'un her zaman için başbuğu ve kumandanı olan ve en fedakâr ve kahraman hizmetkârı olan siz aziz ve şerefli ve makbul kardeşime bütün varlığım feda olsun! Eğer ben kalem ve lisan isem sen de kalb ve ruhsun ve maden-i ihlâssın. Hepimizin medar-ı iftihar ve sertâc-ı ibtihacısın. Üstadımızın külli nazarı sendedir ve o nazar katiyyen hata etmez.

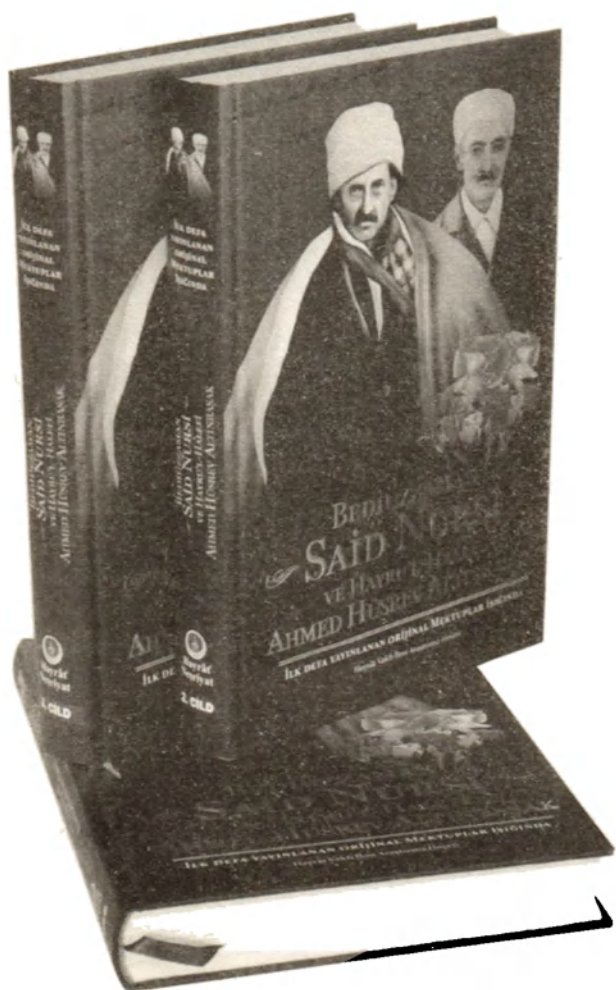
Biz çirkâb-ı dünyaya meyil ve onun icablarına köle olurken sen bütün fâni temelluklara kapını kapattın ve onların yüzüne tükürdün. Ve unfuvar-ı şebabını (parlak gençlik zamanını) da ayaklar altına alarak kendini senelerden beri “Yüce Kahraman'ın, Büyük Hakikat ve Fazilet Üstadının” hizmetine vakfettin. Onunla omuz omuza İlâhî hizmete koyuldun. Bütün mahrumiyetleri hırz-ı can ettin. Hayır, hayır, sana kimse bu kudsî makamda eş olamaz. Kardeşim sen her zaman bizim ağabeyimizsin. Bu

26- Şua'lar, 14. Şua'

biçare kardeşin sana köle olmakla iftihar eder. (...) Onun nâçiz bir hediyesini kabul et. Üstadımızın takdirine mazhar olan bu tercümeyi ben sana ihdâ ediyorum. Sen onu daha fazla tanzim ve ikmal edip de altına mübârek imzanı atmayınca ben asla ona imza atmayacağım. (...)

Mübârek ve nurdan ellerini kemal-i hasretle öperim ve bütün kardeşlerime ayrı ayrı selam ederim. El-Bâki Hüve'l-Bâki biçare ve kusurlu kardeşiniz Ahmed Feyzi, 9 Mart 949²⁷

Ekim 2012

HAZRET-İ ÜSTAD VE HAYRU'L-HALEFİ'NİN TARİHÇE-İ HAYATLARI

Rabbimize nâmu'tenâhî hamd ü senâlar olsun ki, yıllardır beklemekte olduğumuz Bediüzzaman Hazretleri ile Hüsrev Efendi Üstadlarımız'ın tarihçe-i hayatlarını geçtiğimiz ay yayınlamak nasib oldu. “Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak” adını taşıyan bu kitab, Hayrât Vakfı Camiası'ndan geniş bir heyetin iştirâk ve himmetleriyle on yıla yakın bir malzeme toplama çalışması ve ardından iki senelik bir te'lif süreci neticesinde hazırlandı. Kitabın hazırlanmasında en büyük kaynak ve miheng, bizzat Risâle-i Nûr Külliyyatı oldu. Hususan Üstad Bediüzzaman'ın hayatı ve mesleği ile Hüsrev Efendi'nin şahsiyet ve hizmetlerinin tanıtılmasında en büyük ağırlık Risâle-i Nûr'dan yapılan nakillere verildi. “Tarihçe-i Hayat Mecmuası” ile birlikte Abdurrahman Nursî'nin 1919 yılında İstanbul'da hazırlayıp neşrettiği “Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayatı” da kitabın mühim kaynaklarından. Bunun yanında Bediüzzaman Hazretleri ve Risâle-i Nûr hakkında daha evvel neşredilen pek çok eserden de istifade edildi. Külliyyatta yer alan esaslara uymak, onu desteklemek ve ters düşmemek kaydıyla şahid ve ravilerin nakillerine de ara ara yer verildi. Risâle-i Nûr'daki sarîh ifadelere aykırı indî yorumlar ve teviller dikkate alınmadı.

Bu kitapta effkâr-ı umumiye için büyük sürpriz olacak ve araştırmacıların nazar-ı dikkatlerini kendine çekecek olan belgeler bulunmaktadır. Daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış, bazı ezberleri bozacak ve pek çok yanlışlıkları tashih edecek mahiyette bulunan 250'den fazla orijinal vesika artık yayınlanmış durumda. Bilindiği üzere, Hazret-i Üstad her nerede olursa olsun yazdığı Risale ve Mektupları, daima Hüsrev Efendiye gönderir, o da bu müsveddeleri temize çekerek Üstadın işaret ettiği Mecmuaya dâhil eder, sonra çoğaltarak etrafa neşrederdi. Neşir hizmetinin merkezinde bulunması hasebiyle, risale, mektub ve resmî yazı gibi pek çok vesikalar kendisinde toplanmış bulunuyordu. Hüsrev Efendi'den Hayrât Vakfı'na intikal etmiş olan bu vesikalardan Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin kendi mübarek el yazısı ile yazdığı mektupları büyük bir tarihî kıymeti hâiz bulunmaktadır. Yine Hazret-i Üstad Barla'da iken hüsn-ü hattı bulunan talebelerine yazdırıp gönderdiği ve Risâle-i Nûr hizmetinin temellerinin atıldığı ilk döneme ışık tutan bazı mektuplar, ehli için paha biçilmez vesikalar hükmündedir.

Hüsrev Efendi'nin 1960 sonrası hizmetlerinin ve sergüzeşt-i hayatının nakledilmesinde, hâlen hayatta olan yakın talebelerinin büyük katkıları olmuştur. Uzun bir zaman zarfında iki yüz seksenden fazla Nur Talebesi'yle yapılan mülakat kayıtları, yazılı kaynaklardan sonra bu dönemin en mühim kaynaklarındandır. Bir kısmı Hüsrev Efendi'nin en has ve en yakın hizmet arkadaşları mevkiinde bulunan bu talebeler, o dönemin canlı şahidleridir ve bizzat anlatılan hâdiselerin içinde yer alan kimselerdir. Bu nakillerin kitaba alınmasında da Risâle-i Nûr'daki esaslara ters düşmemeleri en mühim bir şart olarak dikkate alınmıştır.

Yine 1960 sonrasında yazılan ve Risâle-i Nûr hizmeti açısından mühim hatıraları muhtevi bazı mektupları da tarihe ışık tutan birer vesika hükmünde yayınlanmış oldu. Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin 1877 yılında dünyaya gelişinden, Hüsrev Efendi'nin vefatına kadar ve onun ardından talebelerince Hayrat Vakfı çatısı altında günümüze kadar devam ettirilen

Risâle-i Nûr Hizmeti'nin anlatıldığı kitab yaklaşık yüz kırk senelik bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Ahmed Hüsrev Efendi, Bediüzzaman Hazretleri ile beraber geçen otuz yıl boyunca, îmana hizmet ve küfre karşı cihad-ı manevî hizmetinde dava arkadaşları olan Nur Talebeleri'yle birlikte rızâyı ilâhî yolunda büyük hizmetlere vesile olmuşlardır.

Hüsrev Efendi, Üstadının tabiriyle “elmas bir kılıç gibi olan kalemi” ve gayet şirin hattıyla Risalelerin en muntazam, en mükemmel, en sıhhatli ve tevafuklu binler nüshalarını yazıp bir matbaa gibi çoğaltarak Risâle-i Nûr'un Anadolu'da kökleşmesi hizmetinde en büyük hisse ve şerefe mazhar olmuştur.

Ömrü boyunca Bediüzzaman Hazretlerini hapisler, zehirlemeler, sürgünler ve sû-i kasdlerle engellemeye çalışan din düşmanları, onun vefatından sonra Hüsrev Efendi'yi hedefe koyarak taarruza başlamışlardır. Bediüzzaman Hazretlerinin “Benim yerimde ve Nurun şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli mümessili” dediği ve kendisinden sonra hizmetin başında bıraktığı, Risalelerde en çok ismi geçen ve hizmetleriyle en çok temayüz eden Hüsrev Efendi, bir plan dâhilinde yalnız bırakılmaya çalışılmış, birçok kişi de bilerek ya da bilmeyerek buna alet edilmiştir. Bütün bu oyunları daha evvel fark eden Üstad Bediüzzaman Hazretleri defalarca şu minvalde ikazlarda bulunmuştur:

“Gizli düşmanlarımız iki plânı takib ediyorlar: Biri, beni ihanetlerle çürütmek; ikincisi, mabeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkid ve itiraz ve gücenmek ile bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilân ederim ki; Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risâle-i Nûr aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azîm hıyanettir ...”

Kitabın tamamında da görüleceği üzere, Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile Hüsrev Efendinin hizmet hayatları tam bir uyum

içinde olmuş ve birbirini tamamlamıştır. Hz. Üstad, Risâle-i Nûrları te'lif etmiş, Risâle-i Nûr'un başkâtibi olan Hüsrev Efendi el yazısıyla çoğaltarak bütün Türkiye'ye neşretmiştir.

Bediüzzaman Hazretleri Kur'ân-ı Kerim'deki tevaful hârikasını keşfetmiş, Hüsrev Efendi onu bizzat yazmak şerefine ermiştir.

Hz. Üstad yapılacak hizmetleri göstermiş, Hüsrev Efendi hizmeti önce kendisi yapmış sonra da Üstad nâmına umum Nur Talebelerine tebliğ etmiştir.

Hz. Üstad başka şehirlere sürgün olarak gitse de te'lif ettiği eserleri ve mektupları daima Hüsrev Efendiye göndermiş, Hüsrev Efendi de Üstadının tensibiyle külliyata dâhil etmiş ve her tarafa ulaştırmıştır.

Hz. Üstad tarassut ve baskılarla engellenmek istenirken, Hüsrev Efendi onun namına talebeler arasındaki haberleşmeyi ve koordineyi sağlayarak Nur'un neşriyatını sevk ve idare etmiştir.

Hazret-i Üstad hastalanmış, Hüsrev Efendi o hastalığı kendi üzerine almıştır. Karşılıklı muhabbet ve fedâkârlıkta hayatlarını birbirlerine fedâ etmek derecesine gelmişlerdir.

Küfre karşı îmana hizmet yolunda öyle büyük bir muhabbet, sevk ve gayretle ittifak etmişlerdir ki, âdeta "iki beden bir ruh" manasına mazhar olmuşlardır. Bu fevkalade ittifak ve tesanüdün ve ruhânî imtizacın pek çok belgesini bu kitabın sayfaları arasında bulacaksınız.

İşte bu iki İslâm kahramanının fevkalade ittihad etmiş hayatları, hizmetleri ve karşılıklı hissiyatlarıdır ki, her iki zatın tarihçe-i hayatlarının bu kitabda birlikte ele alınmasını gerektirmiştir. Evet, Risâle-i Nûr'un hizmet tarihini Hüsrev Efendi olmadan anlamak mümkün olmadığı gibi, Üstad Bediüzzaman Hazretlerini de "Benim yerimde ve Nurun şahs-ı manevinin çok ehemmiyetli bir mümessili" dediği Hüsrev Efendi olmadan gereği gibi tanımak mümkün değildir. Hazret-i Üstad'ın şu ifadeleri bunu çarpıcı bir şekilde gösteriyor:

“Risâle-i Nûr’un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimi ve ciddi istiyor. Ben de derim: Te’lif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faideli ise, hayatın dahi hizmet-i Nuriyede benim bu azablı hayatımdan o derece faidelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim.”

Nur’un büyük erkânlarından Hulusi Bey’in, “Risâle-i Nûr’un kahraman bayraktarı” diye vasıflandırdığı Hüsrev Efendi, “Üstad Bediüzzaman’la iki beden bir ruh” derecesindeki manevî benzeyiş ve yakınlığı ve fevkalade dirâyet ve iktidarından dolayıdır ki, Hazret-i Üstad tarafından, kendisinden sonra yerine geçecek bir “Hayru’l-Halef” olarak tayin edilmiş ve Risâle-i Nûr Hizmeti onun inâyet altındaki idaresine emanet edilmiştir. Bu sebebledir ki Hazret-i Üstad’ın son devir talebelerinden Zübeyir Gündüzalp, Hüsrev Efendi’ye hitaben yazdığı mektubunda; “Nur Camiasının başında daha çok uzun seneler bulunmanızı, bu mukaddes hizmette ebediyen muvaffak ve payidar olmanızı niyaz ederim.” şeklinde hürmetkâr ifadelerde bulunmuş onun bu vazifesine işaret etmiştir.

Hazret-i Üstadın tarihçe-i hayatından yola çıkarak, aslında “Risâle-i Nûr’un hizmet tarihçesi”ni olabildiğince bir bütün olarak vermek hedeflenen bu kitapta, Risâle-i Nûr’un kahraman talebelerine ve onların tabakalarına ve evsaffarına, mühim hizmet merkezlerine, Risâle-i Nûr’a akseden ehemmiyet dereceleri nisbetinde yer vermeye çalışıldı. Ayrıca son devrin büyük îman müceddidi Bediüzzaman Hazretlerinin, Kur’ân’a, îmana ve sünnet-i seniyyeye hizmet etmek ve küfür, dalalet ve bid’alarla mücadele etmek üzere açtığı “Risâle-i Nûr meslek ve meşrebini” ve “Hizmet metodunu” yine Risâle-i Nûr Külliyyatı’na akseden aslı şekli muhafaza edilerek verilmeye çalışıldı. Bu cihetle kitab, yalnız bu iki mübarek zatın tarihçe-i hayatlarından ibaret olmayıp Rabbimizin lütuf ve inayetiyle, Risâle-i Nûr’un hizmet tarihine, Nur Talebeleri’ne, Risâle-i Nûr’un mahiyet ve mesleğine ışık tutacak zengin bir muhtevaya kavuştuğunu ümid ediyoruz.

Netice-i kelâm; uzun emekler ve geniş bir katılımla hazırlanan bu kitabın, âhırzamanın büyük hidayet serdârı Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin, davasının ve eserlerinin tanınmasına en güzel, en doğru ve Rıza-yı ilâhiyeye en muvafık bir vesile olmasını Allah'ın nihayetsiz rahmetinden ümid ediyoruz.

Hem Üstad Bediüzzaman'ın hayatı boyunca en büyük sancakdârı, hayatından sonra da davasını devam ettiren hayru'l-halefi olan Ahmed Hüsrev Efendi'nin hakiki mahiyetinin bilinmesine ve Risâle-i Nûr'un ve Nur Hizmeti'nin aslı hüviyetini muhafaza ederek bu günlere ulaşmasındaki hayatî rolünün anlaşılmasına vesile olmasını yine Rabbimizin nihayetsiz kereminden niyaz ediyoruz.

Aralık 2013

ÖRNEK TALEBE HÜSREV EFENDİ

Hüsrev Efendi, Risâle-i Nûr hizmetine intisap ettikten ve Bediüzzaman Hazretleri ile tanıştıktan sonra, çok kısa bir zamanda Nur hizmetinde fevkalâde terakki etti. Üstad ona ‘örnek talebe’ nazarıyla bakmaya ve onu sair talebelerine ‘numûne-i imtisâl’ olarak göstermeye başladı. Isparta vilâyetini diğer şehirlere, Isparta kahramanlarını sair şehirlerdeki nur talebelerine örnek gösteren Üstad Bediüzzaman, Medreseteü’z-Zehra erkânları diye tavsif ettiği talebelerini ve bilhassa erkân olan bu talebeler içinde, Hüsrev Efendi’yi tüm talebelerine ömrünün sonuna kadar örnek gösterdi. Her gittiği memlekette, Nur Hizmeti’nin bulunduğu her memlekette kendisine yeni bir ‘Hüsrev’ arayan Bediüzzaman Hazretlerine göre Hüsrev Efendi, Risâle-i Nûr hizmetinin tüm esaslarını eksiksiz yerine getirmekte ve Üstâdına, kendi tabiriyle “altın başlı” bir omuzdaş olmakta idi. Sair talebelerine onun hizmetteki ihlâsını, sadâkatini, keskin fikrini hem de kaleminin şirin yazılarını örnek göstermekte idi.

Hazret-i Üstad Barla’da iken, daha hizmetin ilk senelerinde talebesi Refer Bey’e hitâben yazdığı mekrupta “Hüsrev gibi ciddi talebeler yazar, onlardan bilâhère alır yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesâî edersiniz” diyerek onun hizmetteki ciddiyetine işaret etmişti. Aynı senelerde, diğer talebeleri ile Hüsrev Efendi

arasındaki irtibatları kuvvetlendirmek için devamlı telkinde bulunuyor ve onun merkeziyet vazifesini tesis etmeye çalışıyordu. Yine Refet Bey'e yazdığı bir mektubunda şöyle diyordu:

“Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu, Barla'dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor. Demek tam onunla ittihad ve teşrik-i mesâi ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münâsebeti kuvvetleştir.”

Hazret-i Üstad, Medrese-i Nûriye'sinin örnek talebesini bulmuştu artık ve talebelerini tavsif ederken bile onun ismi ile zikrediyordu. Kastamonu'daki hizmetleriyle Üstad Hazretlerini memnun eden Mehmet Feyzi Efendi, onun için 'Küçük Hüsrev' idi. Hasan Feyzi Efendi Üstadı için 'Denizli'nin Hüsrev'i' olmuştu. 'Aydın ve havâlisinin Hüsrev'i' Ahmed Feyzi Efendi idi. İnebolulu Nazif Çelebi'nin ünvânı 'ikinci bir Hüsrev' veya 'İnebolu Hüsrev'i', İnebolu'nun ünvânı ise ikinci Isparta idi. Emirdağ'da ve hayatının son senelerinde Hazret-i Üstad'ın hizmetkârlığını ve şoförlüğünü yapmış olan Ceylan Çalışkan ise Üstad'ı nazarında 'küçücük bir Hüsrev' idi. Keza Isparta'nın Kâtip Osman'ı da 'ikinci bir Hüsrev'dir. Tâhir Mutlu ise Üstad'ın lisanında “tam bir Hüsrev”dir.

Hazret-i Üstad, Hüsrev Efendi'nin hizmet tarzına da 'Hüsrev'in Sistemi' veya 'Hüsrev Sistemi' diyordu. Sair talebelerini de bu tarz ile bu sistem ile çalışmaya teşvik ediyordu. Onun kalemi ise Üstad'ı için “Kur'ân'ın ve Risâle-i Nûr'un hazinelerinin kerâmetli ve yaldızlı bir anahtarı” idi ve Nur Talebeleri onun kalemini ve yazısını örnek almalıydı. 'Küçük Hüsrev Mehmet Feyzi Efendi, Hazret-i Üstad'ın bu arzusunu şöyle kayda geçirmiştir: “Üstâdım bana Mu'cizat-ı Ahmediye'yi, kardeşim Hüsrev tarzında yaz diyordu.”

Risâle-i Nûr hizmetine yeni giren talebelerin yazıları, eğer Hüsrev Efendi'nin yazısına benzeyecek olursa Hazret-i Üstad bundan pek fazla memnun oluyor ve duygularını şu misalde olduğu gibi dile getiriyordu:

“Merhum Hâfız Mehmed’in iki kardeşi o merhumun vazifesini yapmaları ve Mustafa’nın yazısı, Hüsrev’in tatlı hattuna mutabık gelmesi, benim nazarımda, yeniden iki Hâfız Mehmed’i bulmuş kadar memnun oldum.”

Bediüzzaman Hazretlerinin Vasiyeti Ve Hüsrev Efendi

Bediüzzaman Hazretleri Emirdağ’da kaldığı yıllar içerisinde çok defa zehirlenme sû-i kaskine maruz kalmıştı. Bunlardan birinde şiddetli hastalığının ölüme yaklaştığını düşünerek vasiyetnâmesini yazıp neşretti. Bu vasiyetnâmede Hazret-i Üstad, geride bıraktığı kitaplarını ve herşeyini Gül ve Nur Fabrikalarının heyetine emânet etti. Bu vasiyetnâmesi şöyleydi:

“Vasiyetnâmemdir,

Aziz, sıddık kardeşlerim ve vârislerim!

Ecel gizli olmasından, vasiyetnâme yazmak sünnettir. Benim metrukâtım ve Risâle-i Nûr’dan olan benim hususî kitaplarım ve güzel cildlenmiş mecmualarım vesair şeylerimin bütünü, Gül ve Nur fabrikalarının heyetine, başta Hüsrev ve Tahiri olarak o heyetten on iki kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum ki emr-i hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrukâtım, benim bedelime o sâdık ve mübarek ellerde hizmet-i Nûriye ve îmaniyede çalışsın ve istimal edilsin.

Kardeşlerim! Bu vasiyetten telaş etmeyiniz. Ben, teessürattan ve dokuz defa zehirlenmekten, pek çok zaif olmakla beraber; gizli münafıkların desiselerle müteaddid sû-i kasdları için bu vasiyeti yazdım. Merak etmeyiniz, inayet-i Rabbaniye ve hıfz-ı İlâhî devam ediyor.

El-Bâki Hüve’l-Bâki! Kardeşiniz Said Nursî”

Vasiyetnâmede geçen Gül ve Nur Fabrikaları heyetinden on iki kişi ise Ispartalı olup, Hüsrev Efendi ve Hâfız Ali Efendi etrafında toplanmış saff-ı evvel büyük kahramanlardan oluşuyordu. Hâfız Ali Efendi -Denizli Hapsinde vefat ettiğinden- bu vasiyetin yazıldığı zaman hayatta değildi. Bu heyetten on

iki talebenin isimleri ise, Hüsrev, Rüşdü, Sabri, Tahiri, Hafız Mustafa, Büyük Mustafa, Büyük Ruhlu Küçük Ali gibi isimlerdi. Hazret-i Üstad zâhirde bu vasiyetnâme ile yalnız kitaplarını miras bırakıyor gibi görünse de “Sair şeylerimin bütününü” ifadesiyle, aslında, memleket çapındaki bütün Nur Talebelerine, “Eğer bu hastalıktan vefat edecek olursam Hüsrev’in başını çektiği Gül ve Nur Fabrikası heyetlerinin etrafında toplanın” mesajını vermiş oluyordu. Yani Hazret-i Üstad’ın muradı yalnızca birkaç kitabını miras bırakmak değil, arkasında kalacak talebelerini dağınıklıktan muhafaza edecek bir merkezi, onlara bu şekilde göstermiş oluyordu. Hazret-i Üstad’ın bu kasd-ı mübareklerini başka mektupları da teyid etmekteydi. Mesela Isparta Kahramanları’na verdiği diğer bir unvan olan Medresetü’z-Zehra erkânları tabirini kullandığı bir mektubunda da şöyle diyordu:

“Medresetü’z-Zehra erkânlarının, hususan Hüsrev’in bu vatan ve millet ve âlem-i İslâm’a hizmet-i imaniyeleri ve tahribçi dinsizlerin desiselerine sed çekmeleri o kadar büyük bir hasenedir ki farz-ı muhal binler seyyie olsa afvettirir. Öyle ise, başta Hüsrev olarak erkânların hiçbir hareketini tenkid etmemek ve kemal-i ihlas ve samimiyet ile onlara tesanüd ve tam kardeş olmak lâzımdır.”

Üstad Bediüzzaman’ın bu vasiyetnâmesi bütün talebeleri derin bir üzüntüye sevk etmişti. Hasan Feyzi ve Halil İbrahim Efendiler, bu vasiyetnâme üzerine hüznü dolu mersiye yazdılar. Hüsrev Efendi ise bu vasiyetnâmeyi okuyunca o kadar müteessir oldu ki aziz Üstad’ına, “Üstadım senin yerine ben öleyim, ben hasta olayım” mealindeki ifadelerle gâyet hâzin bir mektub yazdı. Bunun üzerine Bediüzzaman Hazretleri, her ikisi arasında nasıl ulvî bir sevgi ve şefkat olduğunu gösteren şu cevabî mektubu kendisine gönderdi:

“Hüsrev kardeşim! Sizi bu derece müteessir edeceğini bilseydim, zehirli hastalığımı ve vasiyetnâmemi yazmayacaktım. Mâdem inayet-i İlahiye ve himâyet-i Rabbaniye devam ediyor ve mâdem bu çok azaplı hayattan saadetli bâki bir hayata geçmek

raziyeye değil, belki tebrike lâyıktır ve mâdem telif vazifesi, neşir vazifesine yerini bırakmış ve neşirde binler genç Saidler, Hüsrevler, Abdurrahmanlar çalışıyorlar ve mâdem Risâle-i Nûr'un daimî ve bâki olan şahs-ı mânevîsi bu biçâre âciz Said'den yüz derece ziyade şakirdlerine üstadlık edebilir, elbette sizin elim ve hazin teessüratınız (üzüntüleriniz) yerine teselliler ve bana sabrı tavsiye ve duâlarla tahammülüne yardım etmek ve beni tâzib eden münafıkları cehenneme ve gadab-ı İlahiye havale etmekle kalben istirahat etmek gerektir.”

Hüsrev Efendi Üstadına Bedel Ölmek İstiyor

Üstad'ın bahsi geçen zehirlenme hâdisesinden sonra, Hüsrev Efendi sevgili Üstâd'ına O'nun bedeline hasta olmak ve ölmek istediğini arz etmişti. Bu teklif karşısında, Bediüzzaman Hazretleri'den aldığı cevap ise çok mânîdardı. Hüsrev Efendi'ye “Bundan sonra senin hayatın Risâle-i Nûr hizmetine benim hayatımdan daha faydalıdır” mealinde fevkalade yüksek bir mertebeyi, hatta Hüsrev Efendi uğruna hayatını dahi feda edebileceğini müjdeleyen şu mektubla cevap verdi:

“Risâle-i Nûr'un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimî ve ciddi istiyor. Ben de derim: Telif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faideli ise, hayatın dahi hizmet-i nûriyede benim bu azablı hayatımdan o derece faidelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim.”

Bediüzzaman Hazretlerinin Emirdağı'nda kaldığı 1944 sonrasında ve elli yıllarda Üstad'ı ziyarete gitmek isteyen talebelerin önce Isparta'ya Hüsrev Efendi'ye uğramaları yaygın bir âdet hâline gelmişti. Çünkü Bediüzzaman Hazretleri, gelenlere Hüsrev'e uğrayıp uğramadıklarını soruyordu. Ziyaretçiler önce Isparta'da Hüsrev Efendi'yi ziyaret ediyor, Üstad'ın durumu hakkında ondan bilgi alıyor ve onun tavsiyelerine göre hareket ediyorlardı.

Burdurlu Nur Talebeleri'nden Abdurrahman Cerrahoğlu, hatıralarında bunu şöyle anlatır: “Önce Isparta'ya gittim. Hüsrev Ağabeyle tanıştım. Onu, önündeki rahlede yazı yazarken buldum. Bitmez, tükenmez azimle çalışıyordu. Rengi bembeyaz olmuş zayıf bir bünyesi vardı. Fakat o hâliyle bir iman kalesi olduğunu her hâli ve konuşması ile belli oluyordu. Aradan kısa bir zaman sonra Emirdağ'a Üstad Hazretlerini ziyarete gittim. Emirdağlı Mehmet Çalışkan Ağabey vasıtasıyla Üstad Hazretleri'nden müsaade alındı. Üstadın mütevazı odasına girdik. Yanımda İstanbul'dan hemşehrim Osman Göroğlu vardı. Ellerinden öptük. “Bana: Hüsrev'e gittin mi?” diye sordular. Evvela, Hüsrev Ağabeyi ziyaret ettiğimi söyledim. “İyi yaptın, Hüsrev'e kırk canım olsa, feda olsun” dediler.”

Denizli Nur Kahramanı Hasan Feyzi Efendi, Üstad'ına yazdığı mersiyede, Üstad'ın Hüsrev Efendi'nin hayatını teklif etmesine olumsuz cevap vermesini, âhirete göç etme arzusu olarak telakki ederek şöyle der:

“Hâfız Ali'yi evvelce yerine bedel göndermeye râzı olduğun ve icra ettiğin halde, bu sefer hiç bir bedel ve feda da kabul etmiyorsunuz. Hüsrev gibi bir sevgilinin, senin yerinde ölmek teklifini reddediyorsunuz. Demek göç ve sefer muhakkak mı Üstadım?”

Bediüzzaman Hazretlerinin üstteki mektubu, aslında mühim bazı işaretleri ihtiva ediyordu. Hazret-i Üstad kendi vazifesi olan risâle telifinin sona erdiğini, risâleleri neşretme hizmetinde ise Risâle-i Nûr Gül Fabrikası'nın serkâtipliğine mânen tayin olunan Hüsrev Efendi'nin kendisinden daha faydeli hizmetler yapabileceğini ve eğer elinden gelse Hüsrev Efendi'ye hayatından vereceğini beyan buyuruyordu.

Artık Nur Risâlelerini âleme neşretmek, mânevî tohumları Anadolu'nun münbit tarlalarına ekmek zamanıydı ve Hüsrev Efendi bu vazifeyi hizmet-i Kur'âniye'ye intisabından beri hakkıyla ifa etmekteydi. Onun Risâle-i Nûr'un neşri ve diğer hizmetlerinden daima memnun olan Hazret-i Üstad, ona şu şekilde tebrik ve duâlar ediyordu:

“Hüsrev’i tashihte ve tevzide ve tedbirde ve muhâberede ve Nurların neşir ve yetiştirmesinde tebrik ve muvaffakiyetine duâ ederiz. Bu ehemmiyetli vazifelerle beraber; yine o şirin ve parlak kaleminin yazılarını çok nüshalarda görüyoruz; hem müstakil nüshaları da yazıyor, mektubundan anlıyorum. Hakikaten o, hizmet-i Nuriyede bir inayete mazhardır. Eğer o lüzumlu ve çok vazifeler olmasaydı, bir ayda on dört Risâleyi yazan kerametli bir kalem, Nur’un bir Zülfikar’ı, bir Asa-yı Musa’sı olurdu.”

Bediüzzaman Hazretleri burada, Hüsrev Efendi’nin Risâle-i Nûr’a intisab eder etmez bir ay içinde on dört kitab yazarak mazhar olduğu büyük kerameti hatırlatıyor ve mânen diyor ki “Hüsrev eğer hizmetin her çeşit faaliyeti ile değil yalnız yazı ile meşgul olsa idi, Risâle-i Nûr’u o kadar büyük sayılarda çoğaltacaktı ki, âdetâ Musa (as)’ın asası ya da Hazret-i Ali (ra)’ın kılıcı Zülfikar gibi mucizâne hârikalar gösterecekti.” Bu ifadeler, pek çok benzer ifadelerde olduğu gibi, Hüsrev Efendi’nin Bediüzzaman Hazretlerinin yanında, ne kadar büyük bir mevkii olduğunu göstermektedir.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Hüsrev Efendi’nin Risâle-i Nûr’un neşrinde İlâhî bir yardıma mazhar olduğunu mükerreren beyan ettiği gibi, yardımcılarının da aynı inayet altında olduğuna vurgu yapıyor, Nur Talebeleri’ni Hüsrev Efendi’nin yardımına koşmaya teşvik ediyordu. Mesela kendi el yazması olan bir mektubunda şöyle der:

“Hüsrev ve yardımcıları elhak fevkalade iş görüyorlar ve şüphesizdir ki onlar inayete mazhardırlar. Yoksa bu ağır şerait altında, elim de bağlı gibi olması cihetinde Nurlara ve Nurculara çok zarar olurdu. Sâlisen: Hüsrev’in himmetiyle daireye giren ve Nur’un yeni şakirdlerinden, bana mektub yazan Hatice ve Rabia haslar içinde kabul edildiler.”

Hüsrev Efendi Üstad’ına Bedel Hasta Oluyor

Bediüzzaman Hazretleri, Hâfız Ali ve Hasan Feyzi’nin kendisine hayretli tekliflerini kabul etmiş ve onlar Üstadları

bedeline âhirete gitmişlerdi. Fakat Hüsrev Efendi, Üstad'ı yerine ölmek ve hasta olmak istediğinde, Üstad bunu kabul etmedi. Çünkü artık Risâleleri neşir zamanıydı, neşir hizmeti ise en başta Hüsrev Efendi tarafından ifa olunuyordu.

Ayrıca, Hüsrev Efendi'nin, Bediüzzaman Hazretlerinin âhirete göçmesinden sonra, onun hayru'l-halefi olarak ifa etmesi mukadder olan bir vazifesi vardı. Hazret-i Üstad'ın yukarıdaki mektubu ile kendi el yazması aşağıdaki mektubundan da anlaşılacağı gibi, Bediüzzaman Hazretleri, kendi vefatından sonra, elmas kalemlı Hüsrev Efendi'nin hem kendi vazifelerini, hem de Üstad Hazretlerinin vazifesi olan cemaatin sevk ve idaresini yapmasını arzu ediyordu. Zâten vefatından evvelki görüşmelerinde de kendisine, "Hüsrev sen benden sonra on beş, yirmi sene daha yaşayacaksın. Hem benim vazifemi, hem kendi vazifeni yapacaksın!" demişti.

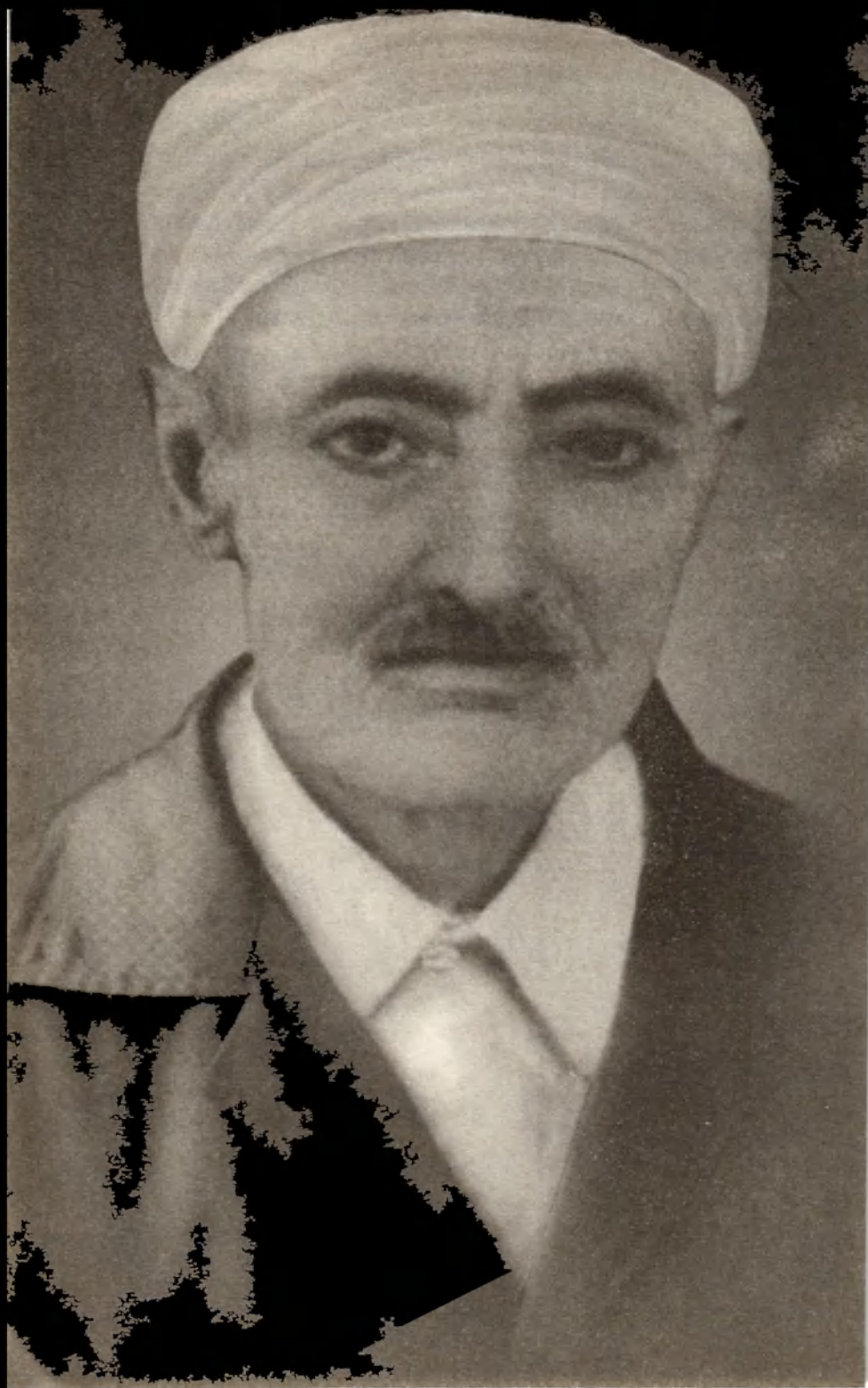
Üstad'dan gelen aşağıdaki mektub ise açıkça ifade ediyordu ki Hüsrev Efendi'nin hayatını ve sıhhatini Üstad'ı için teklif etmesi, hayatı için değilse de sıhhati hakkında kabul olmuştu. Hazret-i Üstad'ın, çok kolay kurtulamayacağını düşündüğü o zehirlenme hastalığı sırasında, Hüsrev Efendi Isparta'dan Üstad'ın imdadına mânen koşturmuş ve O'nun hastalığından mühim bir kısmını üzerine alarak kendisi hastalanmıştı. Bediüzzaman Hazretleri bu zehir hastalığından onun fedakârlığı ile kurtulduğunu şöyle ifade etti:

"Aziz, sıddık kardeşlerim! Mektubunuzdan Hüsrev'in hastalığını hissettim. Cenâb-ı Erhamu'r-Râhim'in şifa ihsan eylesin, âmin. Şüphem yok ki benim hastalığımın bir kısmını kendine aldı. Bana yardım etti. Yoksa ben ucuz kurtulmayacaktım. Fakat sizi temin ederim ki, elimden gelse idi, onun ve onun gibilerin hastalık ve sıkıntılarını kendime alırdım. Çünkü onlar elmas kalemleri ve ihlaslarıyla benim bitmiş vazifemi daha parlak bir tarzda kendi vazife-i kudsiyeleri içinde idame ediyorlar."

Hazret-i Üstad'ın yukarıdaki iki mektubunda, kendisi yerinde hizmetine devam edebilecek zât için iki temel vasıf

aradığı görülüyor. Birincisi Risâle-i Nûr'un neşrine tam çalışmak, ikincisi ihlâs. Risâle-i Nûr'un hizmet târihi gösteriyor ki Hüsrev Efendi bu iki vasıfta da Nur Talebeleri içerisinde en mümtaz bir mevkie sahip idi. Bediüzzaman Hazretlerinin vefatından sonra da bu vazifeleri hakkıyla yerine getirmiştir. Allah her ikisine ve âhirete göçen cümle Nur Talebelerine rahmet eylesin.

Ağustos 2012

AHMED HÜSREV EFENDİ VE NUR HİZMETİ'NDEKİ YERİ

Ahmed Hüsrev Efendi, 1899 yılında Isparta'da dünyaya gelmiştir. Kendileri aslen Resûl-i Ekrem (asm)'ın mübarek nesline mensub bir seyyid olup, dedesi Isparta vâlilerinden Hacı Edhemzade Ali Ağâ'dır. Çocukluk ve gençlik devresinde gerek dinî, gerek dünyevî açıdan iyi bir eğitim görmüştür. Küçük yaşlardan itibaren yardımseverliği, takvası ve sünnet-i seniyyeye bağlılığı sebebiyle arkadaş çevresinde kendisine, Hızır, denilirdi. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlılara karşı çarpışırken Manisa civarında esir düşerek üç sene Yunanistan'da esir kaldı. 1923'te esaretten döndükten sonra, sekiz sene kadar değişik memuriyetlerde bulundu. Büyük İslam âlimi ve âhırzamanın büyük iman müceddidi Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin 1927'de Isparta'ya gelmesi Ahmed Hüsrev Efendi'nin hayatında dönüm noktası oldu. 1931'de Bediüzzaman'la tanıştıktan sonra derhal memuriyeti bırakarak kendini tamamen Kur'an'ın hizmetine vakfetti ve Üstad Bediüzzaman'ın en büyük yardımcısı ve yaveri oldu. Bediüzzaman Hazretleri onun gelişini, "Beş senedir Isparta'da ciddi, metin, gayretli, dirayetli bir talebe, bir arkadaş arıyordum. O sen olsan gerekir" ifadeleriyle, aradığı talebesini bulmanın mutluluğuyla karşıladı.

Gerçekten de Hüsrev Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın kuvvetli bir imanî ders vermek üzere telif ettiği Nur Risaleleri'nin yazarak

neşredilmesinde ve Nur hizmetinin bu vatanda kökleşmesinde, çok büyük bir gayret, ciddiyet, dirayet ve metanet göstermiştir. Üstadının tabiriyle “elmas bir kılınç gibi olan kalemi” ve gayet şirin yazısıyla Risalelerin en mükemmel, en sıhhatli ve tevafuklu binler nüshalarını yazıp bir matbaa gibi çoğaltarak Anadolu’nun her tarafına neşretmiştir. Onun Risale- i Nur’un neşrinde mânen vazifelendirilmiş olduğuna kanaat sahibi olan Üstad Bediüzzaman, bunu kendisine yazdığı bir mektubla şöyle bildirir:

“Ey Hüsrev! Yazdığın risaleler bana şu kanaati verdi ki, inayet-i ilâhiye tarafından sen Risaleleri yazmak için vazifelendirilmişsin ve o vazifede senin yüksek bir makamın var. Her tarafta muvaffakiyet eserleri görünür yor. Senin yazdığın risalelere baktıkça o kadar bana ruhlu geliyor ki, benimle konuşuyor, kendi kendini tanıtıyor, her biri seni gösteriyor. Sana takdir ve istihsanı celbediyor. Bundan anladım ki, bu işe sen seçilmişsin. Ne senin, ne benim, ne kimsenin hüneri değil; sırf inâyet-i Rabbâniyedir.”

Ahmed Hüsrev Efendi, Kur’ân’dan gelen ilhamlarla yazılan bu iman risalelerinin tüm ülkeye neşredilmesinde öyle büyük bir başarı göstermiştir ki, Bediüzzaman Hazretleri onun için, “Hüsrev yazıp neşrettiği yüzlerce risaleyle komünizm ve anarşistliği kırdı ve bu mübarek vatani ve bu kahraman milleti ve gelecek nesli büyük bir tehlikeden kurtardı.” diyerek Hüsrev Efendi’nin hizmetlerinin ne kadar yüksek bir seviyeye ulaştığını ortaya koymuştur. Yine talebelerine hitaben: “Hüsrev geçmişteki yüz şeyhülislam kadar dine hizmet etti ve mazide yaşayan nice büyük evliyalar, biz Hüsrev’e niçin yetişemiyoruz, diye gıpta ediyorlar” diyerek olağanüstü hizmetlerini ve kazandığı büyük manevî makamları müjdelemiştir.

Hüsrev Efendi Kur’ân’a ve îmana hizmet yolunda Bediüzzaman Hazretleriyle öyle büyük bir muhabbet, şevk ve gayretle ittifak etmişler ve Hüsrev Efendi Üstadının vazifesine o kadar büyük bir destek sağlamıştır ki adeta iki beden bir ruh hükmüne geçmişlerdir. Bu sebeble Üstad Bediüzzaman kendisine: “Kur’ân’ın dellalı olmak vazifesinde benimle şeriksiniz (ortaksınız) ve o

imtiyaz sana mahsustur” diyerek onun hizmetinin büyüklüğüne ve bu Kur’ân hizmetinde birbirlerini tamamladıklarına işaret etmiştir.

Üstad Bediüzzaman Barla, Kastamonu ve Emirdağ gibi vatanın muhtelif köşelerinde sürgünde ve sıkı takip altında tutulurken, Hüsrev Efendi ondan gelen emirler doğrultusunda Risâle-i Nûr neşriyatını ve diğer Nur Hizmetlerini Isparta merkezli olarak sevk ve idare ediyordu. Hüsrev Efendi’nin günlük uykusunu bir saate indirinceye kadar olağanüstü faaliyet ve hizmetleri ve Bediüzzaman Hazretlerinin, son derece takdir edici beyanları ve talebelerini daima ona yönlendirmesiyle, Hüsrev Efendi Nur Talebeleri içinde öylesine merkezî bir noktaya gelmişti ki, 1950’lere gelindiğinde Nur Talebeleri artık ona Üstad-ı Sânimiz, ikinci Üstadımız diye hitab etmeye başlamışlardı. Hüsrev Efendi, Risâle-i Nûr Hizmeti’nde ulaştığı bu fevkalade seviyeden dolayı Üstad Bediüzzaman’ın: “Ey Hüsrev! Senin yazın, benim yazımdan ne derece güzel ve Risaleleri neşir için ne kadar faydeli ise, hayatın dahi hizmet-i Nûriye’de benim bu azablı hayatımdan o derece faydelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatim den size memnuniyetle verirdim.” gibi pek büyük iltifatlarına mazhar oldu.

Perde arkasındaki gizli düşmanlarının oyunlarıyla Bediüzzaman Hazretleri ve Nur Talebeleri’nin, Eskişehir, Denizli ve Afyon’da hapse girdikleri her üç seferde, Hüsrev Efendi de Üstadıyla birlikte hapis yattı. Mahkemelerde kahramanca yaptığı müdafaalarında: “Ben Üstad’ımın gittiği yolda ve Risâle-i Nûr’la Âlem-i İslâm’a hususan bu vatana ve bu millete ettiği kudsi hizmetinde kendisine isnad edilen hayali suçuna ruh u canımla iştirak ediyorum. Ve beni bu hizmet-i imaniyede muvaffak eden Cenab-ı Hakk’a ömrümün sonuna kadar şükredeceğim.” diyerek dosta ve düşmana, sonuna kadar Bediüzzaman Hazretlerinin arkasındayız, bununla iftihar ediyoruz ve bu yoldan asla vazgeçmeyeceğiz mesajını veriyordu. Yine bu davaya bütün Nur Talebesi arkadaşlarıyla birlikte nasıl korkusuzca baş koyduklarını: “Talebelerinizin ruhlarında, Üstadlarının en güzel ifadesi olan

'Kur'an-ı Azimüşşan'a feda olan bu baş, başkalarına eğilmeyecek' sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir düstur olmuştur. İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesareten korkmaktadır." diyerek her şeyde olduğu gibi kahramanlık ve cesaretle de Bediüzzaman Hazretlerinin izinden gittiklerini göstermiştir. Onun bu harikulade kararlılık ve cesaretinden gayet memnun olan Üstad Bediüzzaman: "Hem bu Hüsrev'in kalemi gibi; fikri, kalbi de o nisbette harika diyebiliriz. Risâle-i Nûr'a karşı bağlılığı, iştıyakı ve kanaati gittikçe terakki ve inkişaf ediyor. Hiçbir hâdisiye onu sarsmıyor, usanç vermiyor" diyerek onun sarsılmaz metanetini ve -yine kendi ifadesiyle- kalelerden sağlam ihlas ve samimiyetini takdirlerle ifade ediyordu.

Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin Risâle-i Nûr'dan sonra en mühim bir hizmeti de Kur'an'daki tevafuk mu'cizesinin keşfedip ortaya çıkarmasıdır. Risâle-i Nûr'un neşri gibi bu Kur'an mu'cizesinin keşfinde dahi Hüsrev Efendi Üstad Bediüzzaman'ın en büyük yardımcısı olmuştur. Böylece Kur'an'ın yazılarında gözle görülebilen tevafuk mu'cizesini ortaya çıkarmak Hüsrev Efendi'nin kerâmetli, hâlis ve inâyet altındaki kalemine nasib olmuştur. Bu sayede Kur'an sayfalarında pek çok tekrarlanan 2806 aded Allah lafzı ile 846 aded Rab kelimelerinin tüm sayfalarda alt alta, karşı karşıya ve sırt sırta güzel diziler ve tevafuklar oluşturduğu gösteren ve Üstad'ın ifadesiyle Kur'an'ın Levh-i Mahfuz'daki orijinaline benzer, gözleri ve gönülleri okşayan harika bir Mushaf-ı Şerif ortaya çıkmıştır. Hüsrev Efendi'nin Kur'an'a yaptığı bu kıymetdâr hizmet karşısındaki büyük memnuniyetini Hazret-i Üstad şu ifadelerle anlatır:

"Sıddık, mübarek ve kalemi kerametli ve hizmeti muvaffakiyetli ve kalbi selim ve aklı müstakim kardeşim ve arkadaşım Ahmed Hüsrev Efendi! Senin kalemin Kur'an yazmaya memur olduğuna kanaatim gelmiş. En güzel kalem, senin kalemine yanaşamıyor. Hüsrev, Kur'an hizmetinde bulunan kâtiblerin manevî bir şâhı hükmündedir inşaallah." "Senin yazdığın mu'cizeli Kur'an-ı Azimüşşan'ın, inşaallah yakında baskıya girmesiyle, Âlem-i

İslâm'dan senin ruhuna yağacak rahmet dualarını düşün, Allah'a şükreyle."

Bediüzzaman Hazretleri'yle birlikte, ihlas, sadakat, muhabbet ve tam bir dayanışmayla geçen otuz senelik hizmet arkadaşlığının ardından 1960 yılında Üstad Bediüzzaman ruhunu Rahman'a teslim edip ebedi âhiret seferine çıktı. Vefatından önce ise, ihlâsına, samimiyetine, ilmine, Allah'a olan yakınlığına, yüksek iktidarına ve isabetli fikirlerine her yönden güvendiği ve yirmi yıldır Nur Talebeleri'nin başına bilfil geçirmiş olduğu Ahmed Hüsrev Efendi'yi kendi yerinde Nur Hizmeti'nin başında bırakır ve talebelerine şu ikazda bulunur: "Hüsrev gibi bir Nur kahramanından, benim yerimde ve Risâle-i Nûr'un şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili bir temsilcisi olmasından hiçbir cihetle gücenmemek elzemdir (gayet lüzumludur)."

Bediüzzaman'ın hayrî-halefî ve vekili olarak Hüsrev Efendi'nin Nur Hizmeti'ni tam bir liyakatle sevk ve idare ettiği 1960'lı ve 70'li yıllarda, Hüsrev Efendi'nin Isparta'daki gayet şirin ve mütevazı evi her gün, gelen talebe ve ziyaretçilerle dolup boşalıyordu. Sohbetlerinde, Risâle-i Nûr'daki îman ve Kur'ân hakikatlerini, Sünnet-i Seniyye'yi yaşamının faziletini, bu asırda Risâle-i Nûrlarla îmana hizmet etmenin büyük kıymetini, Bediüzzaman Hazretlerinin mânevî makam ve vazifesini, Kur'ân yazısını ve Risaleleri yazarak neşretmenin pek büyük sevabını anlatıyor, Risâle-i Nûr'un Sünnet-i Seniyye üzerinde yürüyen, bid'alarla ve siyasetle bulaşmamış, tertemiz, yüksek ve istikametli yolunu ders veriyordu. Talebelerine İslâmî ahlak ve âdâba son derece riayet etmelerini telkin ediyor, İslâmiyet'i her yönden yaşamaya gayret eden bir nesil yetiştirmeye çalışıyordu. Kendisinden ders alan talebeleri ise bu sohbetlerden aldıkları feyzi, "Öyle ihlas, nûraniyet ve feyiz dolu bir hava oluyordu ki sanki başımızda kuş var da uçacakmış gibi pür dikkat dinlerdik" diye anlatıyorlar. Talebeler sohbetlerden aldıkları bu yüksek feyzin tesiri altında memleketlerine döndüklerinde ise, zamanın şiddetli baskı ve tehditlerinden hiç korkmadan dört elle Risâle-i

Nûr Hizmeti'ne sahip çıkıyor, hizmet uğruna gereken her türlü fedakârlığı gösteriyorlardı.

Ömrü boyunca Bediüzzaman Hazretlerini hapisler, zehirlemeler, sürgünler ve sû-i kasdlerle engellemeye çalışan gizli düşmanları, onun vefatından sonra, bu sefer Hüsrev Efendi'yi hedefe koyarak aleyhinde karalama kampanyaları başlattılar. Bu gizli komitelerin hedefi, Nur Talebeleri'ni bölüp parçalamak ve birlikteliklerini dağıtıp hizmetlerine son vermektir. Bütün bu haince oyunları on sene evvel fark eden Üstad Bediüzzaman Hazretleri, talebelerine defalarca şu şekilde ikazlarda bulunmuş ve bu plana bilmeden alet olmamaları için kendilerini uyarmıştır:

“Gizli düşmanlarımız iki plânı takib ediyorlar: Biri, beni ihanetlerle çürütmek; ikincisi, aramıza bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkid ve itiraz ve gücenmek ile bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilân ederim ki; Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risâle-i Nûr aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azîm hıyanettir...”

Yine bu gizli odakların planlarıyla Hüsrev Efendi, Hazret-i Üstad'ın vefatından sonra ikisi Isparta'da ve biri Eskişehir'de olmak üzere dört sene daha hapis yatmış, toplam hapis müddeti altı seneye yaklaşmıştır. Fakat bütün bunlar onda en ufak bir sarsıntı, ya da gevşemeye sebep olmamış, aksine îmana hizmet noktasındaki gayret ateşini daha da alevlendirmiştir. Bütün kirli oyunlara rağmen Hüsrev Efendi, Nur Hizmeti'ni Üstad Bediüzzaman'dan devralarak günümüze kadar en istikametli bir şekilde ulaşmasına vesile oldu ve Risâle-i Nûr'a sahip ve vârisler hükmünde, Hazret-i Üstad'ın tabiriyle pek çok “Saidler ve Hüsrevler” yetiştirdi.

Ahmed Hüsrev Efendi, 1971 yılında en yakın talebeleriyle birlikte, bir kez daha Eskişehir hapsine alındı ve üç yıla varan bu hapsi, onun en uzun, en çileli hapislerinden biri oldu. 1974'te Hapisten çıktığında ilk işi, Üstad Bediüzzaman'ın hayatı boyunca

en büyük arzularından biri olan, "Tevâfuklu Kur'ân'ın basılması" için Hayrat Vakfı'nı kurmak oldu. Üç yıl daha Hayrat Vakfı çatısı altında hizmetlerine devam eden Hüsrev Efendi, 1977 yılı 20 Ağustos'unda, aynen canından aziz bildiği Üstad'ı gibi bir Ramazan gününde hakkın rahmetine kavuştu.

Kendisinden sonra Hayrat Vakfı camiası, Tevâfuklu Kur'ân'ı tüm dünyaya neşretmeye Allah'ın lütfuyla muvaffak kılınmışlardır. Ve Risâle-i Nûr'la imana hizmet etmeye yine Allah'ın lütfu keremiyle devam etmektedirler.

Bu yazımızı içinde yaşadığımız şu ahırzamanın büyük hidayet serdari olan Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Hüsrev Efendi'yi Türk Milleti'ne ne şekilde tanıttığını gösteren harika ifadeleriyle bitirmek istiyorum:

"Ben dava eder ve ispat ederim ki Hüsrev, Türk milletinin mânevî büyük bir kahramanı ve bu vatanın bir halaskârı, bir kurtarıcısıdır. Ve Türk milleti onun ile iftihar edecek bir halis fedakâridir. Ve sırr-ı ihlâsa tam mazhar olduğundan benlik ve gösteriş ve şöhratperestlik gibi hisler kendisinde bulunmaması sebebiyle, vatana ve millete yaptığı pek çok hizmetlerin bir ikisini beyan etme zamanı geldi."

Şubat 2014

HÜSREV EFENDİ VE DİĞER NUR TALEBELERİ

Ahmed Hüsrev Efendi, Üstad Bediüzzaman Hazretlerine 1931 yılında talebe olmuştu. Bu tanışmadan iki ay evvel, Üstadın tabiriyle, Risâle-i Nûr talebeleri içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtib tayin edildiğine işaret eden bir rûya gördü. Rüyasında, temelleri atılmakta olan bir gül yağı fabrikasına katib tayin edildiğini görmüştü. Bundan iki ay sonra, Isparta'nın Barla kasabasında sürgün bulunan Bediüzzaman Hazretleri'ne, ortalığı kaplamakta olan bidalar hakkındaki bazı endişe ve suallerini ihtiva eden bir mektub gönderdi. Üstad Hazretleri bu mektuba verdiği cevaptı;

“Kardeşim Hüsrev, size selam! Saadet-i ebediyenin anahtarı imandır ve iman hazinelerinin anahtarları Kur’ân’ın ayetleridir. Ve ayetlerin şu zamanda en iyi anahtarları Nur Risalesi’nin sözleridir kanaatindeyim. Isparta’da ciddi, gayretli, metin, dirayetli bir arkadaş, bir talebe arıyordum. Beş sene bekledim, bulmadım. Sen o talebelerden birisi olmaya çalış. Sende öyle bir istidad hissediyorum.” diyerek beş senedir Isparta’da beklediği dirayetli talebenin Hüsrev Efendi olduğunu müjdeler.

Bu müjdeli mektubun verdiği şevk ve heyecanla Hüsrev Efendi Barla’ya giderek Üstad Bediüzzaman’la ilk görüşmesini yaptı ve Isparta’ya dönüşünde dünya işlerini tamamen terk

ederek kendini Risâle-i Nûr'un ve ondaki kuvvetli iman Kur'an derslerinin neşredilmesine adadı. Çok kısa zamanda Risâle-i Nûr hizmetinde büyük bir terakki ve ilerleme kat ederek yeni teşekkül etmekte olan Nur Talebeleri cemaati içinde mümtaz bir mevkie ulaştı. Hatta öyle ki, sadece bir ay içinde, Risâle-i Nûr'dan on dört kitabı yazmak gibi harika bir keramete mazhar olduğunu Üstad Hazretleri Barla Lahikası adlı eserinde haber vermektedir.

Ahmed Hüsrev Efendi bir yandan Risaleleri gayet şirin ve halis yazısı ile çoğaltmaya devam ederken bir yandan da Nur Talebesi olan arkadaşları ile çok sıkı kardeşlik ve sevgi bağları kurdu. Nur Talebeleri, İslam'a hizmet etmenin çok zor olduğu o tehlikeli dönemde, büyük bir cesaretle asrın imamı ve müceddidi olan Bediüzzaman Hazretlerinin etrafında toplanmışlardı. Hüsrev Efendi bu kahraman arkadaşlarına duyduğu sevgi ve bağlılığı, Hazret-i Üstad'a yazdığı bir mektubda gayet samimi duygular içerisinde şöyle ifade ediyordu:

“Arkadaşlarımızın Barla Lahikasına alınan mektuplarında yazdıkları hissiyatlarını okurken bilseniz ne kadar sürur ve sevinç duyuyorum. Ayrılmamak için birbirine kıymetli manevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle lezzet alıyorum. Şüphesiz siz Üstadımız başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Ve ben bu cemaatin içerisine dâhil olduğumdan gayet derecede bahtıyırım.”

Hüsrev Efendi, aynı yıllarda yazdığı diğer bir mektubunda da Nur Talebesi kardeşleri ile birlikte, Üstadları olan Bediüzzaman Hazretlerinin arkasında nasıl korkusuzca saf tuttıklarını şu harika cümlelerle kaleme döktü:

“Kıymetli üstadlarına her adımda uymayı seven talebelerinizin ruhlarında, üstadlarının en güzel bir sözü olan “Kur'an-ı Azîmüştan'a feda olan bu baş, başkalara eğilmeyecek.” sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir anahtar ve bir düstur olmuştur. İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri

cesarettin korkmaktadır. Rıza-i İlahi uğrunda, gelecek her hâle memnuniyetle göğüs germeyi, üstadlarının halinden her gün ve her an ders alan talebelerimize ve kardeşlerime, hayırlı muvaffakiyetler ve saadetler temenni ederim. Sevgili Üstadım size de lâayık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde Allah'ın lütuflarına nail olmanız için dua eder ve ellerinizi kemal-i hürmet ve ta'zimle öperim, Efendim Hazretleri!"

Hüsrev Efendi'nin, böyle fevkalade bir ihlâs ve samimiyetle iman ve Kur'an hizmete sarılması diğeri Nur Talebeleri'nin de büyük takdir ve muhabbetlerine sebep oldu. Risâle-i Nûr'un ilk kahraman talebelerinden olan ve Yüzbaşı Hulusî Efendi bu memnuniyetini, Hazret-i Üstad'a yazdığı mektubunda şöyle ifade edecektir:

"Kur'an hizmetini dünyevî ve maddî menfaate açıkça tercih eden, Hüsrev namındaki kardeşimi tebrik ederim. Cenab-ı Hak, böyle Hüsrev'lerin adedini çoğaltsın ve daima arttırsın. Âmin!"

1930'larda Barla'da öğretmenlik yapan Muallim Galib Efendi, Bediüzzaman'a talebe olarak Risalelerin telifi esnasında kâtiplik yapan bahtiyarlardandı. O zatın Hüsrev Efendi'ye duyduğu kalbi sevgi ve bağlılığı, Bediüzzaman Hazretleri Barla'dan Hüsrev Efendi'ye gönderdiği bir mektubda, "Galib der ki: Hüsrev'le manevî bir irtibat hissediyorum ve ona çok selâm ediyorum." sözleriyle aktarıyordu.

Risâle-i Nûr'un en ihlâslı talebelerinden biri olan ve Bediüzzaman Hazretlerine bedel olarak zehirlenmekle Denizli Hap-si'nde şehid edilen Nur Fabrikası sahibi Hafız Ali Efendi, Hüsrev Efendi'ye karşı duyduğu muhabbet ve ona verdiği değeri Üstad Bediüzzaman'a yazdığı mekublarında sürekli ifade ediyordu. Onun bu ifadelerinden büyük memnuniyet duyan Hazret-i Üstad cevabî mektublarında "Hâfız Ali ihlâsından gelen ifadesiyle Hüsrev'i fevkalâde ihlası noktasından takdir ediyor" diyor ve bu iki talebe arasındaki samimi kardeşlik duygularını şöyle tasvir ediyordu:

“Bir zaman Barla’da, bütün tarikatların seçerelerini tanzim ve istinsah edip yazmak için Hâfız Ali ile Hüsrev o vakit beraber o işte çalıştılar. Tâ o vakit, bu iki zât, ileride Risâle-i Nûr’a ehemmiyetli hizmette bulunacaklarını ve baştaki iki göz gibi, iki bakar bir görürler, diye kuvvetli bir temenni ile ümid etmiştim. Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür olsun ki; o ümidim, o zamandan beri tahakkuk etti ve ediyor ve şimdi tam oldu.”

Risâle-i Nûr’un önde gelen talebelerine Bediüzzaman Hazretleri erkânlar adını vermekteydi. Hususan bunlardan altısının hizmetteki fevkalade çalışkanlıkları ve ihlâsları sebebiyle onlara altı erkânlar manasında erkân-ı sitte namını vermişti. Bunlardan ilk ikisi Ahmed Hüsrev Efendi ile Hafız Ali Efendiler ve diğer ikisi Kuleönü köyünün büyük kahramanları olan Büyük Ruhlu Küçük Ali ve Hafız Mustafa Efendiler idi. Bediüzzaman Hazretlerinin Kastamonu’da bulunduğu 1940’ların başlarında, bu dört talebenin birbirlerine yazdıkları dört mektubu okuyan Hazret-i Üstad, onların Nur hizmetine ve birbirlerine gayet yüksek duygularla bağlılıklarını gösteren ifadelerini okumaktan gelen memnuniyetini Kastamonu Lahikası’nda şöyle ifade eder:

“Bu defa Hüsrev’in, Hâfız Ali’nin, Hâfız Mustafa’nın, Küçük Ali’nin birbirine hitaben yazdıkları dört mektublarını okudum. Kalbimde en derin bir sevinç, bir şükran, bir memnuniyet hissettim. Bu çok kıymetdar kardeşlerimin ne derece âli himmet ve yüksek ruhlu, Risâle-i Nûr hizmetinde ne derece fedakâr olduklarını anladım.”

Isparta’da başlayan Risâle-i Nûr hizmeti bütün hararetiyle devam ederken Hüsrev Efendi’nin evi de, gerek Isparta merkezdeki, gerekse civar köylerden veya hariçten gelen Nur Talebeleri’nin buluştukları bir medrese haline gelmişti. Orada buluşuyorlar, Risaleleri birlikte okuyor, yazıyor, sohbet, muhabbet ve istişarelerde bulunuyorlardı. Hüsrev Efendi’nin evinin bu şekildeki merkezîyetini gösteren bazı ifadeleri Lahikalarda bulunan mektublarında şöyle göze çarpar:

“Sevgili Üstadım, o risaleyi arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Bu akşam bizim fakirhanede Re’fet, Lutfi, Rüşdü Efendi

kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk.” Diğer bir mektubunda ise; “O kıymetli mektubunuzu, Hâfız Ali kardeşimiz de dâhil olduğu halde Re’fet, Bekir, Lûtfi, Rüşdü, Keçeci Mustafa Efendi ve ağabeyim Ali Efendi ile beraber okuduk. O gece meclisimiz pek tatlı idi.” Diye ifade eder. Dışardan gelen Nur Talebeleri de Hüsrev Efendi’nin evinde buluşmaktaydı. Hüsrev Efendi’nin bunu gösteren bir mektubu Sikke-i Tasdik mecmuasında şöyle yer almıştır:

“Milâslı Mehmed Efendi, Sav köyünde bin kalemle Nura sarılan kardeşlerimizin faaliyetini biraz mübalâğalı görmüşler. Ben onu tahkik için geldim dedi. Risâle-i Nûrun bir kerameti idi ki, bu köyün kıymetli, fa’al bir talebesi olan Marangoz Ahmed yanımda idi. Marangoz Ahmed dedi ki: “Bizim köyümüz, üçyüz elli hanedir. İki hoca, bir hacı, üç adamdan başka bütün evlerimize Risâletü’n-Nûr girmiştir. Kadınlara, kız çocuklarına varıncaya kadar yazıyorlar. Hatta ümmilerden -kırk yaşından yukarı- yazı yazan on kadar kardeşimiz vardır” cevabında bulundu. Milâslı Mehmed Efendi bu faaliyete hayran oldu.”

Isparta’da Hüsrev Efendi’nin etrafında ilk yıllarda başlayan bu halkalanma, sonraki yıllarda da artarak devam etmiştir. Bunun en mühim sebeplerinden birisi, Bediüzzaman Hazretlerinin sık sık talebelerini onunla beraber olmaya teşvik eden mektub ve ifadeleri idi. Mesela Risâle-i Nûr’da en çok ismi geçen yakın bir talebesi olan Re’fet beye hitaben Hz. Üstad şöyle diyordu:

“Aziz, siddik, ciddi, samimî ahiret kardeşim ve hizmet-i Kur’âniyede çalışkan bir arkadaşım Re’fet Bey! Mektubunuz beni mesrur etti. Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu söylüyor ve Barla’dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor. Demek tam onunla birleşip teşrik-i mesaî ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münasebeti kuvvetleştirebilir.”

Yine az önce bahsettiğimiz altı erkân talebeye hitaben Kastamonu’dan yazdığı bir mektubda, “Hüsrev’le beraber bu büyük ve ağır ve kıymetdar hizmet-i Kur’âniyeye kemal-i tesanüdle,

“tam bir dayanışma ile çalışmak lâzımdır.” diyerek en önde gelen talebelerini Hüsrev Efendi etrafında toplanmaya teşvik ediyor ve başka bir benzeri mektubunda, “İnşâallah Hacı Sabri de Hoca Sabri ve Rüşdü ve emsalleri gibi ruh u can ile alâkadar ve Hüsrev ‘e tam kardeş olacak” diyordu.

Bediüzzaman Hazretlerinin Emirdağ’ında kaldığı 1944 sonrasında ve 50’li yıllarda Üstad’ı ziyarete gitmek isteyen talebelerin önce Isparta’ya Hüsrev Efendi’ye uğramaları yaygın bir adet olmuştu. Çünkü Bediüzzaman Hazretleri, gelenlere evvela, Hüsrev’e uğrayıp uğramadıklarını soruyordu. Bu sebeple Üstadı ziyarete gidenler, önce Isparta’da Hüsrev Efendi’ye uğruyor, Üstad’ın durumu hakkında ondan bilgi alıyor ve onun tavsiyelerine göre hareket ediyorlardı.

Burdurlu, sonraki dönem Nur Talebeleri’nden Abdurrahman Cerrahoglu, Son Şahitler’deki hatıralarında bizzat yaşadığı bu durumu şöyle anlatır: “Önce Isparta’ya gittim. Hüsrev Ağabeyle tanıştım. Onu, önündeki rahlede yazı yazarken buldum. Bitmez, tükenmez bir azimle çalışıyordu. Rengi bembeyaz olmuş zayıf bir bünyesi vardı. Fakat o haliyle, bir iman kalesi olduğu her hali ve konuşması ile belli oluyordu. Sonra Emirdağ’a Üstad Hazretlerini ziyarete gittim. Üstadın mütevazı odasına girdik. Ellerinden öptük.”Bana: ‘Hüsrev’e gittin mi?’ diye sordular. Evvela, Hüsrev Ağabeyi ziyaret ettiğimi söyledim. “İyi yaptın, Hüsrev’e kırk canım olsa, fedâ olsun’ dediler.”

1950’li yıllara geldiğinde Nur Hizmeti iyice inkişaf etmiş ve pek çok yeni talebeler kendini bu mukaddes iman hizmetine vakfetmişti. Bu genç, yeni talebeler de Hüsrev Efendi’nin saff-ı evvel kahraman Nur Talebeleri içindeki mümtaz mevkiiini fark ederek ona son derece büyük bir hürmet ve muhabbet duyuyorlardı. Onlardan birisi Hüsrev Efendi’ye hitaben yazdığı mektubuna şu ifadelerle başlıyordu:

“Kahraman Nur Üstad-ı Sanimiz Hüsrev Ağabeyimiz! Evvelen mübarek hizmetlerinizi tebrik eder hasret ve hürmetle ellerinizden öperiz.”

Bir diğeri ise, “Çok mübarek ve çok aziz ve sevgili ağabeyim efendim! Kemal-i hürmet ve tazimle ellerinizden öperim” diyerek son derece saygı ile başladığı mektubunu, “Hürmetle el ve ayaklarınızdan öper dualarınızı rica ederim efendim.” Diyerek fevkalade tevazu ve muhabbetle bitiriyordu.

Son olarak, bütün kahraman Nur Talebeleri’nin Ahmed Hüsrev Efendi’ye gösterdikleri bu büyük sevgi ve bağlılığın temelinde yatan en mühim bir sebebin, Aziz Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin talebelerine, “Hüsrev gibi bir Nur kahramanından -benim yerimde ve Nur’un şahs-ı manevîsinin çok ehemmiyetli bir temsilcisi olmasından- hiç bir cihetle gücenmemek elzemdir” talimatı olduğunu zikrederek konuşmamı burada tamamliyorum. Yüce Rabbimiz’den bizleri, mahşer günü, Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri, Ahmed Hüsrev Efendi ve bütün kahraman Nur Talebeleri ile birlikte haşr eylesini niyaz ediyoruz... Âmin.

Eylül 2011

NUR'UN İKİ ÜSTADI ARASINDAKİ HAYRETENGİZ MUHABBET

Âhirzaman asrının büyük îman müceddidi Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile onun Hayru'l-Halefi ve Nur Talebelerinin ikinci Üstadı olan Ahmed Hüsrev Efendi arasında, hayatları boyunca fevkalade bir hizmet birlikteliği olmuştu. Bütün Nur Talebeleriyle beraber, milletin imanını kurtarmak uğruna giriştikleri bu hizmet yolunda fiilen ve amelen tam bir ittifak gösterdikleri gibi aralarındaki ruhi yakınlık cihetiyle dahi, insana hayret verecek derecede sevgi, şefkat ve fedakârlık gibi ulvî duygular taşımışlardı. Aşağıda, karşılıklı bazı beyanlarını okuduğumuzda göreceğimiz üzere kendileri, Hazret-i Mevlânâ ile Şems-i Tebrizi arasındaki yüksek dostluk ve muhabbetin âdetâ bir benzerini yaşamışlardır. Şimdi bu ulvî hissiyatın aksettği bazı mektuplardaki ifadelerine bakalım.

Bediüzzaman'ın Hüsrev Efendi'ye Karşı Yüksek Muhabbeti

Üstad Bediüzzaman'ın Risâle-i Nûr'da yer alan mektuplarında, Hüsrev Efendi'ye karşı nasıl yüksek bir muhabbet beslediğini gösteren pek çok beyanlarını görmek mümkündür. Öncelikle, yeni yayınlanan bir mektubundaki bazı harika ifadeleri paylaşmak istiyoruz:

“Hüsrev mektubunda demiş ki: ‘Yüzümüzden çektiğin zahmetlerden hakkını helâl et.’ Ben de derim: Yüz bin defa helâl

ediyorum. Çünkü o zahmetler (زحمتلر) bütün rahmetler (رحمتلر) oldu, noktaları silindi. Fakat benim hatalar ve kusurlarımla, sizin çektiğiniz zahmetler cihetiyle hakkınızı siz bana helâl etmelisiniz. Ben itiraf ediyorum ki, sizin gibi hâlis, safi zatlara tam kardeş olmağa lâayık değilim. İnşallah Cenab-ı Hak merhametiyle sizlerin yüzünden beni de affeder. Said Nursi”¹

Şu gelen mektuba ise, kendisinden manevî himmet isteyen Hüsrev Efendi’ye hitaben Üstad Bediüzzaman’ın “Asıl ben sizin himmetinize muhtacım” mealindeki gayet mütevaziyâne ve muhabetdârâne cevabına şahid oluyoruz:

“Aziz, sıddık, çok mübarek, çok faal, çok hâlis, çok kıymetdâr kardeşim Hüsrev!

... Ben, size nisbeten kardeşim; mürsidlik haddim değil. Üstad da değilim, belki ders arkadaşıyım. Ben, sizin kusurataıma (kusurlarıma) karşı şefkatkârâne dua ve himmetinize muhtacım; benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım (hakkım) var.”²

Hazret-i Üstadın şu ifadeleri ise, her iki mübarek zatın arasında nasıl bir hissi kaynaşma ve tam bir kalbî uyum bulunduğunu gösteriyor:

“Hüsrev’in mümtaz bir hâsiyeti (seçkin bir özelliği) budur ki, şimdiye kadar bana gelen bütün mektuplarının hiçbirisi beni incitmiyor. Elim (acılı) zamanlarımda da yumuşak geliyor, ruhumu okşuyor. Bu cihette dahi ona şahsım itibariyle çok minnettârım.”³

Hüsrev Efendi’nin Üstadına Karşı Yüksek Muhabbeti

Aynı hakikat yolunda birlikte imana hizmet ettikleri halde, yaşanan sürgünler sebebiyle uzun yıllar sevgili Üstadı Bediüzzaman Hazretleri’nden ayrı yaşamak zorunda kalan Hüsrev Efendi, ona olan şiddetli sevgi ve özlemini aşağıdaki gibi satırlarla dile getiriyordu:

1- Bediüzzaman Said Nursi ve Hayru’l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak, c. 2, s. 866

2- Emirdağ Lahikası-1, s. 72

3- Emirdağ Lahikası-1, s. 95

“Aziz mübarek Üstadımız! Bu kusurlu talebeniz Hüsrev’in sevgili Üstadının mufarakatlerine (ayrılığına) tahammülsüzlüğü ruhunu yakmış. Fakat bu hakir Hüsrev, Şinasî isminde bir şairin dediği: ‘Ey Şinasî, içimi havf-ı İlâhî dağlar (Allah korkusu yakar)! Sûretim (görünüşüm) gerçi güler, kalb gözüm kan ağlar’ diyerek sûreten arkadaşlarına karşı fevkalhad teessürünü (aşırı derecedeki üzüntüsünü) hissettirmiyor, iç halini sevgili Üstadına arz ediyordu... Fakat aziz ve sevgili Üstadım! Kalb-i Hüsrev’de yaşayan bu acı, hayalim ne vakit o vadiye (ayrılık düşüncesine) uğrarsa kalbimizi kesilmiş bir cesed gibi kanatıyor, sızlatıp ağlatıyor. ... Bu yakıcı hâletten uzaklaşmak için, okumakta olduğum evrâd ve ezkâr (vird ve zikirler) yerinde geceleri geç vakte kadar tashihat ile iştigâle (Risaleleri tashih etme vazifesine) vaktimizi sarf etmeye karar verdiğimizizden tashihata devam ediyoruz.”⁴

Hüsrev Efendi’nin Üstadı Hakkında İçten Yakarışları

Bu ümmetin imanına hizmet uğruna çekmediği ezâ ve cefâ kalmayan Üstad Bediüzzaman’a Emirdağ’da sürgün kaldığı günlerde yapılan zulümler zirveye çıkmıştı. Mükerrer zehirlemeler ve sû-i kasdlarla ortadan kaldıramadıkları aziz vücudunu tam bir tecrid içine alarak kimseyle görüştürmemek için geceleri kapısını dışarıdan üzerine kitleyecek derecede mahrumiyetler içerisine almışlardı. Bütün bu zulüm ve işkence haberlerinden ve Üstadın yapayalnız kimsesizliklerinden büyük acılar çeken Hüsrev Efendi, teselli için Üstadına gönderdiği aşağıdaki mektubunda içten gelen samimi yakarışlarla Aziz Üstadı için Rabbine dualar etti ve yüksek ecirlerle mükâfatlandırılması için şöyle niyaz etti:

“Çok sevgili, çok mübarek, çok aziz, çok kıymetdâr Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

Âlem-i maddîde ufûl eden (batan) güneş gibi, ömrünüzün sonlarında hem ücrâ köşelerde, hem gurbetlerde, hem kimsesiz, hem pek çok mahrumiyetler içerisinde idrak etmekte olduğunuz ıyd-i said-i edhânızı (kurban bayramınızı) bütün talebeleriniz

4- Bediüzzaman Said Nursî ve Hayrî’l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak, c. 2, s. 869

bütün ruh-u canımızla tebrik ediyoruz. Bu hazin hallerinize âh enin ederek (inleyerek) ağlayan kalplerimiz sevgili Üstadımız için dua ederek derler:

‘İlâhî yâ Rabbi! Kur’ân-ı Kerîm’in hürmeti hakkı için ve o Kur’ân’ı üzerine inzâl ettiğin Habib-i Ekrem’in (asm) kıymeti hakkı için ve senin bin bir esma-i hüsnanın kudsiyeti hakkı için, sen sevgili Üstadımızın sona eren ömürlerini pek çok nurâni talebeleri Risâle-i Nûr’a vermekle taze ve parlak bir gençliğe ve onun bu dar-ı dünyadaki ücrâ köşelerini cennette Habib-i Zîşân’ın (asm) komşuluğuna ve onun kimsesizliklerini Zat-ı ulûhiyetinle ünsiyete (İlâh olan zatınla dostluğa) ve onun pek çok mahrumiyetlerini dünya ve âhireti Risâle-i Nûr’un hamelelerine (taşıyıcılarına) vermekle mesudiyete tebdil eyle (değiştir). Ve onu dünyada bize bir müşfik Üstad ve rahîm (şefkatli) bir kardeş ve enis (sıcak dost) bir arkadaş vermekle bize vesile-i hidayete sebep ettiğin gibi âhiret yolumuzda, hem kabirde hem mahşerde hem mizanda hem sıratı onu bizim başımızdan ayırma! Cennette de bize lütfedeceğin bir karış yeri onun komşuluğundan uzak etme!’

İnşâallah sevgili Üstadımız bizi affederler; ferah ve süruru (sevinci) ilkâ etmek (vermek) zamanı olan mahallerde kalemlerimiz hüzünlü ifadeleri yazıyor. Evet, sevgili Üstadımız, başka elden gelmiyor. Size bakıp kalplerimiz mütemadiyen (sürekli) ağlıyor... Çok kusurlu talebeniz Hüsrev.”⁵

Hüsrev Efendi Üstadına Bedel Hasta Oluyor

Bedüzzaman Hazretleri yetmişli yaşlarını yaşadığı Afyon-Emirdağ günlerinde, 19 defayı bulan zehirlenmelerin vücudunda meydana zafiyetler sebebiyle sıklıkla hasta oluyordu. Hastalık haberleri Isparta’ya ulaştığında, Hüsrev Efendi, canından aziz bildiği Üstadına karşı büyük bir şefkat hissederek onun hastalıklarını kendi üzerine almak istiyor ve şöyle diyordu:

“Bu hakir talebeniz Hüsrev çok mütehammildir (dayanıklıdır); size gelen hastalıklarınızı kendinize değil Hüsrev’e tahmil ediniz

5- Age. c. 2, s. 870

(yükleyiniz). Hem Hüsrev bu istirhamının olsun, kabulünü çok ister. Ne olur ahir hayatınızda size gelen pek çok, pek büyük elemelerinizden bir parçasına olsun ortak olabilsem âh!” Hüsrev⁶

Bediüzzaman Hazretleri de Hüsrev Efendi'ye Bedel Hasta Olmak İçin Dua Ediyor

Hüsrev Efendi bu samimi taleplerine devam etmiş ve Üstadın hastalıklarını kendisine vermesi için Allah'a dualar etmişti. Hazret-i Üstadın, çok kolay kurtulamayacağını düşündüğü zehirlenmekten gelen hastalığı sırasında, Hüsrev Efendi İsparta'dan Üstadının imdadına manen koşturmuş ve onun hastalığından mühim bir kısmını üzerine alarak kendisi hastalanmıştı. Bediüzzaman Hazretleri bu zehir hastalığından onun fedakârlığı ile kurtulduğunu şöyle ifade etti:

“Aziz sıddık kardeşlerim! Mektubunuzdan Hüsrev'in hastalığını hissettim. Cenab-ı Erhamu'r-râhimin şifa ihsan eylesin âmin. Şüphem yok ki benim hastalığımın bir kısım kendine aldı. Bana yardım etti. Yoksa ben ucuz kurtulmayacaktım. Fakat sizi temin ederim ki, elimden gelse idi, onun ve onun gibilerin hastalık ve sıkıntılarını kendime alırdım. Çünkü onlar elmas kalemleri ve ihlaslarıyla benim bitmiş vazifemi daha parlak bir tarzda kendi vazife-i kudsiyeleri içinde idame ediyorlar (devam ettiriyorlar).”⁷

Hazret-i Üstad, yine Hüsrev Efendi'nin kendi hastalığını üzerine alarak yardım ettiğini öğrendiği başka bir defasında, Hüsrev Efendi'nin hastalığının bir kısmının kendisine verilmesi için Allah'a dua ederek şöyle dedi:

“Ben her vakit Hüsrev'in sıhhatiyle âlâkadamım. Onun hastalığı olsa, ben canım ve ruhumla kendime almak istiyorum. Fakat hissediyorum, haber aldığuma göre Hüsrev benim hastalığımın bana yardım ediyor. Benim hastalığımın bir kısmını kendine alıyor. Çünkü onun hastalığı benimkine benziyor. Cenab-ı Hak

6 -Age. c. 2, s. 859

7 - Age. c. 2, s. 865

ona şifalar versin, hastalığının bir kısmını bana versin. Ta Nurlara muvaffakiyetle çalışsın.”⁸

Hüsrev Efendi Üstadına Bedel Ölmek İstiyor

Üstad'ın Emirdağ'da düşmanlarınca gizlice zehirlenmesi üzerine vasiyetnamesini yazıp Isparta'ya göndermesinden sonra, Hüsrev Efendi sevgili üstadına onun bedeline ölmek istediğini şu gayet hazin satırlarla arz etmişti:

“Çok Aziz, çok kıymetdâr, çok faziletkâr, sevgili Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

İstifsar-ı hatır ile (hatırınızı sorarak) ellerinizden öpüyoruz. Fırak elemeleri ile ruhlarımızı dolduran vasiyetnâmeniz üzerine uzun uzun teessürlerimi arz etmekle mukabele etmek isteyen zavallı talebeniz fakir Hüsrev, kendi seyyielerinin (günahlarının) yakıcı ateşleri içinde yanıp kavrulurken çok sevgili Üstadının ‘vuslat başka diyara kaldı’ diyen çok hüznü manevi sadâsı karşısında ahir hayatına kadar inleyerek âh edecek!

Seherlerin tatlı rüzgârlarıyla, sevgili müşfik Üstadı, zavallı Hüsrev'in kendisinden manevi tuhfeler (taze hediyeler) istediğini hatırladıkça, hakiki bir rabıta (bağlantı) ile hak için ağladığı muezzez Üstadının yerine (ahirete gitmek üzere) merhum Hâfız Ali, Asım Bey gibi bu kere de kendisinin bir üçüncü olarak kabulünü çok sevdiği Üstadından istirham eder. Kusurlu Hüsrev'in bu istirhamı kabul edilse, bu dünyada Cenab-ı Hakk'ın şefkatle terbiyesine verdiği sevgili vâldesine âlem-i misalde (kabir âleminde) kavuşsa, hem sevgili Üstadının, (kendisi) hakkında edeceği makbul rahmet dualarına (kabirde) mazhar olsa ne kadar çok ister! Hak şâhiddir ki kusurlu Hüsrev talebeniz bî-riyâ (riyasız) konuşur... Hakir Hüsrev daha çok ateşlerini dökerek Üstadını incitmemek için sükût eder. Hem çok sevdiği Üstadından afvını rica etmekle hayalen gittiği hüznü âlud (hüznü dolu) vaziyetlerden sinesine aldığı yakıcı bir ateşle kudsi vazifesine döner.”⁹

8- Age. c. 2, s. 865

9- Age. c. 2, s. 859

Üstad Bediüzzaman da Hüsrev Efendi'ye Hayatından Vermek İstiyor ve Veriyor

Hüsrev Efendi'nin Üstadına hayatını teklif etmesi karşısında, Bediüzzaman Hazretlerinin verdiği cevap ise çok manidardı. Daha önce kendisi için hasta olmayı istediği Hüsrev Efendi uğruna hayatını dahi feda edebileceğini bildiren şu harika mektupla cevap verdi:

“Risâle-i Nûr'un kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimi ve ciddi istiyor. Ben de derim: Te'lif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faydeli ise, hayatın dahi Hizmet-i Nûriye'de benim bu azablı hayatımdan o derece faydelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnuniyetle verirdim.”¹⁰

Bediüzzaman Hazretlerinin üstteki mektubu, aslında mühim bazı işaretleri ihtiva ediyordu. Hazret-i Üstad kendi vazifesi olan risale telifinin sona erdiğini, risaleleri neşretme hizmetinde ise Risâle-i Nûr Gül Fabrikası'nın ser kâtipliğine manevi olarak tayin olunan Hüsrev Efendi'nin, bundan böyle kendisinden daha faydeli hizmetler yapabileceğini ve eğer elinden gelse Hüsrev Efendi'ye hayatından vereceğini beyan ediyordu.

İşte Nur Talebeleri'nin Büyük Üstadları Bediüzzaman Hazretleri ile Risâle-i Nûr'un neşrinde misilsiz gayret ve fedakârlıklarıyla Üstad-ı Sâni (İkinci Üstad) unvanını kazanan Hüsrev Efendi arasında, birbirlerine sağlıklarını, hatta hayatlarını feda edecek derecede yüksek bir sevgi ve şefkat gibi ulvî hissiyat vardı. Bu fevkalade yüksek değer veriş, elbette Üstad Bediüzzaman'dan sonra Nur Talebeleri'nin başına Hüsrev Efendi'nin geçeceğini habercisiydi. Zaten son zamanda, Üstad Hazretleri, hem vazifesinin devamını, hem de ömrünün kalan sekiz senesini Hüsrev Efendi'ye vererek âhirete öyle gitmiştir. Hüsrev Efendi'nin talebelerine anlattığı Nur Hizmeti için gayet

10- Emirdağ Lâhikası-1, s. 139

ehemmiyeti bulunan bu hatırasını naklederek bahsimize son veriyoruz:

“Bediüzzaman Hazretleri, benim kaldığım bu eve gelip, yukarı kata çıkmıştı. Yaz ortasıydı. Yeni çıkan çekirdeksiz üzüm-lerden aldırılmıştı. ‘Efendim çekirdeksiz üzüm arzu eder mi-siniz?’ diye sorunca sessiz kaldı. Ben de arzu ettiğini anladım ve yıkayıp getirdim. Hazret-i Üstad:

-Otur kardeşim Hüsrev dedi. Sonra; ‘Hüsrev! Benim vekilim sensin.’ buyurdular. Daha sonra: ‘Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî (ks) Hazretlerinin kasidesinde bana hitaben كُنْ فَادِرُ الْوَقْتِ (Vaktin Abdülkâdir’i ol!) buyurması benim ömrümün de Şeyh-i Geylânî (ks) Hazretleri gibi 91 sene olacağına işaret ediyor. Fakat ben pek çok zehirlenmelerden dolayı âhirete sekiz sene önce gideceğim. Ömrümün kalan sekiz senesini de sana veriyorum’ dedi. Bunun üzerine:

- Üstadım ben sizden ziyade hastayım. Sizin yerinize âhirete ben gideyim, siz hizmetinize devam edin dedim. Bediüzzaman Hazretleri cevaben:

- Hayır Hüsrev, benden sonra sana on beş yaşındaki delikanlı gibi sıhhat verilecek buyurdular.”¹¹

Mart 2014

11- Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Altınbaşak,
c. 3, s. 1185

İKİ BÜYÜK ÜSTADIN ŞAŞIRTICI BENZERLİKLERİ

Âhirzaman'ın büyük müceddidi Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri ile onun Hayru'l-Halefi olan Ahmed Hüsrev Efendi'nin hayatlarını incelediğimizde aralarındaki benzer veya birbirini tamamlayıcı noktaların insana şaşkınlık verecek derecede fazla ve acib olduğunu görüyoruz. Bu iki büyük üstadın Nur Hizmeti'nin sevk ve idaresinde manen vazifelendirilmiş iki bahtiyar insan olduklarına ve Hüsrev Efendi'nin Nur'un ikinci Üstadı olduğuna işaret ettiğini düşündüğümüz bu benzerlikleri, çocuklarından vefatlarına doğru bir sıra takip ederek vermeye çalışacağız.

Çocukluk Ve Gençlik Devreleri

1- Her ikisi de Isparta'da dünyaya gelmiştir! Biri Bitlis'in Hizan kazasına bağlı -Üstad'ın tabiriyle- küçük Isparta olan İspart nâhiyesinde, diğeri büyük Isparta vilayetinde. Ayrıca Üstad'ın, kendi atalarının büyük Isparta'dan küçük Isparta'ya göçtüklerine dair kanaatine binaen bu cihette her ikisi de Ispartalı sayılabilirler.

2- Her ikisi de Hz. Resûl-i Ekrem (asm) Efendimiz'in mübarek neslindendirler.

3- Her ikisinin de ayak parmakları arasında bitişiklikler vardı.

Isparta talebelerinden Hoca Sabri'nin de aynı şekilde bitişik olduğunu nakleden Üstad Bediüzzaman, bunun aralarında ne-
seben bir yakınlık olduğuna işaret ettiğini söyler. Belki de bu
durum, muhtemelen, her üçünün de Ispartalı bir seyyid zatın
neslinden geldiklerine işaret etmektedir. Zira Isparta Osmanlı
döneminde seyyid neslinin bolluğuyla bilinen yerlerdendi.

4- Her ikisinin de mübarek vâlideleri son derece müttakî
insanlardı ve aralarında sevgi ve şefkat hisleri ifrat derecesindeydi.

5- Her ikisinin de çocukluk ve gençlik devreleri etkili bir
tarikât çevresi içinde geçmiş ve tarikât kaynağından da feyz
almışlardır.

6- Her ikisi de çocukluklarında ilerideki mühim hizmetlerine
işaret eden rüyalarla irşad olunmuşlardır. Bediüzzaman Hazret-
leri çocukken gördüğü bir rüyasında, mahşer yerinde Peygamber
Efendimiz'den (asm) ilim talep etmesi üzerine kendisine Kur'ân
ilmi verileceği müjdelenmiştir. Hüsrev Efendi ise gördüğü bir
rüya ile İslâm'a hizmet etmek üzere Isparta'ya gelecek bir zata
(Bediüzzaman'a) hizmet etmekle müjdelenmiştir.

7- İkisi de çocukluk ve gençlik dönemlerinde mükerrer defa-
lar ölümünden dönmüşlerdir. Üstad Bediüzzaman Van Kalesi'nden
düştüğü, savaşta üzerine üç kurşun isabet ettiği halde ölmemiş;
Hüsrev Efendi de esareti sırasında bir Yunan subayı göğsüne
doğru ateş ettiği halde silah ateş almamış, dönüşte İzmir'deki
hastanede kendisine zehir verildiği halde yine ölmemiştir. Bu
hadiselerin numunelerini her ikisi için de artırmak mümkündür.

8- İkisi de harbe katılıp bizzat düşmanla harb etmişlerdir.
Bediüzzaman Hazretleri Ruslara karşı doğuda, Hüsrev Efendi
Yunanlılar'a karşı batı cephesinde.

9- İkisi de esir düşerek uzun süre -iki seneden fazla- esaret
hayatı yaşamışlardır. Bediüzzaman Hazretleri Rusya'da, Hüsrev
Efendi Yunanistan'da.

Risâle-i Nûr Dönemi

10- Üstad Bediüzzaman Risâle-i Nûr'u telif etmiş, Hüsrev

Efendi ise harika yazısıyla neşretmiştir. -Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle- ‘Kur’ân’ın dellalı olmak vazifesinde kendisiyle ortak olmak imtiyazını’ kazanmıştır. Üstelik bu ortaklığın yalnız kendisine mahsus olduğu müjdelenmiştir.¹

11- Kur’ân’daki tevâfuk mu’cizesini ilk defa Bediüzzaman Hazretleri keşfetmiş, bu harika tevâfukları gösteren Kur’ân’ı yazmak ise bütün talebeler içinde yalnız Hüsrev Efendi’ye nasib olmuştur.

12- Bediüzzaman Hazretlerinin Nur Hizmeti’nde gördüğü olağanüstü İlâhî inayet ve yardımlar, Hüsrev Efendi’de de aynen görünmüştür. Hazret-i Üstad bunu şöyle ifade ediyor:

“Barla’da bulunduğum zaman, bütün yazarların tashihâtını ve telif hizmetini yapmamda tahakkuk eden büyük inayet ve harika muvaffakiyet, aynen Hüsrev’de, yardımcılarında dahi numunesi var.”²

13- İman-Kur’ân hizmetlerinde olağanüstü gayret ve çalışkanlıkta her iki Üstad da misilsizdirler. Bediüzzaman Hazretleri bütün ömrünü, ya telif, ya tashih, ya zikir, tesbih, ibadet, ya da tefekkürle dolu geçirip bir anını boş geçirmedeği gibi, Hüsrev Efendi de bütün ömrünü Risaleleri yazmak neşir, tashih, tevzi, Kur’ân yazmak, imanî sohbetler yapmak ve evrâd u ezkâr ve ibadetlerle geçirmiştir. Bir saniyesini dahi boş geçirmek istemediğinin pek çok şahitleri vardır. O kadar ki günlük uykusunu bir saate kadar indirmiş, Bediüzzaman Hazretlerinin “Ben dahi hizmette Hüsrev kardeşeye yetişemiyorum”³ iltifatlarına mazhar olmuştur.

14- Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî (ks) Hazretleri âhırzamandaki Risâle-i Nûr Hizmeti’ne işaretler ettiği kasidesinde, Nur Talebeleri’ne değişik tabirlerle işaret ederken Hazret-i Üstad ile Hüsrev Efendi’ye aynı tabirle نبي سعيد “Said (mutlu-bahtiyar) olarak yaşarsın” tabiriyle işaret etmiştir.⁴ Üstad Bediüzzaman,

1- Bkz. Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 1, s. 428

2- Emirdağ Lâhikası-1, s. 161

3- Bkz. Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 3, s. 1216

4- Bkz. Sikke-i Tasdik-i Gaybî Mecmuası, 8. Lem'a, s. 156

Şeyh-i Geylânî'nin her ikisine birlikte işaret etmesini, bir defasında talebelerine hitaben:

“Yeryüzünde bulunanlar içinde en bahtiyar benim, benden sonra içinizde Hüsrev olacaktır!” diye izah etmiştir.⁵

15- Her iki zat da bu asırda îmana hizmet etmek her şeyden fedakârlıkla olabilir düşüncesiyle bekâr olarak yaşamışlardır. Hüsrev Efendi Üstad'la tanıştığı aynı sene içinde eşi kendisinden ayrılmış ve bu evliliği bir seneyi bulmamıştır.

16- Hüsrev Efendi, Bediüzzaman Hazretlerinin her üç hapsinde de kendisiyle beraber hapis yatan nadir Nur Talebeleri'nden biridir.

17- Her iki Üstad'ın hayatları da hastalıklarla geçmiştir.

18- Her iki Üstad da düşmanları tarafından defalarca zehirlenmişler, fakat olağanüstü bir şekilde kurtularak ölümden dönmüşlerdir. Üstad Bediüzzaman en son on dokuzuncu zehirlenmesini mektublarında haber verse de toplamda 21 defayı bulmuştur. Hüsrev Efendi ise yakın talebelerinin beyanına göre on bir defa zehirlenmiştir. Bunlardan üçünün yeri tarihen sabittir. Biri daha önce geçtiği gibi esaret dönüşü İzmir'dedir. İkincisi, Denizli Hapsinde Hâfız Ali'nin şehadetini netice veren zehirlenmesinden önce Üstad Bediüzzaman'la birlikte zehirlenmişlerdir.⁶ Üçüncüsü, 1964 Isparta Hapsi sırasında.

19- Her iki Üstad'ın hayatları, gelir getiren dünyevî bir işte çalışmadan, toplum hayatından ve insanlara karışmaktan uzak, çoğu zaman dört duvar arasında bir nevi inziva içinde geçmiştir. Bediüzzaman Hazretlerinin sürgün olarak bulunduğu, Barla, Isparta, Kastamonu, Emirdağ ve yine Isparta günleri ekseriya bu tarzda geçtiği gibi, Hüsrev Efendi'nin de ömrünün kırk senesi Isparta'daki evinde inziva halinde -fakat hizmetle dolu bir şekilde- geçmiştir. Bunun istisnasını hapisler ve sorguya götürüldüğü anlar teşkil etmiştir.

5- Bkz. Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 3, s. 1199

6- Bkz. Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 2, s. 752

20- Her iki Üstad'ın arkasında namaz kılanlar, hatıralarında, namazlarının çok muhteşem olduğunu ve ömürleri boyunca hiç kimsenin arkasında o kadar feyizli bir namaz kılmadıklarını rivayet etmektedirler.⁷

21- Her iki Üstad'ı yakından tanıyanlar ve uzun süre beraberinde kalanlar onların pek çok kerametlerine şahit olduklarını ve onların hayatlarında kerametın adeta sıradan bir hal aldığını nakletmektedirler.⁸

22- Yazdığı Nurlu Risalelerle bu vatan ve milleti dinsizlik ve komünizm tehlikesinden kurtaran halaskâr hiç şüphesiz Bediüzzaman Hazretleri olduğu halde, Risâle-i Nûr'un neşrine hizmetteki ehemmiyetli rolü ve ihlası sebebiyle bu sıfatta Hüsrev Efendi'yi kendine ortak etmiş ve onun bu vatan ve milletin halaskârı (kurtarıcısı) olduğunu ilan etmiştir. Şöyle der: "Hüsrev, Türk milletinin mânevî büyük bir kahramanı ve bu vatanın bir halaskarıdır (kurtarıcısıdır) ve Türk milleti onun ile iftihar edecek bir hâlis fedakâridir. Ve sırr-ı ihlâs tam mazhar olduğundan benlik ve riyakârlık ve şöhratperestlik bulunmaması cihetiyle çok hizmet-i vataniye ve milliyesinden bir ikisini beyan etmek zamanı geldi. Bu zat müstesna ve şirin kalemiyle nurlardan altı yüz risaleye yakın yazmış ve vatanın her tarafına neşrederek komünist perdesi altında dehşetli ifsada çalışan anarşistliği kırdı ve tecavüzünü durdurdu ve bu mübarek vatani ve bu kahraman milleti o zehirden kurtarmak için tesirli tiryakları her tarafa yetiştirdi. Türk gençlerini ve nesl-i atiyi büyük bir tehlikeden kurtarmaya vesile oldu."⁹

23- Hazret-i Üstad'ın Şuâ'lar Mecmuası'nda naklettiğine göre, bir Nur Talebesi'nin gördüğü rüyada Üstad Bediüzzaman ile Hüsrev Efendi, Peygamberimizin (asm) elini birlikte öpmüşler ve -Üstad'ın tabiriyle- rıza-yı Nebeviyeye mazhar olmuşlardır.

24- Bediüzzaman Hazretleri 1951 sonbaharında Isparta'ya gelmiş Hüsrev Efendi'nin evinde üç ay birlikte kalmışlardır.

7- Bkz. Bediüzzaman Said Nursi ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 3, s. 1241

8- Bkz. Age. c. 3, s. 1242

9- Osmanlıca Şuâ'lar, s. 553

Hüsrev Efendi, Üstad Bediüzzaman'ı evinde misafir eden tek Nur Talebesi'dir.

25- Hz. Üstad, Emirdağ döneminde Nur Talebeleri için bir nevi diploma manasında olan icâzetnâme vermeye başlamış, kendisi gibi Hüsrev Efendi'nin de münasip gördüğü talebelere bu icâzetnâmeden verebileceğini bildirmiştir.¹⁰

26- Bediüzzaman Hazretlerine "Üstad" denildiği gibi, Hüsrev Efendi'ye de Nur Câmiası'nda Üstad denilmiştir. Daha Bediüzzaman Hazretlerinin sağlığında talebeler Hüsrev Efendi'ye "İkinci Üstadım", "Üstad-ı Sânimiz" şeklinde hitab etmeye başlamışlardır.¹¹

27- Üstad Bediüzzaman'ın yine Şuâ'lar Mecmuasında bildirdiğine göre, Risâle-i Nûr Hizmeti'nin gizli düşmanları Nur Hizmeti'ni bitirmek için hazırladıkları planda Bediüzzaman Hazretleri ile birlikte Hüsrev Efendi'yi de hedef tahtasına koymuşlar, iki sinin de aleyhinde karalama, tenkid ve itiraz kampanyaları başlatmışlardır.¹²

28- Hazret-i Üstad'ın "Risâle-i Nûr'un kahramanı Hüsrev Benim yerimde..." diye açıkça bir ifadeyle Risâle-i Nûr'un şahs-ı manevisini temsil noktasında Hüsrev Efendi'yi kendi yerinde göstermiş ve kendisinden sonra yerini onun dolduracağına işaret etmiştir. Bediüzzaman Hazretleri gibi, onun vefatından sonra Hayru'l-Halefi sıfatıyla Hüsrev Efendi de Nur Cemaati'nin başı ve idarecisi olmakla şereflenmiştir.¹³

Vefatları ve Hayatları

29- Nur'un her iki Üstad'ı da mübarek bir Ramazan gününde vefat etmiştir.

30- Her ikisi de Isparta dışında vefat etmiş; fakat sonrasında asıl vatanları olan ve taşıyla toprağıyla sevdikleri Isparta'ya getirilip defnedilmişlerdir. Üstad Bediüzzaman 1960'da Urfa'da vefat

10- Bkz. Bediüzzaman Said Nursî ve Hayru'l-Halefi Ahmed Hüsrev Efendi, c. 3, s. 1089

11- Bkz. age. c. 3, s. 1131

12- Bkz. age. c. 3, s. 1204

13- Bkz. age. c. 3, s. 1177

etmiş, önce oraya defnedilmiş, 3,5 ay sonra askerler tarafından oradan alınıp Isparta'ya getirilmiştir. Daha sonra bu kabrinden talebelerince alınarak yine Isparta'da gizli bir yere defnedilmiştir. Vasiyet ettiği gibi kabri bu şekilde gizlenmiştir. Hüsrev Efendi ise 1977 yılında İstanbul'da vefat etmiş, iki gün sonra Isparta'da defnedilmiştir.

31- Bediüzzaman Hazretleri, önceki asrın müceddidi olan Mevlânâ Halid-i Bağdadî Hazretleri'nden tam 100 sene sonra 1877 yılında dünyaya gelmiştir. Hüsrev Efendi ise bundan tam 100 sene sonra 1977'de vefat etmiştir. Böylece her ikisinin hayatlarının toplamı, tam 100 sene olmuştur.

32- Hüsrev Efendi, değişik münasebetlerle Bediüzzaman Hazretlerine hayatını vermeyi ve onun yerine ahrete gitmeyi teklif etmiş, buna cevaben Bediüzzaman Hazretleri'nden "Elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden ben siz memnuniyetle verirdim."¹⁴ cevabını almıştır. En sonunda Bediüzzaman Hazretleri Hüsrev Efendi'ye ömrünün kalan sekiz senesini vererek ahirete öyle gitmiştir. Bu mesele, başta Hüsrev Efendi olmak üzere pek çok eski Nur Talebeleri tarafından sağlam ve mutemed bir şekilde rivayet edilmektedir.¹⁵ Buraya kadar sayıp tesbit edebildiklerimiz, belki de onları "iki beden bir ruh" hükmüne getiren 1- yüksek seciye ve ahlaken benzeyiş, 2- ruhen tam imtizaç ve şiddetli muhabbet ile 3- hizmette tam bir ittifak ve birbirini tamamlamanın habercileri olan işaretlerden ibarettir. Kim bilir daha tespit edilebilecek ne kadar benzerlik ve uyum noktaları vardır! Bediüzzaman Hazretlerinin:

"Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür ediyoruz ki gittikçe Isparta havalisiyle Risâle-i Nûr'a tam sahip oluyor, yerleştiriyor. Bir Said, bir Hüsrev'e bedel pek çok Saidleri, Hüsrevleri yetiştiriyor. İkimizin çekilmesiyle daha ziyade gayretle faaliyete geçen nâşirleri yetiştiriyorlar."¹⁶ dediği gibi, Rabbimiz bu mübarek İslâm ümmetine, daha pek çok Saidleri, Hüsrevleri ihsan eylesin. Âmin.

Eylül 2014

14- Emirdağ Lahikası-1, s. 139

15- Bkz. age. c. 3, s. 1185

16- Bkz. age. c. 2, s. 633

► Hatt-ı Kur'ân

- ﷪ Hz. Ali Harf İnkılâbını Tarihiye Haber Verdi
- ﷪ Bediüzzamanın Latin Harflerine Bakışı
- ﷪ Kur'ân Harflerinin Maddî Sırları
- ﷪ Üstâd Bediüzzaman'ın Risaleleri Sadeleştirmeye İzni Var Mı?
- ﷪ İlim Talebesi Olmanın Fazileti

HZ. ALİ HARF İNKİLÂBINI TARİHİYLE HABER VERDİ

“Osmanlı’nın yıkılışından sonra, Türkiye’de toplum hayatının rengini değiştiren en büyük olay nedir?” diye sorulduğunda, bunun cevabı hiç kuşkusuz “Harf İnkılâbı” olacaktır. Günümüz mütefekkirlerinin pek çoğundan bu tür bir beyanı okumuş veya dinlemişizdir. İşin garip tarafı, bu inkılâbla yalnız Latin Harfleri kabul edilmekle kalmamış, eski/mez yazımız da tamamen yasaklanmıştır. Bir gecede bütün bir toplum câhil duruma düşmüş, Kur’ân harfleriyle şekillenmiş bin yıllık kültür birikimi ile toplum arasındaki köklü bağlar kopuvermiştir. Kur’ân yazısıyla (günümüzde daha çok Osmanlıca deniliyor) asırlar boyunca yazılmış bütün ilim hazineleri, kütüphaneler, milyonlarca kitaplar, gazeteler, Osmanlı arşivlerinde bulunan milyonları aşkın evraklar, her türlü belgeler adeta bir anda yok oluvermiştir. Bu, gerçekten de tarihte misli görülmemiş büyük bir olaydır.

Maddî ve manevî bütün sahalarda derin izler bırakan bir hâdise olduğundan dolayıdır ki, Hz. Peygamber’in (sav) en birinci talebesi ve hakkında “İlim şehrinin kapısı” iltifatında bulunduğu Hz. Ali (ra), bir gün gelip de bu inkılâbın olacağını -Allah’ın izniyle- ta o zamanlardan görmüş ve haber vermiştir. Bu haber, Hz. Ali’nin İslâm’ın geleceğiyle alakalı haberler verdiği

“Ercûze” adındaki bir kasidesinde yer almaktadır. Bu kaside ise Osmanlı son dönem büyük velilerinden Ahmed Ziyâeddin Gümüşhânevî’nin “Mecmuatü’l-Ahzab” isimli üç ciltlik meşhur ve muteber kitabında bulunmaktadır.¹ Şu an, bu kitabın piyasadaki nüshaları 1895 tarihli orijinal baskının fotoğrafla yapılan tıpkıbasımından ibarettir.

Hız. Ali (kerremallahu vecheh) bu kasidesinde harf inkılâbından şöyle haber veriyor:

أَخْرَفُ عُجْمَ سَطَرَتِ نَسْطِرًا بِتَ بِهَا الْأَمِيرُ وَالْفَقِيرُ Yani “Arabca olmayan harfler yazdırıldı; gece dersleriyle, idareci veya fakir demeden herkese mecbur edilerek.” Bu cümledeki سَطَرَتِ نَسْطِرًا “suttirat testira” (yazdırıldı) ibaresinin harflerinin rakam değerleri toplamı, -ebced hesabı ile- 1349 ederek, Milâdî 1931 yılına denk gelmektedir. Bu tarih ise 1928 yılında yapılan harf inkılâbını ve 3 sene sonra bütün topluma zorla ve gece dersleri ile öğretilmeye başlandığı zamanı göstermektedir. Bediüzzaman Hazretleri, Ercûze’de yer alan haberleri açıkladığı 18. Lem’a isimli risalesinde İmam Ali (ra)’ın bu ifadesini şöyle yorumlar:

“On dördüncü asr-ı Muhammedî’de (Hicrî 1300’lü, Milâdî 1900’lü yıllarda), 1349, Rûmice 1347’de (1931’de) Arabî hurufunu (Arab harflerini) terk edip, ecnebi ve acemî hurufuna İslâm içinde başlanacak. Hem umum, fakir, zengin, emir ve işçi, çoluk çocuk gece dersleri ile o hurufu cebren (zorla) öğrenecekler.... ‘Ucmin’ ise o zamanın ıstılahınca Arabın gayrı Latince ve Frengî haruf (harfler) demektir.”²

“Ecnebi hurufatını (harflerini) ehl-i İslâm’ın en mühim hükümeti resmî bir sûrette kabul ve neşir ve cebrettiği halde Risâle-i Nûr Şâkirdleri bütün kuvvetleriyle hatt-ı Kur’âniyi (Kur’ân yazısını) harika bir sûrette neşir ve tamim ile (yayarak) muhafazasına çalıştıkları bir zamanda Hazret-i Ali Radiyallahü Anh tarihiyle ondan haber veriyor...”

1- Bkz. Şâzeli cildi, s. 582

2- Osmanlıca Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 18. Lem’a, s.134

İmam Ali (ra)'ın beyanıyla, o asrın çok bâriz diğer bir hususiyeti ise, ulemâ-i sû' olarak tabir edilen bazı kötü âlimlerin bid'alara destek vermeleridir. Bedüzzaman, Hz. Ali (ra)'ın bu haberini şöyle açıklıyor:

“O bid'alar ve acemî ve ecnebi hurufunun (harflerinin) intişarı zamanı olan o âhîrzamanın fena adamları bir kısım ulemâ-i sû'dur (kötü âlimlerdir) ki; hırs sebebiyle batunlarını (karınlarını) haramla doldurmak için (ecnebi hurufu gibi) bid'alara yardım edenler ve fetva verenlerdir.”

Üstad Bedüzzaman aynı eserinde, bid'alara destek olan bu kötü âlimlere karşı Hazret-i Ali (ra)'ın hissiyatını şöyle ifade ediyor:

“Hazret-i Ali Kerremallahü Veche, ecnebi hurufuna karşı şiddetli teessüf ve hiddet ediyor ve bid'alara taraftarlık eden bir kısım ulemâ-i sû'a karşı şiddetli nefret ve hiddet ediyor...”

Kur'ân harflerine ve İslâm'ın şeaîrine sed çeken İslâm dışı her türlü bid'alara karşı bir Müslüman'ın nasıl bir bakış açısına sahip olması gerektiğini göstermesi açısından Hz. Ali (ra)'ın bu hissiyatı gayet manidardır.

Hazret-i Ali (ra) bu inkulâb karşısında Kur'ân yazısı ve harflerini unutulmaktan korumaya çalışanlara يَا مَعْشَرَ الْإِخْوَانِ “Ey kardeşlerim” diyerek büyük bir iltifatta bulunmuştur.

Hazret-i Ali (ra) bu kasidesinin, evvel kısmında İslâm Dünyası'nın birinci büyük fitne devri olan Moğol istilasını şöyle haber veriyor: “Dokuz karın sonra doğu kavimleri (Moğollar), Arablar üzerine hücum edecek, galebe edip hayvan gibi kesecek. Öyle müthiş fitneler ve karanlıklı musibetler ki; en karanlıklı gecelerden daha karanlık olacak.”

Bu haberi Bedüzzaman Hazretleri şöyle yorumlar:

“İşte Hazret-i Ali Radiyallahü Anh'ın apaçık bir kerâmeti ki kendinden beş yüz sene sonra gelen ve Arab Devlet-i Abbasiyesini mahveden ve hadsiz İslâmî kitaplarını Dicle ve Fırat nehrine

döken ve Arablar'ı gâyet zâlimâne katleden Hülagû vakasını (Moğol istilasını) haber veriyor.”

Milâdî 1100 ve 1200'lü yıllarda yaşanan Moğol istilasından sonra, İslâm tarihinin ikinci büyük fitne devri ki, Osmanlı Hilafet Devleti'nin yıkılıp manevî köklerimizden uzaklaştığımız şu dönemdir. Hazret-i Ali (ra), bu büyük fitne devrinden, Kur'ân Harfleri'nin terk edilerek yerine Latin Harfleri'nin kullanılacağını bildirmekle haber vermiştir.

Demek ki içinde yaşadığımız şu âhîrzamanı temsil eden en büyük hâdise ve o dönemin bir cihette sembolü olan şey, hilafet merkezi olmak noktasında İslâm Dünyası'nın başı hükmünde olan Türkiye'de Kur'ân yazısı ve harflerinin kaldırılarak Latin Harflerine geçilmiş olmasıdır! Hz. Ali (ra) gibi bir zatın 1300 sene mesafeden bu hadiseyi görüp bir eser yazarak bizlere bildirmesi gösteriyor ki, bu değişiklik İslâm Tarihi ve istikbali açısından dağlar büyüklüğünde bir hadisedir. Üstad Bediüzzaman'ın da dediği gibi, uzak mesafeden bakıldığında küçük taşlar değil, dağlar görünür!

Kasım 2014

BEDÜZZAMAN HAZRETLERİNİN LATİN HARFLERİNE BAKIŞI

Eeserleri, talebeleri ve hizmetleriyle Anadolu'da derin izler bırakan Bedüzzaman Said Nursi Hazretleri, harf inkulâbına karşı dik duruşu ile de son derece dikkat çekici bir mücadele vermiştir. Risalelerinin büyük ekseriyetini Latin harfleri inkulâbından sonra telif ettiği halde, daima Kur'ân yazısıyla yazdırmış ve esas itibarıyla Kur'ân yazısıyla neşredilmesini sağlamıştır. Yeni harflere ise, zaruret duyulan durumlarda ve sınırları aşmamak şartıyla izin vermiştir. Bu yazıda yorumdan çok, meseleyi Üstad Bedüzzaman'ın kendi ifadelerine bırakmak gerektiğinden, şimdi onun Risâle-i Nûr'daki pek çok beyanlarından yalnız bir kısmına bakıyoruz.

Yeni Harfler Risâle-i Nûr Mesleğine Bütün Bütün Muhaliftir

“Şâkirdlerin gayret ve şevk ve himmetleri şimdiye kadar matbaalara ihtiyaç bırakmamışlar. İnşâallah o kudsi hizmete devam edip, o elmas kalemler ile neşr-i envâr edecekler. Madem bütün bütün mesleğimize muhalif olan yeni hurufu (harfleri), bir-iki risale için kabul ettiğimiz halde matbaacılar çekindiler, o hayr-ı azimi kaybettiler. Siz o iki risaleyi bizim hesabımıza, kahraman kardeşlerimizden yirmi-otuz zata tevzi' ederek, yirmi-otuz nüshayı eski hurufla yazdırınız. Yazan kalem sahiblerine daimî

hasenat kazandıran o pek büyük hayrı, siz kazanınız.”¹

“Evvelce nazlanan matbaacılara lüzum yok. Hem mesleğimize muhalif yeni hurufa (yeni harflere), Risâle-i Nûr’un bir nevi müsaadesi hükmüne geçtiği için lâzım değil. Sizler, el makinasıyla yazdığınız mikdar yeter. Zaten Nazif de, el makinasıyla bir derece çalışıyor. Tashihine çok dikkat etmek lâzım. Eski hurufla elmas kalemlı kardeşlerim matbaaya ihtiyaç bırakmıyor. Bize yardım etsinler.”²

Yeni Harfler Bid’adır

“Risâle-i Nûr zındıkaya karşı hakaik-i imaniyeyi muhafazaya çalışması gibi, bid’ata (yeni harflere) karşı da huruf ve hatt-ı Kur’ân’ı (Kur’ân harflerini ve yazısını) muhafaza etmek bir vazifesi iken...”³

“Bu zat, ... ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle mühim bir bid’anın (yeni harflerin) muallimliğini deruhde etti (üzerine aldı). Tamamıyla mesleğimize zıd bir hata işledi. Pek müdhiş bir şefkat tokadını yedi...”⁴

“O bid’alar ve acemî ve ecnebî hurufunun (ecnebi harflerinin) intişarı zamanı olan o âhırzamanın fena adamları bir kısım “ule-mâü’s-sû”dur (kötü âlimlerdir) ki; hırs sebebiyle batınlarını (karınlarını) haramla doldurmak için bid’alara yardım eden ve fetva verenlerdir.”⁵

Bid’alara taraftar olmamak, Nur Hizmeti’nin şartlarından biridir. Üstad Bediüzzaman, bid’a taraftarlarını değil talebeliğe, dostluğa dahi kabul etmez. Dost talebe ve kardeş olarak kabul ettiği insanları tarif ederken dostlar için şöyle diyor:

“Dostun hassası ve şartı budur ki: Kat’iyyen, Sözler’e ve envâr-ı Kur’âniye’ye dair olan hizmetimize ciddî tarafdard olsun

1- Osmanlıca Kastamonu Lahikası, s. 269

2- Osmanlıca Kastamonu Lahikası, s. 290

3- Osmanlıca Kastamonu Lahikası, s. 94

4- Osmanlıca Lem’alar, s. 47

5- Osmanlıca Sikke-i Tadik-i Gaybi, s. 134

ve haksızlığa ve bid'alara ve dalaletle kalben taraftar olmasın, kendine de istifadeye çalışsın.”⁶

Bid'aların duaların kabulüne sed çektiğine dair de şöyle der:

“Ramazan-ı Şerif'te bid'aların ref'ine (kalkmasına) Ehl-i Sünnet ve Cemaatin ekseriyetle hâlis duası bir şart ve bir sebep-i mühim idi. Maalesef câmilere Ramazan-ı Şerif'te bid'alar girdiğinden, duaların kabulüne sed çekip ferec gelmedi.”⁷

Bediüzzaman Kur'ân Harflerinin Değiştirilmesine Karşı Mânen Cihad Etmıştır

“Huruf-u Kur'âniye'yi (Kur'ân harflerini) tercüme ile tah-rif, tebdil, tağyir etmek (bozmak, değiştirmek); mülhidlerin (dinsizlerin) dehşetli cinayetlerine mukabil cihad eden Said, ifratkârâne ve müsrifâne tevâfukta çok tedkikatı lüzumsuz değil, mânâsız olmaz.”⁸

Yeni Harflere Müsaade Zaruret Miktarıncadır

“Risâle-i Nûr'un bir vazifesi, Kur'ân harflerini muhafaza olduğundan, yeni harflere zaruret derecesinde inşâallah müsaade olur.”⁹

Nur Şâkirdleri'nin Yeni Harfleri Tercih Etmemesi Gerekir

“Risâle-i Nûr'un mühim bir vazifesi, Âlem-i İslâm'ın ekse-riyet-i mutlakasının yazısı ve hattı olan huruf-u Arabiye'yi muhafaza etmek olduğundan, tab' yoluyla işe girilse, şimdi ekser halk yalnız yeni hurufu bildikleri için, en çok risaleleri yeni hurufla tab etmek lâzım gelecek. Bu ise Risâle-i Nûr'un yeni hurufa bir fervası olup, şâkirdleri de o kolay yazıyı tercih etmeğe sebeb olur.”¹⁰

Netice olarak: Nur Talebeleri, Nurlar'dan aldıkları dersle Sünnet-i Seniyye üzere bir İslâmî bakış açısı kazanır ve zaruret

6- Osmanlıca Mektubat, s. 169

7- Osmanlıca Lem'alar, s. 104

8- Osmanlıca Kastamonu Lahikası, s. 83

9- Osmanlıca Kastamonu Lahikası, s. 268

10- Emirdağ Lahikası-1, s. 82

olan sahalar dışında, Latin Alfabesi gibi her türlü bid'alara karşı kalben mesafeli dururlar. Bu nokta-i nazardan Risâle-i Nûr Talebesi olmaya gayret eden kimselerin Kur'ân yazısı ile okuyup yazmayı öğrenip öğretmeleri temel bir vazifeleridir.

Kasım 2014

KUR'ÂN HARFLERİNİN MADDÎ SIRLARI

Kur'ân-ı Kerim, Allahu Teâlâ'nın kelim (konuşma) sıfatının en yüksek mertebede bir tecellisidir. İsm-i A'zam'dan ve bütün isimlerin en azamî mertebelerinden gelmiştir. Bu yüzden önceki semavî kitaplar da dâhil hiçbir söz Kur'ân'a yetişemez. mu'cizelikleri, hârikalıkları saymakla bitmez. Mânâları, edebiyat ve belâgatı mu'cize olduğu gibi harfleri de mu'cizedir ve pek çok gizli sırları taşır.

İslâm dünyasında asırlardır “Şu âyet okunursa filan derde iyi gelir” veya “Yazılıp boyunda taşınırsa şöyle bir faydası olur” gibi rivâyetlerin veya hastaların üzerine şifa âyetleri okuyup üfleme gibi uygulamaların dayandığı bir hakikat elbette vardır. Bu makalemizde, Üstad Bediüzzaman'ın 28. Lem'a Kef-Nun bahsindeki izahlarına dayanarak, bu hakikatin üzerindeki perdeyi bir nebze de olsa aralamaya çalışacağız.

Kur'ân âyetlerinin, harflerinin, hangisinin neye karşı okunacağı hakkında pek çok hadis-i şerif rivâyetleri olduğu gibi, sırf bu konuda yazılmış bazı kitaplar vardır. Hadislerden bazıları şöyledir:

Ebü Saîd el-Hudri (ra) rivâyet ediyor ki, bir gün yolculuk ennasında sahâbelerden bir gurup bir kabileye rast geldiler.

İçlerinden biri, zehirli bir hayvan tarafından ısırılmış olan kabile reisine Fâtiha Sûresi'ni okuyarak şifa bulmasına vesile oldu. Daha sonra bunun karşılığında aldıkları bir miktar koyun sürüsüyle Resûlullah (asm)'ın huzuruna gelip durumu anlattılar. Peygamber (asm) güldü ve 'Sana bu sûrenin bir rukye (okuma tedâvisi) olduğunu bildiren nedir? Bu sûru parçasını alın, bana da bir pay ayırın!' buyurdu."¹

Hız. Aişe (ra) şöyle rivâyet etmiştir: "Ailesinden biri hastalandığı vakit Resûlullah (asm) Felak ve Nâs sûrelerini okuyarak onun üzerine üfürdü."²

İmran bin Husayn (ra) Allah Resûlünden (asm) şöyle rivâyet etmiştir: "Okuyarak tedâvinin (en faydalısı) ancak nazar değmesi ve zehirlenmeler içindir."³

Sahih hadis kitaplarında hastaların okuyarak tedâvi edilmesine dâir bunlar gibi pek çok rivâyetler ve bu konulara ayrılmış bâblar vardır. Bütün bu rivâyetler gösteriyor ki, harfler de maddî ilaçlar gibi hastalıkları tedâvi edebilecek bir etkiye sâhiptir.

Allahu Teâlâ'nın Kelâm Sıfatı Hakkında

Allah (cc) Yâsin Sûresi'nde şöyle buyurur: "Bir şeyi(n olmasını) dilediği zaman, O'nun emri, ona sâdece "Ol!" demektir, (o da) hemen olur.""⁴

Âyetten anlaşıldığı üzere, Allahu Teâlâ'nın, her bir şeyi yaratırken ona "Ol!" demek gibi bir İlâhî âdeti vardır. Bu "ol emri" ise Allah'ın kelâm sıfatının bir tecellisidir. Bu ve benzeri âyetlerdeki ol deyince oluvermek, ifadelerinin ne anlama geldiği hakkında Bediüzzaman Hazretleri meâlen şöyle der:

"Kur'ân'da bazen, kudret eserini (yaratmayı), irâde ve kelâmdan (emir bir kelâmdır) geliyormuş gibi tâbirler, gâyet süratle yaratmayı ve varlıkların (yaratmaya) itaatini gösterdiği

1- Buhârî, Tıp, 51

2- Müslim, Selam, 50

3- Ebû Dâvûd, Tıp, 18

4- Yâsin, 82

gibi aynı zamanda, o emir, kudret gibi hükmediyor demektir. Yani, emr-i tekviniden (ol emrinden) gelen harfler, maddi kuvvet hükmünde varlıkların vücuda gelmesinde hükmeder. Ve emr-i tekvini (ol emri), âdeta, ayn-ı kudret ve ayn-ı irâde olarak görünür.”⁵

Hız. Üstadın bu paragrafta kasdettiği mânânın izahı için Allah'ın sübûti sıfatlarından olan kelâm sıfatı hakkında bazı açıklamalarda bulunmak gerekir. Şöyle ki: Ehl-i Sünnet kelâm âlimlerinin bildirdiğine göre, Allah'ın ezeli kelâmı, yani sözü, kelimelerden, harflerden ve parçalardan oluşmaz. O'nun kelâmı, diğer sıfatları gibi mahlûkların sıfatlarına benzemez.

Maturidiye Akâidi kitabında, İmam Nureddin Es-Sabûni (ra) kelâm sıfatını şöyle anlatır:

“Allahu Teâlâ ezeli ve ebedidir, tek bir kelâm ile konuşucudur. Bu kelâm O'nun zâtı ile kâim (var) olup O'nun ne aynıdır, ne de O'ndan gider. Allah'ın kelâm sıfatı harflerden ve seslerden oluşmadığı gibi parçalara ve kısımlara ayrılması da mümkün değildir.”

Evet, Allah'ın kelâmı harflerden oluşmaz ve Allah'ın zâtundan parçalar hâlinde ayrılıp bir tarafa doğru gitmez. Fakat onun kelâm sıfatının tecellisi ile yaratılan ve onu temsil eden emr-i tekviniden gelen harfler eşyanın yaratılmasında maddi kuvvetler gibi tesir ederler.

Ehl-i Sünnet büyükleri, kelâmı (konuşmayı); kelâm-ı nefsi ve kelâm-ı lafzi olarak ikiye ayırmışlardır. Allah'ın ezeli sıfatı olan kelâm, ancak kelâm-ı nefsidir. Bunun tecellisi olarak oluşan harfler, sesler ise kelâm-ı lafizdir ki bu kelâm ezeli değil, hâdis ve mahlûktur. Bu konuda büyük ilm-i kelâm âlimi Sadeddin Taftazâni (ra) Şerhu'l-Akaid'deki uzun açıklamalarının ardından şöyle der:

“Hâdis (sonradan, mahlûk) olan kelâm-ı lafzinin (ses ve harfle olan sözün) Allahu Teâlâ'nın zâtı ile kâim (var) olması

5- Osmanlıca Lem'alar, 28. Lem'a

da imkânsız olduğuna göre, (O'nda, yalnız ezeli olan) kelâm-ı nefsinin varlığı sâbit olur.”

“Ol Emri”nden Gelen Harflerin Maddî Tesiri

Bedüzzaman Hazretlerinin “Allah’ın ol emrinden (emr-i tekviniden) gelen harfler, maddî kuvvet gibi varlıklar üzerinde tesir eder.” mealindeki ifadesinden anlaşıldığına göre, Allah, ezeli kelâmı ile “ol” diye emrettiğinde, bu ol emrinden gelen, yani onun vesilesiyle ortaya çıkan lafzi harfler, Arş’tan yere doğru zamansız olarak, âniden iner ve yaratılacak şeye temas ederek onun yaratılmasında maddî bir güç gibi iş yapar. Arş’tan yere doğru inen bu kudsi harfler, yukarıda geçtiği gibi, bizzat Allah’ın kelâmı değil, o kelâmın tecellisiyle yaratılan kelâm-ı lafzinin harfleridir. O’nun kelâmı harflerden oluşmaktan münezzehtir.

Harflerin, yaradılıştaki bu rolleri meleklerin vazifesine benzer. Melekler de Allah’ın yaratmasında zâhiren bazı görevler yaparlar. Mesela Kur’ân’da rûzgârları meleklerin estirdikleri ve hadis-i şerifte her bir yağmur tanesini bir meleğin indirdiği bildirilmiştir. Hâlbuki asıl iş gören Allahu Teâlâ’nın kudretidir, melekler değildir. Aynen bunun gibi, emr-i tekviniden (ol emrinden) gelen harfler, bazı şeylerin yaratılmasında zâhiren görev yaparlar. Fakat hakîki iş gören harfler değil, bizzat Allah’ın kudretidir.

Bedüzzaman Hazretleri aynı risâlede, bahar mevsimi başında, bademlerin çiçek açması zamanında, bahar rûzgârının to-murcuklara temas etmesi ile gelen ol emri harflerinin çiçeklerin açılmasına vesile olduğunu ve kendisinin bizzat bu manevî hâdiseyi müşâhede ederek gördüğünü anlatır. Bu hâdis, normalde görülebilecek bir şey olmadığı halde, Allah’ın bir lütfu olarak “Ol der ve oluverir” âyetinin mühim bir mânâsının, yani tekvinî harflerin yaradılıştaki rollerinin bilinmesi için Hz. Üstad’a gösterildiği anlaşılmaktadır.

İşte, bürün âlemde cereyan eden faaliyetlerde, Allah’ın kurduğu, harflere dayalı böyle bir yaratma düzeni vardır. Devamlı bir surette Allah’ın ol emrinin tecellisinden gelen

harfler, varlıklar üzerine iner ve onları şekillendirir, üzerlerinde işler yapar. “Gökten yere (her) emri, (O) tedbir (ve idâre) eder”⁶ âyeti bu mânâyı ifade eder gibidir. Yani, İlâhî emir ve o emrin harfleri gökten yere sürekli olarak iner...

Diğer bir âyette de “Yaratmak ve emir Allah’ındır”⁷ buyrulur. yaratmak emirle birlikte zikredilmiş, kelâm sıfatının bir nevi olan emrin yaratmakla olan ilgisine dikkat çekilmiştir. Fakat tekrar vurgulayalım. Bütün bu işleri yapan aslen kudret-i İlâhiyedir. Harfler sırf zâhirî bir sebebdir, Allah tarafından kurulmuş yaratma düzeninde kullanılan melekler gibi zâhirî vesilelerdir, hakîki tesir yalnız Allah’a âittir. Mesnevî-i Nuriye’de denildiği gibi لا مؤثر في الكون الا الله yani Allah’tan başka, kâinatta gerçek tesir sâhibi bir şey yoktur.

Kur’ân Harflerinin Maddî Tesirleri

İşte burada, Kur’ân harflerinin tesir ve etki sâhibi olması mevzuu devreye giriyor ve iki kısım harf söz konusu oluyor. Biri, tekvinî emirlerden gelen ve gökten inen harfler; ikincisi, yerde insanlarca okunan ve yazılan Kur’ân harfleri.

Bu iki kısım harflerin aralarında şöyle bir münâsebet vardır: Yerde okunan Kur’ân harfleri hangi maddî faydaya sâhip ise gökten o konuda İlâhî emrin inmesine sebep olur ve o inen harfler ile bu Kur’ân harfleri birleşir. Yani Hz. Üstadın tabiriyle Kur’ân harfleri âhizelik yaparak tekvinî emirden gelen harfleri içine alır.

Mesela okunan şey, ağır için okunan bir âyet ise, Allah’tan şifa emrinin inmesine vesile oluyor ve bu âyetin harfleri, şifa için gelen İlâhî emrin harflerini içine alarak, yani âhizelik (alıcılık) yaparak kuvvet kazanıyor ve maddî ilaç gibi o hastalığa şifa oluyor.

Hastalıklara şifa için okunan şifa âyetlerini, nazardan korunmak ve şifa bulmak için okunan nazar âyetini, düşmanlardan

6- Secde, 5

7- Araf, 54

korunmak için okunan Âyetü'l-Kürsî'yi, sihirden korunmak ve kurtulmak için okunan Felak ve Nâs sûrelerini burada numune olarak sayabiliriz.

Üstad Bediüzzaman bu mânâyı, hulâsa olarak şöyle anlatır:

“Kur'ân'ın kudsî harfleri, hususan sûre başlarında bulunan “elif-lam-mim” gibi İlahî şifrelerin harfleri, Allah'tan gelen muntazam (düzenli) ve nihâyetsiz, hassâs ve zamansız emirleri dinliyorlar ve yapıyorlar.”⁸

“İlahî şifreler olan sûre başlarındaki harfler, havanın zerreleri içinde, zamansız, gizli ve incecik bağlantı tellerini harekete getirecek birer düğme harfi olduklarını ve yerden Arş'a manevî telsiz telefon gibi kudsî bir haberleşmeyi yerine getirmeleri, o İlahî kudsî şifrelerin (Kur'ân harflerinin) vazifesidir.”⁹

Netice olarak: Bir mümin, Kur'ân harflerindeki kudsîyete yakışan hâlis bir niyetle ve doğru bir nazarla bir Kur'ân âyetini veya harfini okuduğu zaman, sanki bir haberleşme düğmesine basmış gibi olur. Veya onun ağzından çıkarak havada oluşan harf, sanki bir haberleşme ağının düğmesi imiş gibi havadaki gizli İlahî düzeneği çalıştırarak bir mesaj çekmiş gibi olur.

Bunun üzerine, derhal ve zamansız bir şekilde, “Ol emri”nin harfleri bu Kur'ân harflerinin üzerine inerek onlara karşılık verir ve o harfleri tesir ve kuvvet sâhibi yapar. İşte kurulan bu manevî düzen sâyesinde, okunan veya yazılan Kur'ân harfleriyle pek çok maddî işler yapılabilir ve tarih boyunca yapılmıştır.

Harflerin okunarak, yazılarak, hatta zihinden geçirilmekle dahi bu özelliklere sâhip olabileceğini Hz. Üstad aynı risâlede şu mealde ifade etmiştir:

“Harflerin havadaki varlıkları bu özelliğe sâhip olduğu gibi, insan zihnindeki varlıkları, hatta kâğıt üzerine yazılmış şekilleri dahi bu özelliğe sâhipdir. Demek o kudsî harflerin okunmasıyla

8- 28. Lem'a

9- 28. Lem'a

ve yazılmasıyla, maddî ilaç gibi şifâ ve başka maksadlar elde edilebilir.”¹⁰

Günümüzde hâkim olan maddeci felsefenin bakış açısı, gözüyle görmediği ve aslını bilmediği şeyleri hurâfedir deyip inkâr etse de işin aslı budur.

Rabbimizden niyazımız, insanlığın içine düştüğü maddecilik sarhoşluğundan ayılarak, gözünü mâneviyata açması, akıl ve kalplerin Kur’ân’ın hidâyetiyle nurlanmasıdır.

Ağustos 2010

ÜSTÂD BEDÎÜZZAMAN'IN RİSALELERİ SADELEŞTİRMEYE İZNİ VAR MI?

Bediüzzaman Hazretleri'nin Kastamonu Lahikası'ndaki bir mektubunda yer alan; "Yirmi sene evvelki Türkçe ile şimdiki Türkçe'nin farklı olduğundan, yeni Türkçe için bazı kelimât-ı Arabiyede tasarruf edildi. Siz de öyle yapabilirsiniz. Risâle-i Nûr yirmi sene evvelki Türkçe ile konuşur. O zamanı görmeyen gençlere teshilât olmak için bazı ta'birâtı değiştirirseniz, iyi olur."¹ ifadeleri, ilk okunuşta sanki Risâle-i Nûr Külliyyatı'nın sadeleştirilmesi için Hazret-i Üstâd izin vermiş gibi anlaşılabilmektedir. Fakat işin aslı görüldüğü gibi değildir. Çünkü evvelâ, mektubda bahsedilen işlem genel anlamda bir sadeleştirme değildir, birkaç yönden hususi bir uygulamadır. Şöyle ki:

Sadeleştirme, bir kitabın dilinin ve üslubunun ağırlığı sebebiyle yeniden ele alınarak bütün cümlelerinin ve kelimelerinin yeniden yapılandırılmasıdır. Yani kitap baştan sona elden geçmekte ve günümüz ifadeleriyle, cümle ve kelime yapılarıyla yeni bir görünüme kavuşmaktadır. Bu yönden sadeleştirme işleminde, adeta hiçbir sınır yoktur. Lafızlar bir yana, mânâların dahi çok değişikliklere uğraması kaçınılmazdır.

Peki, Hazret-i Üstâd'ın yukarıdaki ifadelerinde böyle bir sadeleştirmeden mi bahsedilmektedir? Elbette hayır! Çünkü

1- Kastamonu Lâhikası, s. 192

yapılacak işlem için açık bir sınır çizilmiş ve asgarî bir tasarruftan bahsedilmiştir. O da “Bazı kelimât-ı Arabiyede tasarruf edildi. Siz de öyle yapabilirsiniz.” ifadesiyle anlatılmıştır. Yani cümlelere dokunulmayacak yalnızca gençlerin anlamakta zorlanacağı bazı Arabi kelimelerin yerlerine Türkçe karşılıkları yazılacaktır. Dolayısıyla metnin ana yapısı korunacak olan bir iş söz konusudur.

Burada ikinci bir sual daha önem kazanmaktadır. Peki, bütûn Nur Külliyyatı’nda geçen Arabi kelimelerin bu şekilde değiştirilmesine Üstâd’ın bu ifadelerinden bir izin çıkar mı? Buna da verilecek cevap “Hayır!”dır. Çünkü Üstâd Bediüzzaman Hazretlerinin buradaki müsaadesi birkaç cihetle hususidir.

Birincisi: Sadece o mektubda isimleri sayılan beş risale içindir. Ki o risaleler Asa-yı Musa Mecmuası’ndaki hüccet-i imaniyelerden ilk beşidir. (Âyetü’l-Kübrâ, Lâ Şerike leh bahsi, Tabiat Risalesi, Adl İsmi ve Hakem İsmi)

İkincisi: Lise talebeleri için hazırlanmış hususi bir çalışmaya münhasırdır.

Üçüncüsü: Latinceye ilk defa yapılan cüz’î bir çeviri içindir. Yani aslı Kur’ân harfleriyle –diğer bir tabirle Osmanlıca olarak yazılmış olan Risâle-i Nûr Külliyyatı’nda değil, Latin Harfleri’yle hem de daktilo ile yazılan ve matbaada basılmayacak olan yalnız birkaç risale içindir. Aynı mevzuyla alakadar diğer bir mektubda geçen şu ifadeler bunu açıkça gösteriyor: “Matbaacılara lüzum yok. Hem mesleğimize muhâlif (zıt) yeni hurûfa (yeni harflere), Risâle-i Nûr’un bir nevi müsaadesi hükmüne geçtiği için, lâzım değil. Sizler, el makinesiyle (daktiloyla) yazdığınız miktar yeter.”²

Dördüncüsü: Bizzat eserin müellifi Üstâd Bediüzzaman tarafından yapılan ve o gün için müsaade ettiği bir çalışmayla sınırlıdır.

Görüldüğü gibi; yapılan işlem bir sadeleştirme değil ki sadeleştirilmeye bir fetva olsun! Hem umumî değil ki umum Nur Külliyyatı’na tatbik edilebilsin!

2- Kastamonu Lâhikası, s. 290

Bununla birlikte Bediüzzaman Hazretleri'nin, Risâle-i Nûr üzerinde şerh ve izah dışında hiçbir tasarrufa rızası olmadığına dair pek çok beyanları sâdır olmuştur. Hayatta iken, kendisine yapılan sadeleştirme tekliflerini kabul etmemiştir.

Çünkü Risâle-i Nûr sıradan bir roman, hikâye, ya da basit bir ilmi çalışma değildir. Kur'ân'ın bu güne kadar yazılan en harika mânevî bir tefsiridir. Kelâm ilminde asırlardır beklenen recdidi/yenilenmeyi gerçekleştirmiş bir akaid ve kelâm ilmidir. En yüksek bir marifetullah dersidir. Üstelik ilhâmen yazılmış bir şaheserdir. Müellifi olan Üstâd Bediüzzaman Hazretleri dahi, "Ben dahi böyle bir eseri kendi fikir ve ilmimle yapamam"³ diye itiraf etmektedir.

Böyle ilhamî bir şaheserin sadeleştirme adı altında dönüştürülmesine nasıl izin verilebilir? Hususan, kasden fakirleştirilmiş günümüz Türkçesi'yle yapılacak bir sadeleştirmenin, Risâle-i Nûr gibi bir şahesere büyük zararlar vereceği muhakkaktır. Pek çok kıymetli mânâlar uçar, yanlışlar girer, edebi zenginliği söner; müellifin üsluba yansıyan ihlâsî ve orijinalinden gelen kuvvetli tesir zedelenir.

Yukarıda geçtiği gibi, Üstâd Hazretleri risalelerin şerh ve izah edilmesine izin verirken, bunun dışında bir şeye rızası olmadığına 29. Mektubun 6. kısmında şöyle işaret etmiştir:

"Bu dürûs-u Kur'âniyenin (Kur'ân derslerinin) dairesi içinde olanlar, allâme (büyük âlim) ve müctehidler de olsalar, vazifeleri ulûm-u imaniye (iman ilimleri) cihetinde yalnız yazılan şu Sözlér'in şerhleri ve izahlarıdır veya tanzimleridir."⁴

Şerhin manası ise, ilmi bir kitabın cümlelerinin birer birer ele alınıp izah edilmesidir. Cümle aynen yazılacak ve altına ne manaya geldiğinin açıklaması yapılacaktır. Bu ise hiçbir zaman o risalenin yerine geçmeyeceği ve -doğrusuyla yanlışıyla- yalnız şerh edeni bağlayacağı ve orijinal cümle de orada yer alacağı için eserin aslına zarar veremeyeceği açıktır. Şerh yolu her zaman

3- Kastamonu Lâhikası, s. 210

4- Mektubât, s. 312

mümkün, hem en zararsız, hem de insanların asıl muhtaç olduğu çalışma şekli iken “sadeleştirme” üzerinde ısrar etmeyi iyi niyetle izah etmek zordur.

Böylelerin yaklaşımları, aynen İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretlerinin “Fâtiha'nın aslını bilmeyenlerin ve İslâm diyarına uzakta yaşayanların Farsçasını okuyabileceklerine” dair ferveasını namaz, ezan ve her türlü ibadetin Türkçe olarak yapılabileceği manasına çekenlerin yaptığına benzemektedir. Bu saptırma kıyas yoluyla, Türkiye'de ezan ve kamet -1932'den 50'ye kadar 18 sene boyunca- Türkçe olarak okutulmuş ve insanlar günde beş defa ezanın ruhları doyuran mübarek kelimatını işitmekten mahrum edilmişlerdir.

Bediüzzaman Hazretlerinin 29. Mektub'un 7. kısmı'nda beş yönden hususi olduğunu ve Türkçe'ye ve başka dillere genişletilemeyeceğini ispat ettiği İmam-ı A'zam'ın ferveasını o gün hususilikten çıkarmaya çalışanlar gibi, bu gün de birkaç Risale için verilen hususi bir tasarrufu sadeleştirme manasına çekip umum külliyata tatbik edilebileceğini düşünenler, benzer bir kıyas hatasını yapmaktadırlar.

Son olarak: Risâle-i Nûr, bu milletin yalnız imanını değil, yıkılmaya çalışılan bütün değerlerini korumaktadır. Dinini, imanını koruduğu gibi, yazısını da, hatta konuştuğu dilini de korumaktadır. Risâle-i Nûr'un sahip olduğu çok zengin Türkçeden istifade etmek ve dilimizi zenginleştirmek imkânı varken tersine bir yol açmaya çalışmak, yani sadeleştirme adı altında Risâle-i Nûr'un dilini fakirleştirmek çok çok büyük bir hata olur. Bu gün risaleler sayesinde, milyonlarca insanın, Risâle-i Nûr'u ve “Osmanlıca” denilen edebî zengin Türkçemizi anlar ve kullanabilir bir durumda olması da, aslının korunmasının ne kadar mühim olduğunu göstermektedir.

Temmuz 2014

İLİM TALEBESİ OLMANIN FAZİLETİ

Allahu Teâlâ'nın sübutî sıfatlarından biri de İlim sıfatıdır. Bir varlığın yaratılabilmesi için üç temel sığta ihtiyaç vardır. Allah'ın İlim, İrade ve Kudret sıfatları olmadan hiçbir şey vücut sahasına çıkıp var olamaz. Yani önce İlm-i ilâhîde projesi olacak. Sonra varlığa çıkması İrade olunacak. Sonra da Kudret tarafından yaratılarak varlık âlemine çıkacak. Allah'ın yaratması ile varlık nûruna kavuşan her şeyin, gayet intizamlı, hikmetli, ölçülü ve san'atlı yapılışıları onların nihayetsiz bir ilm-i ilâhînin mahsulleri olduklarını akıl gözüne apaçık bir şekilde gösterir.

Kur'ân-ı Kerim de nihayetsiz ilimler sahibi olan yüce Rab-bimizin ezeli bir kelâmı olduğundan hadsiz ilimlerle dopdolu olarak nâzil olmuştur. Kâinatın bütün ilimlerini ve hakikatlerini, âhiret âlemlerinin, insanlık âleminin ilimlerini, hatta Cenâb-ı Hakkın isim ve sıfatlarına dair hadsiz marifetleri içine alan bir ilimler hazinesidir.

Hak ile bätül, hakikat ile hurâfe arasındaki en mühim fark; birisi Allâh'ın ilimine dayanıp oradan hayat alırken diğerrinin tamamen hayal ürünü ve vehmin mahsulü olmasıdır. Kur'ân-ı Hakim ve ondan zuhur eden din-i İslâm, insanları dâimâ hak ve hakikate çağırmış, bätül ve hakikatsiz şeylerden uzak olmalarını da emretmiştir.

Hakikatlerin anlaşılması ve bâtıldan uzaklaşılması, kâinatta tecelli eden hakikatlerin insanın ruhuna da aks etmesi ve böylelikle kâmil insanların yetişmesi ancak ilim ile olabildiğinden, İslâmiyet, ilim tahsiline çok büyük bir önem vermiş, ilim talebelerini ve âlimleri alkışlamıştır. Hak Teâlâ kitabında “Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?” diye ferman etmiş; sevgili Resûlü de “İlim Çin’de de olsa talep ediniz. İlim talep etmek kadın erkek her Müslüman’a farzdır” buyurmuştur. Ve bunun gibi pek çok âyet ve hadislerle insanlar ilim sahibi olmaya, düşünmeye, aklını çalıştırmaya ve araştırmaya teşvik edilmiştir.

Yapılan bu teşvikler, olağanüstü bir ilmi faaliyetin İslâm dünyasında başlamasına sebep olmuştur. Kur’ân’ın nüzulüne kadar câhiliye devrinin vahşetleri içinde yaşayan ve büyük ekseriyeti okumak ve yazmak dahi bilmeyen o devrin insanları, İslâmiyet ile birlikte yediden yetmişe hummalı bir ilmi faaliyet içine girmiştir. Daha bir asır geçmeden doğuda Çin’den batıda İspanya’ya kadar uzanan muazzam bir İslâm medeniyeti oluşturarak o zamanın medenî milletlerinin üstadları, hocaları ve idârecileri olmuşlardır. İslâm coğrafyasının her köşesinde Mekke, Medîne, Şam, Bağdad, Basra, Buhara, Kurtuba daha sonraları Konya, Bursa ve İstanbul gibi çok sayıda ilim ve kültür merkezleri, medreseler ve kütübhâneler ortaya çıkmıştır. Yüz binlerce dehâ derecesinde âlimler, bilim adamları yetişmiş ve bunlar da milyonlarca eserler yazarak insanlığa nur saçmışlardır.

Talebe-i Ulûmun Şerefi

İlim talep etmenin fazilet ve şerefini beyan eden bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur:

“Kim bir ilim öğrenmek için bir yola sülûk ederse Allah ona cennette giden yolu kolaylaştırır. Melekler, ilim tâlibinin yaptığından memnun olduklarından kanatlarını onun (üzerine) koyarlar. Semâvat ve arzda olanlar, hatta denizdeki balıklar âlim için istiğfar ederler. Âlimin âbid (ibâdet eden) üzerindeki üstünlüğü dolunaylı gecede ayın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler, ne

dinar ne dirhem miras bırakırlar, onlar ilmi miras bırakırlar. Kim de ilim elde ederse, bol bir nasib elde etmiştir.”¹

Diğer bir hadiste de ilim talebeleri, her Müslüman için en büyük bir maksad ve en saadetli bir müjde olan şehidlik mertebesini kazanmakla müjdelenmişlerdir. “İlim tahsil eden bu hâlde iken eceli gelirse, şehid olarak vefat eder”² Bu hadis-i şerifin verdiği müjdeli haberin gerçekliği şahid olunan çok hâdiselerle de tahakkuk etmiştir.

İlim talebesi olmanın faziletine işareten İmam-ı Şafîî gibi büyük zatlar “Talebe-i ulûmun hatta uykusu dahi ibadet sayılır”³ demişlerdir. Diğer bir rivayette yine İmam-ı Şafîî Hazretleri, “Hâlis talebe-i ulûmun rızıkına, ben kefalet edebilirim demiş. Çünkü rızıklarında genişlik ve bereket olur.”⁴ Bediüzzaman Hazretleri de Emirdağ Lâhikası isimli eserinde ilim talebelerinin geçimlerini temin etmek için çalıştıkları dünyevi işlerinin ibâdet hükmüne geçtiğini müjdelemektedir.

İman İlimleri

Yalnız hak ve hakikati neşreden bütün ilimler, Alîm-i Mutlak olan Hak Teâlâ'nın nihâyetsiz ilminden gelmiş olmakla beraber “Bütün ilimlerin esası, şahı, padişahı iman ilmidir.”⁵ İmanın büyüklüğüne işareten Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Senin sayende bir adamın hidayete gelmesi, senin için üzerine güneşin doğup, battığı herşeyden daha hayırlıdır.”, “Yedi kat gökler ve yer terazinin bir kefesine Lâ ilâhe illallah kelimesi diğer kefesine konulsa Lâ ilâhe illallah ağır gelir.”

Bu konuda Bediüzzaman Hazretleri de şöyle der: “Bütün ilimlerin ve marifetlerin (kıymetli bilgilerin) ve kemalât-ı insaniyenin (insana ait üstün sıfatların) en büyüğü imandır ve iman-ı tahkikiden (araştırma ve anlamaya dayanan imandan) gelen tafsilli ve bürhanlı (ayrıntılı ve delilli) marifet-i kudsiyedir.

1- Ebû Dâvud, Tirmizi, İbni Mâce

2- Bezzar, Taberani

3- Şuâ'lar, 374

4- Kastamonu Lâhikası, 131

5- Konferans

Diye ehl-i tahkik (araştırmacı âlimler) ittifak etmişler.”⁶ “Mahiyet ve istidad (aslı ve kabiliyeti) itibariyle herşey ilme bağlıdır. Ve bütün ulûm-u hakikiyenin (hakiki ilimlerin) esası ve madeni ve nuru ve ruhu; marifetullahtır (Allah’ı tanımak) ve onun üssü’l-esası da iman-ı billahtır. (Allah’a iman etmektir)”⁷

Elbette bütün hakikatlerin ve güzellik ve mükemmelliklerin kaynağı olan ve insana ebedî bir saadet ve tükenmez hazineler kazandıran Allahu Teâlâ’ya iman ve imanın diğer esasları hakkındaki ilimler, ilimlerin en büyüğü, en şerefisidir. Bu sebebledir ki Taftazânî gibi büyük İslâm âlimleri iman ilimlerini ders veren ilm-i kelâm veya akâid ilmine “eşrefü’l-ulûm” yani ilimlerin en şerefisi unvanını vermişlerdir. İmam-ı A’zam hazretleri de iman esaslarını ders veren meşhur risâlesine “fıkıh-ı ekber” yani en büyük fıkıh namını takmıştır.

Risâle-i Nûr İman İlmini Ders Veriyor

Üstad Bedüzzaman Hazretleri, kendisine ihsan olunan ve asrımızın Kur’ân tefsiri olup bütün mühim Kur’ân ve iman hakikatlerini ders veren ve o hakikatleri en inatçı ehl-i küfre karşı da kuvvetli delillerle isbat eden Risâle-i Nûr Külliyyatının iman ilimlerine yaptığı hizmet hakkında şunları söyler: “İlim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir-iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer bir kısmı, eklemek gibi, su gibi her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte ulûm-u imaniye (iman ilimleri) bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler (risâleler) ekseriyet itibariyle inşâallah o cümledendir.”⁸

“Risâle-i Nûr ibadet yerinde, ilim içinde hakikata bir yol açmış; sülûk ve evrad yerinde, mantıkî bürhanlarla (delillerle) ilmi hüccetler (deliller) içinde hakikatü’l-hakâika yol açmış; ve ilm-i ravsavvuf ve tarikat yerinde, doğrudan doğruya İlm-i Kelâm içinde ve İlm-i Akide ve Usûl’ü-Din (iman ilimleri) içinde bir

6- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 213

7- Sözler, 106

8- Barla Lâhikası, 167

velayet-i kübra (en büyük velilik) yolunu açmış.”⁹ “Kat’i ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki, imanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkiki yapmanın en kısa ve en kolay yolu Risâle-i Nûr’dadır. Evet onbeş sene yerine, onbeş haftada Risâle-i Nûr o yolu kestirir, iman-ı hakikiye isal eder (ulaştırır).”¹⁰

Nur Talebeleri Talebe-i Ulûm Sınıfına Dâhildir

Yukarıda geçtiği vecihle madem Nur Risâleleri en mühim iman ve Kur’ân hakikatlerini ve bilhassa eşrefü’l-ulûm olan îman ilimlerini bu asırda ortaya çıkan imansızlık hastalıklarına şifa olacak derecede kuvvetli izahlarla ders veriyor; elbette ihlasla ona talebe olup ders alanlar ilim talebelerinin sevap ve faziletlerine nail olurlar. Bu noktada Nur Talebelerine şöyle müjdelere verilmektedir: “Hâlis talebe-i ulûm unvanına Risâle-i Nûr şakirdleri (talebeleri) bu zamanda tam liyakat göstermişler.”¹¹

“Her bir adam eğer hanesinde dört-beş çoluk çocuğu bulunsa kendi hanesini bir küçük Medrese-i Nuriyeye çevirsin. Eğer yoksa yalnız ise, çok alâkadar komşularından üç-dört zât birleşsin ve bu heyet bulundukları haneyi küçük bir Medrese-i Nuriye ittihaz etsin (edinsin). Hiç olmazsa işleri ve vazifeleri olmadığı vakitlerde, beş-on dakika dahi olsa Risâle-i Nûr’u okumak veya dinlemek veya yazmak cihetiyle bir mikdar meşgul olsalar, hakiki talebe-i ulûmun (ilim talebelerinin) sevablarına ve şereflerine mazhar oldukları gibi, İhlâs Risâlesi’nde yazılan beş nevi ibâdete de mazhar olurlar.”¹²

“Cenâb-ı Erhamürrâhimîn’e hadsiz şükür olsun ki; bu acib zamanda ve garib yerde, talebe-i ulûmun kıymetli şerefini ve ehemmiyetli hizmetlerini kazanmayı sizler vasıtasıyla bizlere de müyesser eyledi. ... İşte bu vakıya (ilim talebesinin şehid olarak vefat ederek kendini medresede zannetmesi vakıasına) muvafık (uygun) olarak ben merhum Hâfız Ali’yi aynen hayattaki gibi Risâle-i Nûr’la meşgul olarak en yüksek bir ilimde çalışan bir

9- Emirdağ Lâhikası 1, 60

10- Kastamonu Lâhikası, 49

11- Kastamonu Lâhikası, 131

12- Emirdağ Lâhikası 2, 267

talebe-i ulûm vaziyetinde ve tam şehidler mertebesinde ve tarz-ı hayatlarında biliyorum.”¹³

Yüce Mevlâmızdan niyazımız o ki; bizleri de huzuruna ilim talebesi olmak şerefiyle alsın. Âmin.

Mart 2007

► Risâle-i Nûr Talebeleri

- ✎ Risâle-i Nûr'da Isparta Ve Isparta Kahramanları
- ✎ Nur Postacıları
- ✎ Medresetü'z-Zehra Erkânları
- ✎ Risâle-i Nûr'dan Kendimizi Nasıl Yetiştirebiliriz?

Husrev Efendi

Hâfız Ali

Küçük Ali

Hâfız Mustafa

Rüşdü Çakın

Tahiri Mutlu

RİSÂLE-İ NÛR'DA ISPARTA VE ISPARTA KAHRAMANLARI

Isparta, ehl-i imanın manevî imdadına gönderilen Risâle-i Nûr Külliyyatı'nın telif edildiği merkezdir. Isparta, İslâm milletinin, hususan Anadolu halkının başına gelen dehşetli bir dalâlet ve dinsizlik cereyanına karşı, Kur'ân'dan gelen bir hidayet nurunun, bir saadet güneşinin doğduğu topraklardır. Isparta, rahmet-i İlâhiyenin ve ihsan-ı Rabbanînin bu mübarek Anadolu hakkında, bu kahraman İslâm milletinin evlâdları ve Âlem-i İslâm hakkında ebedî saadet vesilesi olan eserlerin parladığı Şâm-ı Şerif manası ve mübarekiyeti kazanan bahtiyar ilimizdir.

İsparit Nahiyesi - Isparta Vilayeti

Çocukluğu İsparit Nahiyesi sınırları içinde geçen Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin yaşlılık hayatının mühim bir kısmını -ismen ona çok benzeyen- Isparta vilayetinde geçirmiş olması acib bir tevâfuk olmuştur. Biri hayata gözlerini açtığı, diğeri ise cihanşümul hizmetini başlatıp temellendirdiği yerler olan İsparit ile Isparta arasındaki bu tevâfuka sonraki yıllarda kendisi de dikkat çekerek şöyle bir münasebet kurar:

“Evet, ben üç cihetle Ispartalıyım. Gerçi tarihçe ispat edemiyorum; fakat kanaatim var ki, İsparit Nahiyesinde dünyaya gelen Said'in aslı buradan gitmiş. Hem Isparta vilâyeti öyle haki-

ki kardeşleri bana vermiş ki; değil Abdülmecid ve Abdurrahman, belki Said'i onların her birisine maalmemnuniye feda eylerim.”¹

Aynı düşüncesini bir yerde de şöyle dile getirir: “Belki muhtemeldir ki, o küçük Isparta'nın aslı, bu büyük Isparta'dan gitmiş. Benim vatan-ı aslîm, bu Isparta olmak caizdir.”²

Bediüzzaman Hazretlerinin hayatında bu iki yerin önemi hiç kuşkusuz büyüktür. Zira İspartî, bu büyük İslam kahramanının dünyaya geldiği Nurs Köyü'nün içinde yer aldığı nâhiyedir.

Isparta ise onun ortaya koymuş olduğu, dünyanın seyrini değiştirebilecek cihanşumûl hizmetinin ev sahipliğini yapmış ve en önemli eserlerini orada telif ettiği yer olmuştur. Unutulup kaybolması kasdıyla gönderildiği bu vilayetin insanları ona ve hizmetine sahip çıkmıştır. En halis, en sadık, en sebatkâr, en sarsılmaz talebeleri Isparta'dan yetişmiştir. Isparta -Üstad'ın ifadesiyle- îmana yaptığı hizmetle Şam-ı Şerîf'in mübarekliğine benzer bir mübarekiyet kazanmıştır.

Isparta'daki Mübarek Seyyid Nesli

Isparta'da böyle kahraman Nur Talebeleri'nin çoklukla çıkması bir tesadüf değildi. Asırlardır tatbik edilmekte olan güzel bir âdetin neticesiydi. Çünkü eskiden beri Isparta zenginleri hacca gittiklerinde, orada yetim kalmış seyyid çocukların bakımlarını üstlenerek Isparta'ya getirirlerdi. 1600'lü yıllarda Isparta'da 103 seyyidin yaşadığı kayıtlara geçtiği gibi, bunlardan dördü sırayla İstanbul'da seyyidlerin kayıtlarını tutmakla görevli olan Nakîbü'l-Eşrafîlik makamına getirilmişlerdi. Hüsrev Efendi gibi seyyidliği senedle bilinenlerin dışında, zaman içinde şerefli nesebleri unutulmuş pek çok insan Isparta halkı içinde karışarak bu şekilde Hazret-i Peygamber (asm)'ın mübarek neslinin çoğalmasına vesile olmuşlardır. Bediüzzaman Hazretleri Âl-i Beyt ismiyle anılan seyyidlerin, dine sahip çıkmakta herkesten ileri olduklarını şöyle izah eder:

1- Şuâlar 2, s. 363

2- Kastamonu Lâhikası, s. 265

“Âl-i Beyt’in efradı ise, itikad ve îman hususunda sairlerden çok ileri olmasa da, yine teslim, iltizam ve tarafgirlikte (sahiplenmekte) çok ileridedirler. Çünkü İslamiyet’e fitraten, neslen ve cibilliyeten taraftarlardır. Cibillî taraftarlık zayıf ve şansız, hatta haksız da olsa bırakılmaz. Nerede kaldı ki, gayet kuvvetli, gayet hakikatlı, gayet şanlı, bütün silsile-i ecdadı bağlandığı ve şeref kazandığı ve canlarını feda ettikleri bir hakikata taraftarlık, ne kadar esaslı ve fitrî olduğunu bilbedahe hisseden bir zat, hiç taraftarlığı bırakır mı? Ehl-i Beyt, işte bu şiddet-i iltizam (sahiplenme) ve fitrî İslamiyet cihetiyle din-i İslam lehinde edna bir emareyi, kuvvetli bir bürhan gibi kabul eder. Çünkü fitrî taraftardır. Başkası ise, kuvvetli bir bürhan ile sonra iltizam eder.”³

Bediüzzaman Hazretlerinden çok kimselerin rivayet ettiği meşhur bir sözü olan, “Benim talebelerim fitridir” ifadesinin bir manası, aslı seyyid olan Hüsrev Efendi, Hulusi Bey ve Santral Sabri Hoca Efendi gibi, yaratılışça İslamiyet’e şiddetli taraftarlık, koruma ve hizmet duygusu taşıyan Nur Talebelerine bakıyor diyebiliriz. İşte kader-i İlâhînin Hazret-i Üstad’ı Isparta’ya sevk etmesi ve sonraki yıllarda da Risâle-i Nûr hizmetinin en mühim merkezinin Isparta olarak devam etmesinde o mübarek neslin mühim bir hissesi olsa gerektir.

Isparta Kahramanları’nın Mümtaz Vasıfları

“Hazret-i Üstad Kastamonuda iken, Ispartadaki talebeleriyle dâima alâkadar idi. O, izn-i İlâhî ile biliyordu ki; Risâle-i Nûru dünyaya ilân ve neşrecek fedakârlardan ve nâşirlerden kısm-ı a’zamı Ispartadan çıkacak veya Isparta merkezindeki hizmet ile bu büyük vazife ifa edilecek.”⁴

Risâle-i Nûrların müellifi Hazret-i Üstad’ın Kastamonu’da kalması Isparta kahramanlarının Kur’ân hizmetinde daha ziyâde temâyüz etmelerine bir vesîle oldu. Zirâ Hazret-i Üstad ile maddeten uzak oldukları hâlde manen çok yakın olduklarını onun yokluğunda Risâle-i Nûrların neşrinde hiçbir gevşeklik

3- Lem’alar, s. 18

4- Tarihçe-i Hayat, s. 282

göstermemeleri ve pek çok yeni talebeler kazanmakla gösterdiler. Bu sadakat ve kahramanlıktan son derece memnun olan Aziz Üstad, Kastamonu gibi muhtelif vilayetlerde hizmete koşan yeni Nur Talebeleri'ne hep Isparta Kahramanları'nı numune olarak gösteriyordu.

Kastamonu Lâhikası, Hazret-i Üstad'ın Isparta Kahramanlarına ne derece yüksek bir muhabbet taşıdığının ve ne kadar büyük bir değer verdiğinin numuneleri ile doludur.

"İki asker, kemal-i sevinçle gayet dostane 'Sen Isparta'lısın, bizim hemşehrimizsin.' Ben de dedim: 'Maaliftihar, her cihetle Ispartalıyım. Isparta, taşıyla toprağıyla benim nazarımda mübarektir, benim vatanımdır. Ve herbiri yüze mukabil, yüzer ve binler hakikî kardeşlerimin meskat-ı re'sleridir (doğum yerleridir).'

Evet, bu havaliye (Kastamonu'ya) gelen Ispartalılar asker olsun başkalar olsun, ekseriyet-i mudaka ile beni hemşehri biliyorlar. Hangisi benimle görüşüyor, 'Sen Ispartalı mısın?' Ben de diyorum: Maaliftihar, ben Isparta'lıyım. Ve Isparta'da o kadar hakikî kardeşlerim ve akariblerim var ki, meskat-ı re'sim olan Nurs Karyesine (köyüne) pek çok cihetlerle tercih ediyorum. Ve büyük Isparta'nın bir küçük evladı hükmünde olan İsparit Nahiyemize, büyük Isparta'nın bir tek köyünü tercih ediyorum. O kadar hâlis, kahraman kardeşleri bana veren Isparta taşı da, toprağı da, bana ve belki Anadolu'ya mübarek olmuş. İnşâallah hem Anadolu'ya, hem Âlem-i İslam'a neşrettikleri nur tohumları birer rahmete mazhar olur, sünbül verir. Hem gıda, hem ziya, hem deva olup; manevî gala (kıtlık) ve veba ve zulmü ve zulmeti dağıtır."⁵

"Isparta kahramanlarının gösterdikleri hârikalar ve cihan-pesendane (dünyaya meydan okurcasına) hidemat-ı nuriyenin (nur hizmetlerinin) esası, hârîka sadakatları ve fevkalâde metanetleridir (dayanıklılıklarıdır). Bu metanetin birinci sebebi: Kuvvet-i imaniye ve ihlas hasletidir. İkinci sebebi: Cesaret-i fitriyedir."⁶

5- Kastamonu Lâhikası, s. 325

6- Kastamonu Lâhikası, s. 187

“Bu zamanda hususan bu sıralarda, Risâle-i Nûr’un şâkirdleri tam bir metanet ve tesanüd ve dikkat etmeye muhtaçtırlar. Lillahilhamd Isparta ve havalisi kahramanları demir gibi bir metanet göstermesiyle, başka yerlere de hüsn-i misal oldu.”⁷

Yine, Kastamonu’lu ileri gelen Nur Talebeleri’nden olan Mehmed Feyzi’ye Isparta Kahramanları gibi olmasını tavsiye ederek Üstad şöyle hitab eder:

“Feyzi kardeşim! Sen, Isparta Vilayetindeki kahramanlara benzemek istiyorsan tam onlar gibi olmalısın. Hapishanede -Allah rahmet eylesin- mühim bir şeyh ve müşşid ve cazibedar bir Nakşî evliyasından bir zat, dört ay mütemadiyen Risâle-i Nûr’un elli-altmış şâkirdleri içinde celbkârane sohbet ettiği halde, yalnız bir tek şâkirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebâkisi, o cazibedar şeyhe karşı müstağni kaldılar. Risâle-i Nûr’un yüksek, kıymetdar hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaat veriyordu.”⁸

Üstad’ın Gözünde Isparta Talebeleri

Cenab-ı Allah, Üstad Hazretlerine Isparta’da öyle kahraman, ihlâslı ve fedakâr talebeler ihsan etmiştir ki, hiçbir korku, şiddet ve hapis onları Üstadın etrafından koparamamıştır. Bediüzzaman Hazretleri, o kahramanlar sebebiyle Isparta’yı taşıyla top-rağıyla seviyor, kabirde yatanlarına dahi duâlar ediyordu. Isparta Kahramanları’nın iman ve Kur’ân hizmetindeki fevkalâde ihlâs ve samimiyetlerinin Risâle-i Nûr hizmetindeki büyük muvaffakiyetin en temel bir sebebi olduğunu, meşhur ‘İhlâs Risalesi’nde Üstad şöyle anlatıyor:

“Kuvvet hakta ve ihlâsta olduğuna bir delil, şu hizmetimizdir. Bu hizmetimizde bir parça ihlâs, bu davayı isbat eder ve kendi kendine delil olur. Çünkü yirmi seneden fazla kendi memleketimde ve İstanbul’da ettiğimiz hizmet-i ilmiye ve diniyeye mukabil, burada sizinle yedi-sekiz senede yüz derece fazla edildi.

7- Kastamonu Lâhikası, s. 273

8- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s. 33

Hâlbuki kendi memleketimde ve İstanbul'da burada benimle çalışan kardeşlerimden yüz, belki bin derece fazla yardımcıları varken, burada ben yalnız, kimsesiz, garib, yarım ümmi, insafsız memurların tarassudat ve tazyikatları altında yedisekiz sene sizinle ettiğim hizmette, eski hizmetten yüz derece fazla muvaffakiyeti gösteren manevî kuvvet, sizlerdeki ihlâstan geldiğine kat'iyen şübhem kalmadı.

Hem itiraf ediyorum ki: Samimî ihlâsınızla, şan ü şeref perdesi altında nefsimi okşayan riyadan beni bir derece kurtardınız. İnşâallah tam ihlâsa muvaffak olursunuz, beni de tam ihlâsa sokarsınız.”⁹

Bedüzzaman Hazretleri doğudan sürgünle Isparta'ya getirilişi için ben insanların değil kaderin mahkûmuyum der. Kader-i ilâhî sanki onu Isparta'da var olan cevherleri bulup çıkarmak ve işlemek için görevlendirmiş gibidir. Kendileri de buna işaret ederek şöyle der:

“Hatta diyebilirim ki: Kader-i İlâhî beni bu yerlere (Isparta'ya) göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş.”¹⁰

Isparta Vilayeti Medresetü'z-Zehra Hükmüne Geçti

Bedüzzaman Hazretleri gençlik devresinden beri, asrın ihtiyacına uygun yeni bir medrese eğitim sistemi kurmayı planlıyordu. Otuz yaşlarında İstanbul'a olan ilk seyahatini de Medresetü'z-Zehra adını verdiği bu geniş çaplı projesini anlatmak ve destek almak için gerçekleştirmişti. Din ve fen ilimlerini birlikte ders vererek yetiştireceği tam donanımlı, asrını doğru okuyan ve yüksek bir İslamî şuur seviyesine sahip âlimler mezun ederek, bütün İslam Dünyası'nı nurlandırmayı hayâl ediyordu. 1914 senesinde Van Gölü kıyısında temellerini attığı bu büyük projesi, maalesef, önce Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, ardından da bir ömür boyu devam edecek olan sürgün hayatının başlaması sebebiyle maddi olarak hayata geçirilememişti.

9- Lem'alar, s. 169

10- Barla Lâhikası, s. 250

Fakat Hazret-i Üstad, projesinin asıl temelini oluşturan fen ve din ilimlerini mezc ederek asrın insanlarına hitab eden bir üslubla ders verme niyetini, Kur'an'dan gelen ilhamlarla telif ettiği Risâle-i Nûr Külliyyatı ile başarmış oldu. O maddi medrese, adeta manen genişleyerek bütün vatan sathına yayıldı. Üstelik Risâle-i Nûr'daki dersler yalnız medrese ehli olan yüksek tabakaya değil, bütün halk tabakalarına hitab eder bir tarzda nasib olmuştu. Bu kuvvetli iman dersinin verildiği medrese ise başta Isparta olarak bütün Anadolu'ydü.

Isparta Vilayeti ise, Risâle-i Nûr'un en birinci telif ve neşir merkezi olması ve Isparta'nın kahraman talebelerinin bu iman nurlarının dünyaya neşredilmesindeki olağanüstü gayret ve muvaffakiyetleri sebebiyle, Üstad'ın nazarında, yıllardan beri hayalini kurduğu Medresetü'z-Zehrâ hükmüne geçmişti. Hazret-i Üstad Kastamonu'dan yazdığı mektublarında bu düşüncesini mükerrer defa şöyle dile getiriyordu:

“Eski Saîd çok zaman Medresetü'z-Zehrâ'yı gâye-i hayal ederek çalışmış. Cenab-ı Hak kemal-i merhametinden, Isparta'yı o Medresetü'z-Zehra hükmüne getirdi. Ve nahiyeimiz olan küçücük Isparta'nın mahdud akraba ve ahabab yerine, mübârek Isparta Vilâyetini verip binler kardeşi ihsan eyledi.”¹¹

“Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki: Isparta Vilâyetini, eskiden beri bir gâye-i hayalim olan bir Medresetü'z-Zehra, bir Câmîü'l-Ezher yapmış.”¹²

“Bu defa beni çok mesrur eden ve şükre sevkeden ve bu sıralarda hâsıl olan endişemi izale eden ve Isparta Vilâyeti manevî Medresetü'z-Zehra olduğunu ve Isparta şâkirdleri sebatta ve sadakatta her yere faik (üstün) olduklarını gösteren, Risâle-i Nûr erkânlarından üç-dört mektub ve o mektubda isimleri bulunan has kardeşlerimin Risâle-i Nûr'a hizmet ve kalemleriyle yardım cihetinde bize gösterdikleri fedakârane ulûv-vi cenab, böyle

11- Kastamonu Lâhikası, s. 265

12- Kastamonu Lâhikası, s. 298

bir zamanda ve böyle bir mevsimde gâyet parlak bir inâyet-i Rabbâniye olduğuna kanaatımız var.”¹³

Hazret-i Üstad, Isparta'nın Medresetü'z-Zehra namını alarak Risâle-i Nûr'la imana yaptığı hizmetten dolayı eski zamandaki Şam-ı Şerif gibi, Mısır'daki Câmîü'l-Ezher Medresesi gibi bir mübarekiyet kazandığını söylüyor ve şöyle devam ediyordu: “Bu vilayette, imanın kuvveti lâkaydlığa ve ibadetin iştiağı sefahete hâkim olmasını ve umum vilayetlerin fevkünde (üstünde) bir meziyet-i dindaraneyi Risâle-i Nûr bu vilayete kazandırdığından ...”¹⁴ Isparta'nın kazandığı bu harika meziyetten dolayı Üstad, Isparta kahramanlarını sâir talebelerine örnek gösterdiği gibi Isparta vilâyetini de diğer vilâyetlere örnek gösteriyordu. Denizli'ye ikinci bir Isparta, İnebolu'ya Küçük Isparta namlarını veriyordu. Bunu gören Kastamonu Talebeleri de Isparta'ya yazdıkları bir mektublarında Isparta'ya benzeme arzularını şöyle dile getirmişlerdi.

“Biz bu havalideki (Kastamonu'daki) Risâle-i Nûr Talebeleri namına sizlere pek çok selam ile beraber, arz-ı şükran ediyoruz. Ve sizlere ebeden minnetdarız ki, muktedir ve parlak kalemlerinizle bizleri hem uyandırdınız, hem yardım ettiniz. Bu vilâyeti (Kastamonu'yu), nuranî kalemlerinizle inşaallah Isparta'ya benzettireceksiniz.”¹⁵

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, bu kıymetli hizmetlerinden dolayı Isparta'yı ve Isparta'lı talebelerini o kadar seviyordu ki zehirlenme sebebiyle ölüme çok yaklaştığını hissettiği bir anda, “Şiddetli zehirli hastalığım dahi ölüme gidiyor diye, Isparta Vilâyetinde kıymetli kardeşlerimin kucaklarında teslim-i ruh edip o mübarek toprakta defnolmamı, kalben niyaz ettim.” diyerek o mübarek Isparta'ya olan şiddet-i iştiağını ortaya koyuyordu.

Aziz Üstad'ın Risâle-i Nûr'da yer alan bu gibi pek çok ifadelerinde, Risâle-i Nûr'a membalık yapmış olan Isparta'yı

13- Kastamonu Lâhikası, s. 308

14- Lem'alar, s. 177

15- Kastamonu Lâhikası, s. 162

gayet şuurlu bir şekilde Nur Hizmeti'nin merkezine koyduğu ve bütün talebelerinin nazarlarını Isparta'ya doğru çevirmeyi arzuladığı anlaşılmaktadır. Bu şekilde, pek çok merkezde devam etmekte olan Nur Hizmeti, bir merkez etrafında toplanarak Isparta modeli üzerinde birlik sağlanmış oluyordu.

Gül Fabrikasının Sahibi Hüsrev Efendi

Bediüzzaman Hazretlerinin Kastamonu'da bulunduğu yıllarda Hüsrev Efendi de Isparta talebeleri içinde çok faal bir merkez halini almıştı. Kendisi Risâle-i Nûr'a talebe olmadan iki ay önce, iki gece üst üste gördüğü rüyalarında, "Temelleri atılmakta olan bir gülyağı fabrikasına kâtib olarak tayin edildiğini" görmüştü. Bediüzzaman Hazretleri bu rüyayı tabir ederken, Hüsrev Efendi'yi, "Onun gibi çarklardan oluşan mübarek bir cemaat içinde en has ve en yüksek mertebeye katib tayin edildiği" tabiriyle müjdelemişti.

İşte hem bu müjdeli rüya, hem Hüsrev Efendi'nin hayret verici bir gayret ve azim içerisinde, adeta bir fabrika gibi Risâle-i Nûr'u neşretmesi sebebiyle, Bediüzzaman Hazretleri Kastamonu'dan yazdığı mektuplarda ona, "Gül Fabrikasının Sahibi" diye hitab etmeye başladı. Bu faaliyetlerin bir neticesi olarak zamanla Isparta merkezinden ve köylerinden, onun vesilesiyle Risâle-i Nûr'dan istifade eden talebelerin sayısı bini¹⁶ bulmuştur.

İşte Hüsrev Efendi etrafında toplanan bu Isparta merkezi ve civarı talebelerine Bediüzzaman Hazretleri "Gül Fabrikası" ve o fabrikanın merkezinde bulunan Hüsrev Efendi'ye de "Gül Fabrikasının Sahibi", "Gül Fabrikasının Serkâtibi" namını vermişti.

Gül Fabrikası heyeti içinde, Süleyman Rüşdü, Refet Bey, Mehmed Zühdü, Keçeci Mustafa, Tenekeci Mehmed, Isparta Hâfız Ali'si, Kâtib Osman, Nuri Benli gibi önde gelen bazı Nur Talebeleri yer almaktaydı.

Bediüzzaman Hazretlerinin Kastamonu mektuplarında, Hüsrev Efendi'yi Gül Fabrikası'nın sahibi, kâtibi gibi tabirlerle taltif

16- "Hüsrev ve Tahiri gibi vazifelerini tam yapan ve bin Hüsrev ve beş yüz Tahiri meydanda bırakan iki kardeşimiz..." (Emirdağ Lâhikası-1, s. 245)

eden ifadelerinden bazıları şöyledir:

“Gül fabrikasının sahibi bizlere parlak bir Gül-ü Muhammedî (asm) bahçesini¹⁷ hediye edecekti. Onu, bütün ruh u canımızla bekliyoruz.”¹⁸

“Gül fabrikasının kâtibliğiyle Risâletü'n-Nûr'a intisab eden (bağlanan) Hüsrev, iki buçuk sene evvel bir küçük şişe gülyağı göndermişti. Mütemediyen istimal ettiğim halde daha bitmedi, devam eder.”¹⁹

“Hüsrev kardeş! ... Hakikaten ebedî bir gül fabrikasına kâtib tayin edildiginize kanaatim kat'iyet kesbetti. Rabb-ı Rahîm'e hadsiz hamd ü sena olsun.”²⁰

“Gül fabrikasının Gül-ü Muhammedî (asm) bahçesini yetiştiren Hüsrev.”²¹

“İnşâallah o Gül Fabrikasının kalemi, buraları da bir gülistana çevirecek.”²²

“Risâle-i Nûr Gül Fabrikasının serkâtibi (başkâtibi) gibi kahraman kardeşlerin ve şâkirdlerin fevkalâde gayretleriyle...”²³

“Risâle-i Nûr Kahramanı ve Isparta gülistanında Nur'un gül fabrikasının kâtibi...”²⁴

Bediüzzaman Hazretlerinin Hüsrev Efendi'ye bu unvan ile latifane hitabları ömrünün sonuna kadar devam etmiştir. Üstad Hazretlerinin, Kastamonu'dan sonraki hayatında yazdığı mektupları Emirdağ Lâhikası'nda yer alır. Bu Lâhikada geçen aynı tarzdaki hitablarından bazı numuneler şöyledir:

17- Hazret-i Üstad bu cümlede, Hüsrev Efendi'nin kendisi için yazmakta olduğu Mûcizât-ı Ahmediye Risalesi'ni murad ediyor.

18- Kastamonu Lâhikası, s. 102

19- Kastamonu Lâhikası, s. 7

20- Kastamonu Lâhikası, s. 40

21- Kastamonu Lâhikası, s. 105

22- Kastamonu Lâhikası, s. 111

23- Şuâlar, s. 260

24- Emirdağ Lâhikası'nın Zeyli, s. 126

“Gül fabrikası gülistanlarını ve merhum Bedevî²⁵ bülbüllerini konuşturan Hüsrev kardeş²⁶

“İsparta kardeşlerimiz, hususan Gül-Nur kahramanı Hüsrev, benim bu kış münasebetiyle maddî hacetlerimi merak ediyorlar, yardım etmek istiyorlar.”²⁷

“İsparta ve havalisi, Gül ve Nur Fabrikasının kahraman şâkirdleri gibi, çelik ve demir gibi bir sebat ve sadakat ve metanet lâzım ki dayanabilsin.”²⁸

“Marangoz Ahmed’in bülbülü, Gül Fabrikasının mübarek gülcü kâtibinin (Hüsrev’in) bülbülünü tasdik etmesi pek latif olmuş.”²⁹

Nur Fabrikasının Sahibi Hâfız Ali

Hazret-i Üstad’ın Kastamonu yıllarında, Risâle-i Nûr’un Isparta’daki kahraman, çok faal şâkirdlerinden ve Denizli Hapsinde Üstadına bedel şehid olan Hâfız Ali, İslamköy’de ve civarındaki Atabey ve Kuleönü talebeleri içinde mühim bir merkezîyet teşkil ediyordu. Hazret-i Üstad, Atabeyli Küçük Lütfî, Hâfız Zühdü ve Tahiri gibi çok çalışkan talebelerin içinde bulunduğu bu heyete “Nur Fabrikası” ve başlarındaki Hâfız Ali’ye de “Nur Fabrikasının Sahibi” namlarını vermişti. Bediüzzaman Hazretlerinin Gül Fabrikası heyeti hakkındaki beyanları üstteki başlık altında izah edilmişti. Hazret-i Üstad’ın Gül ve Nur Fabrikaları namını verdiği bu iki heyete ne kadar büyük değer verdiğini gösteren bazı beyanları:

“Ben, Risâle-i Nûr hesabına âhir ömrüme kadar Nur ve Gül dairesindeki sebatkâr ve metin ve sarsılmaz kardeşlerimle, Kastamonu’lu fedakârlar ile ebeden müteşekkirene iftihar ediyorum ve onlarla bütün zalimlerin sıkıntılarına karşı bir

25- Hazret-i Üstad “Bedevî” tabiriyle, genç yaşta vefat eden Ispartalı Mehmed Zühdü Bedevî’ye ve Hüsrev Efendi’nin onun yazdığı risaleleri hizmette değerlendirmesine işaret ediyor.

26- Kastamonu Lâhikası, s. 330

27- Emirdağ Lâhikası-1, s. 89

28- Emirdağ Lâhikası-1, s. 125

29- Emirdağ Lâhikası-1, s. 95

kuvvetli nokta-i istinad ve tam bir teselli buluyorum. Şimdi ölsem, onlar var diye ferah-ı kalble ecelimi karşılayacağım.”³⁰

“Dünyayı ışıklandıracak bir Nur Fabrikası ve mazi ve istikbali rayiha-i tayyibesıyla muattar edecek (güzel kokularıyla kokulandıracak) bir gül fabrikası semadan bizim imdadımıza gönderilmiş ve benim arkamda kuvvetü’z-zahr (destek kuvveti) olarak duruyor ve mütemadiyen çalışıyorlar diye mesrur oluyorum. Yüzbinler Elhamdülillah.”³¹

“Gül ve Nur Fabrikası namına Hüsrev’in tebrik mektubu, beni sevinçle ağlattırdı.”³²

İsparta’da Gül Fabrikası sahibi Hüsrev Efendi ile İslamköy’deki Nur Fabrikası sahibi Hâfız Ali Efendi arasında, Risâle-i Nûr’daki kardeşlik mesleğinin gerektirdiği tam bir sevgi, dayanışma ve kardeşlik hâkim durumdaydı. Aralarındaki bu samîmi dostluk, sevgili Üstadlarından en büyük bir müjdeyi almalarına sebep oldu. O da, İhlâs Risalesi’nin gösterdiği en yüksek hedef olan, bu hizmet-i Kur’âniye’deki kardeşleriyle tam fani olmak derecesinde ihlâsın en yüksek mertebesini elde edip yaşamaktı. Hazret-i Üstad onları şu cümlelerle tebrik ediyordu:

“Hâfız Ali ile Hüsrev’in birbirleriyle ciddî bir mahviyet içinde kardeşlik irtibatları, Risale-i İhlâs’ın tam sırrına mazhar olduğunuzu bana ihsas etti, ümidlerimi fevkalâde kuvvetlendirdi.”³³

Hiç şüphesiz Nur Fabrikası sâhibi Hâfız Ali Efendi ve Gül Fabrikası sâhibi Hüsrev Efendi’nin Risâle-i Nûr hizmetindeki fedâkârlıkları emsâlsizdi ve bu fedâkârlıklarının menbâi olan ihlasları Hazret-i Üstad tarafından çok defa takdir edilmişti. Bediüzzaman Hazretlerine göre onlar bir baştaki iki göz gibi iki baksalar da bir görürlerdi:

30- Şuâlar, s. 389

31- Kastamonu Lâhikası, s. 40

32- Emirdağ Lâhikası-1, s. 95

33- Kastamonu Lâhikası, s. 3

“Bir zaman Barla’da, bütün tarikatların şecere-i külliyesini tanzim ve istinsah etmek için Hâfız Ali ile Hüsrev o vakit o işte bulundular, çalıştılar. Tâ o vakitte bu iki zat, ileride Risâle-i Nûr’a ehemmiyetli hizmette bulunacaklarını ve başta iki göz gibi, iki bakar bir görür, diye kuvvetli bir temenni ile ümid etmiştim. Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür olsun ki; o ümidim, o zamandan beri tahakkuk etti ve ediyor ve şimdi tam oldu.”³⁴

Hâfız Ali Efendi’nin daha hizmete başladığı ilk yıllarda Bediüzzaman Hazretlerinin huzurunda göstermiş olduğu ihlas hali onun îman hizmetinde nasıl bir samimiyet içinde olduğunu çok güzel gözlere göstermişti. Bunun üzerine Bediüzzaman Hazretleri onun bu halini tüm Nur Talebeleri’ne bir hüsn-ü misal olmak üzere şöyle kayda geçti:

“Kardeşlerimizden İslamköylü Hâfız Ali Efendi, kendine rakib olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti (kardeşlik duygusunu) çok kıymetli gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zat yanıma geldi; ötekinin hattı (yazısı), kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. ‘O daha çok hizmet eder’ dedim. Baktım ki; Hâfız Ali kemal-i samimiyet ve ihlas ile onun tefevvuku (üstünlüğü) ile iftihar etti, telezüz eyledi. Hem üstadının nazar-ı muhabbetini celb ettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim; gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah’a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âli hissi taşıyanlar var. İnşâallah bu his büyük hizmet görecek.”³⁵

Bu iki Nur Kahramanı’nın birlikte mazhar oldukları Risâle-i Nûr’un acib bir tevâfuk kerâmetini Bediüzzaman Hazretleri şöyle anlatıyor:

“Tevâfukat-ı latifedendir ki, Ramazan Bayramı’ndan bir gün evvel, Hüsrev Mûcizât-ı Enbiya’daki sırr-ı i’câzı yazarken bayramın gecesinde bitirdi. Risaledeki sayfaların başlarındaki eliflerde bayrama işaret eden “iyd” (bayram) lafzı çıkmış.

34- Kastamonu Lâhikası, s. 312

35- Barla Lâhikası, s. 125

Aynı günde Hâfız Ali Telvihât-ı Tis'a'yı yazarken bitirdi. Dedim, “Başımı ne için kestiniz? Acaba Hâfız Ali'nin yazdığında başım çıkmasın?” Hakikaten Hâfız Ali'nin yazdığı risalenin sahife başlarındaki elifler başımı gösterdi. Hâfız Ali'nin “sin”i, Hüsrev'in “iyd”inin başına geçti. Bu iki risale elifleri hem Said oldu, hem de “iydiniz said olsun!” dediler.”³⁶

Kuleönü Mübarekler Heyeti

Isparta Ovası içinde bir kasaba olan Kuleönü, Risâle-i Nûr hizmetine fedakârâne sahip çıkan pek çok Nur kahramanı yetiştiren bahtiyar bir nur beldesidir. Bu nurlu kasabanın Nur Talebeleri'ne Bediüzzaman Hazretleri tarafından “Mübarekler Heyeti” nâmı verilmiştir. Bu köyden ilk olarak, 1928 yılında Bediüzzaman Hazretlerini ziyarete gidip talebe olan Sarıbüçak lakabıyla tanınan Büyük Mustafa olmuştu. Onun ziyareti Üstad Bediüzzaman'ın yeğeni Abdurrahman'ın vefatından dolayı büyük hüznler içinde olduğu bir ana denk gelmişti. Onun geliş Hazret-i Üstad'a büyük bir teselli olmuş ve hakkında şöyle demişti:

“Cenab-ı Hak Mustafa'yı nümune olarak bana göndermiş ki; senden bir Abdurrahman aldım, mukabilinde bu gördüğün Mustafa gibi otuz Abdurrahman o vazife-i diniyede sana hem talebe, hem biraderzade, hem evlâd-ı manevî, hem kardeş, hem fedakâr arkadaş vereceğim.”³⁷

İşte bu ziyaret sonrası Kuleönü genç ve ihtiyarları birer ikişer Üstad'ı ziyarete giderek kendisine talebe olmaya ve Risâle-i Nûr'u yazarak neşretmeye başladılar. Onlardan biri olan Büyük Mustafa'nın kardeşi Küçük Ali için Hazret-i Üstad aynı yerde şöyle der:

“İşte o Mustafa'nın küçük kardeşi olan Küçük Ali kendi güzel, sıhhatli kalemıyla yedi yüzden ziyade Nur Risalelerini yazmakla tamamıyla bilfiil bir Abdurrahman olduğu gibi, müteaddid Abdurrahman'ları da yetiştirdi.”³⁸

36- Tevâfuklu 25. Söz, s. 94

37- Lem'alar, s. 258

38- Lem'alar, s. 258

Maziden gelen kuvvetli bir tarikat terbiyesi bulunan bu köyde kısa zamanda hummalı bir Nur hizmeti başlamıştır. Zamanla Risâle-i Nûr'u yazan kalem sahiplerinin sayısı beş yüzü bulmuştur. Nur hizmetine öyle büyük bir sadakatle baş koymuşlardı ki hiçbir baskı, zulüm ve tehdid onları durduramıyordu. Hizmet uğrunda öyle bir sebat ve metanet gösteriyorlardı ki, Büyük Mustafa, Büyük Ruhlu Küçük Ali ve Hâfız Mustafa gibi köyün önde gelen isimleri Hâfız Ali ve Sabri Efendilerin de olduğu bir toplulukta Kur'an üzerine el koyarak hizmet hakkında sorguya çekildiklerinde "Ser (başımızı) verip sır vermeyeceğiz" diyerek yemin etmişlerdi.

Yine bu üç isim Bediüzzaman Hazretlerinin erkân-ı sitte namını verdiği en yakın altı talebesinden olma şerefini de kazanmışlardı. Diğer üçü ise Isparta'dan Hüsrev ve Rüşdü Efendiler ile Atabey'den Tahiri Efendi idi.

Bu çalışkan mübarekler yalnız Risaleleri yazmakla kalmayıp çevre köy ve kasabalara yayılması için de yoğun bir çaba içerisinde girmişlerdir. Sabahları hizmet için evden çıkmadan önce Bediüzzaman Hazretlerinin okuduğu Cevşen gibi vird ve duâların içinde yer aldığı evrad kitapçığının tamamını okurlar, manevî bir zırh kuşanarak öyle çıkarlardı.

Kuleönü Mübarekler Heyeti hakkında Hazret-i Üstad'ın Lahikalara geçmiş pek çok senâkâr ifadeleri olmuştur. Numune olarak onlardan bazılarını şöyledir:

"(Kuleönü) Mübarekler Heyetinde öyle bir şahs-ı manevî hissediyorum ki, (hediye kabul etmemek) kaidemi ona karşı muhafaza edemiyorum. O şahs-ı maneviyi kızdırmamak ve rencide etmemek için, yalnız o paradan borç olarak beş lirayı bu bayram umûr-u hayriyesine sarfetmek için kabul ettim."³⁹

"Nur fabrikasının sahibi Hâfız Ali'nin ve (Kuleönü) mübareklerin(in) köyleri ortasında, duâda Sav köyü mevki almış. Tam bir senedir ahya (hayatta olanlar) yüzünden emvat (ölüler) dahi hisse alıyorlar."⁴⁰

39- Kastamonu Lâhikası, s. 125

40- Kastamonu Lâhikası, s. 125

“Atabey de, İslâmköyü, Sava Köyü, Kuleönü Karyeleri gibi Nurs Karyesine arkadaş olup umum manevi kazancımıza hissedar oldu.”⁴¹

“(Kuleönü) Mübarek köyünden, mübarekler cemaatinden, mübarek İbrahim’in bereketli mektubunu okudum. Beni memnun eden çok sözler var içinde. Ve bilhassa benim başıma yağın yağmurdan rü’yada içmesi ve biraderzadesi Osman’ın ileride Risâle-i Nûr’a talebe olması için kendini okutması bizi mesrur eyledi. Cenab-ı Hak öyle mübarekleri o köyde çoğaltsın. Âmin.”⁴²

“Cenab-ı Hakk’a çok şükürler ediyorum ki, Mübarekler Köyü Kuleönü’nde eskisi gibi Nurlara şiddetli alâkalarını muhafaza ediyorlar. Ve onların sadakat ve ihlâslarının bir kerametidir ki: Kendime mahsus on mecmua kitaplarımı lüzumuna binaen Ankara’ya gönderdiğim ve çok ehemmiyetli ve uzak yerlerden benden kitablara istedikleri aynı zamanda Kuleönü mübarekleri kendilerine mahsus Nur mecmualarını, gönderdiğim mikdarın aynı olarak Medresetü’z-Zehra’nın bir hediyesi olarak bana getirdiler. Hususan Birinci Abdurrahman olan Büyük Mustafa’nın kendi el yazısı olan bütün Mektubat ve Lâhika’yı içinde buldum. Cenab-ı Hak o kitapların harfleri adedince her birisine mukabil bin rahmet ihsan etsin. Âmin.”⁴³

“Nur fabrika dairesinin mübarekler heyetinden iki ehemmiyetli rükünler (Denizli Hapsi’nden) kurtulmuşlar tahmin ederdim. Elhak o daire, o heyet; altı-yedi senede yirmi-otuz sene kadar fatihane iş görmüşler. Parlak kalemlerinin yadigârları gibi, onların hizmetlerine tevakkuf etmez; onların bedeline, onların defter-i a’mallerine hasenat yazdırıyor. Hatta Hizb-i Nuri’nin öyle bir kuvvetli fütuhâtı var ve öyle ehemmiyetli yerlere girmiş ki, onu neşredenler mütemadiyen çalışıyorlar hükmündedir. Ben, pek çok çalışmış ve çalışkan Hâfız Mustafa’yı da evvelki zât gibi dışarıda zannederdim, yalnız bir defa “O da buradadır” işittim; belki başka Mustafa’dır diye teselli buluyordum.”⁴⁴

41- Kastamonu Lâhikası, s. 125

42- Kastamonu Lâhikası, s. 272

43- Emirdağ Lâhikası-2, s. 45

44- Şuâ’lar, s. 365

Bin Kalemli Sav Köyü Kahramanları

Said Nursî Hazretlerinin Isparta'da kaldığı dönemin sonlarına doğru Nur Risaleleri Isparta merkezinden başka, pek çok köylere de yayılmış durumdaydı. İnsanlar evlerinde gizlice risaleleri okuyup yazıyor, etrafa neşrediyorlardı. İşte o sıralarda, o bahtiyar köyler halkasına merkeze çok yakın, heybetli Davraz Dağı'nın eteklerinde kurulmuş şirin bir köy olan Sav Kasabası da katılmıştı. Üstad Bediüzzaman'ın Kastamonu'da bulunduğu yıllar, Sav Köyü'nün Nur Hizmeti'nde büyük bir sıçrama yaptığı yıllar oldu. Başta Hacı Hâfız Mehmed ve oğlu ile Marangoz Ahmed ve Hâfız Mehmed Gül olmak üzere pek çok kahraman insan Risâle-i Nûr'a talebe olarak büyük bir gayretle îman hizmetine koyuldular.

Bu köyün müstesna bir hususiyeti de birkaç kişi dışında, halkın tamamının risaleleri yazmasıydı. Kur'ân yazısını bilenler de bilmeyenler de yazıyordu. Çoluk çocuk, âlim câhil, yaşlı genç, kadın erkek demeden tam bin kalem bu köyde risaleleri neşrediyordu. Onların şevk içinde Nur'a hizmetleri ve yazdıkları risaleleri Kastamonu'da bulunan Üstad Bediüzzaman'a göndermeleri, Üstad'ı pek çok memnun ediyordu. "Mâşâallah, bârekâllah! Kalemlerinizin mükemmel çalışmaları devam etmekle beraber tezayüd etmeleri (artmaları) ve hususan Sav'da birden çoğalması. Hacı Hâfız'a ve köyüne (Sav'a) bin bârekâllah, bizi fevkalâde mesrur etti"⁴⁵ tarzında Sav Köyü'nün hizmetlerini takdir eden Üstad'a ait çok sayıda ifade ve mektub Kastamonu Lâhikası'nda yer almaktadır. Onlardan biri:

"Kahramanlar yatağı olan Sava Köyü'nün ehemmiyetli bir talebesi olan Ahmed'in mektubunda öyle büyük bir mesele gördüm ki, beni sürur yaşlarıyla ağlattırdı. Cenab-ı Hakk'a yüzbinler şükür olsun! Risâle-i Nûr'un tamam kıymetini, o köyün mübarek vâlideleri ve hanımları tamam anlamışlar. O mübarek hanımların ve kıymetdar ve hâlis âhiret hemşirelerimin, Risâle-i Nûr'un intişarına gösterdikleri fedâkârlık, beni ve bizi kemal-i sürurdan ağlattırdı.

45- Kastamonu Lâhikası, s. 16

Zaten Risâle-i Nûr'un mesleğindeki en mühim bir esası, şefkat olduğundan ve şefkat madenleri de hanımlar olduğundan, çoktan beri beklerdim ki, kadınlar âleminde Risâle-i Nûr'un mahiyeti anlaşılsın. Lillahilhamd bu havalide de (Kastamonu'da), bu yakında erkeklerden ziyade bir iştihak ve faaliyetle buradaki hanımlar tam çalışıyorlar; Sav'lı mübareklerin hemşireleri olduklarını gösteriyorlar. Bu iki tezahür bu zamanda bir fâl-i hayırdır ki; o şefkat madenlerinde Risâle-i Nûr parlayacak, fütuhât yapacak.

Hem Sav Köyü'nün bahadır çobanları, torbalarında Risâle-i Nûr'u yazmak için taşımaları, aynı oradaki hanımların fedâ-kârlıkları gibi bu havalide gayet tesirli bir medar-ı teşvik olacak. O hanımların ve o çobanların hususî isimlerini bilmek arzu ediyoruz. Tâ hususî isimleri ile has talebeler içine girsinler.”⁴⁶

Mart 2013

46- Kastamonu Lâhikası, s. 117

NUR POSTACILARI

Risâle-i Nûr'un hizmet tarihi pek çok çile ve kahramanlık hikâyeleriyle doludur. Her türlü baskı ve tehdide, hapis ve zulme rağmen yıllarca evinden çıkmadan Risâleleri bir matbaa gibi çoğaltan Nur kâtiplerinin kahramanlıkları çok kimselerin malumudur. İşte bunlar gibi kahraman bir Nur Talebesi grubu daha vardır ki bunlara Nur Postacıları denir. Evvelkilere nispeten daha az tanınan bu kahramanların da diğerleri gibi Risâlelerin neşredilmesinde ve dolayısıyla iman-ı tahkikinin bu zamanda kök salmasında pek mühim hisseleri vardır. Bediüzzaman Hazretlerinin, "Resmen, perde altında her muhabereden men'im için postahanelere gizli emir verilmiş."¹ diye haber verdiği gibi, onun mektub ve Risâlelerinin posta yoluyla neşrolmaması için memleket çapında sıkı takipler yapılıyordu. İşte bu tehlikeli şartlar altında imandan gelen bir cesaret ve fitri kahramanlıklarıyla bu Nur sevkîyatını Risâle-i Nûr'un postacı talebeleri gerçekleştirmiştir. Tarihçe-i Hayat'ta Nur Postacıları'nın bu kahramanca ve hayatî önemdeki hizmetleri şöyle anlatılır: "Postanelerden Nur Risâlelerini ve mektuplarını göndermeyi yasak edecek dereceye varan şiddetli tazyikatlar zamanında bu mektupları ve Nur Risâlelerini, Nur Talebeleri köyden köye, kasabadan kasabaya, vilâyetten vilâyete götürmüşlerdir. Hatta kendi aralarında "Nur

1- Şuâlar, 12. Şuâ'

Postacıları” meydana getirmişlerdir. Bütün ruh u canlarıyla gönüllü olan bu Nur Postacıları, bu hizmetin en kudsî bir vazife olduğuna inanmışlardır.”²

Kuleönülü Hacı Osman

1930’ların başlarında, ilk Nur Postacılarından biri olan, Isparta Kuleönülü Hacı Osman, Nur Talebesi arkadaşlarından bu vazifeyi kendisine vermelerini şöyle rica ediyordu: “Madem Risâle-i Nûr’un tesiri bu kadar kuvvetlidir, ben yazmaya karar verdim; fakat hiç okuyup yazmam yok ki, böyle kıymetdar Risâle-i Nûr’a yardım edeyim. Madem kalemim yok, beni hizmetçi ve postacı olarak tayin ediniz, diye müteessirane söyledim.” Bu mübarek zat Nur Postası olmaya karar verdiği aynı gece gördüğü manidar bir rüyayı şöyle anlatır: “O gece rüyamda, kendimi ölmüş ve yıkanmış olarak kabre bıraktılar. Haşır zamanı gelip kabirden kefen ile başım açık, ayaklarım yalın olarak kalktım. Korkarak memleketimize gelirken, büyük bir köprüye yolum uğradı. Köprü’nün iki tarafında iki nöbetçi vardı. Birinden geçip, diğeri hemen beni yakaladı, acaba nereye götüreceksin diye, bütün vücudum titriyordu. Biraz gittikten sonra köprü bitmeden Üstadıma beni teslim etti. Üstadım beni yıkayıp bıraktı. Sonra asker olarak bir câmiye bütün ahali toplandı. Bir asker geldi bana dedi: ‘Seni büyük bir kumandana hizmetçi tayin ettiler, gideceksin.’ Ben dedim: Benim gibi süflî bir nefer, nasıl o müşirin yanında hizmetçilik eder. İtiraz ettim. Yine tekrar etti, gideceksin. Ben korkarak gittim, baktım ki, orada Üstadımı görünce mesrurane sevindim. Bana dedi: ‘Arkamdan gel.’ Yüksek bir saraya çıktı, bana dedi: ‘Bu ufak hizmetleri gör.’ Ben düşünmekte iken, Barlalı Süleyman Efendi geldi. Beraber bulunurken, Üstadım güzel bir gül bahçesine gitti. Ve orada bir küçük genç oturur, bana dedi: ‘Sen bu gence hizmet edeceksin’ dedi. Hemen uyandım.’ Bu mübarek rüyanın verdiği sevinç ve heyecanla tüm Müslümanlara hitab ederek şöyle çağrıda bulunur: “Ey Müslümanlar! Manevî yaralarınıza ilâç ararsanız, Risâle-i

2- Tarihçe-i Hayat

Nûr'da vardır. Yazın, okuyun, imanınız o kadar teâli edecektir. Hiç şübhe etmeyiniz.”³

Hacı Osman isimli bu mübarek Nur Talebesi, daha sonraki yıllarda Bediüzzaman Hazretleri Barla'dan Isparta'ya nakledildiği 1934-35 yılları içinde vaki olan Risâle-i Nûr hizmetinin mazhar olduğu meşhur bir keramet hadisesini Büyük Mustafa ile beraber yaşayan diğer zattır. Üstad Bediüzzaman'ın 12. Reca'ya bir haşiye olarak aldığı bu hadiseyi Hüsrev Efendi şöyle anlatıyor: “Kurban arefesinden bir gün evvel (13 Mart 1935) Üstadım gezmeye gidecekti. At getirmek üzere beni gönderdiği zaman, Üstadıma dedim: ‘Sen aşağıya inme, ben kapıyı arkasından örtüp odunluktan çıkacağım.’ Üstadım: ‘Hayır!’ dedi; ‘Sen kapıdan çık’ diyerek aşağıya indi. Ben kapıdan çıktıktan sonra kapıyı arkasından sürgüledi. Ben gittim, kendisi de yukarıya çıktı. Sonra yatmış. Bir müddet sonra Kuleönülü Mustafa, Hacı Osman'la beraber gelmişler. Üstadım hiç kimseyi kabul etmiyordu ve etmeyecekti. Hususan o vakit iki adamı beraber hiç yanına almaz geri çevirirdi. Hâlbuki bu makamda bahsedilen kardeşimiz Kuleönülü Mustafa, Hacı Osman'la gelince, kapı güya lisan-ı hal ile ona demiş ki: ‘Üstadın seni kabul etmeyecek fakat ben sana açılacağım’ diyerek arkasından sürgülenmiş kapı kendi kendine Mustafa'ya açılmış. Demek Üstadımın onun hakkında ‘Mustafa istikbale (karşılanmaya) lâyıktır’ diye söylediği sözü istikbal (gelecek zaman) gösterdiği gibi, kapı da buna şahid olmuştur. Hüsrev.” “Evet Hüsrev'in yazdığı doğrudur, tasdik ediyorum. Kapı bu mübarek Mustafa'yı benim bedelime hem istikbal etti, hem de kabul etti. Said Nursi”⁴

İslam Köylü Abdullah Efendi

Risâle-i Nûr'un ilk dönem postacılarından biri de İslamköylü Abdullah Efendi'dir. Bediüzzaman Hazretlerinin; “İslamköy'lü Abdullah, Hâfız Ali zamanında Risâle-i Nûr'a çok hizmet etmiş.”⁵ dediği gibi, Risâle-i Nûr'un büyük kahramanlarından Hafız

3- Barla Lâhikası

4- Lem'alar, 26. Lem'a

5- Emirdağ Lâhikası

Ali Efendi ile birlikte Risâlelerin neşrinde ve posta hizmetinde çok hizmetleri geçmiş idi. Daha sonraki yıllarda Üstad Bediüzzaman Hazretleri, yazdığı bir mektubda kendisini şöyle anmıştır: “Risâle-i Nûr’un postacısı mübarek Abdullah ne halde olduğunu soracaktım. Hâfız Ali’nin mektubunda, sormadan cevabımı aldım. Allah, ikisinden razı olsun.”⁶ Abdullah Efendi hatıralarında, Bediüzzaman’ın Barla’da bulunduğu otuzlu yıllarda ifa ettiği posta hizmetini şöyle anlatır: “İslâmköyden akşamleyin çıkardım, mektub torbasını sırtıma atar, köylere uğrayarak, şafakla birlikte Barla’ya Hoca Efendi’ye (Üstad’a) ulaştırırdım. Sevinçle beni karşılardı. Sabah namazını birlikte eda eder ondan sonra yatarım.”⁷ Yine Kastamonu’dan yazdığı bir mektubda; “Her vakit İslâmköy’lü Abdullah ile o Abdullah Çavuş’u duada beraber yâd ediyordum.” diyerek Risâle-i Nûr’a yaptığı kıymetli hizmetlerine karşılık olarak onu her vakit dualarına dâhil ettiğini ifade etmektedir.⁸

Savlı Posta Şükrü

O kahramanlardan biri de Savlı Posta Şükrü idi. Dış görünüşü ve kıyafeti itibarıyla adeta bir sâili (dilenci) andıran Şükrü Efendi bu görünüşü ile, “Kalemi Kur’ân’ın ve Risâle-i Nûr’un altın bir anahtarı olan Hüsrev Efendi”⁹ ile Sav Köyü’nde teksir makinesi başında çalışan Nur Talebeleri arasındaki irtibatı sağlardı. Onu uzaktan görenler akli başında olmayan bir deli zannederdi; fakat o, ne yaptığını gayet iyi bilen ve kendini bu îman hizmetine adanmış bir Nur kahramanı idi. Hüsrev Efendi, teksir edilecek Risâle ve mektupları teksir işinde kullanılan mumlu kâğıtlara yazarak hazırlar ve Şükrü Efendi vasıtasıyla Sav’a gönderirdi. Fakat bu o kadar da kolay bir iş değildi. Çünkü Hüsrev Efendi’nin kapısı sürekli polis tarafından gözetlenirdi. Buna rağmen Şükrü Efendi, ayağında çarık, sırtında yamalı bir torbayla adeta bir sail (isteyici) gibi kapıya vurup Hüsrev Efendi’ye “Fakire verecek bir

6- Kastamonu Lâhikası

7- Son Şahitler, c. 1

8- Kastamonu Lâhikası

9- Kastamonu Lâhikası

şeyiniz var mı?” diye sorardı. Hüsrev Efendi de, “Torbanı ver de koyuvereyim” diyerek içeri aldığı torbanın altına mumlu kâğıtları koyar, üzerine de yiyecek bir şeyler yerleştirirdi. Şükrü Efendi de: “Allah kabul etsin” der, Risâleleri alıp Sav’a dönerdi.

Aynı şekilde, akşamları Sav’daki teksir makinesinin çalıştığı eve gelir, çıkarılan Risâleleri sandıkların içine yerleştirir, üzerine elma, ayva gibi köyde yetişen meyvelerden doldurarak eşek sırtında, kar kuş demeden Isparta’ya Hüsrev Efendi’ye götürürdü. Yeni çıkan eserleri neşredilmek üzere Hüsrev Efendi’ye bıraktıktan sonra, Sav’a dönmeden kâğıt ve mürekkep satın alır, sandıklara yükler ve öyle dönerdi. İşte bu şekilde, pek çok sıkıntı ve meşakkatler altında ve bütün engelleri aşarak Risâle-i Nûrlar bir yandan kahraman talebelerin elleriyle yazılırken, bir yandan da yazısı olmayan ümmî talebelerin postacılığı vasıtasıyla mühim hizmet merkezlerine ulaştırılıyor ve bütün vatan sathı adeta bir mekteb, bir medrese hükmüne geçiyordu. O mübarek Kur’ân îman hizmetkârlarının bu üstün fedâkârlıkları ve cihad-ı manevî azmi ve şuuru içinde gerçekleştirdikleri hizmetlerle dinsizlik cereyanı onca imkânlarına rağmen bu mübarek İslam topraklarında galib gelememiştir. Bütün dünyevî güç ve imkânlar onların elinde olduğu halde, bu zahiren âciz, fakir, garib insanların kuvvetli iman, ihlâs ve gayretleri sayesinde, Bediüzzaman’ın tabiriyle Risâle-i Nûr bu memlekette dinsizliğin belini kırmıştır. Allah hizmeti geçenlerin cümlesinden razı olsun. Ümmeti hakkında son derece sevgi ve şefkatle dolu olan Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), herhalde, zorlu şartlar altında hizmet eden bu gibi İslam kahramanlarına işaret ederek asırlar öncesinden şöyle haber vermiştir: “İslâmiyet garib olarak başladı ve yine garib hale dönecektir. Ne mutlu gariblere!”¹⁰

Ocak 2012

10- Tirmizî, İman, 2629

MEDRESETÜ'Z-ZEHRA ERKÂNLARI

Medresetü'z-Zehra erkânları, Bediüzzaman Hazretlerinin, Ispartalı Nur Talebeleri'nin önde gelenlerine hitaben kullandığı bir unvandır.

İmana yaptığı büyük hizmetten dolayı Isparta Şehri, Üstad Hazretleri nazarında manevi Medresetü'z-Zehra olmuştur. Cumhuriyet'ten önce Doğu Vilayetleri'nde açmayı isteyip de muvaffak olamadığı o medreseye bedel, Risâle-i Nûr'ları telif ettiği Isparta manen o vazifeyi görmüştür.

“Eski Said çok zaman Medresetü'z-Zehra'yı gâye-i hayal ederek çalışmış. Cenab-ı Hak kemal-i merhametinden, Isparta'yı o Medresetü'z-Zehra hükmüne getirdi.”

“Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, o medresenin mânevî hüviyeti Isparta Vilâyetinde tesis edildi, Risâle-i Nûr'u recessüm ettirdi. İnşâallah istikbâlde, Risâle-i Nûr şakirdleri, o âlî hakikatın maddî suretini de te'sis etmeye muvaffak olacaklar.” “Isparta, Risâle-i Nûr'un bir Medresetü'z-Zehra'sıdır.”

Üstad Hazretleri Kastamonu dönemin mektublarında Isparta'yı Medresetü'z-Zehra olarak tanımladıktan daha sonra Emirdağı Dönemi'ne geçince Isparta'nın daha önce kullanmadığı bu tabiri, Emirdağ'dan Isparta'ya yazdığı mektublarda Isparta

talebelerine hitaben kullanmaya başlamıştır. Bunun Lâhikalarda pek çok numuneleri vardır.

“Bilhassa Medresetü’z-Zehra erkânlarının, hususan Hüsrev’in bu vatan ve millet ve âlem-i İslâm’a hizmet-i imaniyeleri ve tahribçi dinsizlerin desiselerine sed çekmeleri o kadar büyük bir hasenedir ki, farz-ı muhal binler seyyie olsa afvettirir. Öyle ise, başta Hüsrev olarak o erkânların hiçbir hareketini tenkid etmemek ve kemal-i ihlâs ve samimiyet ile onlara tesanüd ve tam kardeş olmak lâzımdır.”¹

“Bu Lemaat’ın işaret ettiğimiz kısımları Otuzüçüncü Söz namında Sözler’in âhırinde yazılması, Nur kahramanı Hüsrev’in ve Medresetü’z-Zehra erkânlarının re’yine havale ediyoruz.”²

Erkanların en önde gelen talebeler olduğunu Üstad Bediüzzaman şöyle ifade etmiştir:

“Risâle-i Nûr talebelerinin hasları olan sahib ve vârisleri ve haslarının hasları olan erkân ve esasları olan kardeşlerime bugünlerde vuku’ bulan bir hâdisе münasebetiyle beyan ediyorum...”³

Bu erkânın en önde gelen ve hepsi de Ispartalı olan talebelerin isimlerini ve üstün meziyetlerini şöyle bildiriyor:

“Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür ediyorum ki, bu acib zamanda sizin gibi hâlis, muhlis, mahviyetli, fedakâr kardeşleri bize ihsan eylemiş.

Bu defa Hüsrev’in, Hâfız Ali’nin, Hâfız Mustafa’nın, (Büyük Ruhlu) Küçük Ali’nin birbirine hitaben yazdıkları dört mektublarını okudum. En derin kalbimde bir sürur, bir hiss-i şükran, bir memnuniyet hissettirdi. Bu çok kıymetdar kardeşlerimin ne derece âlîhimmet ve yüksek ruhlu, Risâle-i Nûr hizmetinde ne derece fedakâr olduklarını anladım. Ve Risâle-i Nûr böyle kuvvetli ve hâlis ellere tevdi’ edildiğinden, bize kat’î kanaat verdi ki; Risâle-i Nûr mağlub olmayacak. Bu kuvvetli tesanüd, onu daima yaşattırıp parlattırarak.

1- Emirdağ Lahikası

2- Emirdağ Lahikası

3- Kastamonu Lahikası

Evet, kardeşlerim! Sizler, ihlâs sırrını tam muhafaza ediyorsunuz. Bu kadar esbab-ı tefrika içinde vahdetinizi muhafaza, hakikaten bir hârikadır.

Hâfız Ali'nin hakikaten müstesna bir mahviyet ve tevazuu içinde ihlası ve fena fı-l ihvan düsturunu muhafaza etmesi; ve Hüsrev'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede tedbir ve dirayeti ve Hâfız Ali gibi yüksek ihlası ve mahviyeti; Hâfız Mustafa'nın hizmet-i nuriyede büyük iktidarı içinde kuvvetli bir sadakatı ve fedakârane teslimiyeti; ve hem Abdurrahman, hem Lütfü, hem Hâfız Ali manasını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali, Risâle-i Nûr hizmetini dünyada herşeye tercihan hayatının en büyük maksadı yapması ve sebep-i ihtilafa karşı kuvvetli mukavemeti bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, mes'elede alâkadar kahraman Tahiri ve kahraman Rüşdü'nün dahi aynı hakikatta ve aynı ahlâkta bulunduklarını hiç şübhe etmiyoruz.

Bu altı rûknün (erkânın), bu muvakkat sarsıntıdan, hakikî bir tesanüdle birbirine el-ele, omuz-omuz, baş-baş vermesi, altıyüz belki altıbin kıymet-i maneviyeyi alıyor diye, Cenab-ı Hakk'a Risâle-i Nûr hesabına hadsiz şükür ediyoruz ve sizi de tebrik ediyoruz."⁴

Bu erkândan ilk dördünden ikisi Üstad Bediüzzaman'ın vefatından önce ahirete gitmişlerdi. Hafız Ali abi 1944 Denizli'de, Hafız Mustafa abi 1950'de Isparta'da...

Diğer ikisi olan Hüsrev Efendi, Büyük Ruhlu Küçük Ali abi ile son ikisi Tahiri ve Rüşdü abiler ise, Üstad'dan sonra da hizmetlerine devam ettiler. Şu an hepsi ahirete geçmiş durumdadır. Allah cümlesine rahmet eylesin. Âmin.

Haziran 2013

RİSÂLE-İ NÛR'DAN KENDİMİZİ NASIL YETİŞTİREBİLİRİZ?

Risâle-i Nûr medreselerinde ‘Yaz Çalışması’ dediğimiz yetişme programlarının başladığı bu ayda (yaz ve kış tatillerinde) cevabı daha da büyük bir önem arz eden bu suale kısaca, çok merakla, ciddi gayret ve sadâkatle, bolca okuyup dinlemekle ve sistemli çalışmakla diye cevap verebiliriz. Bu kısa cevabın izahı için, yetişmenin maddî ve mânevî sebeblerini iki başlık altında inceleyeceğiz. Risâle-i Nûr’dan yapılacak ilmi çalışmalardan iyi bir verim alınabilmesi için, öncelikle mânevî ve ruhî bazı şartların yerine getirilmiş olması gerekir. Bu nedenle önce mânevî sebeblerden başlıyoruz.

Risâle-i Nûr’dan Yetişmenin Mânevî Sebepleri

Merak: Bediüzzaman Hazretleri “Merak ilmin hocasıdır.” der. Hakikaten insan, en iyi merak ettiği şeyi öğrenir. Merakın verdiği ilgi ve muhabbetle elde edilen bir bilgi, hem çok iyi anlaşılır, hem de zihinde çok iyi yerleşir. Talebeler, okul hayatlarında merak duydukları dersleri, zor da olsa kolayca geçtiklerini, merak veya sevgi duymadıkları derslerde, basit de olsa nasıl zorlandıklarını iyi bilirler. Bu yüzden, kişi kendisine Allah’ın bir ihsanı olan merak duygusunu lüzumsuz şeyler üzerinde israf etmeyip ilim tahsili üzerine yönlendirmelidir. Merakı artırıcı ve canlı tutucu tedbirler almak da bu noktada çok çok faydalı olacaktır. Mesela

mütâlaa esnasında aklımıza takılan sualleri, bir yere kaydederek veya zihnimizde taşıyıp erbabı ile karşılaştığımızda sormak ya da ilmî müzâkere ortamlarına rağbet etmek gibi...

Ciddi Gayret: İlmi taleb için ciddi ve ihlâslı bir gayret içinde olmak lâzımdır. Arabca bir atasözünde “Men talebe ve cedde, vecede” denilmiştir. Üstad Bedüzzaman’ın bu atasözüne verdiği mânâ şudur: İhlâs ile kim ne isterse Allah verir.”¹ Yine “Allah’ın ilmi isteyene, zenginliği ise kendi dilediğine vereceği” meşhur bir sözdür. İlim için gereken ciddi taleb ve gayreti göstermeden arzu edilen derecede yetişilemeyeceği açıktır.

İstikrar: Söz konusu ciddi çalışmanın sarsılmaz bir sebat ve istikrarla devam etmesi de şarttır. Bir zaman gayrete gelip ciddi çalışmak, daha sonra bu hâli kaybetmek ve kısa süren gayretlerin ardından uzun kopuşlar yaşamak gibi istikrarsızlıklara düşmemek için dikkatli olmalıdır. İstikrarlı çalışma, ilim tahsili gibi her şeyde de çok mühim olduğundandır ki, Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), “Bilin ki, Allah katında amellerin en sevimlisi, az da olsa devamlı olanıdır.”² buyurarak Müslümanları, işlerinde devamlı ve istikrarlı olmaya teşvik etmiştir.

Sadâkat: Risâle-i Nûr talebeliğinde sâdık olmak da bu kıymetli marifetullah derslerinden yetişmenin mühim bir şartıdır. Sadâkatin kerâmeti vardır. Sâdık talebe olmak, o marifet ve hakikatlerin bizlere açılmasına bir vesile olur. Sâdık dostların arasında fazla mesafe olmadığı gibi, Risâle-i Nûr da sâdık talebelerine kendini daha fazla açar. Bedüzzaman Hazretlerinin meşhur Yazı Mektubu’nda, “Bir sene bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan bu zamanın mühim hakikatli bir âlimi olabilir.”³ demesi dikkate şâyandır. Üstad’ın bu cümlede, yalnız anlamayı yeterli görmeyip kabul etmeyi de ilâve etmesi bu sadâkate işaret ediyor denilebilir. Yani, Risâle-i Nûr’u sadâkatle okuyan âlim olabilir, başkası olamaz demektir.

1- Lem’alar, Yirminci Lem’a, 157

2- Müslim, Münâfikûn, 78

3- Lem’alar, Yirmi Birinci Lem’a, 175

Duâ: Her hayırlı işimizde duâ ile Allah'tan yardım istemek en büyük kulluk vazifelerimizden biri olduğuna göre, elbette hayırlı bir ilim için de Allah'a çokça yalvarmamız gerekir. Kur'ân-ı Kerim'de "Rabbim! İlmimi artır, de."⁴ buyurarak bizzat Yüce Rabbimiz bizlerden ilim için duâ etmemizi istiyor. Biz de bu kudsi emre uyarak ilmimizi artırması için hep duâ etmeliyiz ve Nur Talebeleri'nin dâimî bir duası olan "Allahım! Bize sevdiğin ve razı olduğun şekilde Kur'ân'ın sırlarını öğret ve bizi her an ve zamanda Kur'ân'ın hizmetinde muvaffak eyle." diye beş vakit namazımızın ardından içten gelerek yalvarmalıyız. Rabbimiz rahmetiyle duâlarımızı kabul buyurur inşallah.

Risâle-i Nûr'dan Yetişmenin Maddî Sebepleri

Osmanlıca okuma süratini hızlandırmak: Risâleleri Kur'ân harfleriyle yazılmış olan asıl nüshalarından okuyor isek, öncelikle Osmanlıca okuma süratimizin iyi bir seviyeye gelmesi lâzım. Ta ki zihnimiz, cümlelerin bütününe çabuk ulaşır mânâyı kolayca kavrayabilsin. Ayrıca, Kur'ân'ın mukaddes harfleri ile yazılmış olan Risâlelerin asıl nüshalarından daha fazla feyiz alındığı malum ve meşhur bir hakikattir. Bunun gibi, o kudsi harflerin bereketiyle, Risâlelerden alınan feyizlerin daha kalıcı ve ruhu daha terbiye edici bir ilim olarak zihinlere yerleşeceği de bir gerçektir.

Osmanlıca lügat bilgisini artırmak: Osmanlıca lügat bilgimizin gelişmiş olması Risâleleri anlamayı hızlandırmak için şarttır. Öyle olmalı ki bir lügati gördüğümüzde, mesela 'fevk' kelimesini gördüğümüzde, zihnimiz hiç duraksamadan "üst" mânâsını anlamalıdır. Lügatlere vukûfiyette bu seviye yakalanmadıkça, mütâlaa ettiğimiz sayfaya ince bir sis perdesi arkasından bakmış gibi oluruz. Bu da anlatılan mânâları hakkıyla anlamamıza engel olur.

Risâleleri gazete gibi aceleyle okumamak: Okurken acele etmeden, kelimeleri, cümleleri anlama anlama ilerlemek, birkaç satır ilerledikten sonra, geri dönüp anlatılanları zihninde toplamak,

anlaşılamayan yerleri bir yere kaydederek bilenlere sormak gerekir. Risâleleri bu şekilde teenni ve özenle okuma gereğine işaretle Hazret-i Üstad, “Risâleleri gazete gibi okumayınız.” der. Bizleri acele okumaya sevk eden şey, daha çok sayfa okuma düşüncesidir. Hadiste bildirildiği gibi, “Teenni Allah’tan, acele ise şeytandandır.”⁵ Şeytan, yapılan işlerin kalitesini düşürerek o işin hayra hizmetini engellemek için, insanı dâima aceleye teşvik eder. Şeytan’ın bu desisesine karşı uyanık olmak lâzımdır.

Çok okumak: Teenni ile yapılan bu asıl mütâlaanın yanında, ikinci bir mütâlaa tarzını ayrıca sürdürmek de çok faydalı olacaktır. O da yukarıdakine nispetle daha hızlı bir okumadır. Bu tarz ile daha çok sayfa ilerleyerek hem Osmanlıca denilen İslâm harfleriyle okumayı hızlandırmak, hem Risâle-i Nûr’un üslubuna iyice alışmak hem de Risâle-i Nûr’un geneli hakkında daha çabuk ve daha çok malumat sâhibi olmak gibi faydalar temin edilmiş olur. Fakat bunda dahi mânâdan bütünüyle kopmamaya dikkat edilmelidir.

Her gün düzenli okumak: Düzenli mütâlaalar yaparak, hem Risâleyi anlama kabiliyetimizi, hem de bilgilerimizi artırebiliriz. Nur Talebeleri’nin müridleri, Kur’ân hakikatlerinin mânevî bir tefsiri olan Risâle-i Nûr’dur. Bunu dâima zihnimizde bulundurarak, hemen her gün o şeyhimizin ders ve terbiyesini, Risâlelerin kapağını açıp okumakla almamız gerektiğinin farkında olmalıyız. Buna teşvik için, Hazret-i Üstad meşhur Şeker Mektubu’nda şöyle der: “Benimle hakikat meşrebinde sohbet etmek ve görüşmek isteyen adam, hangi Risâleyi açsa; benimle değil, Kur’ân’ın hizmetkârı olan Üstad’ıyla görüşür ve iman hakikatlerinden zevkle bir ders alabilir.”⁶

Elinde kalem bulundurmak: Okuma esnasında elinde muhakkak kalem bulundurmalı, uygun yerlere notlar alınmalıdır. Eğer kitab üzerine not alıyor isek, sayfada kirli, çirkin bir görüntü oluşmamasına dikkat edilmelidir. Bu hem okunan Risâleye hürmetin, hem sonraki zamanlarda o notlardan fay-

5- Tirmizî, Birr, 66

6- Kastamonu Lâhikası, 25

dalanabilmenin bir gereğidir. Önemli gördüğümüz kelimeler renkli kalemle boyanabilir. Bu şekilde elinde kalemle okumak dikkati hep canlı tutacaktır.

Fihrist çıkarmak: Fihrist çıkarmak için ayrı bir defter tutmak. Okuduğumuz Risâlelerin kısa fihristlerini çıkarmak, hem hangi bilginin nerede bulunduğu noktasında daha bilgili olmaya, hem o risâledeki tafsilatlı bilgilerin kısa cümleler altında hıfz edilmesine hizmet eder. Bu noktada yeni basılan risâlelerin başlarına konan fihristlerden de yazmak veya ezberlemek gibi güzel çalışmalar yapılabilir. Bediüzzaman Hazretlerinin bütün risâlelerin tafsilatlı bir fihristini çıkardığı Onbeşinci Lem'a ve Onuncu Şua Risâlelerinden oluşan 'Fihrist Mecmuası' da bu noktada çok faydalı olabilecek bir eserdir.

Özet çıkarmak: Fihrist çıkarmaktan daha ileri bir çalışma ise, okuduğumuz yerin kısaca özetini çıkarmak ve bu özetlerden oluşan bir defter tutmaktır. Bu çalışma çok çok faydalı olmakla beraber, epeyce zaman alacağından mütâlaa miktarını oldukça düşürebilir. Bunu mütâlaa için bolca zamanı olanlara ya da bir Risâleyi iyice anlamak ve hâkim olmak isteyenlere tavsiye edebiliriz.

Ders ve toplu mütâlaalara katılmak: Bolca Risâle-i Nûr dersi dinlemek ve bir Risâleyi anlamak için yapılan toplu mütâlaalara katılmak, Risâle-i Nûr'dan yetişmenin en kestirme yollarındandır. Ders dinlemek, Risâle-i Nûr'dan daha yetişkin olanların bilgi ve tecrübelerinden istifade imkânı sağlar. Toplu mütâlaalar ise, yalnız yapılan mütâlaalara göre çok daha öğreticidirler. Bediüzzaman Hazretleri bu toplu istifadelere teşvik için Nur Dershaneleri açılmasını tavsiye ederek şöyle demiştir: "Nur Şâkirdleri mümkün olduğu kadar her yerde küçücük 'Dershane-i Nûriye' açmak lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder, fakat herkes her bir meselesini tam anlamaz. Hem îman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim, hem mârifet, hem ibâdettir. Eski medreselerde beş on seneye

mukabil, inşâallah Nur Medreseleri beş on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor.”⁷

Öğrenilen hakikatleri paylaşmak: Öğrendiğimiz konuları, çevremizle sohbet mevzuu yapmak ve başka insanların o hakikatlerden faydalanması için fırsatları değerlendirmek gerekir. Bu, bir yandan öğrenilen ilimleri pekiştirir, bir yandan da Risâle-i Nûr'dan yetişmenin en mühim bir gâyesi olan insanların imanlarına hizmet edilmiş olur. Bu vazifeyi Hazret-i Üstad şöyle ihtar etmiştir: “Her şâkirdin vazifesi, yalnız kendi imanını kurtarmak değil; belki başkasının imanlarını da muhâfaza etmeye mükelleftir. O da hizmete ciddi devam ile olur.”⁸

Risâle-i Nûr'dan ders yapmak: Başkalarına ders yapmak da çok tesirli bir yetiştirme vesilesidir. Ders yapan kişi, karşısındakilere o Risâleyi izah etme çabası içine girdiği için, kalben, ruhen ve zihnen o bilgilerden en fazla kendisi istifâde etme fırsatı yakalar. Bu hikmete binaen, Risâle-i Nûr'u açıp ders yapmaktan çekinmemek ve bu noktada kendini geliştirmeye çalışmak elzemdir.

Burada saydığımız maddelere, Risâlelerde geçen âyet ve hadislerin metin ve mânâlarını ezberlemek gibi daha başka çok maddeler de eklenebilir. Biz mümkün merteye ana başlıklar üzerinde durmaya çalıştık. Bütün bunların hulâsası şudur ki, Risâle-i Nûr'la kalben, zihnen ve fiilen ne kadar çok meşgul olunursa, yetişmek de o nispette artacaktır. Allah cümlemize Kur'ân'dan gelen bu iman hakikatlerinden azamî istifâdeyle yetişip dîn-i mübin-i İslâm'a ve insanların imanına en etkili ve en hâlis bir surette hizmet edebilmeyi nasib eylesin. Âmin.

Ağustos 2011

7- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, 3

8- Kastamonu Lahikası, s. 202

Her şey yavaş yavaş da olsa zamanla teraküm edip birikiyor, yavaş yavaş zail olup kaybolduğu gibi... Ve bir bakmışsınız biriken dağ olmuş, diğeri kaybolmuş. Elinizdeki bu kitap da zaman içerisinde **İrfan Mektebi Dergisi**'nde **Cemal Erşen** tarafından yazılan yazıların birikimi ile vücuda geldi. Her ay'a bir dokunuş, her şehir'e bir mesaj ve her mâh'a bir sesleniş olan bu tekil, küçük, tek yazılar cem olup bir araya getirilerek bir **İrfan meclisine** döndüler.

SÜEDA

ISBN: 978-605-868-19-9-6

